ELS MADRIGALS I LA MISSA DE DIFUNTS D'EN BRUDIEU

TRANSCRIPCIÓ I NOTES HISTÒRIQUES I CRÍTIQUES PER

FELIP PEDRELL
I
MN. HIGINI ANGLÈS, prev.

Publicacions
del Departament de Música de la Biblioteca de Catalunya, I

BARCELONA
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
PALAU DE LA DIPUTACIÓ
1921

ELS MADRIGALS I LA MISSA DE DIFUNTS D'EN BRUDIEU

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

PUBLICACIONS

DEL

DEPARTAMENT DE MÚSICA

I

BARCELONA
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
PALAU DE LA DIPUTACIÓ
1921

ELS MADRIGALS I LA MISSA DE DIFUNTS D'EN BRUDIEU

TRANSCRIPCIÓ I NOTES HISTÒRIQUES I CRÍTIQUES PER

FELIP PEDRELL

I

MN. HIGINI ANGLÈS, prev.

BARCELONA

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

PALAU DE LA DIPUTACIÓ

1921

NIHIL OBSTAT

El Censor,
Lluís Carreras, prev.

IMPRIMATUR

Barcelona, 24 d'agost de 1921

Joan Flaquer
Vicari general

Per manament de S. Sria.
Llic. Salvador Carreras, prev.
Scri. Canc.

Impremta de la Casa de Caritat : Montalegre, 5 : Barcelona
Facsimile offset ex-typis Grafos, S. A. - Barcinone

AL LECTOR

L'Institut d'Estudis Catalans, al qual vaig fer donació completa dels meus manuscrits i biblioteca musical, ha tingut amb mi la finesa de deixar-me començar la sèrie de publicacions de la nova Secció Musical; donant-me, encara, plena llibertat per a triar a mon grat el que més m'interessés d'entre els mestres polifonistes de la nostra terra. Incomplets fins al present els Madrigals del canonge Pere Albert Vila, he escollit, sense vacil·lació, els Madrigals d'En Brudieu. Tasta'ls bé, amic lector, després ja em sabràs dir si he tingut gust en la selecció.

Un dels motius que m'han mogut a fer aital tria, ultra la bellesa de l'obra, ha estat el pensar en l'oblid inconcebible del nom d'En Brudieu durant els segles passats. La cosa és ben rara! Un home genial com l'autor d'aquests Madrigals, ¡que hagi viscut ignorat fins avui sense que els antics n'hagin dit res sobre l'existència de figura talment interessant!... Jo mateix quedo meravellat davant el fenomen, per cert ben estrany. ¿Com s'explica que aquells tractadistes espanyols dels segles XVI.è i XVII.è, primmirats com eren i escorcolladors *a natura*, no haguessin conegut l'excelsitud del gran mestre de La Seu d'Urgell?

Aquest fet referma la meva creença en les joies musicals sens nombre com existirien a casa nostra, moltes de les quals s'hauran perdut per sempre més.

Oh gents estudioses del món musical : si mai us vingués a la mà obres del nostre mestre, o d'algun altre geni de la nostra terra benaurada, jo us en demano la gràcia de fer-nos-en sabedors, per tal d'ajudar l'Institut d'Estudis Catalans en la tasca grandiosa que porta des de dies, de fer conèixer arreu les obres mestres de la literatura, de les arts, com de les ciències totes de casa nostra.

F. P.

BIOGRAFIA D'EN BRUDIEU

Antecedents històrics

L'historial de la música a La Seu d'Urgell en els temps antics resta ben desconegut fins al present. Des d'aquell pontífex Sissebut, qui féu la *Dedicació* del temple vers la meitat del segle IX.è, fins al segle XVI.è el cant sagrat devia dur bona relació amb la vida esplèndida d'aquella església. Els clergues de La Seu, parlant ja en els segles IX.è, X.è i XI.è, de llurs «antifonarium, missale, Imnorum, ordo toletano, psalterium, lectionarium, passionarium, prossarium», etc., i altres,[1] en són prova ben palesa, donat que no és temerari suposar música en algun d'aquells llibres. Sant Ot, bisbe d'Urgell (1095-1122), en instituir aquells àpats de *caritat fraternal* per fer memòria del sant titular, manava als cristians de La Pobla de Lillet que «cantessin una missa» pels confrares difunts. En Pere Berenguer, en 1134, atenia al bon servei litúrgic augmentant fins a quaranta cinc els canonges de son temple. El benedictí fra Ramon Trebaylla, regint aquella mitra (1309-1326), emprenia la reforma de les Constitucions capitulars per tal de donar embranzida i alenada de purificació al culte sagrat i al bon règim dels divinals oficis. En 1309 ens consten *ex longæva consuetudine* els deures del *Præcentor* i *Succentor* com directors del ben llegir i ben cantar en el chor. El *Cartulari* de La Seu[2] parla d'una *Constitució* atorgada en 17 de maig de l'any 1340, en la qual s'ordena que els trenta sis preveres de l'església que tenen benefici i altar propi dintre de la mateixa, suficient per a mantenir-se, així com els quatre nens anomenats *preveners*, i llurs successors en sos beneficis, s'anomenin beneficiats... Els preveners no seran perpetus, sinó que seran canviats pel bisbe així que arribin a l'adolescència i segons convingui al servei de l'Església.

El bisbe Galceran de Vilanova (1388-1415) féu ordenar el conegut *Missale mixtum*, el mateix missal policromat que es conserva a l'Arxiu de La Seu; a la biblioteca dels beneficiats de la Mare de Déu de la Pietat es guarda encara altre *Missale mixtum* també del segle XIV.è en el qual es troba un apèndix de vint-i-tres fulles amb els salms de la Missa i una pila de seqüències anotades.[3] En Pere de Cardona, fill del Comte de Pra-

1. Vegeu l'estudi de Mn. PERE PUJOL I TUBAU, *De la Cultura Catalana mig-eval : Una biblioteca dels temps romànics* en *Estudis Universitaris Catalans*, vol. VII, pp. 1-8.

2. La transcripció anotada d'aquest *Cartulari*, feta per Mn. Pere Pujol, es publicarà sota el patronatge de l'Institut d'Estudis Catalans.

3. Vegeu l'estudi que publicà el susdit Mn. PERE PUJOL al *Butlletí del Centre Excursionista de Vich*, amb el següent títol : *Els dos missals mixtes de la Seu d'Urgell : Les sues donacions*, vol. II (1915, 1916, 1917), pp. 49-55.

des (1472-1515), després que havia fet imprimir el breviari d'Urgell,[1] publicà també el Missal ordenat de mà pròpia.[2] Joan Despès (1515-1530) va augmentar les distribucions de la clerecia capitular, dotant llur fons en 10,000 lliures barceloneses per tal de donar esplendor als cants de l'ofici diví i embellir les funcions sagrades. En Francesc d'Urries (1534-1551) féu imprimir l'*Ordinarium Urgellinum* en 1536, importantíssim per a la història del cant pla i cant mesurat a casa nostra. El bisbe Joan Pérez García de Olivan (1556-1560), en 1557, manà que s'imprimís de bell nou el missal diocesà.

Detxalles dels temps antics

Malgrat els segles, ens són arribades algunes engrunes dels llibres vells, els quals ens brinden un bon tast del cant oficial d'aquella diòcesi. Siguin com a mostra l'*Antiphonarium* (potser millor *Responsoriale)* del segle XI.è, procedent, segons sembla, de la Vall d'Aran, i avui existent a l'Arxiu de Montserrat; amb ell s'han pogut reconstruir antífones del tot perdudes, i que l'Església ha reintegrat ja en sos llibres de cant gregorià. Valgui també el *Graduale* (Ordinari de la Missa), parió del precedent, exilat també de la diòcesi no obstant la severa prohibició del bisbe Francesc de la Dueña i Cisneros, de finals del segle XVIII.è.[3] A l'Arxiu de La Seu

1. En Villanueva veié un exemplar a l'Arxiu de La Seu, signat així: *Venetiis arte Magistri Andreo de Thoresanis de Asula, anno m.cccc.lxxxvii. (Viage literario a las Iglesias de España.* Tom. XI, p. 140.)

2. Villanueva el veié a l'Arxiu de Tremp; l'epígraf final deia : «*Impressit Venetiis D. Bernardinus de Tridino expensis Calminii Ferrerii Barchionn... m. d. ix.*» (Ibid.)

3. Aquest *Gradual* (ms. sobre pergamí d'últims del segle XI.è o principis del XII.è) no fa molts anys va esser tret de la parròquia d'Encamp (Vall d'Andorra), on es guardava. L'havia posseït el prevere d'Ordino Mn. Joaquim Plandolit, i arran de la seva mort, ocorreguda l'any 1905, va esser venut, venint a parar a Barcelona, on, segons notícies, existeix actualment. A l'esser venut en 1905, varen arrencar el primer full del volum, en el qual, aprofitant un espai en blanc, l'any 1806 el bisbe d'Urgell Dueña i Cisneros féu escriure el següent Decret en ocasió de passar la visita pastoral en la referida parròquia d'Encamp. Aquest interessant document episcopal, que mans poc escrupuloses *discretament* feren desaparèixer, l'ha retrobat transcrit mossèn Pujol en un full numerat (núm. 91) desgafat d'un volum in 12.º, manuscrit, que contindria còpies d'actes del pontificat del referit bisbe i que existeix entre la documentació de l'Arxiu Capitular d'Urgell. És com segueix:

«Dum ego Franciscus a Dueña et Cisneros, impar revera meritis, sed, miseratione Divina, Episcopus Urgellensis, tertiam hujus Paroechialis ecclesiae de Encamp, visitationem pastoralem agebam, die xiv augusti anno Domini MDCCCVI, codicem hunc, nudis tabulis coopertum, ac injuria temporum, tinearumque et murum diro et rabido morsu, satis dilaceratum, in loco abdito capellae S. Romani, olim procul dubio, ecclesiae matricis, inveni, vidi et sedulo recognovi usque dum certa fide crediderim eum missalem esse perantiquum, quo in sacris misteriis peragendis, tremendoque et admirabili D. N. J. Christi sacrificio, tunc temporis apud has vallium et Pyrineorum regiones et ecclesias sacerdotes utebantur. In quo codice digna et laudibus extollenda refertur memoria qua anno 1280, incolae oppidi dels Bons et Mosquera, vi et ratione suorum bonorum stabilium, tributum ecclesiae S. Romani pendebant ad ejus sartam, tutamque fabricam et sacristiam conservandam; sicuti altera etiam memoria exarata, quae annum 1333 exhibet, patet quosdam pios viros pensum liberum obtulisse ex fundorum computo, die dedicationis sancti Romani, ad sinaxim seu festum celebrandum. Librum esse solfam contextum, delicatissima profecto ac devotissima et sonora voce ornatum, ad laudes Domino persolvendas et in choro decantandas, cum suis gradualibus, offertoriis, tractibus, vel collectionem quandam

veiérem algun exemplar del *Missale secundum ritum ac consuetudinem insignis ecclesiae urgellensis*, del 1502 (?); un *Processionale* com l'*Ordo supplicationum seu processionum tam dominicalium quam ferialium : et sanctorum ... secundum alme sedis Urgellensis ritum*, del 1527, que es conserva al Museu de Vich, el qual serví a aquell temple fins l'any 1775, segons advertiment de la portada; havem vist, demés, les dues edicions de l'*Ordinarium Urgellinum* fetes al segle XVI.[1]. A La Seu es conserva també la nova edició del *Missale*, feta en 1557. A Vich veiérem el *Rituale Ecclesiæ et Diœcesis Urgellensis*, imprès a Tolosa en 1652. I no volem fer esment dels *Cantorals* i altres llibres de cant posteriors que fullejàrem un per un, per no tenir l'interès immens que tenen, quant a la música, els suara apuntats.

Quant als llibres de polifonia, ens cap el goig d'haver trobat un bonic volum, que descriurem més avall, de tot preu per nosaltres, ja que s'hi conté una *Missa defunctorum* del venerable Brudieu, autor dels Madrigals que avui publiquem. Aquesta Missa, si no tinguéssim altres documents, seria prou per desmentir l'afirmació, per cert ben lleugera, de l'H. Collet[1] i d'En Mitjana,[2] en dir rodonament que els «mestres catalans (els polifonistes clàssics) no s'alliberen de la taca del dissimulat paganisme que assats voltes s'ha titllat als compositors italians».

Es conserva un segon llibre manuscrit, d'autor desconegut, on es troben : *a) Gloria, laus*, a quatre veus; *b) Passio. Dominic. in Ramis*, a quatre veus; *c) Feria sexta in Parasceve. Passio. d) In festo Purificationis : Lumen ad revelationem*, a quatre veus; *e) Vexilla Regis*, a quatre veus; *f) Missa*, de Rogatives, a quatre veus. Dos anys enrera havíem vist altre llibre, que avui no trobem, del mateix format que l'anterior i amb altres composicions. El llibre de *Magnificat*, del famós Sebastià Aguilera de Heredia, es guarda en molt bon estat.

Si En Villanueva es dolia ja en son temps de la manca de llibres litúrgics en aquell arxiu excepcionalment ric en documentació antiga, altre tant ens tocarà fer a nosaltres al no trobar rastre d'aquell bonic rengle de mestres i organistes venturosos com passaren per aquella catedral.[3]

esse sacrarum predictionum, evangeliorum et epistolarum; quapropter ejus mira vetustate raptus, quae ad saeculum IX-XII referenda ipsius scriptura videtur haud levibus congecturis, decreto jussi ut R. Vicarius ecclesiae Rector Emmanuel Saló, illum ad meam Sedem Urgellensem transportaret; quo facto, ea re admodum relligiosa et antiquitate veneranda putavi, ut, meis sumptibus, a librario quodam, hocce monumentum valde pretiosum et pluris aestimandum, compactum novaque forma exteriori compositum redderetur, et prout nunc actum jacet in gazophilatio seu secretaria dictae ecclesiae Paroecialis de Encamp custodiatur et in perpetuam hominum memoriam, decus et honorem religionis, conservetur. — Franciscus, Episcopus Urgellensis.»

1. Vegeu *Le Mysticisme Musical espagnol au* XVI.e *siècle*, p. 308.

2. Vegeu *La musique en Espagne*, a l'*Histoire de la Musique*, de l'*Encyclopèdie de la musique*, dirigida per N'Albert, columna 2045.

3. Segons veus que oïrem dels vells urgellencs, l'arxiu musical del Capítol on se servaven moltes obres dels polifonistes, entre els quals s'hi comptava En Brudieu, desaparegué en vigílies de sotragades revoltoses, ja fa molts anys. El mestre de cant Mn. Boixet, per allà el 1849, fugí amb els llibres més preuats endinsantse a França. S'assenyala Montpeller i Perpinyà com refugi d'aquest mestre; malgrat la recerca del bisbe Carselade, a precs del nostre President, allí no s'ha trobat cap deixalla d'aitals obres.

Biblioteca de Catalunya

Els precursors d'En Brudieu

Concretant-nos de moment al mestratge de cant d'aquella catedral, direm que ja en 1473 se'ns parla d'un prevere de l'Ordre de Sant Joan de Jerusalem, el nom del qual resta en blanc. Tal prevere servia allí feia ja mitja anyada; volent dignificar son salari, i presents els capitulars, va cantar dolçament, i prenent el seient de l'orgue el féu sonar amb devota galanor. Mirant, doncs, l'honor d'aquella església, l'aprofitament que d'ell traurien els preveners i els clergues, així com també els canonges, romangué a La Seu amb contracte de rebre cada any trenta dues lliures[1] en tal que sonés els orgues.

En 1.r de gener de 1502 es parla que havent arribat a La Seu Mn. Miquel Albertí, en companyia del qual anava un jove «cantor i de molt bona veu», qui tenia per nom Joan Fèlix, fou disposat que aquell s'encarregués de l'orgue, i que En Fèlix regentés el magistrat de cant, «al qual — deien els canonges — havem unit un benefici perpetualment».[2] Aquest jove, havent sortit de La Seu a l'octubre de 1503 per a

1. «1473. Die xxi Septembris quod herat festum sancti Mathei. Dominus [en blanc], magister cantus, dedit nobis, capitulo, responsum quod erat contentus stare et servire hujusmodi ecclesie pro salario sibi promisso, et sic hodie computabitur annus. Quoniam diebus retroactis, in capitulo, seu in choro capitulariter congregati, applicuit huc dictus magister et exposuit nobis quod alias in absentia aliquorum nostrorum, transibat per hanc civitatem et domini canonici qui presentes herant, dixit, quod promisserant sibi xxxx libras in anno, preter expensas quas dominus Johannes Coplat faciebat sibi, gratis, per medium annum; et confissus de promissione facta sibi, venerat. Etiam nos, videlicet, domini Franciscus Petri, Petrus Bertrandi, Petrus Simon, Johannes de Rivo, Johannes Marqués, Johannes Coplat et ego B. Corts, decanus, omnes canonici, super hoc tenuimus tractatum et audiuimus eum cantantem et sonantem organa; videntes abilitatem hominis et quod ecclesia esset valde decorata de eo, et quod tam presbiteri quam preuenerii et etiam canonici, disponerent se in cantu, et quod multa bona et comoda de conductione istius possent huic nostre ecclesie evenire, conclussimus: hoc, videlicet, modo, quod postea, dictus dominus Coplat concanicus noster, pro servicio istius ecclesie faciebat sibi expensas pro medio anno, quod nos, seu capitulum daret sibi decem libras pro anno pro organis sonandis et distribuciones cotidianas integras et de distribucionibus preveneriorum seu iiii^{or} scolarium, caperet, quolibet anno, iiii^{or} libras, et ipse teneatur eis mostrare gratis, et sic pro parte capituli, habeant, integras, viginta libras, et comunitas presbiterorum ecclesie urgellensis que dat sibi omnia integra lucra, que ascendunt ad xii libras; et sic habebit xxxii libras quolibet anno, pro quibus, ut dictum est, promissit stare. Tamen ipse fecit magnam instantiam in expensis fiendis sibi post dictum medium annum, quia volebat canonici succesiue ministraremus sibi; verum, quia non eramus omnes, fuit sibi dictum quod volebamus alios expectare et maturius deliberare, et quod, pro nunc, non promittebamus sibi aliquid aliud; veruntamen si in aliquo alio beneficio aut lucro ex eo quia ipse erat presbiter ordinis sancti Johannis Jerosolimitani, post, cum domino episcopo, potuissemus eum alias remunerare, seu de nobis metipsis, quod non dubitaret, quia voluntas nostra erat retinere eum aliquo quouis modo; et sic fecimus sibi varias promissiones. Hoc totum fecimus in laudem Dei et gloriosissime Virginis Marie, licet simus in maxima necessitate et paupertate possiti; habemus veridicam et indubitatam fidem quod si diligentiores fuerimus circa divinum cultum omnia nobis prospere succedant. Amen.» *(Lib. conclussionum ab anno 1468 ad 1517*, f. 53 v.º.) La importància que té la nota per ésser de temps tan reculats, justifica la seva publicació.

2. Lletra escrita per mà de l'oficial de Puigcerdà, amb segell del Capítol. «Molt honorable senor he bon amich : la causa de nostre escriure, sera per havisar a vostra sauiesa, com aci es arribat lo reverent mossen Miquel Alberti, bachiller en decrets, sonador de orga, en companya del qual, es vingut un joue cantor, y de molt bona veu, lo qual, se fa nomenar Johan Felix, los quals nosaltres hauem collocats y mesos en aquesta cathedral

anar a estudiar «gramàtica», allunyat dels amics i ocupacions del cant per a ordenar-se de prevere més endavant,[1] el trobem altra vegada a Urgell ja clergue «simpliciter tonsuratum», i prenent possessió del benefici de Sant Andreu, definitivament unit al magistrat de cant, en 6 de juliol de 1506.[2] Ens consten, demés, altres noms que

de la Seu Durgell; ço es, lo mossen Michael Alberti, per a sonar lo nostre orga; y lo Johan Felix, per a regir y tenir lo magistrat de cant, al qual, havem unit un benefici perpetualment; y hauem deliberat, y axi promes, de conferir y donar lo dit magistrat, ab lo dit benefici, al predit Johan Felix de tota sa vida; placia a nostro senyor que sia longissima de ell y de tots nosaltres, y de qui be li vol ab augment de virtuts y de son estat com tots esperam y tenim ferm proposit, si plaura a la divina clemencia, y a nostra senyora Mare sua, conferir y donarli molts majors y millors coses, per avant, per lo molt bona contentacio de ell, dit Johan Felix, tenim. Y per aquesta, no tenim mes à dir, sino continuament pregarem a nostre senyor deu omnipotent, tinga en sa bona guarda los tots; oferint vos, que si cosa alguna podem fer per vostre sauiesa hì coses vostres, scriviunos ab fiança, que farem de molt bona voluntat. Y del presentat, en Johan Felix, fil vostre, no passeu ansia alguna, que tant lo tindrem per recomanat, y en general y en particular, com si ere un propri nebot y tostemps criat vostre. E a madona Maria, mare vostra y mare sua, placia li penre la presen per sua a la qual nos comanam molt.

Nosaltres, ab bon perdo, no leuariem lo be de aquesta nostra iglesia per complaure al reverent mossen Sabata ni a altra persona per levar en aquesta sglesia tanta honrra nos ... fa lo dit vostre fil; per ço, vos pregam, non fasau fundament algu, que aci ni vicari general ni altre en aquestes coses, no ha que disposar; e serie mal fet despullar un altar per vestirne hun altre. Omnia *(sic)* charitas bene ordinata a se ipsa est incipienda. De nostre capitol de Urgell lo primer de janer any mil sinch-sents e dos = prest a vostra honor lo capitol durgell.» (Arxiu Capitular d'Urgell, papers solters).

1. «Molt honorable e bon amich nostre : mestre Johan, fil vostre, nos ha significat havie rebuda una lletra vostra dient y significan li penrrieu pler, ell se dispones en voler se metre en estudiar de gramaticha, per que venint lo temps de sa edat de ferse prevere, tinges alguna sufisiencia y puge donar raho de si mateix; y que si aci no tenie tal avinantesa, sen anas aqui, que vos no li manchariеu, y trobarieu modo porie be estudiar. He axi, ell, vist aci en aquesta ciutat, per lo destorp molts amichs li donen per ocasio del cant, no porie be profitar ni entendre; en tot, la hu no valges a menys per laltre, ha deliberat anarsen aqui, per una vegada dexar totes coses y donarsen a la gramaticha; e axi, encara que en sert fara molta fretura en aquesta iglesia per lo molt servey fege en aquella, he nosaltres lo y avem aconsellat; per que una vegada profite y sen anasse, que sis vol, ab la bona abelitat te, en poch temps se pora avansar; y tenim cregut fara lo degut, de que siu fa com li avem significat. si be fins aci del que a nosaltres es estat posible li avem ajudat no menys farem per avant; y si per vos porem fer nenguna cosa nos trobareu promtes. De la Seu Durgell a xxviii de octubre any 1503 *prest al que volreu capitol durgell.*» (Id. íd.).

«Lletra feta de honorable capitol Durgell pera que Johannes Felix tornas: = molt honorable he especial amic nostre: la vigilia de Tots Sants prop pasat, se parti, daci Johannes, vostre germa, ab licencia nostra; he lo que lo acompanya, dix aci, com fonch tornat, que Johannes li abie dit que no tenia voluntat de tornar aci; axi mateix, avem sabut que Bernat Cerqueda sere estat aqui, he diu que no es voluntat vostra ni sua que ell torne aci per que trobariem molt plaer de saber sertenitat de la intencio vostra he sua; he si no es de vostra voluntat que torne, nos hi proveriem per altra part, que prou ne trobam; he si te voluntat de venir, trobarem plaer que vinge aci per donar raho de si mateix, que ab la informacio que vuy tenim de el aci sera arribat que en vides creurem que sia ell; auisantvos, que si fos per presura de mossen Alberti, ab la informacio que teniem del qui sen amic ab ell he de Bernat Cerqueda com desus avem dit jay agerem proveyt per altre; e no mes salva que la santa Trinitat sia a la guarda vostra he perfeccio de nostre capitol Durgell. a xviiii Dabrill any 1504. a vostra honor lo capitol Durgell.» (Arxiu d'Urgell, papers solters.)

2. «Noverint universi, quod die vicesima sexta Julii, anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo sexto, in mei notarii infra scripti presencia, magnifici viri domini Bartholomei Figeros, Berge, Johannes de Cardona, Celsone,

regentarien el mestratge de cant mentre aquell Joan Fèlix seguiria els estudis fora d'Urgell. A 14 d'octubre de 1504, a causa de l'absència de Mn. Antoni Salvat, mestre de cant, el Capítol elegeix per a dit ofici Mn. Salvador Morell, prevere.[1] Des de l'any 1515 fins a l'adveniment d'En Brudieu, ens són coneguts els noms dels mestres que passaren per La Seu d'Urgell. A 9 de juny de 1537 el Capítol readmet, per quatre anys, com a mestre, el reverend Joan Arqués, el qual havia estat despedit en 6 de maig de 1534.[2] Es veu, però, que no finiria el pacte susdit, per quant als capítols pasquals del dia 21 d'abril de 1539 apareix en blanc el nom del mestre de cant[3] bo i anomenant l'organista, prova palesa que no hi era; ultra que, al juliol d'aquest mateix any, trobem En Brudieu contractat per aquella plaça, como tot seguit historiarem.

En Brudieu, mestre de La Seu d'Urgell

El primer document sobre En Brudieu que apareix als llibres de l'Arxiu Capitular de La Seu d'Urgell, ens parla d'un tal Joan Brudieu, *cantor francès*, el qual havia passat les festes de Nadal de l'any 1539 (1538?) a la ciutat d'Urgell. Aquest cantor francès anava acompanyat d'altres quatre cantors. Fos per atzar o per contracte previ, sembla ver que pendrien part a les funcions del culte dins el temple del bisbat en les diades esmentades; i en caritat i com a soldada pels

archidiaconi; Matheus Orthedo, Salvator Rabins, Johannes Solà, Bernardinus Corts, Miquel Figerós, Johannes Martí, canonici ecclesie Urgellensis, convocati et congregati in coro dicte ecclesie post celebrationem vesperarum. Atendentes, quod ipsum beneficium sub invocacione sancti Andree institutum intus eclesiam predictam Urgellensem, quod vacavit per mortem discreti Jeronimi Lerat, presbiteri, illius ultimi obtentoris et possessoris, cuius collacio pertinebat ad eos, ordinario et consuetudinario jure, destinaverunt magistratum cantus, quod valde egebat predictus, et est necessario pro ipsius servicio et emendacione clericorum; et dictum beneficium, unire fecerunt ad perpetuum ipso officio magistratus per reverendissimum dominum vicarium Urgellensem.

Atendentes eciam, discretum Johannem Felix, clericum simpliciter tonsuratum, fore suficientem in arte cantus ad dictum officium obtinendum, pro tanto, eumdem Johannem Felix de dicto oficio providerunt et investierunt cum ad vitam eiusdem Felicis; cum hac condicione, quod non posit se absentare a dicta eclesia, ultra mensem, et quod teneat docere et instruere prebendarios eclesie predicte in cantu. Mandantes presentes, continuari in registro dicti magnifici capituli.

Signum mei Guillielmi Melchoris Dayguamolsa, notarii publici civitatis Urgellensis auctoritate magnifici domini Bernardi Soleri canonici et capellani sancti Odonis eclesie sedis predicte et notarii publici ejusdem, cui predicta omnia, per dictos dominos de capitulo capitulum representantes, sic acta, gesta et ordinata; et de mandatum *(sic)* ipsorum in registro dicti magnifici capituli per medium notarii scripta et continuata in hanc publicam formam scripsi et clausi.» (Arxiu Cap.)

1. *Regestrum capituli a 1498 ad 1508*, f. 181.

2. 9 de juny 1537. «Attendentes ecclesiam predictam indigere magistro cantus, ideo elegerunt in magistrum cantus, venerabilem Joannem Arqués, presbiterum, et constituerunt ei salarium assuetum, scilicet, quinquaginta librarum Barchinone cum onere quod alat et teneat suis expensis quatuor prebendarios sumptïs dicti domini Joannis Arqués, prout jam alias consuevit; et quod ipse magister recipiat salaria consueta ipsorum prevendariorum; et assequurarunt, dicto Arqués, dictum salarium quinquaginta librarum ad quatuor annos proxime venientes; pro quodlibet anno 50.» *(Liber conclusionum illustris capituli urgellensis ab anno 1493 ad 1569*, f. 101.)

3. «21 aprilis MDXXXIIII. Elegerunt sonatorem organi, Mulner; manxiatorem [en blanc]; magister cantus [en blanc].» *(Regestrum capituli 1531-39*, f. 308 v.º.)

treballs llurs, el Capítol mana son procurador que doni a mestre Brudieu cinc ducats.[1]

Aquell cantor francès, el qual, segons la nota transcrita, seria el director de la petita escola, el trobem de bell nou, mig any més tard, mestre de cant de La Seu d'Urgell. Els canonges, seguint la consuetud antiga d'aquell Capítol, li ofereixen com a salari de son mestratge 50 lliures per any.[2]

Sabem també que en 19 de gener de 1540 el Capítol mana son procurador que doni deu lliures als preveners, «o per ells a mossen Joan Brodieu, mestre de cant de la Seu», el qual curava de la despesa llur des de l'any anterior.[3]

Nacionalitat del mestre

Les notes precedents són de si prou explícites perquè no ens resti dubte sobre el país *d'origen* del mestre Brudieu, el qual, però, esdevindrà àdhuc més palès per altres documents que més endavant donarem. I res d'estrany inclou aquest fet, si atenem que en aquells temps l'intercanvi d'artistes gascons al bisbat d'Urgell era freqüentíssim; ultra això, passava sovint que entre els membres del Capítol es trobessin clergues vinguts d'enllà dels Pireneus, com ho demostra la disposició que donaren els canonges, prohibint que es tinguessin als capellans «conductius, de nació francesa», les consideracions que es tenien als de la terra, quant a les distribucions quotidianes.[4]

El que no sabem és de quin territori llenguadocià seria el nostre mestre; ni si vindria directament d'aquells llocs o d'algun indret de Catalunya on hagués tingut a sa mà la cura d'algun mestratge; no sabem, tampoc, si arribaria a Urgell amb estudis musicals ferms o solament incipients. Ni menys sabem si seria laic, simplement clergue o ja sacerdot. Car en lloc havem trobat dades exactes sobre l'edat ni

1. «[Die] xxvii Decembris 1539 [1538]. — Primo fuit expeditum mandatum per ha dit procurador mossen Guilla, que pach a mestre Jean Brudieu, cantor francès, per ajuda de costes caritative per ell ab quatre daltres cantors venien ab ell; estigueren aci en la Seu, les festes de Nadal: *pro laboribus*, cinch ducats.» *(Rational del Reverent Capitol de Urgell comensat lo primer dia de May del any mdxxx quatre*, f. 210.) Potser sigui per un *lapsus calami* que l'original posi 1539 en lloc de 1538; així es desprèn del context del predit llibre, com també dels documents que apuntarem tot seguit.

2. «A xx del mes de Juliol del any mil cinc cents trenta y nou, fonch conduit per mestre de cant de la Seu de Urgell, mossen Joan Brodieu, *francès*, amb lo salari acostumat de cinquanta lliures barceloneses per ayn, com es costum en lo capitol de Urgell, y ab los preveners.» *(Rational del Reverend Capitol de Urgell comensat lo primer dia de May del any mdxxx quatre*, f. 71 v.º.)

3. «Item a xix de janer [1540] fonch espedit mandato pera dit procurador, que donas a Joan Meliantes, Artus y Soler y Serch, preveners, o per ells a mossen Joan Brodieu, mestre de cant de la Seu, deu lliures, a ells degudes per lo augment, fins per tot lo any trenta nou, per que los fa la despesa.» *(Rational* susdit, *1534 - 1538*, f. 221.)

4. A 22 d'abril de 1553 el Capítol va acordar que per major clarícia, així pel present com per l'esdevenidor, cap capellà conductiu que estigui en servei de qualsevulla prelat o canonge, si fos de nació francesa i no d'Espanya, no pugui guanyar ni rebre, ni li sien donades, les distribucions quotidianes que es solen donar als altres capellans conductius que estant en servei de dits senyors prelats i canonges. *(Lib. concl. 1493-1569*, f. 194.) Tingui's en compte la distinció entre prelats, canonges i clergues al Capítol d'Urgell. Vegeu VILLANUEVA, *Viage literario*, t. IX, p. 198.

sobre el grau de clerecia d'En Brudieu, ja que el contracte de l'any 39 sols li diu *mossen*, i fins l'any 1546 no se li diu *prevere*.[1]

Quant a la primera qüestió, no sembla temerària la hipòtesi de l'amic mossèn Pere Pujol, ordenador de l'Arxiu del Capítol d'Urgell, al qual des d'aquí remerciem profundament l'ajut fatigós que ens ha prestat en l'ordenació de les presents notes. Segons ell, En Brudieu seria del país de Foix, bisbat de Pàmies (Pamiers), donat que en el segle XVI.è, com en els anteriors, la misèria era abundosa en aquelles terres, la qual cosa feia que la gent nadiua de més vàlua emigressin cap a Urgell i altres bandes, per tal de cercar-se ambient de treball agradós i alhora el sosteniment de la vida.

I a propòsit de la suposició esmentada, havem pogut constatar, fullejant les actes capitulars d'aquells anys, que els canonges d'Urgell tenien entre llurs servidors un metge de Foix anomenat Tomàs Yagua. Tres anys més tard, però, conduïren mestre «Domingo, francès, doctor en medicina», com a successor del metge susdit.[2]

Ultra aquesta raó, podem adduir encara la relació mútua que des de temps antics existia entre el Capítol de La Seu i el de Pàmies, fins a tant, que ambdós Capítols s'havien lligat amb títol de germandat.[3] En concret, però, no podem donar certesa de cap de les qüestions proposades. Esperem dies de més bonança per a esclarir punts tan foscos com cabdals per a la història de la música a la terra nostrada.

De com Brudieu para casa

En Brudieu, potser de condició humil com la majoria dels nostres artistes cinccentistes, no disposaria de grans cabals, per quant és el Capítol d'Urgell qui li bestreu dotze ducats d'or, en paga i prorrateig de son salari, l'endemà mateix de possessionar-se del mestratge, amb els quals tingués adjutori per a parar-se la seva llar. El

1. Ultra els llibres capitulars, férem bona recerca a l'Arxiu Episcopal d'Urgell, on fullejàrem els llibres corresponents als primers anys de l'estada d'En Brudieu a La Seu; assats voltes s'hi noten les diferents ordinacions sagrades fetes pels bisbes respectius, i entre els noms dels clergues ordenats, mai hi figura el nom d'En Brudieu.

Malgrat les recerques de Dom Maur Sablayroilles, O. S. B. (accepti el nostre record agraït), a Pàmies, Foix, Perpinyà, Montpeller i altres, no havem pogut aclarir aquest punt ni cap altre de les qüestions proposades.

2. «Deu lo knt. capitol a mestre Thomas Yagua, metge de Foix, lo qual apenciona dit capitol, dissapte a xxiiii de octubre en lo any de coranta cinch, segons conste per conclusio feta en capitol dit dia, per preu de vint y dues ℔ per ayn, y que sie obligat de visitar los canonges ... y la familia dels canonges, y residir en temps de peste.» (*Rational, 1540-1553*, f. 42.)

[Es confirma el pacte] «y perque ha portat la senyora, sa muller, perque se assente en esta ciutat, per sa pensio y quitació xxx ℔.....

»Anasen fugitiu dit mestre Thomas Yagua, metge, en maig de coranta y vuit.

»Per absencia del qual fonch conduit y appensionat lo magnifich mestre Domingo, *francès*, doctor en medicina de la ciutat de... a r° de xixanta ℔ barch . per ayn... Comensa de servir lo primer dia de Agost del mateix ayn coranta vuit.» (Idem, ídem).

3. Durant les malifetes del Comte de Foix contra l'Església d'Urgell, en el segle XIII, el Capítol d'Urgell es dirigí al de Pàmies perquè l'informés sobre determinats afers de restitució dels béns usurpats a l'Església pel susdit comte; els canonges de Pàmies accediren al prec dels capitulars d'Urgell mitjançant una lletra molt atenta i tota digna. Vegeu PUIG I CADAFALCH, *Santa Maria de La Seu d'Urgell*, pp. 54-55, nota. Vegeu, també, VILLANUEVA, *Viage literario*, t. IX, p. 197.

mestre de cant a La Seu d'Urgell tindria estància fixa, segons es desprèn d'un albarà que Mn. Guilla féu a favor de Mn. Brudieu, a 25 d'agost del dit any 1539, retornant-li tres ducats i sis diners que havia avençat el dit mestre, «per reparar y adobar la casa del mestrat». Llegim també als llibres capitulars, que a 26 d'agost del mateix any En Brudieu havia rebut vint-i-quatre ducats d'or en paga i prorrata de sa quitació, per a comprar blat per ell i per a peixar la prevenería.[1]

Cada any es renovaven els càrrecs dels canonges i beneficiats durant els Capítols pasquals, que començaven el dilluns «post Dominicam in albis». En Brudieu és re-elegit en son mestratge als Capítols pasquals dels anys 1540, 1541 i 1542.[2] Aquest últim any fou acordat que no s'admetés cap jovincel per a prevener, «nisi cum fidei jussoribus», i en el cas de trobar-se nens aptes a la ciutat d'Urgell, el mestre hagués de preferir-los als de fora.[3]

Durant aquesta primera estada d'En Brudieu a La Seu, es trobava d'organista allí Mn. Pere Mulner, el qual fou el pulsador d'orgues un bon rengle d'anyades (1514-1543). Aquest pulcre ordenador del *Processionale* citat i de l'*Ordinarium Urgellinum*,[4] Capiscol de La Seu a mitjans de l'any 1543, seria el company aciençat i animós del nostre jove mestre, al qual sabria infondre coratge i seny artístic.

En Brudieu s'allunya per primera vegada de La Seu

És difícil endevinar què li passaria a Mn. Brudieu a la primera meitat de l'any 1543, perquè abandonés aquella prebenda d'Urgell. Les actes capitulars únicament donen compte de l'acord que feren els canonges per a elegir altre mestre de cant el qual pogués succeir a En Brudieu el juliol prop seguidor, en què finia el contracte d'aquest últim. Es desprèn dels llibres citats, que la reunió capitular en la qual es tractà del present cas, fou ben accidentada, i que mentre uns, la majoria, es desentenien d'En Brudieu, altres advocaven per ell no acceptant l'acord de la majoria i palesant llur admiració pel susdit mestre, al qual volien que fos donada tota llibertat de romandre o no en son càrrec. En definitiva, fou elegit Joan Martí, ciutadà de Barcelona. En

1. «És degut al Rnt. Capitol, dotze ducats de or que rebe dit mossen Joan Brodieu, mestre de cant de la Seu de Urgell, a xxi de Juliol de trenta nou, ab albarà de mossen Guilla, los quals lo Capitol li bestrau per parar casa; son en paga y prorata de son salari.

»Mes, rebe dit mestre Joan Brodieu tres ducats, sis diners, ab albarà de mossen Guilla, a xxv de Agost, per reparar y adobar la casa del mestrat, que dit mestre li havia bestret y pagat per dita obra en dit any de trenta nou.

«Mes, dèu dit mossen Joan Brodieu, mestre de cant, xx y quatre ducats de or que rebe a xxvi de Agost de trenta nou, per comprar blat; en paga y prorata de sa quitació.» (*Rational* citat, f. 72.)

2. 1540. «Magistrum cantus, venerabilem Joannem Brudieu.» (*Lib. concl.* citat.)

1541. «Magistrum cantus, dominum Joannem Brudieu.» (*Lib. concl.* citat, f. 125.)

3. «Item, magister cantus, Joannes Brudieu; et fuit conclussum quod prebendarii non admittantur nisi cum fidei jussoribus in novo ingressu, et si reperiantur in presenti civitate, habeat illos admittere.» (*Lib. concl.* citat, f. 130.)

4. «Ordinarium Urgellinum | de licentia Reverendissimi in Chris | to patris et domini Fran | cisci ab Urries Dei gratia Urgel | lensis episcopi denuo per veneran | dum Perottum Mulnerium Ur | gelline Sedis precentorem | recognitum castigatum et | quamplurimis necessariis auctum.» A la Biblioteca de Catalunya se'n guarda un exemplar. A La Seu i a la Biblioteca Episcopal de Vich veiérem el de l'any 1536 i el de 1549.

Brudieu no restà allí fins al temps prefixat del mes de juliol en què finia son compromís, sinó que els acomiadà a setze dies de l'abril anterior,[1] galajant-lo en son comiat els nens preveners com a deixebles i companys de taula que li eren.[2]

Clarament es veu que la sortida d'En Brudieu no fou pas del tot voluntària, sinó motivada per un vot de censura de la major part dels canonges moguts per raons que no havem pogut esbrinar. D'altra banda, la causa de l'acord capitular ja conegut no seria de molta consideració, per quant trobem tants defensors d'En Brudieu en la sessió esmentada.

Seria molt curiós de saber on aniria el nostre mestre durant aquest temps. Vindria a Barcelona? Aniria a altres catedrals? Traspassaria els Pireneus?

Retorn del mestre a La Seu d'Urgell

Pel bon nom de l'Església d'Urgell, bo serà fer avinent al lector que l'absència d'En Brudieu fou ben curta, ja que aquell Joan Martí al qual es donà el mestratge, començà son càrrec el dia 1.r de juny de 1543,[3] essent reelegit en 1544 i 1545, succeint-lo a son torn En Brudieu el 28 d'octubre d'aquest últim any, segons es desprèn del *Racional* del Capítol d'Urgell.[4] D'aquí en avant és reelegit cada any per mestre,[5] i si bé no se l'anomena en l'any 1547, sabem certament que hi era, com pot veure's en el document que transcrivim més avall.[6] Als Capítols pasquals de 1548 s'acorda

1. «In quo capitulo [1543], fuit inter cetera, tractatum de magistro cantus eligendo... Elegerunt, nunc pro tunc, in magistrum cantus discretum Joannem Martinum, civem barchinone. finito anno quo servit Joannes Brudieu, qui finiet mense Julii proxime venturo, et hoc cum salario assueto.

»Ex aliis Bernardus Piquer, qui dixit, se nolle votare donec Brodieu finierit annum. Reliqui vero, ex adverso, dixerunt: que tant com dit Brodieu volra esta, que estiga, que bels par. Et Rdus. Franciscus Boquet et Anthonius Masull, similiter dixerunt: que si lo dit Brodieu sen va que tambe son de parer que mossen Joan Marti entre y sia mestre.

»Et dictus coadjutor collectis votis cujuslibet, attendens quod maior et sanior pars dicti capituli et ibi existentium, elegit et conclussit in dictum Joannem Marti, jussit dictam electionem in presenti libro conclusionum scribi ut de predictis in futurum appareat.» *(Liber. concl. 1493-1569*, f. 136.)

2. «Dilluns a setse de abril [1543] donaren comiat [els preveners] al mestre de cant francès.» *(Libre de les Cotidianes del cor tant del reverent Capitol quant dels preveres e beneficiats de la present Iglesia comensant lany mil cinch cents quoranta hu*, f. 25.)

3. «Dimars a quinze de May del present any que contam mil cinchcents e coranta tres, vingue mestre Marti pera mestre de cant admes per lo Reverend Capitol ab los salaris acostumats. Comensà dit mestre a assistir a les Misses de la Capella, lo primer de Juny de dit any 1543.» *(Llibre de les Cotidianes*, f. 25.)

4. «Deu lo Rnt. Capitol Durgell a mestre Joan Brudieu, mestre de cant de la Seu, per son salari e quitació cascun any, cinquanta ℔ barchinoneses per cantar, etc. Lo qual salari comensa a correr al dia de Sanct Simo y Judas, o sia a 28 de octubre del any mil cinchcents coranta cinch.» *(Racional del Rnt. Capitol de Urgell comensat en la nativitat de nostre Senyor Deu Jesuchrist del any 1540*, f. 44 v.º)

5. 1546. «Magister cantus venerabilem [en blanc] Brudieu, presbiterum.» *(Lib. concl*, f. 151.) És la primera vegada que se li diu prevere als llibres del Capítol.

6. «Es degut al dit Rnt. Capitol, dotze ducats, los quals rebe ab albara del Capitol de mº Joan Guilla, procurador, a sis de Mars de coranta y set; y son pro rata de sa quitacio de cinquanta ℔ que dit Capitol li done per dit any coranta set que comensa a Sant Simon y Judes de coranta sis, lo dit mº. Joan Brudieu.

»Mes, es degut al dit Rnt. Capitol sis ducats de or, los quals rebe dit mestre de cant a 25 de octubre lo any de coranta sis, per bestreta de dit any.

»Lo mateix dia de 25 de octubre de 1546,

donar-li el mestrat «ad vitam, bene serviendo», amb el salari de costum, i ho fan així «ex certis causis animum eorum moventibus». El Capítol es reserva el dret de tenir un canonge delegat que vigili el compliment dels deures per part del mestre; demés, es compromet a donar-li les quotidianes, co és, l'adventici que li pertcqui per sa assistència als oficis de la Comunitat; aquelles quotidianes no seran millors ni més crescudes que les «que guanye e acostume guanyar un criat de canonge».[1]

Tenim, doncs, En Brudieu ja definitivament a La Seu d'Urgell, fent-hi vida fixa fins l'any 1577. Aquell home senzill i amb ànima tota d'artista, viurà aquests anys endinsat al redós de la muntanya sense parar esment en les gents del pla com de la ciutat engrandida.

Ambient de la catedral d'Urgell en temps del mestre

Sigui'ns permès, per a refer la vida d'En Brudieu, descriure una mica l'ambient d'aquell temple. El Capítol de La Seu, a mitjans del segle XII.è, comptava quaranta cinc canonges, mercès a la generositat de Pere Berenguer, bisbe de La Seu en 1134; en aquest temps el nombre de canonges sols arriba a vint-i-u seguint la reforma de Pere de Cardona, bisbe en 1488. Els beneficiats hi són en bell rengle : els sacerdots inscrits, vulgarment anomenats *capellanias*, no hi tenen nombre fix. El Capítol de La Seu àdhuc viu ben ric amb bon nom i grans hisendes. Els canonges gasten luxe ben vistent, i per manament capitular tenen sempre, cadascú d'ells, una mula per a resseguir els pobles, els castells, les rectories, els boscos, els prats i les propietats totes de llur domini. En 1547 mana el Capítol que «tots los Rds. prelats e canonges que porten les barbes largues nodrides, les se ayen a fer raure ab rezor o tesora aixi que vayen mes comodament e honest»;[2] cadascú, demés, té un criat a son servei, el qual els fa bona companyia, majorment per a assistir als oficis de la nit,[3] en temps que, com veurem ben aviat, la ciutat d'Urgell era tan castigada dels bandolers i lladregots de tota mena.

Els prelats i canonges de La Seu, atenent que llur església estava situada al mig del Pireneu i que la ciutat d'Urgell era massa feresta, molt deserta i poc falaguera, reunits en Capítol als divuit dies de maig de 1549, feien gràcia a cada un dels capitulars que poguessin cada any sortir de vacances durant quatre mesos. El chor no en patia conseqüències, perquè de primer antuvi es féu l'avinensa de no permetre

rebe dit mestre Joan Brodieu vint y sis ℔; son a compliment de son salari per lo any de mil cinchcents coranta y sis ... etc., etc.» *(Racional* susdit, f. 45.)

1. Any 1548. «Magister cantus eumdem Brodieu, presbiterum. .... Item conclusserunt que donen ex certis causis, animum eorum moventibus, a mestre Joan Brudieu, mestre de cant d'aquesta Esglesia, lo mestrat de cant amb lo salari acostumat *ad vitam bene serviendo*, y que liceat et possit dictum capitulum super servitute, si videbitur, inquirere, judicem eligere, debito modo procedere et declarare totiens quotiens, dictus Joannes Brudieu male servire visus erit. Item li donen les quotidianes que guanye e acostume guanyar un criat de canonge.» *(Liber concl.* susdit, f. 160.)

2. «xi Januarii anno mdxxxxvii.» *(Lib. concl. 1493-1569*, f. 153 v.º)

3. Per la nota transcrita més amunt, sembla despendre's que aitals criats rebrien petites distribucions als actes litúrgics, tan nocturns com diurns.

Biblioteca de Catalunya

la sortida a més de tres canonges d'un plegat. Seguint la usança de moltes catedrals, sempre que un capitular havia servit trenta anys, se'l dispensava de l'assistència a matines, si bé se'l tenia present a les distribucions.[1]

De temps immemorial les matines s'havien cantat a la nit; però els canonges, veient cada dia més grosses les dificultats que es presentaven per a seguir aital pràctica, acudiren a Roma. La Penitenciaria Apostòlica, a 7 de gener de 1550, els donà facultat de cantar i celebrar les hores matinals i els nocturns «en el primer crepuscle de la nit», i això durant tot l'any.[2] A 5 de gener de l'any 1553 el Capítol prengué l'acord de cantar les matines de part de vespre i no a la nit, des dels primers dies de gener fins a Carnestoltes, segons gràcia obtinguda de la Santa Seu.[3] Aquest costum de cantar matines després de mitja nit,[4] usada també a les altres catedrals, es seguia tot el restant de l'any a La Seu d'Urgell. Més endavant, en 1573, esporuguits aquells canonges per les grans gelades i per les epidèmies greus que omplien de dol aquells contorns, i per les amenaces esfereïdores de les gents luteranes de l'altra banda dels Pireneus, els quals volien llençarse damunt les hisendes, capítol i temple tot d'Urgell, determinaren, fins a nova ordre, cantar les matines «in crepusculo noctis et ante cenam», en lloc de fer-ho «incipiendo comuniter tertia hora post mediam noctem».[5] D'altra banda sabem que en l'any 1576, seguint la pràctica antiga d'Urgell, als dissabtes i vigílies de doble major, es cantaven les completes al vespre.[6]

1. Vegeu el *Cartulari de La Seu*, I, f. 308.

2. Les raons amb les quals es fundaven els suplicants, eren l'especial situació de la ciutat posada al mig del Pireneu i ran de la frontera. D'on venia que els habitants eren gent de revolta i de sang encesa; la vida, per tant, es tenia a l'encant en passar pels carrers en plena nit; car ni anant ben armat hi havia prou seguretat, essent moltes les vegades que hi havien ferits, morts i bastonejats. *(Cartulari* susdit, document 1056.)

3. «Die quinta Januarii MDLIII. Item fuit conclussum : que attes he considerat que se ha obtengut gratia de la Sancta Sede Apostòlica que los prelats, canonges y beneficiats de la sglesia present de Urgell, poden, si volen, dir les maitines de part de vespre per les causes y rahons en lo breu de dita gratia contingudes; volent posar y comensar de metre en execussio dita gracia Apostòlica [acorden] que de assi al devant fins a Carnestoltes primer vinents, se diguen y canten dites matines, manant que lo porter toque apres de vespres...» *(L. C.* ja citat, f. 189 v.º.)

4. Al *Racional* es parla moltes vegades d'una petita quantitat (3 ℔) donada com a salari per *encendre la copa del cor*, per escalfar sens dubte la fredor d'aquella atmosfera.

5. «Die sabbati quinto decembris 1573. [Fuit] propositum : Quod attenta temporis intemperie, tum propter nimia frigora, et alias, propter egritudines populariter grassantes ita ut intra tredecim menses proximos sint vita defuncti quinque canonici dicti capituli, tum etiam propter luteranos hereticos vicinos de quibus auditum est velle intrare et mala multa inferre, quod Deus prohibeat, personis et bonis nostris et ecc. Urgellensis. Videant propterea dicti domini canonici et concludant an juxta indultum apostolicum et facultatem per illud dicto capitulo concessam, conveniat et sit expediens, ex causis ante dictis, donec aliter fuerit visum, dicere et celebrare matutinum fficium in crepusculo noctis et ante cenam, relicto in presentiarum ordine solito quo dicte hore matutine solebant dici et cantari incipiendo comuniter tertia hora post mediam noctem... His et aliis attentis, statuerunt et ordinarunt ... quod a cetero et dicta temporis malignitate durante, et donec aliter sit per dictos dominos de capitulo deliberatum et conclussum, dicte hore matutine celebrentur incipiendo in crepusculo noctis, quo tempore lux dubia est ante solis occassum...» *(Lib. concl. 1570-1608*; f. 25 v.º.)

6. «Die 12 junii 1576 ... fonch determinat y conclos ... que tota la octava comensant ya lo mateix dia del Corpus se digan y canten

Les completes es cantaven separades de les vespres, almenys així es dedueix de l'acord pres pels canonges en 10 de maig de 1582, de cantar les completes tot seguit després de les vespres cada any en la diada de Corpus com una excepció, per a poder fer la processó després de les completes en comptes de fer-la després de l'ofici «entre les onze y la una de la tarde»,[1] com fins llavors s'havia practicat.

Quant a la vestimenta canonical, solament sabem que el canonge Agustí d'Ínsula, davant el Concili de Tortosa celebrat en 1429, defensà els hàbits vermells dels canonges seguint la usança antiga d'Urgell, que ascendia als segles XI.è i XII.è. Més tard, en 1622, el Capítol, seguint les consuetuds de la província tarraconense, imitadora de Roma, mana que llurs canonges duguin vestits de pells d'armini a l'hivern. En 1570 es parla, i no com a cosa nova, dels hàbits dels beneficiats de cadira, del mestre de cant, organista i sotacabíscol del dit temple d'Urgell, a la reunió capitular, prenent-se l'acord que «de Pasqua fins ha Tots Sancts, hagen de portar les almusses guarnides de seti morat, y de Tots Sancts fins a Pasqua, capa de chor ab caputxo guarnits de pells negres.»[2] Així mateix, en 20 de maig de 1575, en tractar-se de la processó de Corpus, amonesten els canonges que els capellans que vagin a la processó portin «robes decents, so es, sotana y sobrepellis».[3]

Els beneficiats joves no podien asseure's a les cadires altes del chor, només que a les baixes, i si aitals beneficiats joves no eren ordenats *in sacris*, no els era permès pendre seient ni a les altes ni a les baixes de dins el chor sense un especial permís i gràcia.[4] Els beneficiats doctors de qualsevulla Universitat aprovada, havien de precedir als graduats, els graduats als simples prebendats, els beneficiats de cadira als que no tenien cadira pròpia.[5]

Els canonges d'Urgell miraven tant per la pulcritud de l'ofici diví de la Comunitat, que havien prescrit no admetre cap beneficiat sense que primer no fossin certs de la deguda preparació pel ben cantar i llegir; havent però decaigut aquest rigorisme, acordaren, en 5 de maig de 1579, que *a cetero* ningú pogués ésser admès en els guanys del chor que primerament no hagués sofert examen públic davant dels capitulars i tota persona qui volgués assistir-hi. La prova havia de fer-se dins el chor de la Catedral, llegint i cantant una lliçó, respons o antífona del llibre obert a

les completes de vespre com acostumen los dissaptes y vigilies de doble major...» (*L. C.* citat, f. 52.)

1. *L. C.* citat, f. 114.

2. «Die veneris xxviii aprilis 1570. Fuit conclussum : Que los porters y altres beneficiats de cadira y lo mestre de cant y organista y sotacabiscol de dita yglesia de Urgell daci al davant, *perpetuis temporibus*, hagen de portar, so es, de Pasqua fins ha Tots Sancts, les almuses guarnides de seti morat, y de Tots Sancts fins a Pasqua, capa de chor ab caputxo guarnits de pells negres.» (*Lib. concl. 1570-1608*, f. 6.)

3. *L. C.* esmentat, f. 43.

4. «Die xxiii Aprilis 1538. Preterea ordinaverunt, que nengun benefficiat jove pugue seure ni estar a les cadires altes del chor de la Seu; que hagen star e stiguen he assenten, dits beneficiats joves, en les cadires baxes del chor, exceptat en les matines o exceptats los faristolers. E que los beneficiats joves *qui non sunt in sacris*, nos assenten nis puguen assentar, a cetero, en les cadires del dit chor, tant en les cadires altes, com en les baxes, nisi eis fuerit injunctum et licentiam.» (*L. C.*, f. 159 v.º)

5. *L. C.* citat, f. 6.

l'atzar.[1] Aquesta disposició fou refermada en 10 de maig de 1582;[2] i en 1591 els canonges posen llur representació en la persona del senyor cabíscol, el canonge Squerrer i el mestre de cant perquè assisteixin a la prova d'aptitud pel cant i lectura dels beneficiats.[3]

És molt curiós fullejar els llibres de comptes d'aquell Capítol, a falta de dades més explícites, per fer-nos càrrec de la pulcritud i esplendidesa d'aquella Comunitat envers llur temple, el culte litúrgic i les arts totes, per tal d'embellir les cerimònies religioses d'aquella catedral. Concretant-nos al cant sagrat, no podem prescindir de pendre bona nota d'un detall ben interessant, com és el dels llibres cantorals, en els primers anys del retorn d'En Brudieu. Els escrivans dels llibres del chor, en aquest temps, eren Mn. Jo. Agustí Cerda i mestre Arnau Prats. El 4 de març de 1547, dit mestre Arnau Prats comprà a Tolosa catorze dotzenes de pergamins *vedelins*, que, junt amb les despeses de son viatge, costaren quinze ducats d'or. El 4 de juliol d'aquest mateix any n'aportà trenta sis dotzenes de la susdita ciutat, rebent del Capítol, per al dit efecte, trenta sis lliures, dinou sous i nou diners. El 6 de juny de l'any següent ell mateix en comprà seixanta dotzenes a raó de vuit sous la dotzena, també a Tolosa. Prescindint d'altres compres de pergamins, trobem com en 1551 el mestre Arnau féu entrega al Capítol de sis grosses de pergamins, a raó de dotze dotzenes per cada grossa, reservant-se quatre grosses, o sia, quaranta vuit dotzenes; foren testimonis en la tal recepció Mn. Joan Brudieu, mestre de cant, i Mn. Joan Teixidor, beneficiat. Així podríem resseguir full per full i en tota matèria el *Racional* de cada època, lo qual faria bona llum en una pila de qüestions; però la petita nota apuntada palesa prou l'esplendidesa d'aquells canonges en aquesta part dels llibres chorals. Direm, solament, que el treball que el mestre Arnau Prats posaria en els llibres esmentats seria molt intens, per quant en 1574 encara hi treballava, com es desprèn de les actes capitulars;[4] no així Mn. Cerda, que feia alguns anys havia partit per a Roma.[5]

1. «Die 5 maji 1579. Atesa y considerada la gran importancia es de ben legir y cantar en lo chor desta iglesia, y havent vist ab la experiencia que fins al dia present molts beneficiats son estats admesos en los guanys, ab falta de habilitat y ab speransa de la esmena havien de fer, del que apres de esser estats admesos nos curaven ni se son curats, per molt que sien estats admesos ab condició, es estat conclòs y determinat: que a cetero, ningu puga esser admes en los guanys del chor que primer no se haia fet de ell, examen publich en lo chor, davant los senyors canonges y altres qualsevol qui esserhi voldran; y que sia examinat per legir y cantar sobre la lissó, respons o antiphona que la sort li donara obrint lo Libre a la ventura.» *(L. C. 1570-1608*, f. 89.)

2. «Die Jovis x maji 1582 ... que ningun beneficiat puga esser admès en los guanys del chor que primer no sia entrat en la casa del Capitol pera subir examen ...; volent, que si serà declarat esser habil y suficient, que sie admès lo dia mateix; y si serà trobat inhabil he insuficient, que li sie donada la negativa sens prefigirli ningun temps.» *(L. C. 1570-1608*, f. 114.)

3. *L. C. 1570-1608*, f. 198.

4. «Item fonch donada [15 de maig 1574] commissió als Rnts senyors canonges mossen Jaume Sparsa y m. Pere Cases, pera que estimen lo que justament se pora y se haura a donar a mestre Prats, scrivà, per lo que ha fet per lo Rnt Capitol, del any 1558 fins ara, y per les anades que preten ha fetes a Tholosa y Bretanya per aportar los pergamins.» *(L. C. 1570-1608*, f. 31.)

5. *Racional* corresponent, f. 40 v.º.

I per a acabar en detalls d'aquesta mena, de molt mal arreplegar, per no haver trobat a aquell Arxiu unes constitucions capitulars d'aquell temps, i més difícils en donar-los al lector sense fatiga, direm que la Catedral susdita, en temps del nostre Brudieu, encara fruïa aquell bon nom i regust científic dels temps vells en què Francesc de Tòvia, bisbe d'Urgell (1416-1436), renovava l'antiga constitució de no admetre cap canonge que no fos batxiller en Dret, Teologia o Medicina, o almenys no fos d'estat militar o vingués, si més no, de sang ennoblida.

Brudieu i els preveners

El mestratge de cant de La Seu al segle XVI.ª, no sembla pas que tingués benefici propi; tenia, però, les rendes que donava la rectoria de Tost, i encara aitals fruits duien anex el sosteniment dels nens cantaires, anomenats *preveners*. Als primers anys d'En Brudieu com a mitjans del segle XIV.è, els preveners eren quatre, si bé més tard, en 1570, s'acorda capitularment procurar-se dos minyons de la ciutat mateixa, els quals, bo i fent vida en llurs cases, puguin servir de prevener el dia que se'ls necessiti; per la qual cosa és deure del mestre ensenyar-los també de cant.[1]

Es desprèn, demés, dels llibres capitulars, que en 1585, els preveners extraordinaris arribaven a quatre.[2] Mn. Brudieu, seguint la usança antiga, estava obligat a pendre en sa casa, pròpia del mestratge, els quatre preveners efectius, als quals els havia de fer la despesa. Moltes vegades aquests nens eren dels pobles forans i fins molt allunyats de la ciutat, si bé en 1542, com havem vist no fa gaire, per ordre capitular eren preferits els de la ciutat. Suposant que els minyons fessin bondat i tinguessin aptitud pel servei del temple, se'ls retenia fins a l'edat de l'adolescència; seria, poc ça poc lla, com passa avui a les Catedrals i escolanies.

El nostre eximi mestre viu feliç allí amb la companyia ben agradosa dels minyons de la preveneria, dels quals cuida sempre amatent que no els falti el menjar ni la vestimenta. Ell té cura de l'educació llur cívica, literària i musical; en companyia d'ells surt a passeig cada dia; on vagi el mestre seguiran els petits cantaires, tant els jorns feiners com a les diades assenyalades, a les funcions de dol com a les festes d'alegria santa. En Brudieu rep vuit ₧ anuals per cada u dels quatre preveners, o millor encara, rep 50 ₧ anuals que rendava la rectoria de Tost, ben entès,

1. «Dies sabbati xxviiii aprilis 1570. Ques procuren dos minyons que estiguen en ses cases de la present ciutat pera que ajuden sempre que sia mester, ha fer offici de prevener en la sglesia, als quals sels donaran cota y sobrepellis ab que les dexen en la sacristia, y calsats de miges, calses y sabates; y que lo mestre sia tengut ha ensenyarlos de cant, y al cap de dos anys que hauran estat y servit, que les coses sien lurs, com es dels altres preveners.» *(L. C. 1570-1608*, f. 6.)

2. «It. a 17 de desembre [1585] l. 10 (una lliura, deu sous) ha rebudes mestre Guillem Costa per quatre parells de sabates als quatre preveners extrahordinaris. *(Racional, 1577-1591*, f. 69 v.º.)

1588. «Ha rebudes 3 ₧, 4 sous, mestre March, sastre, y son per les mans dels vestits dels 4 preveners, los ha fet per Nadal.» (Sembla, per molts comptes que havem vist, que cada any, per Nadal, se'ls donava vestit nou als quatre preveners efectius.)

20 gener 1590. «Ha rebudas [7 lliures, 15 sous] mestre Perot Cases, perayre, per 3 canas, 7 palms drap pebret ha servit per lo vestir los quatre preveners.» *(Racional*, f. 236 v.º.)

però, que l'adventici que es guanyi amb el cant dels nens, sigui en enterraments com en altres actes, el Capítol els hi cedeix, essent també el Capítol qui cuida de fer fer la vestimenta dels nens susdits.[1] Com a mestre de cant, ha de tenir cura que els preveners netegin el chor i freguin les cadires dues voltes per setmana, sots pena de les distribucions per part dels nens.[2]

Ultra els oficis ordinaris de la Comunitat, cada setmana, els dijous, divendres i dissaptes, ha de cantar una missa amb els quatre preveners a la capella de Santes Creus.[3] A propòsit de la missa d'En Joan Llenes, en 1583 es parla de Mn. Brudieu que, segons usança de costum, la cantava amb els preveners, a *mig to resada.*[4] Ja en 1540, Mn. Brudieu rep del Capítol una petita quantitat, per ell i pels preveners, pel cant de les misses de les *cinch plagues.*[5] D'altra banda, l'11 de gener de 1571 cobrà quatre lliures i setze sous «per lo rodar ab los preveners a les misses de sanctes Creus».[6] Bona llàstima ens dóna no poder aclarir aquestes notes talment curtes, deixalla de pràctiques devotes d'aquells dies.

Sap ben donar-se compte de la responsabilitat que inclou el fer de pare a uns nens vinguts de pobles ben distants en edat talment jove. És bonic veure mossèn Brudieu com amb tanta senzillesa puja al Capítol per cobrar el cost de metges i medicines per les malalties dels tendres nois.[7] Mn. Brudieu, però, és massa bondadós, i per això, malgrat la vigilància i la seua voluntat, aquells jovincels sovint se'n burlaven i abusaven de la seva ànima dolça com se'ns mostra sempre. Basta fullejar els llibres de l'Arxiu per a cerciorar-se de quina mena de fures serien aquells preveners a temporades assenyalades. Sols així s'explica el canvi tan freqüent dels companys de taula del mestre Brudieu, i les fugides sobtades amb què el traïen aquells entremaliats cantaires.[8]

1. Vegeu, en part, els acords següents, de l'any 1533 : « ... [Reunits en Capítol] fuit ordinatum et conclussum super prevendariis quod, a cetero, omnes resideant in domo et cum magistro cantus; et quod pro alimentis, dentur ipsi magistro, pro quolibet prevendario, octo libre barchinone. anno quolibet; et quod omnia lucra dictorum prevendariorum tam de obitibus quam aliis, recipiat ipse magister ultra ipsas octo libras; et quod capitulum, faciat indumenta dictis prevendariis ad nutum dicti capituli Urgellensis.» *(Liber concl. 1493-1569,* f. 70.)

2. 22 de juny de 1534, f. 84.

3. «Die 22 aprilis 1575. Conclusserunt que dessi al devant les misses dites *den Llenes,* so es, la missa de mº Jhoan Guilla, y la missa de misser Joan Piquer y la missa den Llenes, sien dites, celebrades y cantades lo dijous, divendres y dissaptes cada semana per un canonge ho dignitat a orde del capeller de la capella de sanctes Creus ... y que lo mestre de cant ab los preveners entrevinga com acostumava a la celebracio de dites tres misses cantades ab pena de un sou per cada vegada que faltara.» *(L. C.* citat, f. 40.)

4. «Die 27 aprilis 1583. Atés que vuy die present : Havent lo Rnd. Canonge Abella comensada la missa den Llenes, cantada del modo acostumat, ab lo mestre de cant y preveners a *mig to resada;* los beneficiats de la present iglesia comensaren cantar alta veu, una missa de requiem al altar de la Conceptio fent gran scandol y desbarat dientse dues cantades en un temps dins una mateixa iglesia ... y sabent que la causa principal y lo autor de dit scandol era mº Janot Ros, alias Alexandre ... determinaren, nemine discrepante, que li fos llevat lo salari de cantor y las quotidianes dobles de Capitol.» *(L. C. 1570-1608,* f. 124 v.º.)

5. *Racional* corresponent, f. 76.

6. *Racional 1556-1576,* f. 84 v.º.

7. Id., íd.

8. «Deu lo reverend Capitol a Montserrat Serch, prevener, de la ciutat de Urgell, qui

Passant els anys aquesta carga es tornaria massa feixuga per En Brudieu, per quant veiem que fou l'esquer de topades molt serioses entre ell i el Capítol; no podia per menys. El mateix passava, més tard, amb Mn. Coloma, successor d'En Brudieu, i Mn. Riquet, immediat a l'anterior en el mestratge d'Urgell. Així succeïa a Sevilla entre En Francesc Guerrero i el Capítol, etc. A l'any 1568, els canonges, bo i reelegint En Brudieu, acorden que se li doni correcció fraternal perquè faci quant convingui, per tal de complir son deure amb els preveners.[1] En Brudieu, fixat en sos papers de música, i entregat als estudis de composició, dels quals parla en sa *Carta dedicatòria* del llibre de Madrigals, avançant els anys no es preocuparia gaire de la petita comunitat dels jovincels preveners, els quals pujaven mal criats, poc ensenyats i mal vestits.[2] Fent esment d'aitals incompliments, el Capítol l'amonesta de bell nou, en 1574, «quod linguam frenet pueros, diligentius doceat et gubernet».[3]

En Brudieu i els cantors

El mestre Brudieu, demés de tenir cura de la petita preveneria, tenia el deure de regir la capella de La Seu, composta de reduidíssim nombre de cantors, i que En Brudieu amb goig veu créixer de quatre a vuit. Generalment eren preveres i beneficiats alguns d'ells: aquests cantors, alhora amb els infants de chor susdits i l'orga-

entra en loch de Pere Soler de Organya, a quinze de Agost del any trenta sis, per son augment 2 ℔.

»Aixis mateix, deu a Joan Melianta, Bernad Cors, Esteve Garcia, tots preveners, a quiscú, coranta sous per sa mitja anyada : de Juny fins a Janer de trenta set.

»Item a onze de Janer del any trenta vuit se espedit, dit Bernat Cors de prevener, y en son loch entra Blasi Naqui de la ciutat de Urgell, per prevener.

»Anasen fugitiu lo sobre dit Esteve Garcia, prevener, y en son loch entra per prevener Loys Palanca, de Hos, lo primer dia de Mars o pochs dies abans.» *(Rational de l'any 1534-1538*, f. 34.)

«Son los preveners del any mil sinchcents coranta set, Segimon Quintana, Francesch Menaut, Antoni Aloy alias Majoral; Joan Menaut sen ana fugitiu Dimars a divuit de Janer. Torna de Barcelona, ab est, Guillem Clusella, Dissapte a dinou de Febrer.

»Dia de Ascensió dinou de May, isqué de prevener dit Joan Menaut; entra en loch seu. Perot y Ramon Meliantes de Tirvia. Fogiren dits Perot y Ramon Meliantes, Diluns a ventitres de Setembre.» *(Libre de les Cotidianes*, ja citat, f. 273.)

«Son los preveners de aquest any 1548, Francesch Menaut, lo qual entra a prevener, a dos de Febrer, lany mil cinch cents coranta cinch; Ramon Bessó, de Tirvia; entra dit Ramon, lo primer de Octubre 1547. Anasen fugitiu a cinch de setembre mdxxxxviii. Joanoy Capella, nebot de mossen Jaume Porter; entrà dia de nostra Senyora de Setembre 1547. Joan Amorell, de Berga, entrà a nou de octubre, dia de la Dedicació, 1547. Espedit del Capitol lo darrer de octubre 1548.» *(Libre de les Cotidianes*, f. 285.)

1. «[Eligunt in] magistrum cantus mossen Joan Brudieu y que se li done correccio fraterna que fase tot lo que conve per a son ofici.» *(Libre de les Cotidianes*, f. 271.)

2. Vetllant pel bé econòmic del mestre, com de tota la preveneria, es fa una comissió sobre la rectoria de Tost, d'on sortia la quota que es necessitava per al mestre i la preveneria. Llegim en l'any 1567 : «Mestre de cant, mossen Joan Brudieu prevere, donant comissio al senyor sacristà y ardiaca de Andorra que miren la bulla de la unió de la rectoria de Tost al Capitol, y altres unions semblants, per a que serve lo contingut en elles.» *(Libre de les Cotidianes* f. 283.)

3. 1574. «Item elegerunt in magistrum cantus Ecclesiæ urgellensis, eumdem reverendum Joannem Brudieu, presbiterum. Et quod linguam frenet pueros, diligentius doceat et gubernet.» *(Liber concl. ab anno 1570 ad 1608*, f. 72.)

nista, són els elements amb què compta En Brudieu per a la seva capella.[1] No és gens petit aquest nombre de cantors si atenem que al segle XVI.è era limitadíssim fins a les millors catedrals. Com els altres mestres, seria aquí on Brudieu gastaria ses energies i sos millors entusiasmes. Aquesta petita escola seria son estímul animós, per quant d'ella devia valdre's per a oir sos propis cants. Es podrà veure amb les taules que donarem en acabar aquest volum, com els cantors feien forces anys d'estada sota la direcció d'En Brudieu, i pel mateix ells havien de copsar plenament l'esperit sempre fresc i joiós de l'eximi mestre. El sonador dels orgues devia ésser l'altre de sos companys més íntims. Molt li serviria aquell finíssim Mn. Antoni Riu, qui sonà els orgues vint-i-sis anys (1540-1566), amb breus alternances, el qual sortosament va poder xuclar la saba jova del nostre mestre. No menys li serviria aquell Mn. Mateu de Torres, deixeble, segons sembla, del canonge Vila a Barcelona, i organista els anys 1567-1572,[2] i del qual parlarem més avall.

De quins eren els deures del mestre

És cosa relativament senzilla de trobar als arxius de les comunitats alguns contractes on s'especifiquin en concret els deures del mestre, siguin amb els nens, amb

1. Tenim dret a presumir que a més dels cantors assenyalats a les actes capitulars, sovint se'n trobarien d'altres, com més avall podrà veure's.

2. Aquest Mateu de Torres, com vingut de Barcelona, amb el coratge que duia sempre per l'estudi, serviria d'estímul agradós al susdit mestre; molt més si, com presumim, a Barcelona havia estat deixeble d'aquell gran mestre i pare de la musicalitat catalana, Mn. Pere Albert Vila, com pot ben bé deduir-se de la següent lletra del Capítol d'Urgell:

«Al molt Rt. y molt magch el Sõr P. Vila, Canonge de la Seu de Barcelona ... En Barcelona. = Molt Rt. y molt mahch Sor. = Per esser V. M. perçona tant assenyalada en totes bones arts y virtuts y signantment en la Música, havem acordat ab esta, supplicar a V. M. si tindra a ma algun bon musich de tecla pera regir lo orgue de aquesta nostra Iglesia Cathedral que fos tal qual exint de la ma de V. M. se pot sperar nos ne donas avis y per quin salari seria content de venir; tambe voldriem si fos possible, fos home assentat y que tingues ganas de perpetuarse en aquesta Iglesia per no haver de mudar cada dia, que nosaltres, essent ell qual convingués, farem per nostra part nostre dever. Manara Sõr. tenirne record, y pus y ha sovint portadors, scriurens del que trobara y a nosaltres lo que servey li sera perque ho farem de molt gran voluntat; y nostre Sõr. la molt Rt. y molt mag.ca persona de V. M. guarde y prospere com desitge. = Dada en lo Capitol nostre de Urgell a xxx de Janer 1567. = Al que V. M. manara molt promptes. = Los canonges y Capitol de Urgell.» *(Regestrum literarum omnium Rdi Capituli Urgellensis a 1555 ad 1608.)*

«Al molt Rnt Sõr. Matheu de Torres organista en Barcelona. = Molt Rnt. Señor. = Ab sa carta dels 27 del passat restam avisats de sa mala gana y per dita causa ha tardat en venir. Folgarem molt se done tota la pressa possible, que sap la fretura te esta Iglesia, que pensavem fos ja assi per al Corpus; y pus no es possible per causa de sa mala gana, procurarà lo primer dia puga, a posar-se en cami. En lo que scriu tenia concertat quel mestre del orgue pujaria, per ara se haura de differir, per lo que estam en obres; y los orguens, de tal manera, que seria per demes volerlos ara adobar fins que per obs estiguen assentats; y per al designe, volem lo parer de V. M.; y aixi, V. M., pora dir al mestre de orguens que quant haurà de pujar, V. M. li scriurà. En lo quens scriu de Capado agrahim a V. M. lo gran cuidado te desta Iglesia; tenint les habilitats que V. M. nos scriu en sa carta, procurarà que puje ab V. M., que essent assi, se tractarà del que se li haura de dar, y pensam se acontentara, y en cars nons igualassem, se li pagaran los gastos, de tal manera, que non reste descontent; y nostre Sõr. la Rnt. persona de V. M. guarde. Dat en lo Capitol de Urgell a 8 de Juny 1569.» *(Regestrum literarum 1568-1588.)*

els cantors o amb el Capítol; malgrat la nostra recerca res havem trobat que dugui referència a En Brudieu. Emperò ens donarà clarícia sobre aquest punt el pacte que el 18 d'abril de 1595 féu el Capítol d'Urgell amb Mn. Porqueras, mestre de cant. El Capítol li féu presentalla d'un memorial on es detallaven les diades a les quals el mestre venia obligat a fer oir al temple el cant d'orgue, o sigui la polifonia. Segons l'esmentat memorial, del qual distaria poc el que regiria en temps d'En Brudieu, el mestre tenia obligació de cantar «totes les festes anyals»; més totes les festes de «Ntre Senyora; mes totes les festes d'apostols»; més a les festes de sant Ot, sant Ermengol, sant Blai, sant Sebastià, sant Roc i santa Llúcia. Els diumenges de l'Advent i Quaresma s'havien de cantar els Kyries, Credo i Motet; ultra això, tots els restants diumenges de l'any el mestre es comprometia a cantar un motet en *llevar Deu*.[1]

Les cerimònies i els usatges litúrgics dins el temple no varien sinó amb el transcurs del temps; així mateix, les obligacions dels agraciats amb prebendes eclesiàstiques podem presumir bonament que llavors no es diferenciarien massa amb pocs anys. Si el memorial predit regia poc més poc menys ja en vida d'En Brudieu, no és temerari tampoc presumir que regissin també en vida d'ell les càrregues que s'inclouen cinc anys més tard en el pacte que el Capítol féu amb Mn. Pere Riquet, mestre de cant en 1600. Sabem prou que el laconisme de les actes capitulars és degut assats voltes al caràcter individual del secretari del Capítol, com també a les consuetuds de temps i lloc; sigui'ns, doncs, permès refer els buits d'una època amb els detalls de jorns no molt distants. Mn. Riquet es comprometé, en 1599, assistir a l'església per a ensenyar de cant una hora cada dia, exceptuant les festes.[2]

1. 18 abril 1595. «E mes dits señors prelats y canonges, en veneratio de la sglesia, determinaren quel mestre de capella haie y sie tingut y obligat junctament ab los demes altres cantors, de cantar à cant de orgue, los dies y festivitats especifficades en lo present memorial; lo qual me manaren continuas en lo present llibre = Lo que ha de cantar lo mestre de Capella ab los cantors en tot lany en la Catedral de Urgell. = Primo: te obligacio de cantar totes les festes anyals. Mes, totes les festes de Nostra Senyora. Mes, totes les festes dels Apostols. Mes a les festes de S. Od, S. Armengol, S. Blasi, S. Sebastià, S. Roch y Sta. Llucia. Mes los Diumenges del Advent y Coresma han de cantar Kiries, Credo y Motet. Mes tots los restants Diumenges del any, un motet al llevar Deu.» *(Liber conclusionum ab anno 1570 ad 1608*, f. 234.)

Aquest detall, interessantíssim, de cantar un motet polifònic en llevar Déu, era antiquíssim a La Seu; i si bé fou abolit el 10 de maig de 1582, com consta per la següent nota: «Item, que dessi al davant, perque los faels christians estiguen ab maior attentió y devotió en la elevatio de la ostia consagrada y del calzer, y no tinguen ocasió en divertir los ulls ni les orelles ni lo cor en altra part, com se veu acostuma de fer lo poble ignorant, no se cante en lo chor a cant de orgue.» (*L. C., 1570-1608*, f. 114), fou, però, manat de nou en l'any predit de 1595.

Es dedueix també, del pacte transcrit, que durant l'Advent i Quaresma es cantaria altre motet que suposem seria a l'ofertori. Aquestes notes expliquen bé els volums de motets polifònics que en bell rengle s'anoten als inventaris de les nostres catedrals.

2. 1599. «Mestre de Capella = lo mateix mossen Riquet, y fonch conduit per temps de sinch anys y fou donada y feta comissio al Sr. Canonge Moreig, pera que conforme la intencio que te entesa del Capitol, fasse un memorial dels dies y festas se haura de cantar a cant de orgue y del demes que en total veneracio del culto divino se haura de fer; y aquell, fet, se assenta aqui en lo present llibre, al peu del qual se haie, ell, dit mestre, de çotascriure

Biblioteca de Catalunya

En 1600 se'ns dóna ja més clara aital obligació : el mestre ha d'assistir personalment al temple per a ensenyar de cant una hora cada dia, ben entès, però, que això només serà obligatori des de Pasqua fins a Tots Sants; demés, es dóna facultat al cabiscol perquè en últim cas privi al mestre si no compleix amb el pacte susdit, i a més no ensenya com cal als cantadors.[1] La capitulació firmada en 1605 per mossèn Pere Riquet i els canonges d'Urgell ens assabenta millor, si hi cap, de les obligacions del mestre de cant. Mn. Riquet es compromet ensenyar diàriament de cant a tothom dins el temple, i a fer-ho gratis ; es compromet a donar bon recapte als preveners, entrenar-los en el cant i en les lletres i eixir amb ells a passeig; el Capítol es reserva el dret d'acomiadar-lo el dia que no complís amb son deure; el mestre, finalment, promet prestar la nota i les composicions sempre que s'hagin d'escriure llibres de chor, la correcció dels quals va així mateix a son càrrec i ho farà sempre de bon grat.[2]

Amb el que s'ha exposat fins aquí n'hi ha prou per a assabentar-nos de la mena de vida que duria l'excels mestre, tota senzilla i plena de tasques a complir. La terra feréstega com era i tan deserta, era ben al punt per a aquella ànima d'artista enamorada de la muntanya solitària, perquè li plovia més de prop la música del cel.[3]

pera que in futurum, conste del de sa obligació; y entre altres coses se han de apuntar, se ha resolt que lo dit mestre de Capella assistesque una ora al dia, a la iglesia pera enseñar de cant, excepte las festas.» *(Liber concl. ab anno 1570 ad 1608*, f. 280.)

1. 1600. «Mestre de capella. = Lo mateix mossen Riquet, et fuit decretum, que dit mestre de capella tinga obligació de assistir cada dia una ora personalment en la Iglesia pera ensenyar de cant, desde la octava de Pasqua fins a Tots Sants; altrament, se dexe a arbitre del Sr. Cabiscol, quel prive per lo temps li aparexerà, y tambe pera que fasse exercici als cantors.» *(Liber concl. ab anno 1570 ad 1608*, f. 390.)

2. «Capitulacio firmada per mossen Pere Riquet, mestre de capella, ab lo Capitol, vuy a tretza de Juny 1605 = Primo: que ha de ensenyar cada dia de cant a la iglesia, publicament, a tothom de la iglesia, gratis. 2º Que ha de donar bon recapte als xichs y ensenyarlos tant de cant com de llegir y scriura; y quant anira a passejar los ha de portar tras si; y tot a coneguda del Sr. Obrer y Sr. Cabiscol. 3º Que en cas no visques com deu, ipso facto, lo Capitol lo puga despedir, y que nol deffensará contra el Sr. Bisbe y sos officials. 4º Que quant se scriuran llibres de cor aja de donar la nota y composicio y fer la correctio gratis. = Yo Pere Riquet, prevere y mestre de capella, firmo lo sobredit.» *(L. C.*, f. 351.)

Aquesta capitulació fou refermada entre ambdues parts en 1613; el Capítol fa ofrena a Mn. Riquet, de cent lliures, en penyora de la seva estància perduradora a La Seu; i a més li fa la gràcia de la distribució a Matines des de Pasqua de Ressurrecció fins sant Ermengol «que es lo temps se diuen dematí». *(L. C., 1608*, f. 56.)

La capitulació de Mn. Gaspar Andreu, mestre de La Seu i beneficiat del benefici de sant Andreu, amb el Capítol, feta en 1617, es concebuda poc sa poc lla en els mateixos termes. Mn. Andreu es compromet a cantar amb cant d'orgue «tots los Diumenges y festas manadas, y festas de Nª Srª y altres dies de dobles majors, y las missas del dissapte de Nª Srª com se es acostumat en la Iglesia». Promet també, «ensenyar de cant pla y de cant de orga en la iglesia una hora cada dia, fahent gratis als capellans y beneficiats de dita iglesia y als criats dels sors canonges», i així del demés com sos antecessors. *(L. C.* citat, f. 129 v.º.)

3. A falta de documents més explícits, no serà de més copiar la següent nota treta del *Llibre de Spes;* la qual, junt amb les que precedeixen, ens dóna bona clarícia sobre la part econòmica de la vida de l'il·lustre mestre Brudieu:

Janer. Ha guanyat lo mestre de cant m.º Joan Brudieu en lo mes de Janer 1572 ..... ℔ xv s.

Febrer. Ha posat ploms lo senyor mestre de cant en lo mes de febrer.. ℔ xv s.

Mars. Ha posat ploms lo Sôr mestre de cant en lo mes de mars..... ℔ xv s.

De quins serien els autors que integraven l'arxiu del mestre

En Brudieu a La Seu, doncs, necessitava bon rengle de misses polifòniques de *Gloria* i de *Difunts*, motets de Sagrament i de tota mena pels diumenges i festes anuals, psalms, himnes[1] i altres, per tal de complir amb son deure sense desdir del nivell artístic d'aquell temple de La Seu. Quins autors serien per ell més predilectes? Havem dit més amunt, que la nostra recerca en aquest punt no ha estat pas de profit a l'Urgell, ja que sols trobàrem en aquell Arxiu un inventari començat el 7 de febrer de 1573,[2] en el qual no es resa mot dels llibres de cant d'orgue; no dubtem, però, en assegurar que omplirien son repertori composicions dels vells mestres d'Urgell passats a la posteritat amb volums curulls d'obres anònimes, entre les quals, passant els anys, s'hi comptarien una pila de les que ell mateix compondria. La seva Missa de *Requiem* que suara havem descobert a aquell Arxiu, no és possible que anés sola; i, d'altra banda, si son llibre de Madrigals ens demostra que Brudieu tindria per son estudi els volums dels madrigalistes de fora com els de casa, el *Requiem* citat ens amostra un seny artístic profund i una ànima purificada per la devoció ungida que no hauria assolit sense el contacte freqüent i estudi seriós dels polifonistes sagrats

Abril. Ha posat ploms lo sōr mestre de cant en lo mes de abril..... 1 ℔ 1 s. iiii
Maig. Ha posat ploms lo sōr mestre de cant en lo mes maig..... ℔ xviii sou
Juny. Id., íd..... ℔ xvii s. iiii
Juliol. Id., íd..... ℔ xvi s. viii
Agost. Id., íd..... ℔ xvi sous
Setembre. Id., íd..... ℔ xvi s.
Octubre. Id., íd..... 1 ℔ 4 s.
Novembre. Id., íd..... ℔ xiii s.
Desembre. Id., íd..... ℔ xviiii s. iiii
(Llibre de Spes a 1573 ad 1655, f. 2 v.º)

Signen tots, però En Brudieu només hi figura dos anys, i encara sense firmar.

Tingui's present, demés, que en gener de 1585 el Capítol s'avingué a acceptar, en els *obits de paga*, els aranzels adoptats a la província de Tarragona l'any anterior. Així, doncs, cada canonge rebria tres ploms pel cant de vespres, tres pel cant de matines, tres per la missa de l'endemà i tres ploms per l'absolta; entre tot, una lliura. El mateix es donava a tot capellà assistent als tals oficis litúrgics, si bé al 10 de maig següent s'acordà donar solament «un plom a cada part de les quatre susdites», plom que valdria «sis diners per al canonge y iii diners per al beneficiat». *(L. C.*, f. 132 i ss.)

1. «Die 12 junii 1576. Essent estat proposat per un senyor canonge devot, lo bon orde y devota seremonia ques tenia en moltes iglesies principals y signament en Valencia, tota la octava del *Corpus*, fonch determinat y conclos ques fassa dessi al devant y se tinga lo orde seguent; so es, que tota la octava, començant ya lo mateix dia del Corpus, se digan y canten les completes y vigilies de doble major, y encontinent acabades les completes, tot lo clero, canonges y beneficiats vagen al altar maior ab sos siris en les mans, y essent alli lo senmaner hixa de la Sacristia baixa ab capa processional *precedentibus luminaribus* y feta la adoracio, ha de encensar per tres vegades al S. Sagrament y devallant los tres grahons del altar sen vaje a la Sacristia; lo porter menor anant devant ab lo encenser, y alli, pose la custodia y lo S. Sagrament al Sacrari, tornant fer adoració y encensar; y fentse tota esta cerimonia, *canten los musichs al chor Pange lingua, alternatim ab lo orgue* ... Apres eixint lo dit semmaner de la Sacristia, torne al altar maior y essent acabat lo hymne, pange lingua, dos xichs dihuen al chor lo vers *panem de celo* ... Demati, acabada prima, se traga lo S. Sagrament del sagrari, y se pose a l'altar major...» *(L. C.*, f. 52.)

2. Aquest inventari, riquíssim pels objectes que descriu, nombrosos i de tot preu, entre els quals detalla els components d'un retaule boniquíssim, sols anota tres llibres, o sigui tres missals : l'un era del «bisbe don Perot de Castellet ab tres sobrevestes, una de vellut blanch, altre de vellut carmesi, altre de vellut negre, mes, altre de vellut morat»; i afegeix un quart missal, dient : «Item un missal vel de pergami.» *(Liber Illis. et admodum Rdi. Capituli urgellensis, 1572-77.* Andreu Soler, alias Gauzio, notar. publ. civit. Urgell, f. 19.)

de son temps. En concret, però, sabem que a més dels *dos cuerpos de libros magníficos y Misas de Morales* existents a La Seu en 1577 i 1578, havia vist a Santa Maria del Mar de Barcelona *set llibres de diverses sorts de cant de orgue*, dels quals sols dos, els d'En Morales, eren estampats; també *quatre llibres de stampa*, que potser serien els *Motetti dei Fiori*. Sens dubte entre aquells s'hi trobarien composicions de Palestrina, Victòria, Penyalosa, etc., com més avall podrà veure's. Certament, tindria a la seva mà l'edició d'*Odarum (qvas vulgo madrigales appellamus) Liber primus* i l'*Odarum Spiritvalivm... Liber secvndus* (Barcelona, MDLXI) del canonge Vila, donada la coneixença personal que amb ell tindria i la relació amistosa entre el Capítol d'Urgell i el susdit compositor; aquesta suposició nostra resta ben fermada després de llegir els Madrigals i algun fragment del *Requiem* d'En Brudieu. Per força tindria moltes obres de Josquin Deprez, Janequin i tants altres mestres del Renaixement, amb els quals duu analogies ben paleses. Ultra els llibres didàctics i els volums de polifonia apuntats, En Brudieu, com a home «expert en tota manera de cant», tindria a sa mà alguns tractats de cant pla, majorment aquells dies que fins s'incloïen en els rituals diocesans.

En Brudieu revisor dels cantorals

A propòsit de la revisió dels *Cantorals* de La Seu feta pel mestre Brudieu en 1575, no serà demés el recordar com En Gaspar Cervantes de Gaete, cardenal i arquebisbe de Tarragona, en el Concili provincial del 1572 va manar l'acceptació del breviari i missal romans, reformats per Pius V segons l'esperit del Concili Tridentí. Aquest manament del metropolità abarcava totes les esglésies de la província eclesiàstica, més tota la diòcesi d'Elna, obligant els bisbes i altres ordinaris que es procuressin, a no trigar, els llibres necessaris, fossin comprats, o escrits de nou o corregits els existents. «Hoc, els deia, ultra annum diferre nullo modo patiemur.»*

Els canonges d'Urgell, bo i complint les ordres del primat, de prompte no posarien pas esment en el cant sagrat, per quant no trobem cap acord allusiu fins l'any 1575. Per això es necessitava a La Seu un músic de talla i al mateix temps que posseís una certa cultura en tot gènere de cant eclesiàstic; cap, doncs, més indicat que el mateix Mn. Brudieu, més que més, trobant-se llavors d'organista aquell Mn. Miquel Martí, cec com era.

Pels memorials copiats més amunt, sabem que Mn. Brudieu, com a mestre, estava obligat a ensenyar cant d'orgue i cant gregorià tant als preveners com als bene-

* Vegeu, a l'Institut d'Estudis Catalans, l'obra *Constitvtionvm Provincialivm Tarraconensivm libri qvinqve*. (Tarracone. Apvd Philippvm Robertvm. MDXCIII), de l'il·lustríssim JOAN TERÉS, arquebisbe de Tarragona, p. 230. La Constitució provincial tarraconense *Vnam esse sanctam*, que retraiem en el text, la reprodueix En COSTA I BORRÀS en ses *Obras* (Barcelona, Pau Riera, 1866), V, 275.

Serà molt interessant el treball que tenim entre mans sobre aquest punt; per tal de refer la legislació eclesiàstica sobre la música a casa nostra en edats pretèrites, anem espigolant les disposicions litúrgico-musicals dels temps vells que apareixen en els Concilis tarraconenses, en els sínodes provincials, visites pastorals, llibres litúrgics i altres de les esglésies catalanes, clau indispensable per a aclarir la foscor d'aquells dies en tot allò que fa referència a tota mena de cant a casa nostra.

ficiats, criats dels canonges i les gents totes que anessin al temple l'hora assenyalada pel cant; especialment havia de tenir cura que la Capella de música fos composta d'homes erudits i ben pràctics en el cant. Amb tants anys d'exercir son càrrec, per força Brudieu havia d'esdevenir un tècnic en tota llei de música; en prova de la nostra asserció, basta adduir el testimoni mateix de les actes capitulars.

Conten elles, que en 10 d'octubre de 1575, reunits els canonges en ple Capítol, tractaren de posar en pràctica, tot seguit, l'ofici romà, obeint el *Motu proprio* de Pius V, moguts pel bon exemple que els donaven la Metropolitana de Tarragona i altres catedrals. En continent fou donada comissió al magnífic senyor misser Sebastià Moles, canonge, i a Mn. Joan Brudieu, mestre de cant, «com a més experts en tota manera de cant», per a corregir els llibres del chor, donant-los facultat de fer-ho al gust llur i seny artístic. La comanda del Capítol, bo i essent cosa ben delicada, no importaria gaires setmanes de treball, ja que els fan esment de llur intent en estalviar despeses, i demés, els ho encomanen pocs dies abans de l'Advent en el qual havia de vigir l'ofici romà.[1]

Seria molt curiós esbrinar quina mena de correccions serien aquelles, i a quins llibres s'estendrien.[2] Fos el que fos, l'obra no sortiria massa perfecta, per quant trobem que en 29 d'abril de 1578, adonant-se els canonges que la causa del desconcert en el salmejar del chor venia del mal corregits que eren els *psaltiris*, encoma-

1. 10 Oct. 1575. «Unanimiter concluserunt : que atès que per lo *Motu proprio* del sumo Pontifice Pio V, eren obligades totes les iglesies dir lo ofici romà, y entenentse que la iglesia metropolitana de Tarragona y altres Catedrals lo habien ja comensat, volen y determinen, com a fills de obediencia, se acomense dirse y ferse en la present iglesia lo primer diumenge de l'advent primer vinent; donant encara aquest poch de temps de gracia, perque los beneficiats y altres eclesiastichs se proveesquen de breviaris romans. I encontinent fonch donada comissió al reverent y magnifich senyor misser Sebastià Moles, canonge, y a Mossen Joan Brudieu, mestre de cant, com a mes experts en tota manera de cant pera corregir los llibres del cor en la categoria com mellor a ses mercès serà ben vist, fent lo manco gasto que ferse puga.» *(Lib. concl. ab anno 1570 ad 1608*, f. 45.)

2. A l'Edat mitjana, és cosa ben sabuda, el cant gregorià bo i romanent sencer, en el fons, dins el culte de totes les esglésies, havia estat malmès i desfigurat mantes vegades, fins a tant que cada nació o província, si més no, cadascuna de les catedrals, colegiates o abadies, havien elaborat llurs graduals i antifonaris. La reforma litúrgica del Concili tridentí no fou pas severa en l'embelliment del fons musical dels llibres litúrgics, la qual cosa no era son fi primordial d'altra banda. El mateix sant Pare, Pius V, en promulgar el *Missale Romanum*, insinua que la reforma del Breviari i del Missal es prou per a assegurar l'*«unum in Ecclesia Dei psallendi modum»*, malgrat el contenir poques melodies el *Missale* esmentat, com són els recitatius del celebrant. Pius V, però, fent gràcia al rei d'Espanya, autoritzà una derogació sobre aquest punt a tots els temples dels territoris súbdits de Felip II; donant llibertat de cantar les melodies esmentades segons la consuetud vella de l'Espanya; així ho feia públic amb sa butlla *Ad hoc nos Deus* del 16 de desembre de 1570. No sabem si el *Motu proprio* a què al·ludeix l'acord del Capítol d'Urgell, es refereix al citat suara. De totes maneres, els dies que Brudieu féu la correcció dels llibres de La Seu, eren anteriors a la reforma que la Comissió romana, presidida per l'incomparable Palestrina, intentà fer amb la nova edició dels llibres de cant litúrgic seguint les teories del llatí neoclàssic; reforma que no s'executà per les causes ben sabudes pels recents manuals històrics sobre la música gregoriana. Vegeu, entre altres, el *Die Nach-Tridentinische Choral-Reform zu Rom.*, de MOLITOR (Leipzig, 1901), tom I, pp. 294-305; *Le Graduel et l'Antiphonaire Romains*, de l'A. GASTOUÉ (Lyon, 1913), pp. 111-198, etc., etc.

naren al mestre Roca que mirés de nou els llibres predits, anotant bé els punts i les comes.* Segurament s'hi miraria més l'any 1581 quan va copiar i corregir el *Santoral Romà*, remirant de bell nou els *Saltiris* del chor. Llegiu el document que incloem a

* «Die 29 aprilis 1578. Item, per quan en lo psalmejar del chor ha algun desconcert, per estar los libres psaltiris mal corregits, se dona carrech al sõr mestre Roca de corregir aquells, per cola et commata.» *(L. C.*, f. 76.)

Escaurà bé encabir en aquest indret un fragment de la lletra que envià al Capítol d'Urgell l'il·lustre fra Antoni Pérez, bisbe d'Urgell, al poc temps d'haver arribat a La Seu, no molts anys després de la mort d'En Brudieu. Com vingut de terres de Castella, ell sabia retre adoració profunda envers les usances litúrgiques i els cants de les catedrals castellanes, bescantant alhora de les tradicions de cerimònies pròpies d'Urgell, «que o por mui antiguas o por la vezindad de Francia tienen menos decoro». Com nota Mn. Pujol, el qual amb tota gentilesa encara ens ha fet remesa d'aquest document interessantíssim per l'historial litúrgic i musical de les esglésies catalanes, el bisbe Pérez, primerament monjo de Silos i un dels homes més selectes d'aquell temps, toparia fortament amb l'esperit català, diametralment oposat al de Castella en aitals qüestions. Un dels comissionats capitulars per a respondre a les observacions del susdit prelat, fou el canonge Pau Clarís, català de soca i arrel, qui per aquests mateixos temps, tractant els afers del Capítol en les primeres Corts que el rei Felip IV celebrà als catalans, conegué ben d'aprop la tasca desnaturalitzadora dels centralistes madrilenys; tasca paral·lela a la que potser inconscientment el bisbe Pérez anava acomplint allà al cor del Pireneu en els afers eclesiàstics. Llegiu un fragment d'aital carta: «Amo y estimo a esa Sta. Igla. como a esposa nuestra y como a tan digna de reuerencia por su gran calidad y antiguedad y por tan Ille. Cabildo; y considerando que la Magestad con que se celebra el officio divino en ella parece que tiene menos lucimiento por algunas ceremonias que o por mui antiguas o por la vezindad de França tienen menos decoro, me ha parecido representarlo a V. Mercedes para que sirvan de conferirlo, y con su prudencia y celo ordenar lo que juzgaren por maior seruicio de Nuestro Sr. y authoridad de esta Sta. Iglesia que es lo que yo deseo.

1.º El que haze el oficio los dias que ay capa, no pareçe debe incensar mas que los altares y el Prelado, porque incensar el Coro es oficio del acolito, y desauthoridad en quien representa alli lo mas superior; en esta conformidad lo obseruan la Iglesia de Toledo y las insignes de España.

2.º Las entonaciones de los Hymnos son dissímiles a los que tiene la Iglesia Romana y las Insignes de España, y de todo punto francesa y dissonantes y ingratas al oydo. Podriase ordenar al sochantre hiciese traer las nuevas puntuaciones que oy se usan, que son sonoras y ligeras, y con ligero trauajo de quince dias y de menos, hazer el oficio diuino con incomparablemente mas consonançia, mas grauedad y maior lucimiento... Balaguer, 4 de Mayo, 1628.

Fr. Antonio, Obispo de Urgel.

Sr. Dean y Cabildo de Urgel.»

Al dors : «Del Sor. Obispo Ant.º Perez, de Balaguer de 4 mayg. Resposta dins la mateixa carta. 1628.» (Arxiu Capitular d'Urgell, lletres de bisbes.)

Els canonges deixaren anotat en el marge de la lletra del prelat llur pensar sobre els tres primers extrems. Al primer, així escrivien: «Ques serue com se es acostumat fins assi, per ser tradició antiga y les llissons parlen de aquex ministeri». Al segon, quant a les entonacions dels himnes, encara responien amb més fermesa: «Nos stigam com nos stauem».

Prescindim dels paràgrafs tercer i quart de la susdita carta, car s'hi reproven abusos que a tots temps, en més o en menys, han existit en les catedrals d'arreu del món.

Resta, però, ben confusa aquesta qüestió del cant pla a La Seu, per quant més tard, al segle XVII.è, se'ns presenta així amb vel de misteri. No seria estrany, però, que tal contesta donés una mica la clau per a treure la foscor del punt esmentat. Potser sí que el Capítol d'Urgell havia adoptat des de dies el cant *romà* purament, malgrat l'asserció del bisbe Pérez en el punt segon de sa lletra, deixant de banda el cant *toledà* com era consuetud d'altres esglésies catalanes ja en època molt llunyana. És prou sabut, d'altra banda, que alguna vegada s'havia fet menyspreu del cant romà, com a melopea *afrancesada*, entre les gents castellanes d'aquells dies; al revés de la província tarraconense, la qual en el cant i en la litúrgia s'afanyà sempre a seguir l'Església romana.

son lloc, parant sempre esment en les notes inferiors de cadascuna de les pàgines respectives; el nostre intent es fer ressaltar la figura d'En Brudieu en tot el text.

De les lluites d'esperit que turmentaren el mestre

Arribem, però, a l'any 1576. La Seu d'Urgell, ciutat noble i ben tranquila, tota plena de pau i alegria santa, veié en malhora trontollar sa beatitud de segles enrera. Els llibres del Capítol ens pinten al viu la temença forta d'aquells canonges davant la propera invasió d'unes *quadrilles* de fills de perdició, «bandolers francesos dels quals se dubte no ni haia part de ugonaus», que sense donar-se compte envoltaven totes aquelles riberes i es disposaven a assaltar la ciutat per dissort aquells dies plena de divisions i malvolences entre sos habitants.[1] Des d'aquell any la pau benaurada s'allunyarà a temps donats, d'aquelles gents felices, com veurem més enllà. D'altra banda la gran secada dels camps es deixa sentir més que mai i els síndics de Balaguer, Artesa, Ponts i de tota la *terra baixa*, com també els de la ribera de La Seu, instaven els canonges que traguessin en processó el cos de llur advocat, sant Ermengol, per a demanar la gràcia de la pluja. En Brudieu, amb hàbits chorals, també camina amb cap cot i voltat de sos preveners i altres cantors, alçant els clams de pietat per aquells prats; més de sis mil persones hi són aplegades en ple camp al voltant de les relíquies, i el poble, de genolls en terra, amb peu descalç i carregat de cadenes i creus pesantes, alça son crit de «Senyor, ver Déu, misericòrdia» amb el to punyent d'aquesta melodia, com a resposta a les aclamacions lletàniques de la clerecia. Escenes bellíssimes que corpendrien l'esponjor de l'esperit artista del nostre mestre.[2]

Mes, ai, que Mn. Brudieu, a poc a poc, s'hi sent ja cansat a La Seu, i fins potser s'hi troba sol d'amics del món. Mn. Miquel Martí, cec, organista d'Urgell en els anys 1573-1576, fa quasi un any marxà a sa casa pairal de València, i la veu brama que no

1. Són molt interessants les notes que copiàrem sobre aitals coses. Vegeu el *Liber conc., 1570-1608*, ff. 25 v.º, 53, 53 v.º, 54, etc.

2. Fa emoció el llegir les actes capitulars quantes meravelles conten sobre aitals pregàries de la pluja, ben freqüents en aquells segles. A 18 de març de 1576 els magnífics cònsols de la ciutat d'Urgell es congregaren al temple per tal de tractar de la gran secada que arreu es sentia, per la qual cosa es demanava es fessin les processons a la Mare de Déu i a sant Ermengol. A 24 de març els canonges reberen carta de Balaguer pel mateix motiu. En 28 de març, acabades les nou processons, «se tragué lo cors de S. Ermengol al primer toch de maitines, *januis clausis*», i es posà al seu altar tres dies; després, encara tres dies en l'altar de la Mare de Déu. Al 2 d'abril el Capítol eixí a rebre els peregrins, «y essent hora tarde, venien ab gran lluminaria». «Dimarts a 3 de Abril 1576, essent vengudes totes les professons de la ribera ... y los Rnds. monjos de S. Cerni, amb professó solemníssima y molt devota anant molta gent a peu descals...». De sobte, vingué una gran ventada, la qual impedí que es celebrés Missa en l'altar portàtil i es fés el sermó. «Posat lo cors sanct en lo altar, cantaren la antiphona *Euge serve bone* y dit lo vers y oracio tornaren pendre y alsar lo cors sanc; y en lo punt mateix se alsaren per tota la professo, posats de genolls en terra, grandissims crits de *Senyor ver Deu misericordia*, que com eren tanta gent, per lo manco sis milia persones ab tants grants crits y ab les lagrimes als ulls, fonch un spectacle de gran pietat.» Els sacerdots dia i nit pregaven sens parar dins el temple sant. En Brudieu seria un d'ells! La pluja generosa no caigué fins el 8 d'abril. *(Lib. concl., 1570-1608*, f. 370).

El cant *Senyor, ver Déu, misericòrdia* és el mateix que ens dóna l'*Ordinarium Urgellinum* del 1536.

tornarà. Els nens preveners ja no li donen pas joia, els cantors de capella el deixen buit del dolç esbargiment, el mateix tracte amb sos companys de Capítol se li fa càrrega pesant; aquells cants, miques de son esperit, engrunes caigudes de son cor jove, l'han pujat massa amunt i li donen més enyorança de les coses del cel; mossèn Brudieu, amb esguard humit, mira enlaire, i fita un més enllà que el fascina i embogeix sa pensa encara més ennoblida. Recorda aquelles pregàries públiques, i fa esment d'aquells cants corferidors, i enyora aquella fermesa de fe santa dels peregrins de la *terra baixa*, que fins fan olor del sant Crist de Balaguer, envejant la sort d'aquell bisbe urgellenc, de nom Joan Pérez García de Oliván (1556-1560), mort a l'ermita del sant Crist i enterrat davant de les reixes de l'altar de la venerable imatge. El canvi de la seva vida no es farà esperar, la seva decissió la trobem ben anotada al llibre d'actes precitat.

En Brudieu s'allunya novament de La Seu

És el 16 de febrer de l'any 1577; els canonges, reunits en Capítol, es preocupen profundament del bon servei de músics dins de son temple. Per una part, mossèn Miquel Martí, cec, organista des de l'any 1573, «havia marxat a Valencia y de ell se havia entès que no volia tornar»; d'altra banda, En Brudieu, el dia abans, havia demanat llicència per a retirar-se a la casa del sant Crucifix de Balaguer, on pensava entregar-se al servei de Déu, finint santament els dies que li restessin de vida. L'Església d'Urgell no podia romandre gairebé hores sense mestres de música, i per això el Capítol deliberava i incontinent prenia l'acord de convocar oposicions per a mestre i organista; es feien crides a totes les esglésies de Catalunya i a algunes de l'Aragó, demanant gràcia perquè els músics, mestres i organistes hi anessin a exàmens d'oposicions.[1]

Entre tant, Mn. Pere Boquet, organista altre temps (1561-62), s'encarregà de sonar l'orgue fins la vinguda de Mn. Pau Navarro; mentre que Mn. Mateu de Torres, pulsador d'orgues els anys 1567-1572 a la mateixa catedral,[2] obtingué el mestratge del cant pocs dies després de la retirada d'En Brudieu.

La catedral de La Seu durant l'absència del mestre

Per a illustració del lector deixem de banda, per uns curts moments, la personalitat d'En Brudieu per a esclarir què passa al temple d'Urgell en matèria de música. Per una part, se'ls ha estroncat el filó d'organistes illuminats amb tota gràcia

1. 16 febrer 1577. «Atès y considerat que vuy la Esglesia Catedral se trobe sens organista y sens mestre de capella, per quan mossen Miquel, ciego, sent es anat a Valencia y de ell se ha entes que no vol tornar; y mossen Joan Brudieu lo dia de ahir demanà licencia al illustre Capitol per a anarsen a servir y morir en lo servei de Deu a la casa del sant Crucifici de Balaguer, la qual no se li es poguda denegar, conclogueren y determinaren que es fessen cartells ab los motius necessaris y ordre acostumat en semblants, pera totes y sengles persones que voldran opposarse y concorrer a la hu y al altre de dits carrechs y oficis del orgue y mestre de capella; y dits cartells ordenats, sien enviats a Barcelona, a Leyda, y en altres parts de Catalunya, y tambe a Saragossa, a Huesca y altres parts de Aragó.» *(Liber conclus. ab anno 1570 ad 1608*, f. 60.)

2. 1568. [Elegiren] «*Sonatorem organi*, lo mateix mossen Mateu Torres y que se procure que torne, pus sen es anat; y que es procure en ligarlo que no sen torne anar.» *(Liber conclus. illustris Capituli urgellensis ab anno 1493 ad 1569*, f. 278.)

de finesa artística i puliment d'esperit, i per altra, aquell mestre, que havia regit el cant d'orgue durant trenta vuit anys, els ha desaparegut com per encant.

Aquelles crides suara esmentades, a no trigar fineixen llur terme assenyalat. Els canonges d'Urgell, galantment, demanen al Capítol lleidatà que vulga fer-los mercè deixant que Mn. Francesc Balaguer, son organista, pugi a La Seu per a judicar els opositors a les prebendes al·ludides.[1]

Així mateix, amb data idèntica, escriuen a Mn. Francesc Balaguer donant-li compte de llur petició al Capítol de Lleyda, i li diuen que «ultra de la mercè nosaltres ne rebrem, li seran pagats los gastos del cami y tambe se tindra en compte en sos treballs com V. M. mereix y aquest loch sempre te acostumat ab sos amichs y servidors».[2] L'endemà del dia assenyalat pel concurs, el Capítol de La Seu fa carta de pagament[3] a favor de l'esmentat organista de Lleyda, al qual fan donar en paga de son servei xxv lliures.

No obstant la bona voluntat del Capítol d'Urgell, les oposicions restaren de-

1. «Als ills. y molt Rnds. Sõrs. los Sõrs. Canonges y Capitol de la Seu Cathedral de Leyda. = Ills. y molt Rnds. Sõrs. = En esta Iglesia nos trobam vuy sens organista y sens mestre de capella; y com per lo que devem al culto divino y honrra de la Iglesia y consuetud antiquissima, sentiam miolt aquesta falta, havem manat expedir cartells per moltes parts, com crehem ne tindran tambe ahi, perque si alguns voldran y tindran ganes de opposarse als lochs y officis de organista y mestre de capella susdits, vingan y se presenten en esta ciutat y Iglesia per al Diumenge de Rams primer vinent que sera lo derrer Diumenge del present mes de Mars; y com pera semblant acte, tingam necessitat de algun judje qui essent expert en les dites scienties puga ben judicar de les habilitats dels opposants y donar sa veu a qui per mes habilitat li competira lo lloch : havem acordat fer esta per home propi a Vs Ms; per suplicarlos sien servits donar licencia y persuadir al Rnd. mossen Balaguer, organista llur y de aqueixa santa Iglesia, perque vinga assi per al dia y per al dit effecte, que ultra que en asso se fara lo servey de Deu, nosaltres, y aquest Capitol, ho rebrem en mercè molt assenyalada, offerintnos servir a Vo Mo en semblants y majors coses sempre que manar nos ho voldran... Dada en lo Capitol de Urgell a 14 de Mars 1577.» *(Regestrum literarum omnium Rdi. Capituli Urgellensis a 1568 ad 1588.)*

2. «Al molt Rnd. Sr. mossen Fr. Balaguer, prevere, beneficiat y organista de la Seu de Leyda. = Molt Rnd. Sor. = Som nosaltres tant servidors del Ill. Capitol de Leyda, que confiam alcansar, de sos officials y servidors, qualsevol cosa; y aixi, occorrent la necessitat, havem acordat fer esta a V. M., supplicantlo, vulla fernos la mercè de venir y trobarse assi, en esta Iglesia, per al diumenge de Rams primer vinent, obtenguda la licencia del Ill. Capitol, al qual tenim scrit, a effecte de judicar y esser judge, per aquest lloch elegit, en les opposicions del orgue y mestre de Capella se han de fer dit dia; que ultra de la mercè nosaltres ne rebrem, li seran pagats los gastos del cami y tambe se tindrá compte en sos treballs com V. M. mereix y aquest loch sempre te acostumat ab sos amichs y servidors. N. S. la molt Rnd. persona de V. M. guarde y prospere com se desitja. Dada en lo Capitol n. de Urgell a 14 de Mars de 1577. = Al que manara prompte lo capitol Durgell.» *(Regestrum literarum omnium Rdi. Capituli Urgellensis a 1568 ad 1588.)*»

3. «Al molt magch Sõr. mossen Pere Jaume Vilaseca, procurador nostre en Guissona. = Molt magch Sõr. = En virtut de la present, sera V. M. servit donar al Rnd. Mossen Francesch Balaguer, organista del Ill. Capitol de Leyda, xxv lliures, y son per alguna satisfaccio dels treballs ha presos en venir a esta Iglesia de Urgell per orde nostre y per coses convenien a la honrra de la Iglesia y de aquest Capitol... Dat en lo Capitol nostre de Urgell lo primer de Abril 1577.» *(Regestrum literarum omnium Rdi. Capituli Urgellensis a 1568 ad 1588.)*

Biblioteca de Catalunya

sertes. Així ho demostra la carta que enviaren al Capítol de Lleyda,[1] amb la qual els conten l'amargor d'esperit que els ha causat tanta desillusió. Segons el parer llur, la causa era el mal nom d'aquella terra, «ayxi per esser montanya aspra ab major abundancia de bandolers que de regalos, com per estar massa apartada de la bona terra».

El Capítol d'Urgell i el canonge Pere Albert Vila

Els canonges, bo i sentint-se nets de culpa per la solitud que al voltant seu troben sense músics de cap mena, tenen profunda recança i posen tots els mitjans que troben a llur abast, per tal d'omplir almenys la plaça de músic de tecla. Sortosament per ells, en aquells temps, a Catalunya, s'hi troba un organista mestre dels mestres de música de tecla i de tot altre cant. És aquell admirable Pere Albert Vila, organista de la Seu de Barcelona, el qual, per ses dots personals de talent i tracte de gents, en pujar a canonge no menyspreua pendre el seient de l'orgue per a seguir sonant a les funcions del culte aquella música divina i sempre nova que tothom oïa amb adoració profunda com a cosa talment davallada del paradís. És l'illustre Pere Vila (o Villa), *presbiter Vicensis diocessis*, segons advertiment del notari del Capítol de Barcelona, al qual els canonges d'aquesta catedral «attendentes laudabilia probitatis et virtutum merita ac dexteritatem musice ..... in presenciarum musicam organi in dicta ecclesia exercens fulgere dignoscitur», li oferien la dignitat canonical als vint-i-nou dies del mes de desembre de 1559, és l'autor dels Madrigals citats fa poc i d'un llibre d'orgue que avui no coneixem, però que sabem es trobava en la llibrería musical del rei Joan IV de Portugal.[2]

1. «Als Ills. y molt Rnds. SS. los Sōrs. Degà y Capitol de la sancta Iglesia y Seu de Leyda. = Ills. y molt Rnds. Sōrs. = Aixi ab la resposta que de Vs Ms reberem en scrits del 17 del passat, com ab la obra de la venguda del Rnd. Mossen Francesch Balaguer, son organista, havem clarament entes lo valor de aqueix Ill. Capitol que ha sempre acostumat fer largament les merces a sos servidors. Per falta de opposants no se ha fet acte algu de examen; la culpa crehem es de la terra, ho verament del mal nom que te la terra, ayxi per esser montanya aspra ab major abundancia de bandolers que de regalos, com per estar massa apartada de la bona terra. Todavia nosaltres estam satisfets, pus havem fet lo que deviem y restam a Vs Ms en continua obligacio de la merce rebuda... Dada en lo Capitol nostre d'Urgell a 2 d'Abril de 1577.» *(Regestrum literarum omnium Rdi. Capituli Urgellensis a 1568 ad 1588.)*

2. Seguim des de dies, amb afany febrós, cercant dades sobre la personalitat de l'esmentat mestre, confiant que Déu ens ajudarà i que la fortuna ens serà generosa en la troballa completa de les obres de l'eximi organista de la terra catalana. Ultra els detalls apuntats, desconeguts fins avui, sabem que en 1544 tocava ja l'orgue de la nostra Seu; el 1559 era ja canonge; el 1560 «per conservatio de la salut sua no te proposit de levarse a matines», i el Capítol, fent esment de sa vàlua, el dispensa d'aquesta càrrega, donant-li, però, les distribucions; al 1568 se li donà casa de torn al carrer del Paradís; el juliol de 1580 demana li «donessen per coadjutor a Lluis Ferran parent seu ques un fadrinet de 15 fins en 16 anys y segons la edat te molta habilitat en musica de orgue»; els canonges exigiren oposicions, segons consuetud, a les quals sols acudí el «jovenet Lluís», com li diuen les actes capitulars; a l'abril de 1582 era sagristà major; moria als setze dies del mes de novembre de 1582. Així es dedueix del llibre d'*Obits* (1579-1593, f. liiii v.º), el qual escriu breument : «Dit dia [dimecres a 17 novembre] Rabem sepultura canonicall Senyor Pera Alberch Vila canonge de Barcelona. A fet testament : marmesos lo Senyor Canonge Spuny y lo senyor canonge Paulo y lo prior de Sta. Anna a la daullada de Sta. Eularia.» Aquesta nota confirma el que ens conta En Pere Comes en son *Llibre de coses assenyalades*. A 27 de juny de 1583 el Capítol prengué acord «admetent lo aniversari del canonje Pere Albert Villa».

Per pròpia experiència sabrien els canonges d'Urgell que el mestre Vila, vivint a Barcelona, podia i sabia donar ajut en necessitats talment apurades; recordeu, si més no, aquella formosa lletra que li escrigueren en 30 de gener de 1567, i per ço li escrivien amb plena assegurança que entre sos deixebles trobarien algun jove disposat a pujar a La Seu d'Urgell per a servir-los d'organista.[1] «Mossen Miquel, lo ciego, nos ha deixat fa alguns dies», li deien, com si talment el canonge Vila tingués coneixença del susdit Mn. Miquel; «supplicam per ço a V. M.... sia servit procurarnos un organista». És clar que Mn. Pere Boquet, organista els anys 1561-1562, s'havia encarregat entre tant de tocar els orgues per uns dies; trobant-se, però, sense mestre de capella, temien passar les festes de Cinquagesma i de Corpus sense música de tecla ni de cap altra. El canonge Vila, ben amatent, curaria de complaure el capítol d'Urgell enviant-los un bon artista; així es desprèn de la lletra que tot seguit anotarem. Segurament seria el mateix Pau Navarro que citen les actes capitulars en 1577. Fou llavors quan els canonges de La Seu, per correspondre al bon nom del temple llur i a la fina destresa de tal deixeble del canonge Vila, prenien l'acord de fer construir un orgue nou. Així ho comunicaven al susdit canonge i alhora li demanaven parer i ajut perquè eixís a semblança de l'orgue de la Seu i de Santa Maria del Mar de Barcelona.

Per a estalviar comentaris donem integralment les cartes que fins avui ens han vingut a mà sobre tal afer, les quals palesen la relació amistosa dels canonges d'Urgell amb l'il·lustre Pere Albert Vila. Amb elles s'endevina el guiatge musical que el nostre organista-compositor sabria irradiar arreu de les catedrals catalanes i l'estol de joves artistes que eixirien de ses mans. La publicació de les susdites lletres ens dóna ocasió per a suprimir l'apèndix que dedicàvem *als orgues* de La Seu.[2]

1. «Al molt Rnd. y molt magch Sor. Pere Vila y Alberch. canonge de Barcelona... = Molt Rnd y molt magch Sor. = Com aquest Capitol, aixi en comu com en particular, tinga y aja sempre a V. M. molt gran voluntat, ab desig de ferli tot servey, ocorrent la necessitat no podem dexar de anar al refugi segur; ab confiança que trobarem ab son favor, parer y consell, lo que sercam. Mossen Miquel, lo ciego, nos ha deixats fa alguns dies; y com lo dia de la licencia prefigit sia passat tenim per cert no tornara. Supplicam per ço a V. M., per lo que deu a la honrra de Deu y a nostra voluntat, sia servit procurarnos un organista, lo qual en esta Iglesia servesca ab lo mateix salari de cent liures que fins assi havem donat; y estan nosaltres ben certs, que fentnos V. M., la mercè, no podem sino acertar venint de sa ma lo que demanam. y rebrem la molt assenyalada, sia ab la brevetat possible perque ja tenim pena pensant que ajam de passar les festes del Sicogesma y del Corpus sens musica de tecla ni altra, que tot tenim prou falta... Dat a 9 de Maig 1577. = Servidors de V. M. = Los canonges y Capitol de Urgell.» *(Regestrum literarum omnium Rdi. Capituli Urgellensis a 1568 a 1588.)*

2. «Al molt Rnd. y molt Magch. Sor. lo Sor. Pere Vila y Alberch, Canonge de Barcelona... = Molt Rnd. y molt Magch. Sor. = Encare que siam nosaltres ben certs, que les honestes ocupacions te V. M., no li donen lloch per a desocuparse en fer merces a qui li ha fets tant pochs serveys, som, empero, molt confiats, que ab sa generosa condició no deixarà de condescendre al que volem supplicar-li, essent, majorment, cosa que te son fi al servey de Deu y de esta Iglesia; y es que pus V. M. nos ha endressats de persona habil pera sonar lo orgue, del qual tots estam contents, tenim proposat fer orgue nou; y pera dassò, tenim necessitat de son favor, lo que supplicam, vulla y sia servit donar-nos, segons llargament per part nostra ho comunicarà ab V. M. lo Rnd. Sr. Abat Agulló; al qual, per no dar tant pesadumbre a V. M., ho escrivim mes extensament.

El successor d'En Brudieu

Tot seguit, l'endemà mateix de la carta al canonge Vila demanant-li un bon organista, escrivien també a Mn. Mateu de Torres, organista de la Metropolitana de Tarragona, i altre temps pulsador dels orgues d'Urgell (1567-1572). Aquest senyor, havent hagut esment per boca de Mn. Balaguer de Lleyda, que a La Seu romania vacant el mestratge de capella, havia escrit el 30 d'abril del mateix any 1577 als canonges d'allí

N. S. la molt Rnd persona etc... Dada... en 20 de Octubre de 1577. = Servidors de V. M. = Los Canonges y Capitol de Urgell.» *(Regestrum literarum omnium Rdi. Capituli Urgellensis a 1568 ad 1588.)*

«Al Ill. y molt Rnd. Sor. Miguel de Agulló, Ardiaca de Cerdanya y Canonge de Urgell... en Barcelona. = Ill. y molt Rnd. Sor. = Estos dies se ha determinat, en aquest nostre Capitol, de fer un orgue en aquesta Iglesia; y ja que estam entre estes montanyes, arrinconats y privats de tantes grandeses y gentileses, aixi pera la vista com per a lo oydo, que ahi y en altres bones parts sobren, voldríem fos cosa bona [i] perfeta; de tal art, que Deu ne fos servit, la sglesia honrrada y nosaltres contents. Per so, se ha acordat scriure a V. M., supplicantlo, ab esta, sia servit donar la introclusa al Sor. Canonge Vila; en la qual nos referim a la de V. M.; y dirli y comunicarli nostra intencio; y procurar, particularment, se haia una copia simple de la Capitulació feta entre lo Ill. Capitol de Barcelona y lo mestre del orgue; y tambe una copia de la capitulació ques feu del enfustament o entressoll del orgue; y sis pora haver, tambe lo memorial, ho compte, de les despeses y gastos del stany y fusta y tot lo demes que costa; perque en fi, ab aqueix exemplar, pugam millor acertar en lo que tenim ganes vinga a son degut y perfet effecte. Procura, V. M., fer les mateixes diligencies, ab lo favor de dit Sr. Canonge, en procurar les Capitulacions fetes del Orgue de Santa Maria; perque ab les unes y ab les altres, pugam guiarnos en lo que tenim empres y determinat. I encara, si dit Sr. Canonge serà servit advertirnos de alguna cosa nova que no fos en dites Capitulacions per lo mes valer del orgue fahedor, ne rebrem molt gran mercè; y de tot, nos manarà donar avís particular, y enviar dites copies ab la prestesa possible, perque pugam tornar la resposta, dins lo temps prefigit, que son trenta dies, a mestre Joseph Bordons ab qui tenim lo pacte ... Dat... a 20 de Octubre de 1577. Lo Capitol de Urgell.» *(Regestrum literarum* ja citat.)

«Al Ill. y molt Rnd. Sor. Miquel de Agulló. = Ill. Sor. = Les mides y spays del orgue, se enviaran a V. M. per lo primer; perque, ab la pressa del correu, no es estat possible; y rebudes tinga ahi les mides, V. M. podrà fer fer la trassa, perque assi tenim uns officials per les coses de fusta. I, V. M., porà tambe entendre, ab alguns officials pratichs, per quin preu farien la obra de la fusta segons la trassa haurà feta fer... Dat... a 23 de Nohembre 1577. = Serviran a V. M. = Los Canonges y Capitol de Urgell.» *(Regestrum literarum* ja citat.)

«Al molt Rnt. y molt magch. Sor. lo Sor. Pere Vila y Alberch, Canonge, ... en Barcelona. = Molt Rnd. y molt magch. Sor. = Lo Sor. Ardiaca Agulló, nos ha enviada la Capitulació que aqueix Ill. Capitol de Barcelona feu quant se hagué de fer lo orgue; y així, nos som determinats de ferlo, com assi teniem tractat, ab mestre Joseph; so es, quel ha de fer ab tants canons y ab tantes mixtures y tota la música que vuy te lo orgue de Barcelona, y la cadireta y manxes; y donarli hem, per les manxes, 800 lliures, pagades de la manera ques pagaren les del orgue de Barcelona; y nosaltres sercarem qui fassa lo encaxament y la talla, si ja dit mestre Joseph no trobava qui u fes ahi ab bona comoditat, que porà tractarho ab lo ardiaca Agulló; lo qual nos avisarà la cara del orgue y la talla y les mides y grandaria de ell; ha de esser conforme la del digne de aqueixa cathedral; perque lo lloch es acommodat, com veura V. M. ab les mides se li envien. Rebrem una gran mercè entrevinga V. M., en la capitulació se ha de fer ab mestre Joseph, junctament ab lo dit Ardiaca Agulló; al qual scrivim ho fassa tot, ab lo parer y consell de V. M.; perquè som certs que fentse dexa manera, estará com convé al servey de Deu y honrra de la Cathedral; y nosaltres estarem obligats a servir V. M. en lo que será servit manarnos... Dat a 28 de Dehembre 1578. = Lo Capitol de Urgell.» *(Regestrum literarum omnium Rdi. Capituli Urgellensis a 1568 ad 1588.)*

«Al molt Rnd. y molt magch. Sor. lo Sor. Miquel de Agulló, Ardiaca de Cerdanya; ... en Barcelona. = Molt Rnd. y molt magch. Sor. = Les capitulacions de la Seu de Barcelona y de Sancta Maria la Mar sobre los orguens de

fent-los avinent de son ferm propòsit de retornar a La Seu, si els plavia, no com a organista, sinó com a mestre de capella. Els canonges, de bon amor, li contesten en data de 10 de maig,* acceptant-lo en el càrrec del magisteri amb idèntiques condicions que les que fruïa En Brudieu; això és, de 100 ℔ a l'any.

El Rvnd. Torres pujaria encontinent a La Seu, per quant als Capítols Pasquals del mateix any consta son nom per l'esmentat càrrec; restant inconegut l'organista, cas que ja en tinguessin, la qual cosa no és probable, donada llur consuetud d'anotar sempre el nom.

Com En Brudieu, així mateix el mestre Torres, topa amb el Capítol per qüestió dels nens preveners, però a la inversa; aquell, humil com era, mai demanava; el segon demanava sovint i fins amb duresa; entre altres coses exigia robes per als nens, les quals

dites Iglesies que V. M. nos ha enviades, havem rebudes; y havem feta conclusió, per la gran necèssitat que te esta nostra Iglesia, ques fassa lo orgue de la mateixa grandaria, música, canons y registres y manxes que vuy te lo orgue y cadireta del orgue de Barcelona, per lo preu, que assi havem tractat ab mestre Joseph, organista; que es, 800 lliures Barcheloneses, per lo que toca a les mans. Scriuimne al S. Canonge Vila perla que va ab esta; la qual nos fara mercè donar de ma sua, y fer ques fassa la capitulació ab dit mestre Joseph, ab vot y parer y intervenció de dit S. Canonge Vila; y feta que sia dita Capitulació, nos la enviarà, perque, vista la haiam, enviarem poder per firmarla ahi : les pagues de dites 800 lliures, han de esser conforme a dita capitulació de la Seu de Barchcelona. V. M. se informarà si aqui en Barcelona hauria qui volgues fer lo encaxament y talla del orgue y cadireta y portes de la mateixa grandaria que es lo orgue de Barcelona, y per quant ho voldria fer de mans, que nosaltres donarem tota la fusta que sia menester; y tambe nos avisara, si mestre Joseph empendria de ferla fer y per quant; y de tot nos manará avisar... Dat a 28 de Dehembre 1578. = Lo Capitol de Urgell.» *(Regestrum literarum* ja conegut.)

Encara una lletra del mestre organer En Josep Bordons, que tan sovint tractava amb els canonges d'Urgell per qüestions de l'orgue.

«Illes. y molt Rs. Senyors. = Per lo molt desigo servir a Vs., Ms. en continent hági rebuda la carta, me fora posat en cami per anar a seruir a Vs. Ms.; mes com los camins son vuy ab tant peril dels bandoles, nom atrauiria anar que no tingesa alguna seguretat no pera que sia amenester aigo jo agrauiat a persona del mon, grasies a nostre Senyor, ni tampoch que de ningu tinga mala profecta, sino per entenrre va mal adalguns topen ab ells; per tant soplich Vs. Ms. quan puch me tingen per escusat pus ya tant justa causa. Y el Sr. les Illes. y molt Rs. persones de Vs. Ms. guarde. De Solssona alls 9 de desembre 1589. = Illes. y molt Rs. Sors. = B. L. m. de Vs. Ms. = lo molt afectat seruidor = Joseph Bordons.»

Al dors : «De l'organista de Solsona dels 17 de 10bre.»

* «Al Molt Rnd y Magch. Sõr. Matheu Torres, prevere, organista de la Sancta Iglesia de Tarragona. = Molt Rnd. y Magch. Sõr. = La de V. M., del ultim de Abril, tenim rebuda y tambe altra del Rnd mossen Balaguer organista de Leyda, ab les quals restam avisats de com los dos han parlat y comunicat sobre lo magisteri de la capella de música desta iglesia, y se ha acordat que V. M. accepte dit magisteri y carrech si y segons esta en los edictes sobre de ell fets. Ya V. M. sab la bona voluntat que aquest capitol, y tots, li tenim, y aixi li haguerem scrit en la hora que havem tingut la falta de persona; mas com siam nosaltres tant servidors de aqueix Ill. Capitol de Tarragona, no haguerem volgut per ninguna manera dessabrirlos. Empero, pus V. M. esta determinat tornar servir esta Iglesia en lo carrech del magisteri, aquest capitol, en general y particular, ne rebrà gran contento, y ab la present, lo acceptam donantli lo mateix partit que a mossen Joan Brudieu se donava y en los edictes stava specificat, pregantlo encaridament se done la major pressa en venir que sia possible perque al manco sia assi a la festa del Corpus... Dada a 10 de Maig de 1577. = Al que manara prompte. = Lo Capitol de Urgell.» *(Regestrum literarum omnium Rdi. Capituli Urgellensis a 1568 ad 1588.)*

fossin noves cada any *a respecto que no vayan hechos pícaros*. Sabem jà que els rèdits de la rectoria de Tost servien per la paga del mestre i dels preveners; per la carta que a sota transcrivim[1] es veu que Mn. Torres, bo i demanant-los es dignessin arrendar aital rectoria, els suplicava li donessin els rèdits per terceres parts, ço és, cada quatre mesos.

Més ençà havem vist com el mestre Torres, vingut de Barcelona, fou organista de La Seu, d'aquí passà a l'orgue de Tarragona, d'on retornà a La Seu com a mestre de cant. Això li donaria una gran cultura musical, per la qual cosa no havem d'estranyar la comunicació seva al Capítol dient-los que havia comprat «dos cuerpos de libros magníficos y Misas de Morales», els quals li havien costat set lliures. Un fet també a remarcar és el que el dit mestre Torres demana la presència de matines, com altre temps fent d'organista li concediren per «respecto del estudio»,[2] bo i no assistint-hi. Relacionat amb el susdit mestre, vegeu, a més, les dues cartes del Capítol d'Urgell que havem inclòs a la segona nota de la p. 24.

Sobre aquest Mateu de Torres encara ens plau fer-ne més coneixença al lector. En la lletra que escrigué en 7 de gener de 1573 als canonges d'Urgell, trobant-se ell d'organista a Tarragona, els diu que la seva marxa sobtada de La Seu havia estat bon consell d'homes ilUstres, i que ell no s'arrepentia d'haver-lo seguit, car així havia tingut ocasió de guanyar, per oposició, la plaça d'organista de Tarragona, on havia vençut *los mejores musicos de Catalunia*, que eren, segons ell, el de Lleyda, el de Tortosa, el de Vich *y un ciego que lo estima tanto el canonigo Vila como a los demas*.[3]

1. 21 juny 1577. «Adfuit personaliter constitutus, Rdus. dus Mattheus Torres, presbiter, magister cantus», el qual donà al notari Laudés la següent lletra perquè fos llegida en ple Capítol : «Illustres y muy reverendos señores: Matheo de Torres,criado de Vs. Ms., suplica sean servidos de dar ropas cada año a los niños, como lo hacen en todas las Iglesias a respecto que no vayan hechos pícaros. Mas : suplica Vs. Ms., sean servidos de arrendar la Rectoria de Tost como lo han hecho ogaño, y pagarle la quantidad con lo de los mochachos por tercias, esto es, cada quatro meses. Item mas, que compré dos cuerpos de libros magníficos y Misas de Morales por orden de algunos señores del Cabildo que me escrivieron que no habia en que cansar. Hanme costado siete libras. Item mas : suplico a Vs. Ms. se acuerden de la merced que la otra vez me hicieron de darme la presencia de Maitines por respecto del estudio; agora tengo mas ocasion para ocuparme en estudiar que entonces... Conclusserunt ... [en blanc].» *(Liber concl. ab anno 1570 ad 1608*, f. 65.)

2. Sabem ja que al segle XVI.è i fins molt tard, a les nostres catedrals es recitaven les matines a mitja nit, la qual cosa era un inconvenient gros pels homes estudiosos o de salut raquítica. Segurament En Brudieu seria també privilegiat com En Vila a Barcelona i En Torres a Urgell. La Santa Seu, al segle XVI.è, féu gràcia de dispensar el Capítol d'Urgell del cant de matines per part de nit com havem anotat més amunt.

3. «Illes. y muy Rdos. Señores. = Estar de la manera que staba en la franqueza y enojado de mis trabaxos, me fue ocasion para benir sin demandar licencia a V. Mercedes del qual hierro pido perdon. La ocasion que de benirme e tenido es principalmente dos cosas; la una el berme ya afrontado en esa tierra y corrido delante de Dios y el mundo, segundo que [por] parte de dos señores canonigos me fue dicho el uno que bendiese quanto tenia, asi buen seso tenia; y el otro que no me diese a entender, que aunque me fuese ninguno del Capitulo se la daria nada porque no faltaria serbicio tam bueno o mejor a la iglesia, y que ya hedia la nariz de mis cosas al Capitulo; cosa que de la primera no hize cabal, pero desta lo e sentido tanto, por benir de la persona que benia, que fui aconsejado con personas de

Prenem bona nota d'aquest detall perquè referma la personalitat del nostre grandíssim Vila; amb això es palesa més l'escola d'organistes catalans amb el canonge Vila com a mestre orientador.

Qui seria aquest organista *ciego* tan distingit i estimat del canonge Vila?... No seria estrany fos el mateix Mn. Miquel Martí, fill de Viver, en el regne de València, organista els anys 1573[1572?]-1576 com havem vist més amunt; el qual, havent demanat llicència per a anar a sa terra en 24 de maig de 1576, el Capítol galantment li havia cedida per dos mesos i quinze dies; ell, però, mai més no havia tornat.[1]

Tan versàtil seria el caràcter de Mn. Torres i tantes catedrals hauria seguit, que guardem una altra carta seva escrita a Solsona el dia 3 de gener de 1585 i dirigida al Capítol d'Urgell, on suposa, que a més de Tarragona i Solsona, havia també viscut a Lleyda llarga temporada; es dedueix d'aquesta lletra, que ell era religiós del sant Esperit i que mai s'havia amagat l'hàbit, no obstant el rodar món que feia. Sembla que els canonges d'Urgell havien parlat de fer tornar altra volta a La Seu el mestre Torres; això ell confessa haver-ho descobert a Barcelona els últims dies de l'any 1584, i en fa retret als capitulars d'Urgell. Seria en concepte de *mestre de cant?* Llavors En Brudieu hi era ben servidor encara, ni tan sols havia publicat sos Madrigals, àdhuc tenia força per al càrrec; sembla més encertat creure que el pensar de bell nou en Mn. Torres era per pendre'l com a organista; vegeu la taula dels mestres que incluïm més avall i us en convencereu.

En aital lletra, a més, se'ns amostra conegut del gran Antoni Agustín, arquebisbe de Tarragona (1577-1586) i d'En Carles Domènech, bisbe de Lleyda (1580-1581).[2]

En Brudieu a Balaguer

Retornant al mestre Brudieu, fem esment de la seva retirada a Balaguer per a «servir y morir en lo servei de Deu a la casa del sant Crucifici». Això tingué lloc a mitjans de febrer de l'any 1577. Què es proposava el mestre Brudieu amb aquesta retirada tan sobtada? Les actes capitulars ens són prou explícites. A finals del segle XVI.[d] el sant Crist de Balaguer era venerat i visitat de les gents atretes pels grans miracles que allí s'operaven. El sant Crist des de temps havia rebut culte a l'església de Santa Maria d'Almatà, on s'havia fundat un convent de clarisses a proposta

letras y valor, y me aconsejaron que pues del Capitulo mesmo me decian esas palabras, que era general tener poca gana de mi servicio; y asi rodeado destos trabaxos determine de benir a ganar un poco de honra de la mucha que ai e perdido por mis culpas, protestando enmendaré mi vida; y el a ganado en que e llebado el organo por oposición a todos los mejores músicos de Catalunia que son el de Lerida y Tortosa y Bique y un ciego que lo estima tanto el canonigo Vila como a los demas. Creo no pesara de mi ganancia a V. Mercedes, pues estan ciertos que no los he [de]xado por falta de voluntad sino por lo ya dicho y por no enfadar caso desto. Suplicándoles me tengan en la misma cuenta, etc. Y de Tarragona a 7 de henero de 1573. = De V. Mds. criado y humilde servidor, Matheo de Torres. = A los Illes. y muy R.os Señores Dean y Cabildo de Urgell q. s. mi señores = en la Seo de Urgell.» (Arxiu Capitular d'Urgell; plec de cartes d'aquest any.)

1. *Lib. conclusionum* corresponent, foli 51 v.º.

2. Arxiu Capitular d'Urgell; plec de cartes d'aquell temps.

de la comtessa Na Cecília de Comenge, complint el testament de l'infant Jaume de Barcelona, mort en 15 de novembre de 1347.* Però, amb quin caràcter seria rebut allí el mestre Brudieu? Com a capellà custodi? Com a capellà de les monges clarisses? No en sabem res. Aquest convent havia decaigut molt, i a últims del segle XVI.è poques monges hi quedaven; fins que en 1622 s'hi installà una nova comunitat de clarisses per a donar culte al sant Crist, la fama del qual s'estenia més i més. No obstant les recerques fetes en diferents ocasions i la bona ajuda que ens prestaren la Rvnda. Mare Abadessa de les Clarisses de Balaguer i el capellà custodi del sant Crist (mercès ben sinceres per llur dignació), fins ara no hem encertat en trobar rastre de l'estada del mestre a Balaguer.

En Brudieu a Barcelona

Una cosa, però, ben certa hem constatat, i és que En Brudieu estaria poc temps a la susdita ciutat.

Vegi's, sinó : segons les actes capitulars d'Urgell en Brudieu havia demanat llicència per a baixar al sant Crucifix el dia 15 de febrer de 1577, i al març de 1578 trobem la seva firma com mestre de cant als llibres de *Pagaments* de Santa Maria del Mar de Barcelona.

Com s'explica la sortida sobtada de Balaguer? El secretari del Capítol urgellenc diu ben clar el pensament del mestre, que era el romandre «a la casa del sant Crucifici» per finar més santament sos dies; ideal que no es complí, com certament ho palesa la presència del mestre a Santa Maria del Mar de Barcelona un any més tard. Tampoc ens consta si en encarregar-se d'aquest mestratge vindria directament de Balaguer o si es trobaria ja des d'algun temps a Barcelona. L'únic rastre que havem trobat a Santa Maria sobre l'estada del mestre com regint aquella capella, és la seva firma que creiem *autògrafa* i que reproduïm a la plana següent.

La firma reproduïda, es pot veure al llibre de *Pagaments* d'aquella comunitat dels anys 1577-78. Els llibres de *Pagaments* comencen al 1 de maig i fineixen a 30 d'abril de l'any següent. Per dissort no es troben els llibres de *Pagaments* anteriors a l'any 1577-78; solament algun d'escadusser ha pogut salvar-se per cura del Dr. Josep M.ª d'Alòs, ordenador d'aquell important arxiu, al qual remerciem des d'aquí el guiatge que ens assenyalà per l'aclariment d'aquest punt. El llibre esmentat guarda en blanc el nom del mestre de cant, des del maig de 1577 fins al març de 1578, en què firma el dit mestre Brudieu. La quantitat que cobra diu ben clar que sols abarca el mes susdit; per tant, donada la consuetud d'aquells llibres, com usança de la Comunitat, de fer constar els mesos que cobraven els beneficiats i conductius, no estem obligats a admetre que En Brudieu estés allí més dels dos mesos assenyalats en l'adjunta reproducció.

Faltant, demés, el llibre de *Pagaments* de 1576-77, no podem donar el nom del mestre immediat a En Brudieu i menys el temps que aquell magisteri romandria

* Vegeu *Historia de Balaguer*, per P. Fra JOSEP POU I MARTÍ, p. 125 i ss.

vacant. Perquè el lector es fes càrrec del funcionament d'aital mestratge, volíem donar els noms que passaren per allí durant els últims del segle XVI.è i tot el XVII.è; no volem, però, donar més cansament al pacient lector i ho deixarem per una altra ocasió. Desgraciadament, el llibre de *Consells* de la Comunitat de Santa Maria passa en blanc des del 23 d'abril de 1577 fins el 22 d'octubre de 1580. Així mateix

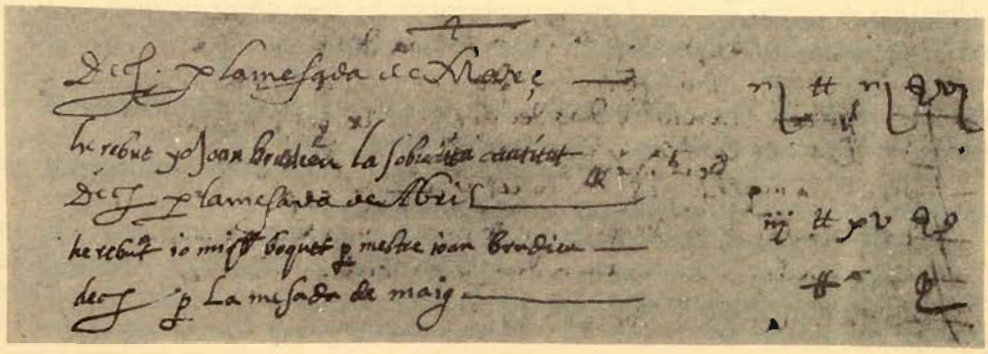

FIRMA AUTÒGRAFA D'EN BRUDIEU (1577) p. 40
(Arxiu de Santa Maria del Mar, Barcelona)

al *Racional de las Missas quotidianas* mai es nota el cognom del mestre de cant, si bé se'l fa figurar en el torn de les misses canviant-li cada dia l'hora de celebrar durant els dos mesos assenyalats; el mestre, demés, assisteix als enterraments de la parròquia.

Certament, En Brudieu no tingué cap benefici a Santa Maria, donat que aquell temps no hi havia prebenda canònica per a l'esmentat càrrec, com es dedueix dels llibres de *Pagaments* i dels llibres de *Possessions*. Ultra això, ni als llibres de *Possessions* d'aquest temps es troba el nom d'En Brudieu, ni tampoc al *Liber collationum extensarum* de la diòcesi de Barcelona, pertanyent a aquell temps, que havem registrat a l'Arxiu Episcopal.

És molt interessant aquesta vinguda d'En Brudieu a Santa Maria del Mar. Aquell mestratge no desdia de cap catedral, ja que per allí passaren els mestres i organistes més selectes de casa nostra. En Brudieu, vivint a Barcelona, tastaria l'ambient musical de la ciutat comtal,* sublimat aquells dies amb la persona d'En

* L'ambient musical de la ciutat comtal duia encara la saba potent d'aquells temps gloriosos de la nacionalitat catalana en els quals els nostres reis estimaven tant la música. Prou en restarien aquells dies de deixalles d'aquella càtedra de música de la Universitat barcelonina creada pel rei Joan I d'Aragó, l'excels compositor, col·leccionador i aimador de tota música. Els monestirs catalans, àdhuc tindrien bella florida d'aquells monjos cantors, deixebles d'aquelles escoles monacals medievals verges d'estudi fins al present; llurs cants retrunyirien encara per les contrades catalanes i llurs estudis, plens de llum, enfocarien de ple

Biblioteca de Catalunya

Vila. Prou bé el coneixeria Mn. Brudieu, i amb ell conversà sens dubte; els Madrigals d'En Vila eren ja populars aquells dies a Catalunya i ses composicions d'orgue es veneraven fins a l'estranger.

Arxiu musical de Santa Maria al segle XVI

Amb el poc temps que En Brudieu va ésser a Santa Maria, veuria els llibres de música allí existents. Segons un *Inventari* començat el 1.r de març de 1571 i acabat l'últim dia de febrer de 1577,* on s'inventariarien les joies, robes i demés de la sagristia, enumera molts llibres de cant pla i al final posa el següent : «En lo taulell de la obra, es fora del Cor, atrobam lo seguent.» Enumera altres llibres de cant pla, i segueix : «Item set llibres de diverses sorts de cant de orgue enque ni ha dos de stampa composts per Morales y los altres scrits de ma de diverses sorts.

»Item quatre llibres de stampa de cant de orgue scrits de un titol stampat que diu Dieu de la siore (?) [Serien els *Motetti dei Fiori*].»

Com pot veure's, l'església de Santa Maria no es quedava enrera amb el cant d'orgue en temps ben primerencs. No havem aclarit quins serien aquells llibres esmentats suara, si bé no dubtem que van inclosos en el catàleg següent, tret d'altre *Inventari de la plata, joies vestiments y demes a la Sagristia o Igla de Sta Maria*, començat el 1.r de març de 1581. Seguint l'anterior inventari, enumera les joies i altres coses de la sagristia, i afegeix:

damunt Barcelona com centre de la nostra terra benaurada. Prou enyorem el donar clarícies sobre aquests punts tan fonamentals per la historiografia musical del nostre poble.

Trobem, de moment, al *Regestrum gratiarum*, 1399-1401, de l'Arxiu Episcopal : «Johannes, miseratione divina, Episcopus Barcinonensis. Dilecto in Xto R. Egidio, magistro scolarum musice sive cantus, barchinone. Salutem in Domino. Quod non obstante quadam generali nostra litera ad instantiam magistri scolarum cantus sedis barchinonensis emanata, positis in civitate barchinone, cantum planum scolaribus civitatis et diocesis barchinonensis etatem decem octo annorum et ultra attingentibus, licite docere. Proinde ... facultatem vobis, tenore presencium, impartimur. Datum Barchinone die XIX mensis octobris anno a nativitate Domini m°cccc°. Joannes Episcopus.» (f. 142.)

Així mateix al llibre d'*Actes Capitulars* de la nostra Seu, anomenat *Libre de la Creueta* (anys 1455-95) : «Cum in ecclesia barchinonensi, inter omnes yspanie ecclesias cultus divinus, ac ornatus et decor, in omnibus illi necesariis tam in paramentis lini, sirici, et auri ac *organis et omnibus generibus musice* floreret; et propter illud, ipsa ecclesia, in spiritualibus, plurimum crevisset, ac gloriosi reges illam venerantes eorum dominium ampliassent; et illius cives, incole et habitatores pre aliis nationibus Xristianitatis gloriosum nomen sibi vendicassent...» Vegeu el dit llibre, f. 63. Era llavors, en 1484, mestre de la catedral, En Mateu Ferrer.

A la BIBLIOTECA DE CATALUNYA s'hi conserva el tractat de cant *Ars musicorum* d'En Guillem Despuig (de Podio).... Imprès a València (per ingeniosos... Petrum Hagembach et Leonardum Hutz, alemanos. MCCCCXCV), molt conegut a Barcelona aquells dies, com tants d'altres tractadistes de la formosa producció ibèrica dels segles XV.è i XVI.è.

Sabem positivament que en el segle XVI.è corria de mà en mà, a Barcelona, entre els estudiants de cant, el «*Libro de mu* | *sica pratica* compuesto por | moss Francisco Tovar : di | rigido al illustrissimo y | reverendissimo Senyor | don Enrique de Car | dona Obispo de Bar | celona, y a su insi | gne Capitulo... Imprimida en la insigne | ciudad de Barcelona | por maestre Johan Rosen | bach aleman a v de Janero anyo de mil y | quinientos y diez», que veiérem a la formosa Biblioteca Episcopal de Vich.

* Vegeu l'Arxiu de l'Obra de Santa Maria, llibre IV, f. 78.

«En lo taulell de la taula de la obra», i tot seguit d'inventariar els llibres de cant pla, segueix:*

»Item hun libre gran de ful de paper blanch ab cubertes de pregami tot ratllat a modo de solfas, te anomenat *lo mestre de cant.*

»Item quatre libres, tres stampats, de cant, ab cubertas de cartro cubertas de cuyro vert ab gafets, en los quals hi ha missas y motets y altras cosas de cant dorga; los dos son de Palestrina y laltre de Victoria que son los autors quels han compost, y laltre es tot blanch ab cubertas de pergami, te anomenat *lo mestre de cant.*

.....

»Item dos libres de pregami de forma de mig full ab cubertes de cartro y de cuyro, intitulats libres de *Impropreris,* en lo qual se han lo mandatum, adoració de la creu ..... fets en lo any MD...

»Item dos libres de cant, luhun cubert cartro ab cubertes de cuyro negre de misses de Morales y la altre escrit de ma, de motets y misses ab cubertes de cuyro.

»Item un libre gran de cant cubert de cartro negre ab misses antigues.

»Item un libre de cant ab cubertes de pregami de misses de Morales.

»Item dos libres, cuberts de pell ab cuyro negre a tall de missal, de motets y misses.»

Perquè es comprengui l'ambient musical de Santa Maria, copiem dels següents *Inventaris* ço que segueix, de 16 de juliol de 1587:

.....

«Item un libre com un missalet cubert de cuyro negre ab sos tançados Intitulat Imnas, ab cant de orga, lo qual comensa «Conditor alme siderum».

»Item altre libre semblant al prop dit de cant dorga que comensa «sperges me».

»Item un libre de cant dorgue petit ab cubertes de pregami usat que comensa «adoramus te Xst».

»Item dos llibres de missas de cant dorga de Prenestina de ful gran cubert de cubertes de cartro ab pell camussa y son primera i segona part.

»Item altros dos llibres de misses de cant dorgue de Morales, tots de ful gran, lo hu cubert ab cubertes de cartro ab pell negre, y laltre ab cubertes de pregami; çon primera y segona part.

»Item un altro llibre de full gran de motets, missas, passios y altras cosas, cubert de pregami; al principi son los chiries de Penyalosa.

»Item un altro llibre de full gran ab cubertes de pregami que comensa «ego sum panis vivus».

»Item altra llibre gran de cant cubert de cubertes de pregami que comensa una missa de Prenestina.

»Item un altra libra de full gran ab cubertes de cartro ab pell camussa de Francesc Victoria.

* Vegeu l'Arxiu de l'Obra de Santa Maria, llibre v, f. 84.

»Item un altre llibre gran de cant dorgue ab cubertes de cartro cubert de cuyro negre que comensa «obtime pastor.»[1]

Drets i obligacions d'En Brudieu a Santa Maria

Si bé En Brudieu no era beneficiat, se'l considerava com a tal en quant a les distribucions i eleccions generals i negocis particulars de la Comunitat. A les processons se li cedia lloc entre els «beneficiats i capellanias, y en lo seure de les cadires tingue libertat de star en les cadires altes y baixes haont ben vist li sera». Així havia de portar «sobrepelis y almusa com los altres preveres beneficiats». Com a mestre de Santa Maria, En Brudieu estava obligat sempre «ques comanara algun responsori, o alleluia ho tracte en lo Cor», a seguir darrera els cantors *com a mestre*, i en dies que hi havia trona a l'ofici, acompanyar als ministres «per quels puga donar lo punt, ho tornar los tals sis desentonaven». Ultra tot això, estava obligat a ensenyar el cant polifònic i el cant pla «als beneficiats, capellanias y scholanets, y als dos escolans de la vicaria, absque aliquo stipendio». Sobre aquest punt tenim detalls ben curiosos de Santa Maria del Mar.[2]

1. (Vegeu l'Arxiu de l'Obra, llibre v, f. 88.)
De l'Inventari del bienni de 1.r març 1605, i fineix el dia últim de febrer de 1607. Copiem:
«Los llibres te lo mestre de cant.
»Primo, dos llibres de misses de Palestrina cuberts de cuyro.
»Item altre llibre de misses de Morales cubert de cartro.
»Item un llibre de Victoria de misses, magnificats y motets, cuberts de cuyro vert.
Item dos llibres de ma de diverses coses, cubert de pergami, de la forma major.
»Item dos llibres de full de quart [de] diverses coses, cuberts de post y de cuyro negre scrits de ma.
»Item hun llibre gran ... cubert de pergami, scrit de ma ab divertiments (?), motets y lamentasions per la setmana santa.
»Item un llibre de la forma mitjana scrit ab alguns ...
»Item un llibre ... scrit de ma ab algunes misses y lamentasions.
»Item un tros de llibre de Morales sens cubertes.»

2. Copiem les següents capitulacions, que havem trobat en paper solt a l'Arxiu de la Comunitat de Santa Maria:
«*Lo que se ha de capitular ab lo mestre de cant.* = Que sie acullit y tractat com los altres beneficiats, aixi en les distributions dels anniversaris u altres officis y processons, com en les misses de stacha y elections generals y particulars negocis; essent empro present; si ya doncs, en les tals elections, no era impedit per donar liso a sos criats; y en tal cars, en les elections particulars, hage de fer anar altre per ell.
»Item que sens novatio, derogatio, ni perjuy del statut he institutio de la causa pia de les sis lliures, en quant per raho de donarli les quotidianes distribucions, les quals nos donen sino que permet paguen la entrada com dels predits actes se pot collegir, es contenta la comunitat de fer special grat ab ell de no fer li pagar entrada ninguna, aturantse son beneplacit, per avant, per los altres qui vindran. que stigue en sa ma de fer la pagar si voldra,
»Item que en lorde de la stacha, sie assentat y nomenat apres del beneficiat que sera puiat darrerament en las cadiras de dalt de quiscun cor ... per causa que lo cor no cesse de cantar.
»Item que en les processons de les elections y altres tinguen loc entre los beneficiats y capellanias; y en lo seure de les cadires, tingue libertat de star en les cadires altes y baixes, haont ben vist li sera.
»Item que hage de portar sobrepelis y almusa com los altres preveres beneficiats, essen obligat en tot y per tot a les ordinations, consuetuts y pratiques de la present sglesie com sta ordenat, per raho de les quals tant in choro com fora del cor, delinquint, pugue esser privat aixi com los altres beneficiats.
»Item que la present concessio, creacio y electio de la persona del Rnt mossen *Jaume lorens*, prevere, pera mestre de cant de la present sglesia de santa Maria de la mar, sie duradora *ad beneplacitum comunitatis, et ex adverso*, que lo mateix beneplacit tingue dit mestre de podersen anar com voldra est.

Del per què En Brudieu deixà Santa Maria

En Brudieu, però, no es troba al seu centre a Barcelona, «així per no trobar-se ab sanitat en la marina, com encara per tenir gana de tornar servir esta Iglesia [d'Urgell]», segons consta en la lletra que els canonges enviaren al mestre Brudieu. Aquell Mn. Torres, son successor a La Seu d'Urgell, no complí com era son deure, i havent donat alguns escàndols[1] el Capítol prengué l'acord de despedir-lo el dia 15 d'abril de 1578. Al mateix temps, enterat el Capítol, per informació del senyor cabiscol, que Mn. Brudieu es trobava a Santa Maria del Mar de Barcelona com a mestre de cant, el qual era delitós de retornar a La Seu, «fonch determinat se li escriga que lo ilustre Capitol sera content» en admetre'l de bell nou. Alhora s'acordà demanar-li «que haventse ha despedir del dit partit de sancte Maria per venir aci, quel procure y faça tota diligencia de assentarlo per a dit mossen Torres.»

Aquesta carta a Mn. Brudieu no fou escrita fins el 26 de maig següent. Ella ens demostra que fins i no essent àdhuc admès oficialment a La Seu, En Brudieu «se era despedit del partit de Sancta Maria». En ella els canonges fan retret a Mn. Brudieu del «disgust teniem de V. M. per havernos dexats contra nostra voluntat», i li asseguren que tot ho obliden; i «tenint respecte de la honrra de Deu y desta Iglesia y nostra ... havem acordat capitularment ... fer a V. M. esta carta dient-li y pregantli que pus esta libert vulla venir a tornar pendre aquest carrech de mestre de capella».

Mn. Torres, però, abans de sortir de La Seu, féu petició al Capítol d'una gràcia d'almoina per a anar-se'n. Es prengué l'acord que li fos «donada una terça de 4 mesos Maig, Juny, Juliol y Agost» a condició que ell proporcionés mestre de cant i tocador d'orgue.[2]

»Item que sie obligat a fer los exersisis del cantar del cant de orgue y cant pla a les hores que la comunitat li ordenara; so es, als beneficiats, capellanias y scholanets, y als dos escolans de la vicaria *absque aliquo stipendio*, scilicet, *gratis*, *pro Deo;* dels altres, fora de la sglesia, com ell voldra en y les hores dels exersisis seran.

»Item sia obligat sempre ques comanara algun responsori o alleluia ho tracte en lo cor, que haie de assistir darrera dels tals com a mestre, y sempre que hi haia trona, sia un dels qui puiara a la trona per quels puga donar lo punt ho tornar los tals sis desentonaven.»

Aquest *Jaume Llorens* seria anterior al 1587 car la sèrie de llibres de *Pagaments* es sencera des d'aquest any i en lloc apareix l'esmentat nom; solament es troba un tal *Mateu Llorens* mestre de capella els anys 1595-1599.

1. 15 d'abril de 1578. «Concluserunt pro majori parte = Que ateses algunes causes ha donades mossen Torres, mestre de capella, y que per sa mala vida se han causat alguns escandols y encara, per sa libertat, hage parlat algunes paraules de mala criansa contra la honra de alguns senyors canonges, que sia despedit com de present lo despedeixen *citra tamen dedecoris notam;* y per quan, per informacio del senyor cabiscol, se ha entes que mossen Joan Brudieu, qui vuy se trova mestre de capella en santa Maria de la Mar en Barcelona tendria moltes ganes de tornar servir esta Iglesia, y aixis suplicava lo volguessen tornar admetre, fonch determinat se li escriga que lo ilustre Capitol sera content ... y que per fer bona obra a mossen Torres, en la matexa lletra li encarreguen per part del dit ilustre Capitol, que havent se ha despedir del dit partit de sancta Maria per venir aci, quel procure y faça tota diligencia de assentarlo per a dit mossen Torres.» (*L. C.*, f. 73 v.º)

2. 24 d'abril de 1578. «Fou acordat acerca de una suplicacio havia donada mossen Torres amb la qual en efecte demanave algun socorro per anarsen, pus estava despedit. Fonch determinat que li fos donada una terça de 4 mesos, Maig, Juny, Juliol y Agost primer vinents, que son cinquanta ℔, poch mes poch

És per això que els canonges de La Seu, fent avinent a Mn. Brudieu d'aquest fet, li diuen que no podrà gaudir del salari fins el primer de setembre; i donat que mossèn Torres «ha deixat orde de música en lo chor fins les hores [1.r de setembre] nol obligam a exercir dit carrech». Amb tot i això, tantes serien les ganes d'En Brudieu de retornar a La Seu, que a volta de correu els participa la seva acceptació. No sabem si pujaria tot seguit a La Seu o si esperaria que finissin els mesos esmentats; el cas és que havia ja deixat el mestratge de Santa Maria, sense altra raó (fins al present coneguda) que «per no trobarse ab sanitat en la marina, com encara per tenir gana de tornar servir esta Iglesia [d'Urgell]».*

És molt curiós, per a la història del cant sagrat a les nostres esglésies, l'últim detall de la carta que esmentem. Els canonges encomanen a Mn. Brudieu que en el cas que es determini a acceptar aquell mestratge, «pendran pler entenga, ab aquella discrecio que conve, si mossen Jaume Joan Vidal, contrabaix, que ahi havem entes se troba, voldria venir a servir esta Iglesia». Sembla clar que el mot *contrabaix* es refereix a veu cantant; vegeu, a més, ço que diem tot seguit, ben interessant per a la historiografia de la capella musical de La Seu.

En Brudieu altra vegada mestre de La Seu

En Brudieu, després d'any i mig d'absència, retornà a La Seu, on prengué cura del mestratge de cant. Altra vegada és reelegit cada any, com pot veure's als capítols pasquals corresponents. En Brudieu, però, ja no és jove, i coneix bé son caràcter,

manco del que se arrenda la rectoria de Tost; ab tal, que ell, haye de donar mestre de capella y sonador de orgue los dits quatre mesos; ço es, fins al primer dia de Setembre, *exclusive*, a despeses seues. Item que li sia donada la mateixa terça dels quatre mesos dels preveners, y que deixe orde per a ferlos la despesa y tenir calçats y vestits fins al darrer dia de Agost.» *(Liber conclusionum, ab anno 1570 ad 1608*, f. 75.)

* Al molt Rnd. Sōr. Joan Brudieu, prevere ... en Barcelona. = Molt Rnd. Sōr. = Nosaltres, y aquest Capitol, havem entes per alguna via y specialment per los Rnd. mossen Roures y mossen Boich, beneficiats [cantors] desta Iglesia, com V. M. se era despedit del partit de Sancta Maria de Barchcelona, aixi per no trobarse ab sanitat en la marina, com encara per tenir gana de tornar servir esta Iglesia en la qual ha servit ja molts anys de mestre de capella. Per hont, entesa esta sua intencio conforme a la nostra, no obstant lo desgust teniem de V. M. per havernos dexats contra nostra voluntat, tenint respecte a la honrra de Deu y desta Iglesia y nostra, y a la antiga y sempre acostumada gratitut de aquest loch, havem acordat capitularment, com ja en capitol pasqual estava determinat, fer a V. M. esta carta, dientli y pregantli que pus està libert, vulla venir a tornar pendre aquest carrech de mestre de capella; perque ultra que esperam Deu ne sera servit y esta Iglesia honrrada, a nosaltres ne fara gran pler. Y perque quant mossen Torres sen es anat de assi, ha dexat orde de musica en lo chor y de la despesa per als preveners fins al darrer dia de agost, per raho de la terça havia ja presa de aquest any dels fruits de Tost, li fem a saber, com V. M., ni altre que vingues, no poria ni pot gaudir del salari fins lo primer dia de Setembre mes prop vinent; ni tampoch fins les hores nol obligam a exercir dit carrech. Per so, V. M. se determinara, y per lo donador desta, respondra de sa intencio, perque en cas fos contraria de la nostra, pugam provehir per altra via. I havent V. M. determinat de venir, pendrem pler entenga ab aquella discrecio que conve, si mossen Jaume Joan Vidal, contrabaix, que ahi havem entes se troba, voldria venir a servir esta Iglesia y de quin partit se contentaria. N. S. la molt Red. persona, etc. Dat ... a 26 de Maig 1578. = Al que manara prest = Lo Capitol de Urgell.» *(Regestrum literarum omnium Rdi. Capituli Urgellensis a 1568 ad 1588.)*

que no diu per a tenir cura com cal dels quatre nens cantors. És per això que el 7 de maig de 1579 el Capítol deliberà sobre una petició que En Brudieu els havia formulada i conclou[1] que d'allí en avant el canonge obrer «tinga carrech de vestir los quatre prebeners, ço és, de camises, gipons, calses y sabates, y robeta o sayos; com ja daltrapart dit capitol los tinga proveits de robes llargues, barrets y sobrepellissos», a condició que al cap de l'any es descompti el cost de la vestimenta llur, de les 48 lliures que per raó dels preveners es donaven al mestre.

A últims de febrer de 1581 arribà a La Seu «un francès passatjer o caminant musich de contrabaix»,[2] anomenat René du Verger. Els canonges, després que hagueren oït la seva veu en el chor, i parat esment en la bona relació que d'ell havia donat En Brudieu, dient que «dit contrabaix era home de molt bona habilitat aixi en la teoria com en la pràtica, y que tenia la veu molt ben entonada y rara», fent-se càrrec de «la gran falta que tenie lo chor desta Isglesia aixi per lo psalmejar y cant pla com per la capella de música», nombraren una comissió de canonges per a contractar-lo. Conduïren l'esmentat músic, a raó de «dos reals cada dia», anticipant-li, però, «seixanta reals de present».

Seria molt interessant saber quina còpia i quina mena de correccions serien les que posà En Brudieu en 1581 al llibre *Santoral Roma tret de un libre del orde de S. Francesch*;[3] seria força curiós, també, de saber quina teoria seguiria pels llibres referits com

1. 7 de maig de 1579. «A suplicació del reverend mossen Joan Brudieu, mestre de capella, fonch conclos y determinat que dessi al devant, lo mateix Capitol, y per ell lo obrer que vuy es y per avant serà, tinga carrech de vestir los quatre preveners; ço es, de camises, gipons, calses y sabates y robeta o sayos com ja daltrapart dit capitol los tinga proveits de robes llargues, barrets y sobrepellissos; y que havent donat compte al cap de l'any, dit obrer, del que se haurà gastat en lo dit vestit de camises, gipons, calces, sabates y robetes o sayos, se deduesca de les 48 ℔ se donaven al dit mestre de capella. Per dit efecte y lo que restarà fins a les dites 48 ℔, sie donat, ab albarà de Capitol, al dit mestre de capella.» *(Liber concl., ab anno 1570 ad 1608*, f. 89.)

2. 1.r de març de 1581. «Havent entes que en la present ciutat havia un francés passatjer o caminant, musich de contrabaix, lo qual ja se era hoït en lo chor de la present Iglesia estos dies, y se tenia relació del reverend mossen Brudieu, mestre de capella, que dit contrabaix era home de molt bona habilitat aixi en la teoria com en la pràtica, y que tenia la veu molt ben entonada y rara; tenint aixi mateix compte y consideració a la gran falta que tenia lo chor desta Iglesia de veus aixi per lo psalmejar y cant pla com per la capella de música, dirigint lo fi principalment al servey de Deu y apres a la honra de la Iglesia, determinaren fer parlar al susdit francès, musich, nomenat René du Verger, si volguere conduirse, y per est efecte, foren elegits los susdits reverends senyors cabiscol Gomis y canonge Sparsa, donantlos plen poder pera donarli de salari y conducció tot lo que a ses mercès aparrar convenirse ab dit musich. Los quals senyors canonges, havent parlat en la mateixa hora ab lo dit René, musich, feren relació, com en virtut de la comissió a ells donada, havien conduit al dit musich, y que li donaven dos reals cada dia, ço es, sis liures cada mes; y que ell, habia de seguir y servir lo chor de la present Iglesia, aixi en cant pla seguint les hores canòniques, com en música als oficis diurnos y algunes matines principals, comensant lo any, lo primer dia de Mars [de] 1581. Al qual tambe havien promes manarlo proveir de seixanta reals anticipats ara de present.» (Ibidem, f. 103.)

3. 5 de maig de 1581. «Es acordat pel Capitol, que havent entès per relació dels reverends senyors cabiscol Gomis y canonge Sparsa, los treballs que mossen Joan Brudieu, mestre de cant, havie posats en copiar y corregir lo libre *Santoral Romà*, tret de un libre del orde de S. Francesch, y tambe en la correcció dels *Saltiris* del chor, determinaren li fossin donades per sos treballs 30 ℔ y que li fos expedit albarà.» *(Lib. concl.* citat, f. 108.)

pels *Saltiris del chor*. Aprofitant la nostra estada a La Seu, prou fullejàrem els *Cantorals* i altres llibres de cant pla, que en bell rengle es serven en aquell venturós temple, per veure si trobàvem rastre d'aitals correccions del nostre mestre; tot fou en debades.

En Brudieu, certament, encara conservava tota l'energia per a la direcció de sa capella, per tal com veiem que sap augmentar els cantors fins a vuit (o fins a nou, si aquell francès continuava), demés dels preveners. Una cosa digna d'esment passa, però, a la capella de La Seu aquell any 1582, i que no acabem de compendre. A les actes capitulars es cita un tal Mn. Agustí Serra, «musich de baixo y corneta», al qual el Capítol li dóna 60 lliures cada any, assegurant-li «per deu anys ben servint». Aquest fet ens descobriria un nou món per a historiar l'evolució de la música cinccentista dins el temple, a no ésser que se'l contractés per a cantar. En 1585, aital Serra guia a En Sebastià Loco en l'orgue. Aquell detall de Mn. Serra com músic de baixo i corneta ens assenyala clarament que les actes capitulars no parlen sempre ni citen els noms de tots els cantors que componen la capella d'Urgell en el segle XVI.è, car sols és *per transennam* que citen noms d'altres cantors *no beneficiats*.

De com el mestre va defensar el temple d'Urgell

Recordarà el lector com en 1576 els canonges d'Urgell s'havien esporuguit davant dels lladrucs de gent plena de malvestat, la qual amenaçava la ciutat de La Seu i tots sos contorns. Heu's aquí, però, que ens trobem en 27 de setembre de 1580, i la temença dels bons ciutadans i clerecia altra vegada és més grossa encara. Els *ugonaus* prenen sense esforç la vila de Tarascó, a la frontera francesa, i amb poc més, cauran a llurs mans tots els pobles del comtat de Foix, «de hont ab una nit poden passar y donar grans danys a esta terra». La ciutat està indefensa i sense preparació per a la lluita, i en el cas que els heretges *ugonaus* entrin, l'església i sa clerecia patirà més que altra cosa; el Capítol acorda, per tal de defensar l'església, que cada canonge tingui a casa seva «dos pedrenyals ho dos boques de foch y dos servidors; y per lo manco, un mosso ho servidor pratich de les armes pera que en cas de necessitat pugan acodir a la defensa de dita iglesia y de les persones eclesiàstiques».[1] Pocs dies més tard, havent sabut de França que els *lutherans* s'havien apoderat del comtat de Foix, el Capítol en pes acordà posar guarda cada nit dins del temple i campanar; cada dia, segons torn signat, hi vindran «un canonge, dos beneficiats y quatre vassalls del Capitol».[2]

1. Vegeu el *Liber concl., 1570-1608*, f. 101.

2. «Die lune 3 octobris 1580. Havent entes les males noves se tenen de França, que ott lo comptat de Foix està pres per los lutherans; y que per lletra y avis del Sor Canonge Sans, se ha entesa la traycio volien fer en la vila de Puigcerdà; y que la nit passada, segons relatio dels guardes de les muralles desta ciutat, se ha tingut y se te gran suspita tambe de trayció ab claus falses dels portals, fonch conclos y determinat, *concorditer*, que cada nit se fassa guarda dins la iglesia y campanar; y que en dita guarda, haia un senyor canonge y dos beneficiats y quatre vassalls del Capitol dels lochs de la ribera, anant tots per son orde; so es, los SS. Canonges, comensant al Rd degà, y apres els altres per orde de dignitats y antiquitat com se fa en altres carrechs. Los beneficiats, segons llurs procuradors ordenaran, apres que per part del Capitol sels farà a saber esta determinatio. Los vassalls, que comensen

A 3 de maig de 1583, per no citar tots els acords capitulars sobre aquest punt, les actes donen compte de la derrota forta dels ugonaus estesos ja per la vall de «Querol en la terra de Serdanya», malgrat la qual els canonges feien avinent al virrei de Catalunya que deixarien l'església, les cases i els béns llurs si no se'ls donava ajut a tota pressa.[1] És a aquest mes de maig la sola vegada que sona el nom de Mn. Brudieu entre els individus del Capítol que tenen arma «en prestec ab tots sos adressos, flasco, flasquillo y bossa» per a defensar el temple i els béns eclesiàstics,[2] si bé no dubtem que altres vegades, seguint els altres clergues, aniria preparat per a la defensa pròpia i la d'aquells que els fos necessària.

En Brudieu publica son llibre de Madrigals

En Brudieu, l'artista excels qui gusta més de viure a la muntanya aspre d'Urgell que al bell mig de les ciutats joioses i que fa temps fugí del partit de Santa Maria del Mar de Barcelona «per no trobarse ab sanitat a la marina», ara s'escau que fa uns dies es troba altra vegada a la ciutat comtal, interessant-se perquè la casa H. Gotard li apressin l'edició de *certes obres de música*. Els mestres i cantors de la metròpoli romana a tots temps troben protectors illustres per la munificència dels quals ells sortosament poden divulgar la música llur arreu del món en edicions ben vistoses; tal esplendidesa vetlla les obres dels bons mestres per tal que no restin ignorades de les gents artistes. En canvi, el mestre de La Seu d'Urgell, genial com és, amb inventiva, si més no, potent com els de Roma i els d'Espanya i els de la Renaixença francesa, s'ha fet vell, ha passat tota la vida en estudis musicals, i solament quan sa testa ja és tota blanca, pot tenir el gaudi de veure impreses algunes de les moltes obres com havia escrit. Eren dies que la cultura catalana anava a la posta, i els nostres músics, que encara sabien redreçar-se seguint les correnties de l'època més clàssica de la música polifònica, se sentien d'altra banda així dissortats. ¡Llaor al gran mestre d'Urgell, perquè almenys en sa vellesa, com altre Albert Vila en sa edat robusta, pogué surar entre els artistes catalans malauradament oblidats per sempre més pel sol fet de no poder imprimir res de la música llur!

I tenim que En Brudieu, a cinc dies del mes de febrer de l'any 1585, es troba a Barcelona i ha contractat ja l'edició de sa obra. Els seus amics del Capítol d'Urgell i alguns amadors del bell cantar l'han empenyut a què imprimís una mica de música d'entre la molta que havia escrit; el mestre vell n'ha pres coratgia, i ara el tenim ja en mig del treball. L'obra just és començada i els cabals que duria anaven estroncant-

al loch de Alas; y apres, per orde, segons baix estant assentats; y que lo senyor dega, fassa saber a tots los balles dels lochs infrascrits, esta intentio y previsio per manament del qual se hagen de regir. He los dits vassalls, han de venir ab ses propries despeses, ben armats y provehits de munitions.» (Segueix la llista dels pobles. Vegeu *L. C.* citat, f. 101.)

1. *L. C.* citat, f. 123 v.º.

2. Al *L. C.* susdit, f. 377 v.º i següents, s'ajunta el número d'*arcabussos* deixats pel canonge claver de les armes en diferents ocasions: generalment firmen tots els que han rebut arma; altres vegades, com en el cas present, que hi figura Mn. Brudieu, solament s'hi anota els noms. El virrei, comte de Miranda, per mitjà del capità Jeroni d'Argensola, els havia tramès les armes i municions.

Biblioteca de Catalunya

se; el cas és que ja a començaments del mes assenyalat escriu al seu Capítol vulguin prestar-li ajut en la impressió de son llibre de Madrigals. Els capitulars, en canvi, ben amatents a la petició de llur mestre de capella, i fiant-se del bon nom que tots durant amb tals obres, escriuen a Mn. Vilaseca, son procurador a Barcelona, fent-li avinent que «aquest Capitol ha prestats graciosament al Rnd. mossen Joan Brudieu, mestre de Capella de aquesta iglesia, cent ducats»; aquests cent ducats, diuen, són «per remediarli alguna necessitat y particularment, segons nos ha senyalat, per imprimir en Barcelona certes obres de música», i afegeixen : «Per so, serà V. M. servit donar, ho fer donar en Barcelona al dit mossen Brudieu, los dits cent ducats.»[1]

El llibre es faria de pressa; potser els tipògrafs de can Gotard no en serien pràctics; el cert és que l'edició dels Madrigals d'En Brudieu eixia ben manca en alguns indrets. Mes l'autor donava pressa i calia que per tot el març, potser per tot l'abril, l'edició fos enllestida. Què passava?... Aquell home que mai no havia vist música seva així gravada, ara talment delira i va a corre-cuita?...

Del per què del llibre de Madrigals

Per tal de situar bé el llibre de Madrigals d'En Brudieu, deixa'm, estimat lector, recordar una mica els esdeveniments de festa que s'esqueien passar dins la ciutat dels Comtes amb la presència d'hostes illustres de reial nissaga a començaments de l'any 1585. El rei d'Espanya, Felip II, des de l'any 1564[2] no ha vist Barcelona, i freturant el visitar els pobles de la Corona d'Aragó, ara anunciava el seu viatge a les nostres terres cercant el jurament de fidelitat pel príncep hereu i alhora convocava les Corts a Montçó. S'esqueia també que el sereníssim Carles Emmanuel, duc de Savoia, havia demanat fermança de matrimoni amb Na Catarina d'Austria, segona filla de sa Majestat; les bones noves corrien arreu que les desposalles es farien a no trigar, i es citava la ciutat de Saragossa com lloc de la benedicció nupcial.

En l'endemig, a tretze dies del mes de febrer de l'any susdit, es llegia davant els diputats de Catalunya una lletra de Felip II, en la qual anunciava als catalans la propera vinguda del duc de Savoia a Barcelona; a l'ensems els demanava que son futur gendre «sea recibido, seruido y honrado y regalado con toda la demostracion de amor y benevolencia que ser pudiere».[3] Els diputats acorden fer «alimaries y altres

1. «A mossen Vilaseca. : Molt magnifich Sôr. = Aquest Capitol ha prestats graciosament al Rnd. mossen Joan Brudieu, mestre de capella de aquesta iglesia, cent ducats, per remediarli alguna necessitat y particularment segons nos ha senyalat per imprimir en Barcelona certes obres de música. Per so, serà V. M. servit donar, ho fer donar en Barcelona al dit mossen Brudieu, los dits cent ducats; dels quals nos farà debitors, y procurarà V. M., se li fasa bo y breu pagament com conve a llur bon designe ... Dat a 5 de febrer 1585 = Lo Capitol de Urgell.» *(Llibre de Cartes del Capitol*, 1568-88, sense foliar.)

2. Vegeu el *Quint libre de serimonies* de la ciutat de Barcelona, que es conserva a l'Arxiu Municipal, on es conten belles coses de tal vinguda reial. Donem mercès ben sinceres al senyor Agustí Duran, arxiver de Casa la Ciutat, per l'orientació que allí, en aquest punt, gentilment sabé prestar-nos.

3. *Deliberacions* [de la Generalitat Catalana] *del Trienni 1584 a 87*, part 1.ª, f. 141 v.º. Agraidíssims al Sr. Ferran Valls i Taberner, de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, per l'ajut amable que'ns donà en la recerca de tals llibres.

alegries publicas en dies y temps de alimaries en aquesta ciutat acostumades», i es senyala el repartiment de «candeles de ceu, oli, lanternes ab sos cresols, cuets, *jutglars ab sos catafals*, graelles y teya» entre els diputats, consellers, casals i llocs públics de Barcelona.[1] A divuit dies de febrer, «apres dinar se comensa a descobrir y mostrar larmada de devuyt galeres ab que venie lo Ser^m^ Duc de Sauoya»; «arriba y desembarca entre sis y set de vespre, y perque ja era fosc fou la desembarcada y entrada ab molta luminaria de atches».[2]

L'endemà mateix, després de dinar, els diputats, amb masses altes, van a donar la benvinguda a l'hoste illustre, que els rep «ab gran cortesia y compliment». I comencen «les alimaries y balls per tota la ciutat per pública alegria de la vinguda de sa Alt^a^».[3] Les tals festes duraren tres dies, segons antiga usança.

Mireu com En Brudieu es delecta seguint places i carrers de la Barcelona augusta oint les *divuit cobles de jotglars* amb els instruments llurs que sonen nit i dia, segons acord de la Generalitat, a gust i voluntat de diputats i cavallers; i són sis músics per a la primera cobla, i en són cinc per la segona i tercera, i en són quatre per a les restants; «Antoni Ramon, music del General», en té la direcció de totes elles.[4] Aquestes cobles, juntament amb les contractades per la Corporació municipal, omplen d'alegria les festes amb les quals Barcelona galaneja la vinguda del futur gendre de sa Majestat. Així passant, el mestre de La Seu d'Urgell encara sent més dolços els Madrigals que va imprimint, car els troba saturats de la galanor ingènua de les festes populars de la terra que van descabdellant-se a son entorn. Prou se li fa més i més

1. Ibidem, f. 142 v.º.

2. *Dietaris* [de la Generalitat] *dels Triennis de 1584-87 y de 1587 a 90*, f. 20.

3. *Dietaris* susdits, ff. 20 v.º i 21.

4. «Diuendres a xxii de febrer MDLXXXV. Los Sors Deputats del Geñal de Cathalunya ab interuentio dels molts R.^nt^ y Mag.^cs^ oidors de comptes, y ab consell y parer dels magnifics assessors y aduocats ordinaris del Gñal, deliberen, que per m.º Miquel Ciurana regent los comptes del Geñal, de pecunies de aquell y de compte de les alimaries de la vinguda del Serenissim Duc de Sauoya que apart aporta, sien donades y pagades a mtre Antoni Ramon, music del Geñal, sinccentes quaranta set liures y quatre sous barceloneses per total paga y satisfactio de deuuyt Cobles de Jutglars, una de sis, dues de sinc, y quinze de quatre musics o Jutglars quiscuna, que entre totes foren setanta sis musics; qui per orde de ses S^as^, repartits per dites deuuyt cobles, los tres dies y nits de dites alimaries, que foren dimarts, dimecres y dijous proppassats, han sonat a rao dos ducats lo die per quiscu music en la pñt. Ciutat y deuant les cases y en los locs designats en un memorial insertat en la deliberació de dites alimaries feta a xiii del corrent...» (*Deliberacions* susdites, f. 152.)

El repartiment de les cobles de joglars la trobem així apuntada:

Cobles de Jutglars

P.º Al Sr. deputat ecc.^c^	1
Al Sr. deputat militar	1
Al Sr. deputat reyal	1
Al S.^r^ oidor ecc.^e^	1
Al Sr. oidor militar	1
Al Sr. oidor reyal	1
A M.^r^ Ubac as.^or^	1
A M.^r^ Calvo as.^or^	1
A M.^r^ Bonet advocat fiscal	1
A M.º Rufet scrivà major	1
A M.º Ciurana Regent los c.^tes^	1
A M.º Ribot Rational	1
A M.^r^ Ciurana deffenedor	1
A don Phederic Palau dressaner	1
Al Sindic	1
En la Casa de la Deputació	1
En la Bolla y General	1
Deuant lo Loctinent General	1
Deuant la Casa del Gobernador	1

(Ibidem, f. 148 i ss.)

agradosa la persona jovinçana d'aquell duc de Savoia, al qual dedica son llibre que està imprimint, qui, segons diuen les cròniques, seguia els balls, els divertiments i les festes cíviques de la ciutat alegre fent-se amable a totes les gents barcelonines.[1] I arribava el dissabte dia 2 de març, i el sereníssim duc de Savoia, amb tots els senyors de sa companyonia, casa i cort, «ab gran riquesa de liureas y vestits», partia de la present ciutat cap a Saragossa «pera pendre benedictio ab la Sr^ma^ Infanta Dona Catherina»; i tanta era la riquesa «que nos troba memoria de hauer vist ni oit tal grandesa y magestat».[2] En record de tanta festa, el mestre editava son llibre *por orden del Cabildo* de la Catedral de La Seu d'Urgell, i amb tot intent, l'omplenava «con esta parte mas apazible y gustosa como son los madrigales».[3]

En Brudieu i el duc de Savoia

Com havem apuntat, En Brudieu dedica son llibre de Madrigals «*Al Serenissimo Dvque de Saboya, Príncipe de Piamonte*, etc.». La dedicatòria del llibre es expressiva en extrem; ella ens donarà alguna llum i orientació nova. Li diu que la seva vinguda a la nostra terra ha donat gros content i profunda alegria arreu de Catalunya; si bé és cert que els de muntanya no en són tan sortosos com els del pla en poder-lo festejar com caldria, ell, com a mestre de Capella de La Seu d'Urgell, «por orden del Cabildo della y haviendo toda la vida consumido en esta profession de la Música», importunant-lo alguns amadors i devots de l'art que ell «sacase algo a luz de lo mucho que tenia trabajado en ella», es determinà «servir a V. A. con esta parte mas apazible y gustosa como son los madrigales». Justifica l'encert de la seva ofrena «por entender quan inclinado està V. A. a semejantes exercitios», i esperona son ingeni davallat d'aquells cims talment feréstecs, el saber «*con quan grande benignidad ha recogido por toda nuestra tierra a qualquier persona que en este exercicio algo le offreciesse*».

El lector podrà donar-se compte de la importància grandíssima que tenen aquests paràgrafs de la *Dedicatoria* d'En Brudieu, escrita de mà pròpia com encapçalament de l'obra. Es veu clar que l'edició del llibre fou motivada per la vinguda del duc de Savoia a Catalunya en ocasió de ses desposalles amb D.ª Catarina d'Austria, les quals es celebraren a Saragossa als onze dies del mes de març de l'any 1585. El Capítol d'Urgell, amatent sempre a tota glòria de son temple, no podia pas romandre fred al goig profund de les gents catalanes en ocasió talment històrica; els amics del mestre, a temps, s'adonaven de l'ocasió bona que era tota ella perquè el nom de llur mestre sortís famós mercès al renom del sereníssim duc de Savoia Carles Emmanuel I anomenat el *Gran* (1580-1630), el qual des d'ara seria potser el protector del gentilíssim Brudieu. És per això que l'empenyien i tots a l'una l'esperonaven perquè

1. Vegeu la *Relación del viaje hecho por Felipe II en 1585 a Zaragoza, Barcelona y Valencia*, escrita por Henrique Cock ..... y publicada de real orden por Alfredo Morel-Fatio y Antonio Rodríguez Villa (Madrid, 1876), pp. 40-41. Ens dol encara no tenir a mà altres relacions que s'escrigueren aquell temps sobre aquest viatge del duc de Savoia.

2. *Dietaris* susdits de la Generalitat, folis 21 v.º i 22.

3. Vegeu la lletra d'ofrena que encapçala el susdit llibre i que donem més avall.

d'una vegada es decidís a què «sacase algo a luz de lo mucho que tenia trabajado» en la música.

El mestre d'Urgell, com havem vist, baixava de pressa a Barcelona, seguia els preparatius i l'arribada del duc, resseguia els festeigs populars, oïa música per tots indrets i esperava el retorn de sa altesa, el qual des de Saragossa vindria de bell nou a la ciutat joiosa en companyonia de sa muller formant la cort del rei Felip II; i llavors, personalment, faria remesa de son preuat llibre al sereníssim Carles Emmanuel.

Tot amable i ben humil, li oferia un llibre de Madrigals «por entender quan inclinado está V. A. a semejantes exercitios». Nosaltres, no tenint a mà les Cròniques de la casa i monarquia de Savoia, de moment no podem dir res si en veritat el sereníssisim Carles Emmanuel seria més o menys aficionat a la música; ço que certament podem dir, és que el duc de Savoia vingué a Barcelona acompanyat dels cantors de la seva Capella, els quals cantaren a la Capella de Sant Jordi de la Generalitat l'ofici, solemne de la diada d'aquest sant patró, juntament amb els cantors de la Seu de Barcelona, sota la direcció de Mn. Andreu Vilanova.* Hom no perdi de vista aquest detall; el fet de què En Carles Emmanuel portés en son viatge de desposalles la seva Capella de música, és prova palesa de què ell tant mateix estimaria molt el ben cantar, justificant encara l'ofrena del llibre de Madrigals per part d'En Brudieu.

Suposa també el mestre, que no fou solament ell qui féu presentalla de música al duc de Savoia, car bé sabia «con quan grande benignidad» havia acullit arreu de casa nostra, «a cualquier persona que *en este exercicio algo le offreciese*». Excusem dir si en seríem gojosos en poder aclarir aquest punt que fins ara ens resta velat pel misteri.

És ben curiosa la ingenuïtat del mestre davant el duc. Altres músics li havien fet ofrena de les obres llurs; segurament, però, cap n'hi havia d'entre ells que hagués davallat de la muntanya; això li donava temença, car sabia que molts dirien «de donde le viene al montañés tanta música». Mes, promptament sabia redreçar-se i alhora s'embrancava en filosofies enginyoses cercant raons per dir que l'ésser muntanyés no era pas tara pels músics com ell. Les arts totes són davallades del cel, li deia, com a dons que són de Déu; però la música, continuava, sembla que els cels l'han servat especialment dintre seu; «si esto es assi, paresce que nos cae mas serca la origen de la Música a los que estamos retirados en el monte». De rebot, doncs, resultava que ell mateix sabia, si més no, fer-se bona l'apologia. I refermant ses paraules, retreia els vells artistes de la Grècia, els quals pujaven a la muntanya per fruir les

* «Dijous a xiii de dit mes de Juny MDLXXXV. Sien donades y pagades a m.º Andreu Vilanoua, mestre de Cant de la Seu de Barc., sis liures barc. per pagar los cantors de la capella del Duc de Sauoya que en la proppassada festa de St. Jordi junctament ab los altres cantors de dit mestre de cant, cantaren en los officis ques feren en esta casa de la Deput., com de la paga sua y de sos cantors ordinaris, sie ja pagat per comte ordinari de semblant festa. (*Deliberacions* de la Generalitat, ja citades, f. 245). Aquest mestre Vilanova, en 1584, havia estat nomenat coadjutor del mestre efectiu de la Seu, que aquells anys era Mn. Joan Borgunyó (1535-1589), fins l'any 1589, en què entrà amb propietat; moria en 1599.

delectances de la música. I com si no sabés acabar, de bell nou li contava les excellències de la música que sap donar gust als homes com als animals. Tot això sembla dir qne En Brudieu tractava el duc de Savoia com a personatge molt conegut de la gent artista, el qual sabia d'altra banda acollir els estudiosos amb rostre alegre i esperit animós; és per això que tenia fe en ell, i gosava finir així sa lletra d'homenatge: «tengo cierta confiança que con el mismo rostro alegre y benigno que ha recogido V. A. a todos los estudiosos, me recogerá a mi aunque el más mínimo dellos». Qui serien aquests estudiosos que el duc de Savoia havia sabut rebre talment així bondadós?... Es tracta d'estudiosos de la terra o bé només dels de nacions estrangeres?...

La música, les festes i les danses de l'any 1585 a Barcelona

Barcelona, sempre animosa malgrat la dissort dels esdeveniments polítics de Catalunya, sabia continuar les belles tradicions del poble ben encaminades arreu de Catalunya «per los cauallers y confrares de la Confraria del gloriós Sant Jordi», establerta dins el Casal de la Generalitat.[1] En Carles Emmanuel just arribaria a les terres d'Aragó, i En Brudieu camina vers la plaça del Born per a gustar del tradicional *torneix* del dia quatre de març,[2] on galantment es premien els guanyadors del *torneix* així com els de la *folla*.[3]

Encara duren les festes d'homenatge al duc de Savoia, encara sonen els joglars, les teies i els gresols i les atxes just són apagades a la ciutat dels comtes i vet-aquí que a 27 dies del mes susdit, els diputats, oidors de comptes, assessors i advocats de la Generalitat catalana es reuneixen de bell nou i deliberen les festes faedores per la vinguda del rei Felip II, son príncep hereu, infants i el duc de Savoia, recent emmaridat amb Dona Catarina. La Majestat del rei, diuen, «per la singular alegria que te de dit casament y per maior contento de ses Alt.as, es molt servit de totes festes y demostrations de publiques alegries ques fan en esta sua vinguda, y assenyaladament, en presentia de dit Serenissim Duc de Saboya y de la sua Cort».[4] Amb els exemplars vells a la vista, acorden «dexar algunes de les coses antigas de molt gasto

1. *Deliberacions* del Trienni de 1584 a 87, part 1.ª, ff. 159 v.º-160.

2. «Dilluns a xi de dit [març]. — ... Sien donades y pagades a Miquel de Barricat, soldat de la Dressana, vuyt liures barceloneses per paga y satisfactio del seruey quell y denou soldats de la matexa Dressana, per orde de ses S.as, feren en la plaça del Born dilluns proppassat a quatre del corrent, detenint la multitut y molestia del poble en lo *Torneix* que los sors Deputats per orde de la Confraria de S.t Jordi alli feren fer, etc...» (Ibidem, f. 180.)

3. «Dimecres a xii de Mars .MLXXXV. — Los sors Deputats del Geñal ..... deliberen que de pecunies del Gñal sien donades y pagades a Phelip Ros, argenter de Barc., cent sinquanta liures y deu sous barceloneses a ell degudes per lo preu y valor de quatre peces de or que ha venut al Geñal y liurat a ses S.as per los quatre *prisos* del *torneix* de la Confraria de S.t Jordi, fet per orde de ses S.as en lo Born de la present Ciutat, dilluns a iiii del corrent; ço es, sinquanta set liures, deu sous, per una cadena de or, per lo pris de millor de pica, compreses tres liures deu sous per les mans; quaranta liures, per una sortija de or, esmaltada, ab un diamant triangul, per lo pris de millor despasa; trenta vuyt liures, per un saluatge de or esmaltat, ab una esmeralda en mig, per lo pris de mes galant; y quinse liures, per uns *agnus dei* de crestall, guarnits de or esmaltat, per lo pris de millor de la *folla*.» (Ibidem, f. 172 v.º.)

4. *Deliberacions*, f. 183 i ss.

y poca o inutil festa, com eren coliseus de varies significacions y figures, arcs triomfals, etc.», i canviar-les amb «altres festes mes conformes al que de present se usa, y que sien mes al seruey de sa Magestat y ses Alteses y gust de sa reyal casa».[1] Després de molt deliberar acorden, entre altres festes, fer «una *justa partida molt concertada* y ben feta per dotze cauallers principals experimentats y de molta destresa».[2] A deu d'abril, ultra la *Justa* susdita, «han determinat fer molt regocijades alimaries, balls y altres festes y alegries publicas per la dita vinguda de sa Magestat y ses Alteses, qui ja son a Catalunya»; afegint encara, que «a ses S^as^ y als officials del General, sien donades les portions de oli, candeles, lanternes, cresols, cuets y cobla de jutglars, graelles ab teya y fets catafals y altres coses».[3]

A aquests acords dels diputats de la Generalitat podríem afegir-hi les decissions del Consell de Cent de la ciutat per a honorar la Majestat reial, el duc de Savoia i demés acompanyants; seríem cansadors si anéssim apuntant; el lector podrà donar-se'n compte sols fullejant els llibres de l'Arxiu Municipal.[4] Direm solament que

1. Ibidem.

2. No serà demés el donar la nota següent per tal que el lector es doni compte del què seria aquella *Justa* que tan bon nom donà a la Generalitat de Catalunya en tals festes:

«Dimecres a iii de Abril MDLXXXV. — Mes, ab dita interuentio y consell. Declarant la deliberatio per ses S.^as^ feta a xxvii de Marts propp.^t^ sobre la *Justa partida* de dotze cauallers, per part del Geñal. faedora per la vinguda de sa Mag.^t^ ab los Ser.^ms^ Princep e Infantas y Duc de Sauoya, son gendre, deliberen que dita Justa sie de dos quadrilles; y cada una quadrilla, de sis cauallers; y de la una, sie cap de quadrilla, lo Sr. don Joan de Queralt, deputat militar; del altra, lo Sr. don Henric de Cardona, Gouernador de Cathal^a^. Y de la quadrilla de dit Sr. Deputat militar, sien los Sors don Phederic de Cabrera, don Pedro de Queralt, Fran.^e^ de Gualbes de Corbera, Ferrando Oliuer, Janot Gualbes de Bonauentura; y de la quadrilla de dit Sr. Gobernador, sien los Sors. don Jayme de Cardona, don Phederic Desbosc, don Bernat de Boxadors, don Joan Icart, don Garau de Alentorn. Los quals dotze cauallers, ses S.^as^ nomenen y elegeixen per dita *Justa*. Volent que cada hu dells haja de treure dos caualls, emparamentats de vellut; tots los quals paraments, sien guarnits xaperia de plata o brodats de canyotillos de or y plata com a ells mes rics y mes galants los parega. Y mes, cada hu de dits dotze cauallers, haja de traure dos alacayos vestits de vellut y or, conforme los dits paraments de caualls; y cada hu dels dits dos caps de quadrilla, ultra los alacayos, haje de traure sis patjes vestits de la matexa manera dels alacayos pera portar los caualls de respecte. E pera padrins de dita Justa, nomenen y eligexen los Sors. don Joan Derill, don Francisco Derill, don Fran.^co^ de Cardona, don Dalmau de Rocaberti, don Ramon Torrelles, don Bernat de Guimerà, don Francesc de Pinos, don Plegamans de Marimon, Joseph de Bellafila, Joan Lull, Luis Salgueda y Julià de Nauel. Dels quals dotze cauallers, sien sis pera cada quadrilla; y cada hu dells, isque vestit de les matexes colors dels justadors; y sos vestits y los adressos dels caualls, sien tambe de vellut guarnit de xaperia de plata o brodats de canyotillos de or y plata com millor pugan y sapien. Nomenen tambe y eligexen per quatre cauallers vells de dita justa, lo Sr. Baró Palou, lo Sr. de Ceró, lo Sr. de Monclar, y Galceran de Nauel; ço es, dos per cada una quadrilla. A cada hu dels quals, vint y vuyt cauallers, qui son dotze justadors, dotze padrins y quatre vells. Per los gastos en tot lo sobredit faedors, sien donades y pagades de pecu^es^ del Gñal les quantitats seguents, so es : Al dit S.^r^ don Joan de Queralt, cap de una quadrilla, per los gastos de sa persona, dos cavalls y dos alacayos, sinccentes liures; y per vestir los dits sis patges, trecentes liures. dic. dccc ℔.

A dit don Henric de Cardona, cap de laltra quadrilla, per dites raons, vuytcentes liures. dic. dccc ℔. etc., etc.» *(Deliberacions*, 193 i ss.)

3. *Deliberacions*, f. 211.

4. Vegeu el *Quint libre de serimonies de la Ciutat de Barcelona*; el *Libre de Deliberacions* i el *Dietari municipal*, etc.

així com a la vinguda del rei Felip II, en 1564, se'ns parla de *tabals y trompes*, de *trompetes, clarins y ministrils* de la ciutat[1] precedint els consellers muntats a cavall en l'entrada reial a Barcelona, ara, en 1585, se'ns diu la voluntat del rei, qui volia entrar sense ostentació de cap mena; i per això demanava que no es fessin «ni regocijos, ni alimaries, ni sonassen *gaytes*»,[2] per causa de la poca salut del príncep i infants.

El rei Felip II entrà a Barcelona entre sis i set de la tarda del dia 7 de maig; i malgrat venir a hora descuidada, entrà «ab gran magestat de cotxos y companyia».[3] El dia 8, dimecres, «apres dinar, se començaren los *sons y balls*, y al vespre les alimaries per tota Barcelona»,[4] els quals «pararen y cessaren» per manament de sa majestat «per trobarse lo Serenissim Princep ab falta de salut».[5]

Els consellers de la ciutat, reunits a l'Ajuntament el dia 4 d'abril, acordaren «que per tres dies sien fetes alimaries y balls e jutglars e altres bollicies e coses ordinaries y necessaries *e particularment fent una solemne professó*».[6] És la mateixa processó que es féu el dissabte dia 11 de maig; i era tan «solemne com lo die de Corpus, exceptat que nos portaua lo Sanct Sagrament».[7] És la bellíssima processó on tanta part hi prenien els bells cants i la música[8] i de la qual parlarem tot seguit.

Ens plau retreure altra vegada el testimoni del susdit cronista Cock, el qual presencià totes les festes que Barcelona dedicà al rei Felip II i família. Segons ell, la ciutat era un jardí voltat de cadafalcs amb músics de tots indrets i de tota mena, fins a tant, que gosava dir : «En todos los rincones de la ciudad estaban músicos que les hacian el son para los pies».[9] Els cadafalcs, diu, eren cinquanta, i cada u encabia una cobla de cinc músics; uns eren llogats dels pobles forans i altres de la mateixa Barcelona.[10] Són molt interessants aquests detalls de la música, dels balls populars i de les festes cíviques de Catalunya en tal vinguda, i val la pena d'aplegar-los una mica per mor que el lector vegi més bella la presentalla del llibre que el mestre Brudieu féu al duc de Savoia segurament en aquest retorn del sereníssim Carles Emmanuel

1. Vegeu el *Quint libre de serimonies* esmentat, ff. 5 v.º i 7 v.º, etc.
2. Ibidem, f. 33.
3. *Dietaris* de la Generalitat, f. 28.
4. Ibidem, f. 28.
5. *Dietaris* de la Generalitat, f. 28.
6. *Deliberacions*, de l'Ajuntament, any 1584-85, f. 70 v.º.
7. «Dissapte a xi [de juny 1585] : En aquest die, apres dinar, se feu en la present ciutat, professó solemne com lo die de Corpus, exceptat que nos portaue lo Sanct Sagrament; fent gracies a Nostre Senyor per la felice vinguda de sa M.t y de ses Alt.es y passa dauant lo palacio de sa Mag.t, tornantsen per lo carrer de la Carniceria den Sors, y sa M.t. y ses Alt.es estigueren sempre a la finestra mostrant tenirne molt gran contento y satisfactio.» *(Dietaris* de la Generalitat ja citats, ff. 28 v.º i 29.)
8. «Dimecres a x del mes de abril, MLXXXV. — Primerament que sie proposat en Concell de Cent jurats, si serie be fer lo *triumpho de la virtut* en la professó se haurà de fer, com la de Corpus, apres de ser arribat sa Mag.t, ab la forma y trassa feta per M.º Hieronym Nicholau, mercader.

»Mes, sis farà la *montanya y drach* conforme la trasada com dit M.º Hieronym Nicholau, encars nos fes lo dit *triumpho de la virtut*.

»Mes, sis farà un *torneig de peu, de sis quadrilles*, encars nos fes lo dit *triumpho de la virtut* ni la del *drach ab la montanya*.

»Mes, sis farà cadafal a Snt. Francesch pera que alli passen devant sa Mag.t les confraries ab sos *entremesos* conforme fonch fet quant entrà la reyna dona Ysabela.» *(Deliberacions* [municipals], any 1584-85, f. 74 v.º.
9. Llibre citat, p. 131.
10. Ibidem, p. 129.

a la ciutat nostrada arribant de Saragossa. La narració ingènua i tota fresca del cronista abans citat concorda dia per dia, quasi exactament, amb el que ens diuen els llibres de la Generalitat i els de l'Ajuntament.[1] Aquella processó que descriu En Cock i de la qual suara parlàvem, duia davant «tabals y trompetes y dos o tres cobles de jutglars ab ses vestidures de domàs», i fou una meravella. Entre altres ministrils i músics, anaven vint-i-quatre àngels vestits de blanc tocant amb instruments varis *una muy concertada música*, com ens conta En Cock; hom pot veure-la al detall en el *Quint libre de serimonies* ja citat, i aquells vint-i-quatre àngels sonant instruments, potser no serien altres que la cobla municipal composta de cecs i la qual tan bon nom dugué a Barcelona.

El llibre de festivitats assenyalat suara, conta com els consellers de Casa la Ciutat, cridaven els prohoms de les confraries, demanant-los s' sforcessin en mostrar rostre alegre «y ab llurs balls, passassen dauant palacio»; car les serenissimes infantes com el príncep *«tenien gana de veure los balls de la terra»* i els feien avinent que la ciutat prestava «a quiscuna Confraria una cobla de jutglars».[2] Els prohoms prometien ben abillar-se assentint plenament a la petició dels consellers, els quals ordenaven «que los jutglars que la ciutat tenia llogats, de dia, sonassen y anassen ab les con-

1. Vegeu, entre altres:

«Dimecres a vi de agost 1585. It. a Joan Fabrer, musich, per las cridas y passada de caualls y dietes de anar a cercar los Jutglars que sonan, vii ℔, iiii sous.»

«It. a Jaume Martí Palloler per lo que ha bestret per lo gasto dels musichs, lxxxii ll.» (*Deliberacions* municipals ja citades, f. 124 v.º i següents.)

«E tornats dits magnifichs consellers en Casa de la ciutat, manaren que totes les cobles de jutglars sonaren quiscun en los cadafalchs y lochs quels estaue assignats per diuersos lochs, y senyaladament en el carrer Ample davant palacio y altres parts; encara que sen posassen en parts y carrers molt remotos y que ningu gosaue dells, sino los quels hi feren posar; ço es, los que foren anomenats de la setzena que quiscu ne vulgué en son carrer...» (*Quint libre de serimonies* citat, f. 35 v.º.)

«Dimecres a xv de dit [maig 1585]. — De compte de les alimaries per la vinguda de la Mag.t del Rey N.º S.r ab los Seren.mes Princep e Infantas que apart aporta, sien donades y pagades a mestre Antoni Ramon, músic del Geñal, sinccentes vuytanta una liura y sinc sous barch.; ço es, quatre centes noranta sis liures, setze sous, per total paga y satifaccio de onze cobles de jutglars; una de set y deu de quatre musics o jutglars quiscuna, que entre totes, foren quaranta set musics, qui, per orde de ses S.as repartits per dites onze cobles, *han sonat* en los locs de la present ciutat per ses S.as designats; ço es, quinze musics, sinc dies y quatre nits ques feren dites alimaries y balls, que foren dimecres, dijous, diumenge dilluns y dimarts propassats; y los restants trenta dos musics, quatre dies y nits de dits sinc de dites alimaries y balls, a rao de dos ducats lo die y nit per quiscun music; y nou liures, dotze sous, per dos musics que tambe, per orde de ses S.as, ajustats a dues de dites onze cobles, han sonat solament dos dies y nits dels dits sinc de dites alimaries y balls, a dita rao de dos ducats per quiscu y quiscun die y nit. E les restants vuytanta quatre liures, nou sous, per la despesa de tots los dies que quaranta sinc de dits musics, per orde de ses S.as, vinguts fora de Barc., se son detinguts, y han aci vagat sens sonar, aguardant la vinguda de sa M.t y ses Alt.es, y fins ques comensassen dites alimaries y balls; y tambe per los tres dies ques porrogaren dites alimaries y balls en los quals tres dies vagaren sens sonar y per lo die present ques detenen per esta sua paga. Dels quals quaranta cinc musics, los quinze, se son detinguts y han vagat abans de dites alimaries quinze dies; los quatorze, setze dies, y los setze, set dies; que a rao tres sous per quiscu y quiscun die, son per tot, dites vuytanta quatre liures, nou sous.» (*Deliberacions* de la Generalitat corresponents, f. 225.)

2. Vegeu el *Quint libre de serimonies*, f. 36.

Biblioteca de Catalunya

fraries; y al vespre, sonassen en los cadafals y lochs ahont staven assignats».[1] Encara ens descriu alguns dels festeigs que les confraries feien passant per davant el palau; és curiosíssim el *ball rodó* que feren els *garbelladors*, donant-se les mans els uns amb els altres i «cantant cansons en lahor de sa Magestat, ab molt bon concert».[2]

I així seguien les festes i els bons cants i les belles dances arreu de la ciutat esplèndida, passant els dies assenyalats. A la Seu es cantava el solemne *Te Deum* per l'elecció del Papa Sixte V amb puresa de música, dirigida per aquells mestres illustres. I la cort entrava a l'església de la Mercè, a la Catedral, a Sant Francesc i altres per a oir missa; i els orgues sonaven composicions del ja difunt canonge Vila, alternant amb la polifonia més selecta de casa nostra. Els dies passaven i arribava el jorn memorable del 6 de juny, en el qual la Generalitat catalana festejava els hostes senyorials amb aquella *Justa* que havem descrit més amunt i en la qual gastà més de 6,000 ducats. Ja al matí d'aquell dia sonaven els músics al Palau de la Diputació a la rebuda dels diputats i consellers i molts d'altres cavallers qui venien a oir-hi missa; els trompetes eren dirigits per En Sebastià Balle, i els altres músics pel conegut Antoni Ramon; els quals encara feien camí als susdits senyors i cavallers, quan els acompanyaven a la plaça del Born, a tres hores de la tarda, per tal d'assistir a la *Justa* de traça i gust imperials.[3] Aquella plaça enrotllada de cadafalcs per servir de miradors de la festa als hostes illustres, tota retrunyia amb el bon rengle de «ministrils y atambors y trompetes»[4] que sonaven sense parar per una i per l'altra d'ambdues quadrilles de cavallers jogadors de la *Justa* esplèndida, que costà dues centes setanta llances rompudes entre la festa i l'assajador en dies anteriors.[5]

El duc de Savoia, amb tota galania i bon agraïment, feia festes a marina la vesprada de Pentecosta. Les danses, però, finiren ja per uns dies; el músics ja no sonaven tant i les festes s'acabaven; puix que el dijous, dia 13 de juny, «entre sis y set de la tarde los Ser.^{ms} Duc de Sauoya e Infanta dona Catherina, sa muller, ab tota

1. Ibidem, f. 36.

2. «Los garbelladors, molt ben ataviats, sens portar dones, aportauen quiscu un garbell daurat y pintat, y altres molts confits ab senalles; y fent per primer un ball ab los garbells alts en les mans pegant la hu ab laltre, tots a compás; y quant foren dauant sa Mag.^{t}, se prengueren per les mans, y feren un ball rodó, cantant cansons en lahor de sa Mag.^{t} ab molt bon concert; y despres, se posaren a garbellar confits, lansantlos, apres, ab los garbells dassà y dellà, mogueren gran ruhido; y feta reuerentia, passaven.» *(Quint libre de serimonies*, f. 38v .º.)

3. «Antoni Ramon, music del Gñal, per la música se feu lo dia de la *Justa*; ço es, dematí en la Casa de la Deputació al recibiment dels Sors deputats y consellers que alli vingueren a oir missa; y apres dinar a la *Justa*; en la qual musica han sonat nou musics compres lo dit Antoni Ramon, que a raó un ducat y mix per quiscu, es per tots, xvi ₤, 4 s.» *(Despeses per rahó de la Justa feta en lo born.* Un volum amb papers solters de l'Arxiu de la Generalitat.)

«It. Sebastià Balle, corredor y trompeta del Gñal, per lo sonar que ha fet ell y set altres trompetes lo dia de la *Justa* feta per la vinguda de sa Mag.^{t}, etc., etc., viiii ₤»

4. *Deliberacions*, de la Generalitat, corresponents, f. 331.

5. *Deliberacions* susdites, f. 259 v.º. En altre lloc es diu «A Hieronim Gonzalez, argenter de sa Mag.^{t}, siscentes y vint liures barcel. per lo preu de un libret de or ab tretze diamants; y altre libret de or ab tretze rubins; una gerrilla de or plena de amber, ab rubins y perles; y altra gerrilla de or, plena de amber, ab rubins; les quals peces de or han servit per los quatre prisos de la dita *Justa*.» Ibidem, f. 244 v.º.

sa Cort per anar a Sauoya se embarcaren en les quaranta sinc galeres que eren en la platja desta ciutat y encontinent feren vela». Solament passava un dia, i el rei i el príncep i la infanta Isabel partien de Barcelona i poc després prenien el camí de Montçó, on les Corts Generals estaven convocades pels 28 dies del predit mes de juny.[1]

I aquell mestre vell, el músic de muntanya, pujava per última vegada a l'Urgell amb ànima enrobustida i joventut nova dins aquelles carns demacrades i amb forces dissortadament massa esllanguides. Enyorant aquella vida jove, sabia recordar la música, i les festes i les danses de l'any benaurat, per ell tot benedicció i claredat eterna; i d'aquesta música, i d'aquelles festes i de les tals danses, gentilment ens ofrenava un bell tast dins son llibre de Madrigals suara esmentat. I prou serien delícia aquelles altres tantes obres com escriuria encara després de l'any 1585, les quals enyorant-les sabem ja estimar-les.

El mestre, ja vell, obté el benefici de l'Anunciata

A son retorn a La Seu, Mn. Brudieu té ja masses anys perquè pugui complir com li pertoca amb son càrrec. Els canonges, demés, li són agraïdíssims pels bons serveis que els ha prestat, omplint la mesura aquest últim, amb el qual tan bon lluïment els ha donat davant de Barcelona enjoiada de festa per la vinguda de la cort reial. Entre els beneficis d'aquella Catedral, els millors sens dubte, eren els dos fundats pel bisbe Galceran de Vilanova (1388-1415)[2] a l'altar de l'Anunciació de la Mare de Déu en els claustres de la Catedral, i escaient-se d'haver-n'hi un d'ells vacant en 1585, el donaren a llur mestre de cant perquè descansés en pau els últims anys de la seva vida. No sabem a bon punt el dia que pendria possessió del benefici, per haver desaparegut d'aquell arxiu els *Manuals* del notari Pau Alonso, corresponents a aquests anys, però el *Racional* ens assabenta que al 13 de març de 1586 Mn. Brudieu era ja beneficiat.[3]

Faltant els llibres notarials d'aquest temps a l'Arxiu Capitular, i no trobant-se tampoc el corresponent llibre de *Possessions* a l'Arxiu Episcopal, no ens és possible refer les càrregues que inclourien per a Mn. Brudieu la prebenda esmentada. Trobem al *Racional*, que des de l'any 1586 fins a la seva mort el bon Mn. Brudieu cobra les cinc

1. *Dietaris* susdits de la Generalitat, f. 32.

2. El benefici de l'Anunciació perdura encara a La Seu d'Urgell, el frueix Mn. Francesc Ausàs, beneficiat de la Pietat, el qual es dignà prestar-nos aquestes notes.

Les escriptures velles del benefici de l'Anunciata donen compte que Galceran de Vilanova, bisbe d'Urgell, a 7 de setembre de 1414, fundà a l'església catedral dos beneficis sota la invocació de l'Anunciació de la Mare de Déu; i els va inscriure a l'altar de Santa Anna *interinament*, mentre ell feia construir un altar propi als claustres de la Seu. Com a càrrega anexa, hi posà tretze òbits o aniversaris, i una missa; per a dotar els beneficis hi posà deu mil sous, i per a dotació dels aniversaris i missa, quaranta mil sous; manant que amb els dits cinquanta mil sous, fossin comprats dos mil i cinc sous de pensió anual de censal en part assegurada; dels quals, mil, servissin per a la dotació dels dos beneficis i els restants per a distribució de dits òbits, missa i llàn-ties.

3. «It a 13 de mars [1586] 5 [℔] 4 [sous] ha rebudas ms. Joan Brudieu, mestre de capella y benefficiat de la Annuntiatio; y son per lo oli de las llantias y los ciris que creman en los obits.» (*Racional*, f. 95 v.º)

Els beneficiats de l'Anunciació en 1584 eren Mn. Jaume Gregori i Mn. Perot Salmurri, i en 1585 només sens dona el nom del primer. (*Racional*, f. 7 v.º)

lliures i quatre sous per l'oli de les dues llànties de l'altar de la Mare de Déu i pels ciris dels tretze aniversaris i una Missa que s'hi havia de celebrar segons intenció del fundador.

Jubilació del mestre

Tan bon punt fòu beneficiat, els canonges, en 6 de maig de 1586, considerant que Mn. Brudieu, ja envellit, maculava llur bon nom per sa deixadesa amb els preveners, als quals ja no adoctrinava en cant ni menys ben vestia, sinó que els feia passar «la mes mala vida que podia, per lo bon zel» determinaren «suspendre a dit mestre de capella de dit mestrat», posant a l'encant l'arrendament de la rectoria de Tost. Dels rèdits d'aquesta en destinaren la meitat per al mestre cessant, al qual aconsellaven reposés; l'altra meitat la destinaven al mestre que vingués, acordant que el cost per a la despesa dels preveners fos administrat pel canonge obrer.[1]

El substitut de Mn. Brudieu va ésser Mn. Rafael Coloma, el qual començà a 14 dies del mes d'agost de 1586.[2]

Sabem, per la carta que transcrivim al peu, que els canonges d'Urgell havien pensat posar per successor d'En Brudieu en aquell temps a En Pere Peruga, mestre de cant de Santa Maria del Mar de Barcelona els anys 1578-1581 i 1587-1589, el qual va morir a mitjans de l'any 1589 regint el susdit mestratge. Aquest mestre Peruga seria el mateix successor d'En Brudieu a Santa Maria del Mar, per tal com trobem sa firma en juliol de 1578 i En Brudieu l'havia regentat fins l'abril de l'any esmentat. Per la lletra que donem no es veu clar com fou que els capitulars de La Seu tot seguit es quedessin amb Mn. Coloma en comptes del susdit Peruga. Noteu com el Capítol d'Urgell sempre acut a Barcelona per a proveir llurs prebendes musicals (mireu la taula de l'apèndix); mort ja el canonge Vila es valen de l'ardiaca de la Catedral bar-

1. Dia 6 de maig de 1586. «Considerant que los preveners, per lo mal modo del mestre de capella, no portave ni mirava la honra de aquest Capitol en aportarlos ben vestits y adoctrinarlos en cant com era rao, sino fentlos passar la mes mala vida que podia; y veient no aprofitaven sino ques perdien, per lo bon zel, se determinà suspendre a dit mestre de capella de dit mestrat, y que se li posàs secrest a la rectoria de Tost, la qual esta unida a dit ofici, en lo encant; y que lo mestre, que repose; y que per haver servit tant temps a esta Iglesia, que se li assignave la meitat de la renda de dita rectoria y que l'altre servesca per lo mestre ha de venir a servir per mestre de capella; y que dit Capitol, hagi de suplir, de la mensa, lo que mes costarà; y que les coranta lliures se daven al mestre per vestir dits preveners que nos donen, *nunc pro tunc et ex tunc*, a ningun mestre, sino que resten per senyor canonge qui serà obrer de la Sagristia; y aquell, tingui carrech de vestirlos com requer la autoritat de aquest Capitol : *Quod fuit factum et resolutum.*» (*Liber conclusionum* predit, f. 144.)

2. Dia 14 d'agost de 1586. «*Atento* que lo mestre Brudieu, per sa vellesa, no era per regir lo ofici del mestrat de capella, la major part elegiren per dit carrech, a M. Rafel Coloma, ab salari de doscentes lliures; de les quals, es tingut de fer la despesa a quatre preveners, y que no pogués guanyar, fins fos tornat de sa terra; lo qual vingué lo dit sobre dit dia; *quod ita fuit factum et resolutum.*» (Idem, f. 144 v.º.)

«Mº Raphel Coloma, mestre de capella, deu ha 21 de agost 1586, 30 [ℓ.] ha rebudes, a bon, compte per aquelles li deu lo Ill.e Capitol de salari; lo qual, ha comensat al 14 del present.» Així segueix els anys 1587 i 1588; al 1589, diu : «It a 21 de Janer 31 [ℓ.] ha rebudes del sor pagador; y son a compliment de tot lo que se li deu fins lo dia present ques despedi.» (*Racional* corresponent, f. 118.)

celonina, rector de la comunitat de Santa Maria.[1] Coneixem algunes composicions del successor d'En Brudieu; elles donen bon nom a Mn. Coloma i diuen prou clar que encara sabria xuclar saba de l'illustre mestre en sos últims dies de sa vida.

Volem fer esment encara, tot passant, d'aquell Mn. Pere Restoll, «home no sols habil en sonar de tecla, mes encara molt bon musich de capella», al qual el Capítol havia contractat mesos abans com a organista, per tal de tenir persona de confiança. Preneu bona nota d'aquesta cura dels canonges d'Urgell en pro del cant sagrat dins llur temple.[2] Aquest Mn. Pere Restoll (o Rostoll), organista d'aquell temple els anys 1586-1588, en 1592 adreça una lletra al degà de La Seu, signada en Tremp.

Mn. Brudieu, alleugerit de la càrrega del mestratge, passaria potser sos últims dies entregat a la composició, perquè a 12 de juliol de 1586 el *Racional* diu que el Capítol donà a Mn. Lluís Torroja, com a procurador de Mn. Campana, quaranta lliures i deu sous «per lo paper havia pres dit Brudieu de sa botiga».[3] Es veu també que no tenint ja casa parada per ell com per la preveneria, menjaria a casa d'altre com a hoste de dispesa, segons les notes que a sota copiem;[4] mentre que Mn. Coloma tenia a sa casa els preveners.[5]

1. «Ill.es y R.nts. S.ors = Pocs dias a parli ab lo señor Artiaca sobre lo que V.es M.es li avien scrit aserca del mestrat de exa S.ta Iglesia y en special me amostra la carta V.es M.es li avien scrit y segons viu en ella particularizava a mi dientme si yo tenia ganes de anar a servir exa S.ta Iglesia peral sobre dit carrec; respongui que si, y mes me par deie la carta de V.es M.es que yo que nombras partit; yau fiu que digui al S.or Artiaca lo faedor com so sert V.es M.es yao saben. Y ara segons tinc entes per lo mateyx S.or Artiaca com V.es M.es han fet de resposta que yo que anas ay; lo S.or Artiaca informara a V.es M.es com no esta en ma ma perque y perque no, yo folgara poguer anar per mes sertificar a V.es M.es de ma persona pero com es casi impossible no se que dir. V.es M.es yo tinc per sert estan informats ya molt be de mi. Lo S.or Artiaca leve lo orde sea de tenir, ell informarà largament a V.es M.es lo que sea de fer, etc. Les Illes. persones de V.es M.es Jhesus guarde com per sos servidors es desijat y de Barcelona a 30 de Mayg, 1586. = De V.oses M.es molt sert en quan maneu, Pere Peruga, prevere. Judi. = Als Ill.es y R.nts. Señors lo Capitol de la Seu de Urgell, etc., en Urgell.» (Arxiu Capitular d'Urgell; plec de cartes d'aquell temps.)

2. 11 febrer 1586. «Atés que havie molts dies que la Iglesia estava amb grant falta de organista, y noy havia persona de la qual se pogues confiar segurament, y per informació del senyor canonge Vilaró haguessin fet venir al reverend M. Pere Restoll, prevere, de la vila de Blanes, home no sols habil en sonar de tecla mes encara molt bon musich de capella, fou determinat, *concludenter*, que se li done, al dit M. Restoll, lo carrech de sonar los organs en la present Iglesia, ab lo salari acostumat de cent liures; y tambe, per esser prevere, li sien donades les distribucions de capitol, interessent al chor; y que, de gracia, puga portar almussa morada y tenir loch en las professons apres dels beneficiats de cadira. Lo dit salari, li asseguren per temps de dos anys *ben servint*.» (*L. C.* corresponent, f. 139.)

3. «Mo Joan Brudieu beneficiat y mestre de capella vell, deu, ha 12 de Juliol de 1586, 48 [ß] 3 [sous] ha rebudes de son cote y per son horde, mo Lluis Torroja com ha procurador de mo Campana; so es 40-10, per lo paper havia pres dit Brudieu de sa botiga; y 7, 13, per les despeses; y son ha bon cote per son salari li ha reservat lo Ill.e Capitol, que es la meytat del arrendament de la rectoria de Tost, per los bons serveys ha fets.» (*Racional* susdit, f. 117 v.o.)

4. «It a 25 de Decembre [1586], 30 [ß] ha rebudes de son cote [de Mn. Brudieu] Agusti Serra, per la despesa li fa en sa casa, etc., etc...» (*Racional*, f. 9 v.o.)

5. «Esli degut ha 14 de agost de 1587, 210 [ß] per tantes ne ha guanyades lo contra scrit [m. Coloma] y li done de salari quiscun any lo Ill.e Capitol, so es, 200 per lo mestrat

En Brudieu, ja vell i encara mestre

Havent marxat de La Seu Mn. Coloma, a 21 de gener de 1589,[1] el Capítol féu entrega altra vegada del mestratge al reverend Mn. Brudieu.[2] Quina llàstima ens dóna el no saber res més d'aquests últims anys del mestre. Aquella testa blanca i rostre marcit, poc para esment en sa mà tremolosa; sos peus ja trepitgen terra de sepultura i ell encara sap redreçar-se per a dirigir de bell nou son cant ferm com mai perquè ses lluites s'acaben ací el món.

I a seva mort

Ignorem la data exacta de la mort de tan il·lustre mestre, si bé no dubtem que seria als últims dies d'abril, o el més tard a primers de maig de l'any 1591. El *Racional* ens anota l'última quantitat rebuda per Mn. Brudieu el 22 d'abril de 1591,[3] mentre que les *Actes* ens assabenten de l'acord que prengueren els capitulars en 10 de maig de 1591, de fer treure edictes «per totes les diòcesis ques porà fer, que quisvulla que voldrà exercir lo carrech del mestrat de la Catedral de Urgell compareguen en dita ciutat ... e que dits pretenedors subesquen exami», prova faent que En Brudieu era ja partit d'aquest món, fruint la visió beatífica davant de l'Altíssim.[4]

L'agraciat fou Mn. Rafael Coloma, ja conegut per nosaltres, el qual començà a exercir el 15 de juliol de l'any predit.[5]

y despesa dels preveners, y 10 per lo lloger de casa, lo qual ha tingut fi lo dia present.» (*Racional*, f. 68.)

1. «It. a 16. de Janer de 1591, 291 [℔] per lo salari de un any sinch mesos y set dies stigue per mestre de capella [Mn. Coloma]; desde la jornada de la sobredita partida, fins ha 21 de Janer de 1589 ques despedi.» (Id. íd.)

2. «It. a dit. [28 abril 1589] 25 [℔] ha rebudes per lo salari ha bon co^re de 100 li done lo Capitol, lo qual comensa a 20 de Janer.

»It. a dit [any 1589], ia ha 28 de abril 120 [℔] ha compliment de 212 [℔] 16 [sous] per los tres anys del salari de la meytat de la rectoria de Tost, y per los anys de 1586, 1587 y 1588, com les restants 92 [℔], 16 [sous] havia rebudas ab las primeras 3 partidas.

»It. es li degut a 16 de Janer 1591, 212 [℔] 16 [sous] ia ha 28 de abril 1589, se li devia per lo salari de la meytat dels fruits de la rectoria de Tost per los anys de 1586, 1587 y 1588.

»It. a dit [Brudieu], 100 [℔], ia ha 20 de Janer 1590 per lo salari de mestre de un any, lo qual ha tingut fi dit dia.

»It. a dit [16 gener 1591], 312 [℔] 16 [sous], ha rebudes mestre Joan Brudieu ab dos partidas per lo salari de mestre per quatre anys; so es, 3 anys de gratia, 211 [℔] 16 [sous] per los anys de 1586, 87 y 1588, y 100 [℔] per lo any de 1589 que here sol = etc etc.» (*Racional*, f. 275 v.º)

3. «M^o Joan Brudieu, mestre de capella, Deu ha 16 de Janer 1591, 10 [℔] per la resta de son conte tingut en llibre vell.

»It. a 8 de febrer, 25 [℔] ha rebudas ha bon conte per son salari.

»It. a 22 de Abril [1591] 25 [℔] ha rebudas ha bon conte per son salari.

»It. a dit 60 ℔. ia ha 20 de Abril [1591] ha rebudas mossen Joan Brudieu per sis mesos de salari ha servit lo mestrat de capella en lo present any ...Lx ℔.» (*Racional*, 1591-96, f. 54 v.º.)

4. Dia 10 de maig de 1591. «Fuit decretum que es traguen edictes per totes les diòcesis ques porà fer, que quisvulla que voldrà exercir lo carrech del mestrat de la catedral de Urgell, compareguin en dita ciutat de Urgell si lo tal exercici pretendran; ab tal que se haye de specificar, que los tals pretenedors, hayen de estar ab lo mateix salari, y han de venir a ses costes y despeses; e que dits pretenedors, subesquen exami devant lo senyor canonge Squerrer, a la voluntat del qual estiga de pendre lo qui voldrà y a ell benvist li serà.» (*Lib. concl.*, f. 198 v.º.)

5. «M. Rafel Coloma, com ha mestre de capella, ha 21 de agost de 1591, 60 [℔] ha rebudes ha bon co^te per lo salari, lo qual ha tingut principi als 15 de Juliol.

»It. a 30 de Juny [de 1594] ha compliment de 798 (?) [℔] 5 [sous] se li devian per dos anys, honse mesos y 15 dies ha servit de mestre.» (*Racional*, f. 72 v.º.)

Ens dol força no poder donar còpia de l'acte de possessió de Mn. Cristòfol Malla, organista, qui en 1591 succeí a En Brudieu en el benefici de l'Anunciació.* Malgrat la nostra recerca per aconseguir el testament de Mn. Brudieu, no poguérem trobar-lo ni a l'Arxiu del Capítol ni als *Manuals* de 1585-91, existents al fons antic del notariat públic de La Seu d'Urgell.

Resumint : En Brudieu, nat en terres de França en temps i lloc desconeguts fins ara, s'inicià en els estudis musicals en sa terra nadiua. Cantà per primera volta al temple d'Urgell, el Nadal de l'any 1538, com formant petita Capella amb altres quatre cantors francesos. Fou contractat pel mestratge de La Seu el dia 20 de juliol de 1539. Eixí d'aquella ciutat a 16 dies del mes d'abril de 1543, on retornà com a mestre el dia 28 d'octubre de 1545. Potser laic, potser clergue els primers anys, el cert és que les actes capitulars no li diuen *prevere* fins l'any 1546. A 15 de febrer de 1577 baixa a la capella del Sant Crist de Balaguer per fer-hi vida santa. Al març de 1578 el trobem com a mestre de cant a Santa Maria del Mar de Barcelona; enyorant, però, l'Urgell i no provant-li els aires de marina, puja de bell nou a La Seu el mes d'abril de l'any susdit. Davalla de la muntanya a la ciutat comtal en 1585 i ací publica son llibre de *Madrigals*. Beneficiat de l'Anunciata, en 1586 se li dóna jubilació graciosa. En 1589, bo i vell com és, encara es fet mestre. Dolç de caràcter, de vida austera i de pietat plena, aciençat en tota llei de música, aquell artista excels morí de senectud i amb claredat de glòria a la ciutat d'Urgell. Aital mort s'esqueia certament, potser a últims d'abril, potser a primers de maig, l'any 1591.

Perdona'ns amic lector, si aquest petit assaig de biografia no et dóna saciament complet; avui per avui els llibres d'aquell capítol de La Seu no donen més. Endemig deixa'ns retre tribut d'agraïment al venerat mestre Pedrell, el qual ens inicià en aquesta mena de treballs; ell encara ens donà guiatge certer amb les belles coses que ens contava sobre En Brudieu en son estudí *Músics vells de la terra* que publicà els anys 1904-1910 en la *Revista Musical Catalana*.

H. A., prev.

* Entre els volums del notari Pau Alonso no es troba el corresponent a aquests anys, malgrat haver-lo tingut a ses mans la persona qui en 1905 (?) proporcionà aquest detall de la possessió de Mn. Malla al mestre Pedrell; aquest no recorda el nom del predit comunicant, i sols té memòria de la seva mort sobtada que li va impedir donar noves dades. Seria possible seguir la pista del susdit manual? No seria difícil que amb sa troballa trobéssim també el poble de naixença de l'eximi mestre de la Seu d'Urgell.

MADRIGALS D'EN BRUDIEU

La troballa. — Perdona'm, amic lector, si et conto coses ja sabudes; la importància llur em dissimula la repetició.

Era el temps en què jo em sentia delitós com mai per a resseguir amb febre els arxius tots en recerca d'aquelles escoles de polifonia, de vihuela, de tractadistes i organistes de l'època daurada; jo em trobava a Madrid, on per sort meva vivia encara En Fr. A. Barbieri, el transcriptor del *Cancionero musical de los siglos xv y xvi*.[1] Aquest era el meu amic illustre, xiflat com jo en l'amor per a les coses velles, el qual ben sovint mirava de confondre'm donant-me santa enveja amb aquelles troballes de coses noves; al qual, però, sabia jo també vèncer desenterrant altres joies sens preu, com miracles de l'art musical espanyol que a cada dia més sorprenents se'ns feien. Poc ça poc lla, s'esqueia la temporada que En Barbieri havia encomanat a En Cosme Josep de Benito, mestre de capella i organista de l'Escorial, la tria rigorosa de les obres musicals que rodaven escampades per aquell arxiu, amb l'encomanda de fer-li petits espècimens de les obres rares que anessin sortint i alhora d'escriure'n l'inventari.[2]

Vivint ambdós amb febre talment folla, un dia donat, el mestre Barbieri, radiant de goig, ix a mon encontre amb somriure burlesc i potser fins amb gelosia santa, dient-me així : « — He trobat obres d'un autor fins ara ignorat, i és mestre d'alta volada, i és de la vostra Catalunya, i vós no el sabeu encara; ¿el coneixeu En Brivieu?», equivocant el nom descobert per En Cosme de Benito. « — Brivieu! — diguí jo entre mi — raríssim nom, i qui sap si bona deurà ésser la cosa.» I el meu parament fou alegria immensa en posar davant els meus ulls aquella pàgina d'un Madrigal que ara no recordo. És més fresc encara dins meu el record d'aquella vegada que vaig pujar a la cella del P. Francesç García Blanco, on es trobava el dilectíssim P. Uriarte, com l'anterior, frare agustinià de l'Escorial. L'emoció fou immensa quan davant d'ells

1. Publicat a compte de la Real Academia de Bellas Artes de Madrid, en 1890.

2. El *Catàleg* que En Cosme de Benito va acabar en l'any 1875, abarca més de tres mil obres; el lector podrà consultar-lo a la Biblioteca de Catalunya, on existeix amb fotocòpia.

Biblioteca de Catalunya

em fou donat estrènyer, amb les meves mans tremoloses, l'edició autèntica del llibre dels Madrigals.*

Al poc temps fou el P. Lluís Villalba, el qual, accedint a mon prec, me deixava transcriure *Les sagetes que amor tira*, per tal de què el nostre Orfeó Català prestament en donés coneixença al públic barceloní.

Amb aital troballa se m'obria el cor a l'esperança; d'una banda descobríem que també a Barcelona havíem tingut editors de música, i d'altra, podíem presumir que aital edició no aniria sola. Efectivament, a no trigar descobríem el «*Liber Primus Nicasii Çorita chori Sancte Metropolitane Ecclesie Tarraconensis Magistri, Motectorum quæ partim quaternis, partim quinis vocibus concinantur. Barcinone cum Licentia et Privilegio apud Hubertum Gotardum, 1584*», altra obra eixida de la casa Gotard, i el «*Odarvm (qvas vvlgo madrigales appellamus) diuersis linguis decantatarum Harmonica, noua, et excellenti modulatione compositarum. Liber primus. Petro Albercio Vila Canonico Barcinonensi auctore. Barcinone, in ædibvs Iacobi Cortey. Anno M.D.LXI.*» seguit del «*Odarvm spiritvalivm mvsico, et per eleganti concentv compositarvm... Liber secvndvs*», del mateix autor.

Més tard, concebíem aquell estudi *Músics vells de la terra* que escrivíem a la *Revista Musical Catalana*, i amb el qual tan bé de Déu de mestres eixien per a bona memòria del passat musical català; sense fer esment d'aquelles altres descobertes que bo i honorant l'Espanya, enaltien també el nom de Catalunya.

I avui, amb la testa tota blanca, amb aquestes cames que just saben dur-me, i amb la mà tota tremolosa, em sento encara amb vida jove i amb forces sens minva davant l'obra integral i ben ferma d'aquest Institut, en tots els rams de la cultura pàtria.

A vosaltres, deixebles meus estimadíssims, us encomano que sapigueu continuar la meva tasca en l'obra musical del passat i del present català, perquè dugui avinença amb tota l'obra del benemèrit Institut d'Estudis Catalans.

DESCRIPCIÓ DEL LLIBRE (fig. 1). — És en la Reial Biblioteca de l'Escorial on es conserva l'únic exemplar complet dels Madrigals d'En Brudieu que coneixem fins

* Com s'explica l'existencia d'aital exemplar a la biblioteca de l'Escorial? — És cosa ben sabuda que el millor de l'esplèndida biblioteca de l'il·lustre Antoni Agustín, arquebisbe de Tarragona, passà a l'Escorial, per cura del rei Felip II, a la mort d'aquell prelat a darreries del segle XVI.è; llibres procedents molts d'ells sens dupte, de Poblet i altres monestirs catalans. El mateix Comte-Duc d'Olivars posseïa una formosa biblioteca de manuscrits i llibres catalans. — Hom sap el bell rengle de joies literàries i artístiques procedents de Catalunya i recollits a l'Escorial en temps de la desamortització.

No és pas absurd que entre els llibres exilats es trobessin els Madrigals d'En Brudieu; no podent-se esbrinar si l'exemplar existent seria un dels que En Brudieu donaria de mà pròpia al príncep En Carles Emmanuel, duc de Savoia, en la seva vinguda a Barcelona en 1858; al qual d'altra banda, com veurem tot seguit, li dedicava son llibre.

A la Catedral de La Seu d'Urgell, ni en cap altre lloc, mai, els homes existents, havien sentit parlar d'aitals Madrigals. No cal dir dels diccionaris bibliogràfics i catàlegs musicals de diferents indrets del món, on mai hem trobat rastre de les obres esmentades. En Riemann fou el primer de parlar-ne aprofitant-se de les notes que jo li vaig ordenar a petició seva, per a poder parlar amb més justesa dels músics espanyols.

TENOR

DE LOS MADRIGALES

DEL VY REVERENDO IOAN BRVDIEV

MAESTRO DE CAPILLA DE LA SANCTA

YGLESIA DE LA SEO DE VRGEL

A QVATRO BOZES

Dirigidos al Serenissimo Carolo Emanuel Duque de Sauoya

Principe del Piamonte &c.

Con licencia y Priuilegio.

Empresso en Barcelona en casa de Hubert Gorard cerca de la Carcel. Anno 1585.

FIG. 1. — PORTADA DE LA PART «TENOR» DE L'ÚNICA EDICIÓ DELS MADRIGALS
(Biblioteca de l'Escorial)

FOLI 29 V.º

al present. D'ell ens en ha proporcionat amablement la següent descripció bibliogràfica el bibliotecari P. Guillem Antolín.*

Tomo 1.º | (Portada orlada; i dins de l'orla, en la part superior, i en el centre : TENOR.)

«DE LOS MADRIGALES | DEL MUY REVERENDO IOAN BRVDIEV | MAESTRO DE CAPILLA DE LA SANCTA | YGLESIA DE LA SEO DE VRGEL | A QVATRO BOZES | *Dirigidos al Serenissimo Carolo Emanuel Duque de Sauoya | Principe del Piamonte* &c. | Con licencia y Priuilegio. | Empresso en Barcelona en casa de Hubert Gotard cerca de la Carcel. Anno 1585.»

El verso en blanc.

(Foli ¶ 2). AL SERENISSIMO DVQUE | de Saboya Principe del Piamonte. &c. (Dedicatòria.)

(Foli ¶ 4, col. 1.ª) En lohor del auctor redondillas de Iayme Lopes. (Són nou.)

(Col. 2.ª) El Autor a la obra (una octava). — De Hubert Gotart Impressor de libros de | Rumilly en Saboya, en alabãça del Autor.

(Verso.) Tabla de Madrigales que en el present libro se cõtiene. (A dues columnes.)

Tomo 2.º (Tot igual que el 1.º, excepte BASSVS.)

Tomo 3.º (Tot igual, excepte CANTVS.)

Tomo 4.º (Tot igual, excepte ALTVS.)

El paper amida 207 × 114 mm. La caixa d'impressió 182 × 127 mm. La relligadura és la peculiar de la Biblioteca de l'Escorial, i porta el *superlibris* de la mateixa (l'escut amb les graelles coronades).

Copiem a continuació, respectant-ne l'ortografia, els preliminars de l'edició:

«Al Serenissimo Dvqve de Saboya Principe de Piamonte, &c.

»Mvy grande es el contento y la alegria que todo este principado de Cataluña ha recebido en general y en particular con la vista y presentia de V. A. parte por las obligationes que como a fieles y leales vassallos tenemos a la S. C. R. Magestad del Rey nuestro señor, parte por el valor esclarecido y las calidades excellentissimas que en V. A. concurren, tanto por su linaje tan illustre, como por su persona. Empero hazen nos muy grande ventaja los que viuen en lo llano y en el camino real alos que estamos encastillados enlos montes, de donde quedamos muy corridos de que no ayamos podido mostrar por la obra la mucha afficion, y deuocion que todos tenemos a V. A. y assi yo vno entre ellos que soy Maestro de Capilla dela Sancta Yglesia dela Seo de Vrgel por orden del cabildo della, y hauiendo toda la vida consumido en esta profession dela Musica importunandome algunos curiosos, y deseosos desta facultad que yo sacase algo aluz, delo mucho que tenia trabajado en ella acorde de seruir a V. A. con esta parte mas apazible, y gustosa como son los madrigales, por entender quan inclinado esta V. A. a semejantes exercitios, y con quan grande benignidad ha recogido por toda nuestra tierra a cualquier persona que eneste exercicio algo le offreciesse [foli 1 v.º].

»Bien entiendo que el don es muy pequeño y liuiano para tan grande Alteza, y que es muy grande mi atreuimiento, pero considerando el animo con que se offresce,

* Aprofitem l'avinentesa per a remerciar com es mereix l'eficaç simpatia amb què la Direcció de la Biblioteca de l'Escorial ens ha facilitat la nostra tasca, permetent-nos obtenir fotografies de l'edició i autoritzant-nos per a reproduir-la.

y la grande benignidad de V. A. se cierto se me perdonara. Ya se que muchos diran de donde le viene al montañes tanta musica? verdad es que en el monte no hay tanta cortesania : empero aunque todas las Artes han abaxado del Cielo, por ser dones de Dios, pero ala Musica paresce que con particular priuilegio la han albergado en sus proprios senos los cielos segun opinion delos Pythagoricos, aquien siguio tambien M. Tullio, y si esto es assi, paresce que nos cae mas serca la origen de la Musica alos que estamos retirados en el Monte. Allegasse a esto lo que leemos de aquellos excellentes Musicos antiguos Lino, Orpheo, y Museo que se retrayan a los Montes para poder gozar mejor de su facultad y exercitio della. Esto mesmo nos confirman ala clara las Fabulas de los Poetas quando introduzen alas Musas con su Apollo cantando por los montes de Parnasso, Piero, y Elicone. Replicarmehan y diran que aunque esto es assi, pero que no era esta obra de arte tan graue, paraque se huuiesse de dedicar a vn tan alto y poderoso Principe. Y porque esta calumnia va toda contra la honrra desta facultad, con licencia de V. A. responderleshe breuemente yo atodas las Artes que professan los hombres doctos, las tengo por muy graues, pero a ninguna excepta la Sagrada Theologia tengo por mas excellente que la nuestra, porque con esta se illustran y adornan todas las otras. Pero diganle al Medico, que si su arte importa tanto al mundo por [foli 2] que da salud, y preguntenle que cosa es salud, y respondera la consonancia de los quatro humores. Passen adelante y diganle como el doctissimo Herophilo enseño a discernir lo de la salud y vida por el pulso, y respondera que por el rhythmo y compas que guarda el pulso en las arterias. Pues siuamos a los Philosophos naturales, que forma conoscen ellos mas excellente que nuestra alma : y estanos enseña Platon que esta hecha con harmonia. Y Aristoxeno Musico excellensissimo, y otros Philosophos mas antiguos que ella nombraron harmonia. Y si los Oradores alcançan tanto con su Eloquencia, no me negaran los Griegos que el major Maestro que ellos conoscieron de su profession, y que mas excellentes discipulos tuuo fue Isocrates, y de este leemos en M. Tullio, que toda la perfection de su Eloquencia ponia en el numero, y en la concinidad. Tambien los Philosophos morales antiguos hazian ala virtud consonancia de la razon, y de los affectos del alma. Pero dexadas todas estas especulationes a vn cabo, que Arte hay tan natural, y tan conforme ala naturaleza del hombre como es la Musica? y assi vemos que ninguna de las otras artes da gusto, y contento sino solo al que la sabe, y esta no solo plaze a los que la entienden, pero aun a los que no tienen ninguna noticia della, y aun hasta los animales que carecen de razon, como nos lo pintan las Fabulas en Arion, y su delphin. Y si es verdad como lo escriue Sidonio, que por las Musas representauan los antiguos todas las artes, gran preeminencia es la de la Musica pues a ella sola le dieron por excellencia su nombre dellas. Pero que mayor confir [foli 2 v.º] macion queremos de todo esto y fuera de toda fabula que los Griegos que fueron tenidos por la mas docta gente del vniuerso no tenian por docto al que no sabia Musica, y si me dizen que entendian ellos por la musica la Poesia, responderlese que antes bien los Poetas a ninguna otra arte paresce que se han rendido sino a la Musica pues para conmodar sus versos a ella consintieron que los Lyricos disminuiessen la magestad del verso, y aun en los Dythirambos la corrompiessen algunas vezes, y assi dizen dellos que escriuen sueltos; y con gran licencia sin estar atados a los numeros y sus medidas dellos. Pero a estas y otras mayores calumnias dara satisfaccion el esclarecido nombre de V. A. debaxo cuyo amparo tengo mi libro por muy seguro de que ningun genero demaleuolos seatreua a el, pues tengo cierta confiança que con el mismo rostro alegre y benigno que harecogido V. A. a todos los estudiosos me recogera a mi aunque el mas minimo dellos pero muy humilde y deuotissimo seruidor de V. A. Dios nuestro Señor a V. A. prospere y en sus estados mayores augmente como todos sus seruidores deseámos. — De vuestra Alteza, — çriado y capellan. — Ioan Brudieu.» [foli 3.]

En lahor del auctor redondillas de Jayme Lopez

El valor de vuestra obra
sin fauor de ajuda alguna
Por su asertada fortuna
la deuida fama cobra.
Por si gosa la alabança
pues lo presente y passado
ante este Febo dorado
rinde su ser y alabança.
Tiene tan largo el caudal
que aun que natura la yziera
al sentido paresciera
obra sobrenatural
Salis tan subtil y diestro
en este istrumeto vmano
que os da la ventaia y mano
el primitiuo maestro.
No entran musas ni Orfeo
do vos salis tan perfecto
pues inche vuestro conceto
al pensamiento y deseo.
Ninguno os es semejante
pues ygualados los dos
es el mas diestro ante vos
piedra tosca con diamante.
La suauidad que en el suelo
vuestra destresa derrama
nos la publica la fama
por don mas grato del cielo.
Muy seguro y satisfecho
estad de vuestra opinion
pues la misma perficion
defiende vuestro drecho.
Y el que pusiere dolencia
en mi tan justo loar
lleguese a desengañar
con destresa en la esperiencia.

Fin.

El autor ala obra

Mi obra aunque pequeña a luz salida
no temas del temor que otras tuuieron
so amparo vas de quien bien deffendida
seras qual otras que mayores fueron
si del beninamente recebida
fueres y tus hados lo consentieron
porque ninguno abra aunque mordedor
que ose offender a vn tal senyor

De Hubert Gotart Impressor de libros de Rumilly en Saboya, en alabança del autor

En tiempos tan alegres y dichosos
en fiestas tan reales sumptuosas
Razon es que los musicos famosos
acudan con sus cantos versos y prosas
y a quien veo acudir con mas gustosos
madrigales y obras dulçes sabrosas
sois Brudieu mio musico excelente
digno para tal fiesta y sufficiente. [foli 3 v.º]

Tabla de Madrigales que en el present libro se contiene

Los Gosos de nuestra Señora.		folio I
Oid. Oid.		folio 6
Pastor mayor.	2 parte	folio 7
Pues que no se puede hazer.		folio 8
Amor me tiene oluidada.	2 parte	folio 9
Dame vn remedio costanca.		folio 10
Esperança me entretiene.		folio 11

Las Cañas

Lamor y la magestad.		fo. 11.
Saca el amor.	2 parte	fo. 12.
Ya tocan los atabales.	3 parte	fo. 13.
Que trae en la bandereta.	4 parte	fo. 14.
Como corrio buena lança.	5 parte	fo. 16.
Cada qual en su cabeça.	6 parte	fo. 17.
Sepamos como cayo.	7 parte	fo. 18.

Que sientes dime pasqual.		fo. 20.
Dexa pasqual tal tormento.	2 parte	fo. 20.
Que sientes dime pasqual.	en proporcion.	fo. 21.
Dexa pasqual tal tormento.	2 parte.	fo. 22.
No ves pastor tu cuydadn (sic).	3 parte.	fo. 22.
Del amor se va riendo.		fo. 23.
Del amor amor quexoso.	2 parte.	fo. 23.
Del amor se va riendo.	en proporcion.	fo. 24.
Zagala la mas linda y bella.		fo. 25.
Essos tus hermosos ojos.	2 parte	fo. 26.
Ojos claros y serenos.		fo. 27.
Ojos conque me mireys.	2 parte.	fo. 27.
Si de los ojos nasce.		fo. 28.
Si vna dulce vista.	2 parte.	fo. 29.
Fantasiantami descubre.		fo. 29.
Si fos amor.	2 parte.	fo. 30.
Lir entre carts.	2 parte.	fo. 31.
Noya bens noya fortuna.		fo. 32.
Lo que nos fa per potencia.	2 par.	fo. 32.
Ma voluntat ab la raho senuolpa.		fo. 33.
Plena de seny donau men vna crosta.	2 parte.	fo. 34.
Si la moren vn ser dura.		fo. 35.
Molts del amor tenen quexa.	2 parte	fo. 35.
Es comu parlar del poble.	3 parte.	36.
Les sagetes queamor tira.	4 parte.	fo. 36.

TEXT DELS MADRIGALS. — El donem a continuació, suprimint les repeticions obligades per la música i procurant donar-lo amb unitat, encara que es presenti de vegades repartit en més d'un Madrigal. Ací hem puntuat, per a millor intel·ligència dels versos, respectant-ne sempre, però, l'ortografia. La numeració romana que posem al davant de cada composició correspon a la que porten els Madrigals en l'edició.

I

En lo mon pus sou dotada
Dels set goigs, Mare de Deu,
D'altres set sou heretada
En los cels, com merexeu.

Lo primer es, Verge pura,
En lo grau que possehiu;
Mes que tota creatura
Vos tal gloria sentiu.
Apres Deu la mes honrrada
Del restant sou y sereu
De nosaltres advocada
En los cels, com merexeu.

Lo segon, Verge benigna,
Vos ensemps ab vostre Fill
Un voler als dos consigna,
L'u de l'altre son espill.
Sou vos tan glorificada
Que sempre sou y sereu
Digna reyna coronada
En los cels, com merexeu.

Lo tercer es, Verge sancta,
Que'n la cort celestial
Claredat preneu vos tanta
Qu'apres Deu no·s mostra tal;
De la qual illuminada,
Mes que'l jorn del sol no pren,
Sou de tots los sancts amada
En los cels, com merexeu

Lo quart es que'us obeexen
Sancts y sanctes fent honor,
Com aquella que'us conexen
Ser mare del Salvador,
Y regina premiada,
Cap y peus del regne seu,
Y deessa coronada
En los cels, com merexeu.

Lo quint es que·us remunera
Lo senyor vostres turments,
Ab grat vostre sens espera
D'aquells dons tostemps plasents.
May se pert en vos soldada,
Qui·us serveix be·l satisfeu
Per ser tant regraciada
En los cels, com merexeu.

Lo sise es que vestida
Sou de cors glorificat,
Y estau vos molt unida
ab la sancta Trinitat.
Als seraphins exalçada
Impetrau lo que voleu,
No·us es cosa denegada
En los cels, com merexeu.

Lo sete es que sou certa
Que tals goigs may finaran,
Ni·n sereu iames deserta,
Ans per tostemps duraran.
Donchs pregau per nos, amada,
Y feu-nos amichs ab Deu,
Pus que sou tant venerada
En los cels, com merexeu.

En lo mon... etc.

II

Oid los que'n la Yglesi'aveis nascido
Y os cobijays debaxo de su manto,
Las buenas nuevas que nos han traydo
D'alla de la Morea y de Lepanto.
Tristor, dolor, pesar y aun gemido
Destierrense y tambien llorar y llanto,
Y en su lugar succedan a porfia
Plazer, contento y fiesta y alegria.

Pastor mayor, que con tu zelo y maña
Tan buena y sancta liga as concordada;
Gozart'as con Phelippe rey d'España
D'aquesta gran victoria y encumbrada,
Y el príncipe Don Iuan, o cosa estraña
Que fué, miró y venció tan fuert'armada.
A Dios eterno demos todos gloria.
In manu eius est pugne victoria.

III

Pues que no se pued'hazer
Lo que mi querer dessea,
Quiero lo que no a de ser;
Quiça con no lo querer
Possible será que sea.
Ya se an visto sin ventura
Algunas en esta vida,
Y no creo que a ninguna
La llevasse la fortuna
Com'a mi tan decaida.

Amor me tien'olvidada,
Desamor mucho m'aquexa,
Temor me tiene postrada
Y el afficion degollada,
Y al meior razon me dexa.
Ay de mi, pues, sin ventura!
Quedé sol'en esta vida,
Passose mi coniuntura
Y por tal mi desventura
Me lleva tan de caida!

IV

Dam'un remedio, Costança,
Do tantas penas me das!
— Ten, Carillo, confiança
Pues ves que no puedo mas.

Esperança m'entretiene
Y temo d'errar la cuenta.
— Sufre, no sabes que viene
Bonança tras la tormenta?
— Ay de mi, qu'essa tardança
Va rompiendo nuestra paz!
— Ten, Carillo, confiança
Pues ves que no puedo mas.

V

Las Cañas

L'Amor y la Magestat
Se tienen malas entrañas
Y por hazer l'amistat
Quieren jugar a las cañas.
— Quien salle a jugar con ellos?
— Cada qual en su valia.
— O que linda cavalleria,
Que plazer será de vellos!

Saca el amor de su vando
Vestido de sus colores
Quatro lindos jugadores
Que le van acompañando.
— Quien son estos de su vando?
Dimelo sin entrevallo.
— Son el favor y el regalo
Y el deleyte y el contento.
— Quien saca la magestat

Que's la otra parte rea?
— Saca su parcialidad
Vestida de su librea.
— Que parcialidad alcança?
Dímelo por gentilesa.
— La justicia y templança
La prudencia y fortalesa.
O que hermosas quadrillas!
Salid, damas, a mirar!
Que pues sallen a jugar,
Hazer tienen maravillas.

Ya tocan los atabales
Trompetas y menestrilles.
O que musicas reales
O que fiestas tan sotiles,
La magestat entra ya a fuera
Y aremete la carrera.
Que buena carrera dió
Y que lança que metió
Y quan bien que la rodea!
Blanco y negro es su librea.
Que trahe en la bandereta?
— Unas tres letras sifradas
Con unas ondas brosladas,
O que sifra tan discreta!
— Que quieren dezir, hermano?
Por tu fe no me lo ascondas:
— «Amor villano
muera en las ondas».
Cata los suyos do van
Corriendo de dos en dos.
— Quien es el que le va en pos?
— La presuntion, su truan,
De su librea vestido.
Pues escutchen el apellido:
«Viva, viva
La magestad tan altiva.
Gala, gala
Ninguno no se le yguala!
Viva, viva
Su compañia tan linda!»
— Guarte, guarte,
Quien viene d'esta otra parte?
— El amor y sus parciales
Con tino entra callando
Con todos los de su vando
— Como no trahen tabales?
— Apartemonos acá
Que nos atropelará.
— O que bien ateviados!
Todos vienen de colores
Que son azul y morado
Y de verde y encarnado
Con todos sus jugadores.
— Aparta, aparta!
Como corrió buena lança!
Pues esso como alcança
Una fuerça vigorosa.
Con que maña tan preciosa
Su gentilesa publica!
— Que trahe en la banderica?
— Trahe broslada media luna
y una rueda de fortuna
y otras tres letras sifradas
Como las otras passadas.
— Que quiere significar?
— Yo te lo quiero contar:
«Al amor y a la fortuna
No ay defension ninguna.»
O que hermosos cavalleros
Que bien ordenados van!
Como los otros primeros
Tambien llevan su truan
Y es el afficion.
— Pues oyamos su blason:
«Biva biva el amor
Universo (es) vencedor!»
— O que bien rodean la plaça!
El vulgo los embaraça;
Ya puestos estan
Y las adargas les dan.
Cada qual en su cabeça
Se apriete la caperuça,
Que la musica empieça
De tocar la'scaramuça.

La magestat embia
A dos de su companyia
Que arremetan los primeros.
Ea, ea, cavalleros!
Adargaos, adargaos!
Cric crac, cric crac.
O que cañas que tiraron!
El amor salle contento
El regalo y el contento
Adarga, Adarga!
Buenas, mas por negligentia
La templança y la prudentia
No muy bien se adargaron.
La justicia y fortaleça
Sallen con la magestat.
Adarga, Adarga!
Mas con que serenidad
Se buelven los del amor!
Ya adargaronse mejor,
Ya sobresalle el amor
Con el deleyte y favor
contra los del otro vando.
Ya el juego va callentando.
O que juego bien travado
Y quan bien ordenado!

Biblioteca de Catalunya

O que gracioso ruydo!
La magestat a caydo.
Fan fan, fan fan.
Sepamos como cayó.
El cavallo entropessó,
Luego el amor a vencido.
Por el amor queda el campo
y quedará
Qu'el es siempre vencedor.
Victoria señores
Fara...
Victori'en amores!

VI i VII

— Que sientes? dime, Pasqual.
Venid pastores a oillo.
— Yo jamas podre dezillo
Segun es grave mi mal.

Dexa, Pasqual, tal tormento
Olvidate del amor
— No dexare tal dolor
Y en esto'sta mi contento.
— Aveis visto, dezid, tal
Fe en un rudo pastorcillo?
— Rudo soi para dezillo
Aunque bien se do esta el mal.

— No ves, Pastor, tu cuydado
Sercado de gran olvido?
— Jamas podré ser perdido.
Siendo ya tan bien ganado.
— Con que piensas di, Pasqual,
Atal mal poder sufrillo?
A mi coraçon dezillo
Responde, que es bien, no mal.

VIII i IX

Del amor se va riendo
Armilda gentil pastora,
Y amor de corrido llora.
Del amor amor quexoso
Olvida·l arco y aljava,
No puede tener reposo
Y ansi su benda rasgava.
Armilda de amor burlava
Fingiendo que s'enamora,
Y amor de corrido llora

X

Zagala la mas linda y bella
Qual jamas otra no vi;
Pues te quiero y por ti muero,
Como no mueres por mi?

Essos tus hermosos ojos
Son sahetas para mi,
Que me quitas mil enojos
Quando·stas cerca de mi.
Hermosa, linda y graciosa
Qual jamas otra no vi,
Pues te quiero y por ti muero,
Como no mueres por mi?

XI

Ojos claros y serenos,
Caro me costais sis hos vi;
Pues para todos sois buenos,
Y tan malos para mi.

Ojos, con que me mireis
Me sera tal gloria veros,
Que con esto pagareis
Lo que me cuesta quereros.
Mas ay! que sois tan agenos
Y no se porque nasci,
Pues para todos sois buenos
Y tan malos para mi.

XII

Si de los ojos nasce
Ver y desear,
Para que quiero ojos
Si m'an de matar?

Si una dulce vista
Altera un reposo,
Y un mirar sabroso
No ay quien le resista,
Y en esta conquista
Todo es sospirar,
Para que quiero ojos
Si m'an de matar?

XIII *

Fantasiant, amor a mi descobre
Los grans secrets que als pus subtils amaga,

* A. March, XVIII, 1-8, 15-24, 57-60. (Ed. A. Pagès, Barcelona, 1912.)

E mon jorn clar als homens es nit fosca,
E visch d'açó que persones no tasten.
Tant en amor l'esperit meu contempla
Que par del tot fora del cos s'aparta,
Car mos desigs no son trobats en home,
Si no en tal que la carn punt no·l torba.

Si fos amor sustancia rahonable
He que·s trobas de senyoria septre,
Bens guardonant e punint los demerits,
Entre·ls millors sol ne trobara fenix;
Car yo tot sol desempare la mescla
Dels lleigs desigs qui ab los bons s'embolcan.
Castich no·m cal, pus que d'assaig no·m temp-
La causa llur en mi es feta nulla. [ten:

Lir entre carts, lo meu voler se tempra
En ço que nul amador sap lo tempre.
Amor ho fa, que li plau que yo senta
Los grans tresors, sols a mi·ls manifesta.

XIV

No·y a bens, no y a fortuna,
No·y a saber ni valor,
Ni forces ni cosa alguna
Que puga tant com l'amor.
La fortalesa,
pot esser presa
Per horde d'un gran rey,
Mas fer amar-se
no pot forçar-se,
Perque no ya remey.

Lo que no·s fa per potencia
Ni per gracia ni saber,
Se fa sense resistencia
Per forces d'un bon voler.
Ab raho·s clama
lo qui be ama
Si may coneix oblit,
Pus cos'amada
es estimada
En un preu infinit.

XV[1]

Ma voluntat ab la raho s'envolpa
E fan acort, la quantitat seguint,
Tals actes fent que·l cos es defalint,
Dins poc de temps, una gran part de polpa.
No puc dormir magres'al cos me costa,
Doble·m l'enginy en contemplar amor,
Car lo cos gras trobant-se dormidor,
No pot dar pas en aquest'aspra costa.

Plena de seny, donau-me una crosta
Del vostre pa que'm lleve l'amargor.
De tot menjar m'a pres gran desabor,
sino d'aquell que molt'amor me costa.

XVI

Si l'amor en un ser dura
Ningú d'ell se deu clamar,
Perque par que·ns assegura
De fer o no fer amar.
Mas que val l'assegurar,
Si may se creu lo que's pensa,
Y a voltes l'amor dispensa
Al que no's pot dispensar?

Molts de l'amor tenen quexa
Ab continu plant y dol,
Quexant-se d'ell perque'ls dexa
Que ni·ls abraça ni·ls vol.
Mes amor per altri·s col
Que millor guarda sa festa,
Y les demes voltes resta
Lo mes confiat tot sol.

Es comú parlar del poble
Dir fals amor y cruel,
Mas amor tostemps es noble,
Benigne, leal y fel.
Va cubert ab aquest vel
Que la simple gent li posa,
Mas vehem no li fa nosa
Per a mostrar son bon zel.

Les sagetes que amor tira
Molt se tenen d'agrayr;
Ditchos qui per ell sospira
Podent-lo tostemps seguir:
Que l'amor no fa morir,
Mas vehem que dona vida.
Desamor es homicida,
Germà del desagrayr.

No ens ha estat possible descobrir l'autor d'aquestes composicions, llevat de les degudes a Auzias March, a les quals es referí per primera vegada el mestre Pedrell.[2]

1. Dos musichs cinchcentistes catalans cantors d'Auzias March. (*Anuari de l'I. d'E. C.*, corresponent a l'any 1907, pàgines 408 a la 413.)

2. A. March, II, 33-44. (Ed. A. Pagès.)

CRÍTICA DELS MADRIGALS. — Quan aquí parlem de crítica dels Madrigals d'En Brudieu, no us penseu que vagi a analitzar segons consuetud d'escola baixant a descriure el pla temàtic de cadascun dels Madrigals. Hom compendrà que no podem abusar del pacient lector; és per això que moltes vegades només ens fixem en els atreviments de la tècnica musical d'En Brudieu.

Assabentats degudament pels filòlegs i pel nostre oït musical, no havem dubtat mica en seguir la llengua llatina quant a la separació de consonants, fent també ús del punt volat en comptes de l'apòstrof en la poesia dels Madrigals amb text català, segons usança de les edicions de textos catalans i provençals.

Una cosa em cal advertir quant a la transcripció del llibre dels Madrigals. El lector es donarà compte tot seguit que aital llibre, malgrat l'ésser imprès, no s'allibera d'algunes incorreccions que hom ha tingut d'aclarir i fins d'esmenar, tenint cura sempre que el criteri seguit no desdís de l'obra que teníem entre mans. L'edició d'aquests Madrigals em recorda aquella altra de les *Canciones y Villanescas espirituales* d'En Francesc Guerrero (Venècia, J. Vincencio, 1589), també plena de faltes tipogràfiques malgrat la cura de l'il·lustre preceptista J. Zarlino, corrector de proves d'aital llibre per comanda de l'autor, quan aquest delirava en marxar promptament a Terra Santa.[1]

Malgrat aquests petits retocs, el lector sempre trobarà ben anotada la versió original en la nostra edició del present llibre de Madrigals d'En Brudieu. Cadascú segueixi el gust llur, si el nostre no els plau, quant a la divisió mètrica i als accidents tradicionals que havem afegit damunt les corresponents notes, sense tenir, però, ni de molt, la pretensió de veure'ns alliberats d'algun descuit. Davant la indecisió de la *C*, adés barrada adés sense barrar, que usa el text original en les diferents parts cantants de cadascun dels *Goigs de Notra Dona*, i atenent el moviment pausat amb què hauran de cantar-se, havem preferit donar-los com van. Així mateix, amb tot intent, fem excepció a la llei general de metrificació de la polifonia en el Madrigal últim, per a demostrar al lector que algunes vegades serà escaient eixamplar les barres de compàs i potser millor prescindir d'elles en certs casos.

Quan s'escau que els Madrigals tenen diverses parts amb classificació de veus idèntica, havem cregut encara inútil el repetir aital classificació; el conservar les claus originals ens dóna marge per seguir aital procediment.

A propòsit d'això s'escau recordar que al segle XVI l'ús de les diferents claus obeïa principalment a dos motius : suprimia d'una banda les línies suplementàries, i d'altra, individualitzava les veus en llur timbre i plenitud; la clau sempre especificava palesament cadascuna de les veus i fixava llur tessitura immutable. Se'n segueix d'això, com anota l'eminent mestre N'H. Expert,[2] que quan el mot *Superius* o *Tenor*, etc.,

1. Vegeu el *Viage de Jerusalem qne hizo Francisco Guerrero, racionero y maestro de Capilla de la Santa Iglesia de Sevilla* (Valencia, J. Navarro, 1590). En el volum II de ma *Hispaniae Schola Musica Sacra* parlo amplament d'aquest llibret autobiografia.

2. Introducció a *Les Maîtres Musiciens de la Renaissance Française*, llibre 17.è.

encapçalen una llibreta de les parts cantants d'una collecció de composicions polifòniques, no significa pas que totes les obres allí contingudes hagin d'ésser cantades per un *Superius* o un *Tenor*; car tenint les claus sempre un *so real*, elles seran el guiatge certer en el ben repartir les parts cantants. Sàpiga, demés, el lector, que s'imposa tot seguit una edició pràctica d'aquests Madrigals per ajudar la meritíssima tasca dels Orfeons de Catalunya en divulgar la música de casa nostra.

Com a títol d'invocació piadosa encapçalen la collecció de Madrigals d'En Brudieu els *Goigs de Nostra Dona*. Bo i no essent tècnic en música, si un hom sent cantar la part d'aquest Cantus, dirà promptament que la tonada és de casa, que és nostra, tan de la terra nostra que àdhuc es senten deixalles d'aqueixa melodia en alguna comarca catalana; ella ha deixat arrels tan fortes, que fins ha penetrat en follies i corrandes populars profanes ben fàcils de distingir. Madrigal I

Exposat el tema cançonístic en la tornada, apareix ja amb vestimenta nova en l'harmonització del primer goig, el qual fa que si potent era al començament amb la plenitud de la bassamenta harmònica del *si ♭ major*, ara esdevé llum clara com cantant l'excelsitud de Nostra Dona. Un tema que de primer antuvi semblava inadaptable a la variació polifònica del segle XVI.è, ací se'ns dóna a raig fet i sense estroncament de cap mena en el geni potent del nostre mestre. Vegeu l'atreviment harmònic en la part de Tenor, al primer compàs d'aquest goig amb el *do ♯* que fa l'efecte de *quinta augmentada* com per a preparar l'oient a la modulació evitada de *re menor* que no apareix fins a la segona part del passatge semblant, quan les veus diuen *aprés Déu la més honrada*. Al compositor modern li semblarà això una cosa molt natural; sàpiga, però, fer-se càrrec que al segle XVI.è era reduïdíssim el camp d'inventiva harmònica, i es trobarà, mercès a l'exigència del text, en un carreró del qual no se'n surt, sinó amb la serenitat de tècnica que posseeix En Brudieu. El fet és anòmal, i que d'aquesta anomalia se'n surti com ho fa En Brudieu, sense violentar l'harmonia i amb la finor contrapuntística talment exquisida, i que sobre el contrapunt i ses exigències ha de seguir l'ambient popular en què es troba, s'ha de confessar que el fet no és gens anòmal, sinó fondament sorprenent, tant per la tècnica com per la inspiració.

I amb detalls d'aquesta mena, prou voldríem fixar-nos; solament, però, anotarem els punts cabdals sots l'aspecte docent, com havem insinuat més amunt. Vegeu el tercer goig (pàg. 6). L'eliminació momentània d'una part vocal en les composicions polifòniques del temps clàssic era el secret d'efectisme dramàtic per a aquells artistes que no coneixent la varietat rítmica ni menys el recurs harmònic dels compositors d'avui, sabien cercar la varietat dins la tan bonica unitat de conjunt. La formosa tècnica d'aquest fragment diu ben alt que En Brudieu mai se sent embarrancat.

Examineu així mateix el quart goig (pàg. 8), i us donareu compte de la gràcia i naturalitat, que semblarien cosa lleugera si no fos excepcional.

El tema constantment l'ha cantat fins ara la veu superior; vet aquí, però, que

al cinquè goig escrit per a veus iguales, pren el tema la segona veu, mentre que les veus restants el glosen amb generositat, produint un tot perfecte i ben difícil d'interpretació; per més que la manera com En Brudieu tracta les veus, sense mai forçar la tessitura, és tan superior com sa tècnica contrapuntística.

Torna el tema a la part superior en el goig sisè (pàg. 12), on fa ús dels contrastos rítmics de valoracions binàries amb ternàries, les quals utilitza en benefici de la idea central, que sura en tota la composició. Seria curiós averiguar si aquests contrastos rítmics han estat suggerits pels que ofereixen les nostres danses populars. La frescor catalanesca d'aquest sisè goig és d'una finesa admirable; per tal, doncs, de no ombrejar ni mica l'estructura ingènua d'aquesta part, deixem intacta l'anotació original del moviment de les veus cantants.

El goig setè (pàg. 16), a cinc veus, és digne de tot estudi. El tema popular altra volta se'ns presenta al Cantus II; això fa que l'ambient harmònic prengui més amplitud; el mateix compàs ternari ens dóna caire nou a tota aquesta part, la qual sembla que variï el tema bo i servant-lo integralment. Aquest fragment és ben excepcional; qui l'ha escrit amb tota raó pot posar-se a la primera fila i al costat dels polifonistes de més vàlua, com són Palestrina, Victòria, Lassus, etc. La tècnica impecable del famós mestre de La Seu d'Urgell explica ses llibertats de procediment, sempre usades amb seny i amb un gran sentit estètic. En cap autor nacional o estranger havem trobat una llibertat de procediment com aquesta que es pot veure en la part Altus, compàs tercer de la pàg. 16, on mentre resta sense resoldre el retard *ja* de la part del Cantus II, se sent ja el *mi* en la veu inferior. El cas d'En Brudieu és potser únic entre els mestres de la tècnica contrapuntística, car en dies llunyans sabé harmonitzar d'una manera tan nova els compassos sis i set d'aquesta mateixa pàgina, sonant eufònicament amb tanta puresa i fortitud d'inspiració.

I si el lector vol seguir-me encara xuclant bellesa amarada de la saba potent de la terra nostrada, jo li demano que llegeixi, oint a dintre seu, la magnitud d'aquest *Respost* final; En Brudieu s'hi sent àdhuc amb coratgia fresca, i d'aquell senzill fragment melòdic en fa l'apoteosi polifònic més genial que hom hagi pogut escriure damunt els *Goigs de Nostra Dona.*

S'ha dit que aquesta melodia era una de tantes de les cançons boniques d'aquells romeus del nostre Montserrat; jo no sé tant, sols sí puc dir que la lletra ha arribat de boca en boca, quasi sense tara, a les gents de pagès, i que la melodia fragmentàriament pot veure's al cançoner català, com més amunt s'ha insinuat.

Madrigal II

Després de retre el gloriós tribut a Madona Santa Maria, com a bon clergue i com a bon català, presenta a continuació un homenatge a la Victòria de Lepant. El poeta com el músic, advoquen perquè d'ací per sempre al món cristià ja no es parli de tristesa, ni de penar, menys encara de plor; sigui tot goig, diuen, i festa i alegria santa. Res més just. Evoqueu el record de la gesta heroica d'aquelles gents cristianes, quan menant els vaixells pontificals, sostinguts per forces d'Espanya i Ve-

nècia i esperonades pel gran Joan d'Àustria per cabdill, feriren de mort els tres cents vaixells de l'Islam al golf de Lepant. La festa del Roser n'és bella memòria.

Destinat, doncs, el Llibre de Madrigals al gran duc de Savoia, ben al punt el mestre Brudieu hi encabia el present, compost com el tindria des de dies, potser des de l'any 1571; certament, però no abans.

Aquest Madrigal cantat per veus iguals tindrà dolçor sens mida i fortitud victoriosa. Segons consuetud de l'època, el mestre construïa petits blocs de polifonia ferma damunt lletra talment mansa; malgrat això, ell broda sa obra amb tota llei de tendresa alhora voltada de l'embranzida forta que l'empenyia davant la gesta heroica que son cant festejava.

Mireu la veu cantant de l'Altus, que per un moment la pren el Cantus I amb el diàleg ben traçut de les veus, com si presentís la polifonia dels futurs mestres del segle XVII.è. La combinació contrapuntística amb els petits passatges harmònics àdhuc li dóna més vigoria i fa una meravella de descripció realista al conjunt. Fixeu-vos, entre altres, en el compàs dotzè de la pàgina 23, i encara amb el primer de la 25; ja no us dic res de l'atreviment dels compassos sis i set de la pàgina 26.

I no t'alarmis pas, bon lector; prepara la teva oïda i esmola ton enginy a mesura que avancis en l'estudi d'aitals composicions del nostre illustre mestre.

Aquest Madrigal, com molts altres, consta de dues parts; el sentiment és idèntic en ambdós llocs, i els motius estructurats duen una viva semblança. Els trucs d'En Brudieu són sens nombre i d'aquí ve que aquest Madrigal, el qual de si potser donaria cansament per la llargada i la repetició de pensaments musicals, acaba amb un convit de lloança al Déu etern que sobta l'esperit i enlaira la multitud. El mateix contrast dels mots llatins, com paràfrasi salmòdica de la qual tan gustaven els antics, clou la composició al precís moment que l'ànima vibrava amb enardiment tot exultant.

Madrigal III

Forma bon contrast amb l'austeritat dels goigs i amb la fortitud de l'anterior. Ací tot és tendresa d'innocència. Prou ho tinc observat amb els dies que conec En Brudieu, que la seva música assats voltes traspua una mena d'alegria tota amarada pel desconhort contrariat, dit amb senzillesa infantívola. Aquest Madrigal n'és un bell exemple. Qui no hi endevina el caient melangiós de tantes cançons de la terra?... Fins no és difícil subratllar fragments melòdics de les veus per a refer alguna tonada joguinesca, o potser millor algun ballet que el mestre revesteix amb son ambient tan típic suara apuntat.

Val la pena d'assaborir-lo bé aquest Madrigal, tan en la primera com en la segona part. Després de la introducció talment fina, fixeu-vos amb els petits incidents desinencials sincopats, amb els membres de frase deslligats i tractats harmònicament al bell mig de la florida de veus que acaben mentre altres emprenen de nou la volada. Com punyeix la lletra sentida així! Assats voltes cadascuna de les veus prepara llur cadència amb un dolç vocalís damunt l'última síllaba; és altra de les gràcies dels mestres cinccentistes.

I no et creguis, amic lector, que la tendresa d'En Brudieu vagi mai renyida amb dureses i xocs momentanis en les parts cantants, ca, home!... Si no et canses, pren nota de les següents que no són pas totes. Al compàs sisè, per exemple, de la pàgina 34, el *re* retardat del Cantus I cau al *do* fent octaves reials amb el Tenor; al compàs tercer de la pàg. 35, es retarda el *re* del Tenor i es forma un acord punyent. Més ençà, en el compàs cinquè, xoquen les veus i es veuen *octaves* ben fermes; però, què li importa al mestre?... Ell cerca que les veus cantin, i aquestes li canten bé sempre, tan si van soles com en llur conjunt. I qui no diria que el compàs setè de la mateixa pàg. 35, es ben d'avui i força avençat?... Pareu esment en els compassos setè i vuitè de la pàg. 36; i feu-vos càrrec de la polèmica que hauria motivat l'entrada *sol* de l'Altus en el compàs onzè de la pàg. 37, a principis del segle XVIII.è, en plena vida del nostre eximi Francesc Valls, contra el qual tanta cridòria s'aixecà pel sol fet de permetre que el Tiple II entrés en fals en un passatge de sa Missa *Scala Aretina*. Pujeu, doncs, al segle XVI.è, i escruixiu-vos de tanta gosadia en la música d'En Brudieu.

I ara que haureu ja ben assaborit la melositat d'aquesta primera part, seguiu sense fer parada el filó de *Amor me tiene olvidada*, en son començament àdhuc més sentida que la primera. Sempre més vistent aquest miracle de polifonia avençant l'obra, mireu com xucla monodies del folklore de la terra saturades de la dolça melangia que a tot pas sangoneja l'esperit.

Madrigal IV

Excepcionalment comença una veu sola amb tonada completament popular, reforçat amb el Contralt i el Tenor, per repetir-la el Cantus II, també sol, al final del consegüent del tema. La dolçor d'aquest Madrigal, sense pretensions de cap mena, li dóna una elegància de línies i d'estructuració que molt bé servirà al jove estudiós com a model del gènere.

La mica de variació rítmica del model inicial, bo i servant idèntica l'ondulació melòdica, és d'una formosor exquisida. Mireu com al compàs novè de la pàg. 48, l'Altus reprèn el tema donat que repeteixen cadascuna de les veus; al compàs tercer de la pàgina següent, el pren el Cantus I alhora amb tota la plenitud de les veus. El Respost *Ten, Carillo, confianza* és d'una galanor colpidora; allò que al començament semblava escrit talment per a donzelletes humils i tendrament pudoroses, ací s'hi envolta amb el massís com de veus mascles per tal d'emmaridar la gràcia de la nostra gent senzilla de pagès amb la fortitud brunzent de la raça.

Diga'm, amic lector, si avui existeix un mestre que sàpiga treure efectes punyents com els d'En Brudieu, amb aquests elements simples com d'infant. Para esment en aquesta segona part del Madrigal. De prompte s'enfaula un diàleg, la cosa més sentida des d'un començament. La contesta a la veu íntima de l'aimant, compàs desè pàg. 51, es fa amb les mateixes notes del principi. Calla el Cantus I un moment, el Cantus II pren son cant, l'Altus entra esplèndidament per a dur el convenciment a l'aimador. Amb aquell «*ay de mi!*», ardorós com és, esbarja tot singlot de desconhort per a arribar a l'esponjor molçuda del *Ten, Carillo, confianza*, a manera de Res-

toble a tot l'enunciat; ací, però, tractat amb contrapunt impecable, dóna a la represa una suavitat com d'oli aromàtic i de bàlsam perfumat que cura com per encant l'aspra ferida de l'aimador bo i las pel desconhort amarg.

Madrigal V

Havem vist com En Brudieu abocava son enginy en els *Goigs de Nostra Dona*, i com si res fos, ens hi donava set variants. El geni muntanyès, malgrat tot, no s'ha estroncat pas, i aquí ens teniu amb el present Madrigal, xuclat ara del folklore popular profà, tractat de mà mestre i també amb set parts i amb un altre caire de variacions. En els *Goigs de Nostra Dona* la diferència de matització en les veus alenava l'artista per a donar expressivisme al conjunt; ací, en canvi, refusa ben intencionadament la varietat de timbres en les parts vocals, i malgrat això, ell sabrà cantar amb valentia i sempre amb galanor, valent-se solament de les quatre veus ordinàries en els chors mixtes, ennoblides a tothora amb l'intercanvi dels moviments binaris i ternaris.

Tot d'una aquest Madrigal se'ns fa doblement interessant, car duu per títol *Las Cañas*. Recordi el lector que *Las Cañas* era un joc conegudíssim arreu de Catalunya des de temps antics; era una mena de torneig, el qual, com aquest, moltes vegades s'acabava amb la *folla*. Entre els pobles de pagès encara perduren les llegendes on els cristians traeixen l'amistat fingida amb els moros per mitjà del joc de *Les Canyes*, que es canvien amb llances al bell mig de la festa. Tingueu, doncs, present el record d'aitals festes, per tal de capir el lirisme d'aquest Madrigal; En Brudieu ens els sap fer reviure amb un realisme descriptiu puríssim que, lluny d'empalegar, ens fa amable la ingenuïtat d'escenes talment agradoses als homes d'aquells dies. En Mateu Flecha ens dóna dues vegades aquesta lletra en forma d'*Ensalada*, amb sa gràcia acostumada.

Primera part. — Aquest interval de quarta ascendent que tan abunda a la cançó nostrada, repetit ací per les veus, dóna ja la nota enèrgica del poema amb el qual es canta el duel entre l'Amor i la Majestat. L'entrada del Bassus a l'últim compàs de la pàg. 55, imitant el Tenor del començament, posa marc escaient i corona aquell cant simple, però ja valent, de les tres veus. El Madrigal es manté purament harmònic, i ben a posta l'autor el descabdella amb tota naturalitat i sens barreja de xocs mal sonants. A la pàg. 57, com si li volgués donar color nova, el conjunt es presenta amb més amplada rítmica, i el contrapunt hi fa bella florida per a retornar incidentalment al temps ternari, sempre graciós, que recorda el Madrigal anterior; dut així, sap millor cloure'l amb la repetició del binari ací encara ben florit i ja endiablat amb tota llei d'atreviments. Vegeu si més no, els compassos dotzè i tretzè, de la pàgina 58. No perdeu de vista aquesta indecisió del *fa*, adés sostingut adés natural, a les pàgs. 55, 56 i principi de la 57.

Segona part. — L'Amor i la Majestat se'n duen malavolença; ambdues n'han armat un joc per mirar-s'hi llurs cares, talment per fer-se ja amigues. La introducció, bo i anunciant-ho, pregoneja festa per la batalla armada, on es pren per símbol el joc de *Las Cañas*. Ara l'Amor ix ja al camp de batalla; quatre amics en porta

Biblioteca de Catalunya

que li fan rodalia protectora; és la mercè generosa la una, és el benestar l'altra, són també la delectació i el gaudi. La Majestat, però, no en resta pas aturdida, mireu sinó quina coratgia ens amostra amb les virtuts cardinals per padrinatge.

El compositor segueix tot el diàleg i el dramatisme líric amb tota l'amplada i l'interès musical augmenta a mesura que avença el petit drama.

Imagineu-vos aquelles gents senzilles de la setzena centúria i ens direu l'escaiença de l'escena que el músic fecunditza amb plena perfecció contrapuntística. Malgrat la innocència de la cosa, podem assenyalar el *mi* del Bassus en el compàs cinquè de la pàg. 59, el qual xoca durament amb el *re* del Tenor; també és curiós el compàs onzè de la pàgina següent, on el canvi rítmic s'escau, així, sobtadament, amb el modal, bo i restant sol el Tenor. Des del compàs tretzè de la pàg. 62 fins a la fi, es dóna altre aire al conjunt, com descrivint la curiositat infantívola dels que presencien la batalla amorosa. Aquest fragment, com el final de la pàg. 60, ens recorda el preludi anunciador de la jugada. Pareu esment encara en els compassos quinzè i setzè de la pàg. 63.

Tercera part. — Els protagonistes, l'Amor i la Majestat, entren ja al camp de l'honor; s'ouen des de lluny els clams de les trompetes amb el so típic de grans marxes de soldats; ja s'atant-se l'esglai dels ministrils, creix per moments la calma valerosa dels timbals. ¡Oh dolç realisme el d'En Brudieu! I malgrat tot, escolteu quina pastositat de sons diuen les veus; el cant de les parts intermitges al compàs deu i següents de la pàg. 66, com traspuen dolcesa!... A mesura que la composició va desgranant-se davant nostre, qui no recorda els cants d'alguns jocs d'infants per dissort avui ja massa escadussers? Seria molt curiós esbrinar els jocs i les festes populars de l'alta muntanya al segle XVI.è, que Brudieu sap així fer reviure.*

Tot oint aquest poema qui no recorda la cançó-madrigal del finíssim Jannequin, intitulada *La Guerre?...* El passatge que ara estudiem té bona semblança amb la segona part de la cançó susdita del «músic descriptiu», per justa renomenada, de la França immortal. L'estil, el sentiment, el realisme dramàtic, tot ens recorda l'obra del traçut i dolcíssim Jannequin. Quin dubte hi ha, que En Brudieu tindria ses obres com a font d'inspiració i d'estudi?... Malgrat tot, no em titlleu de partidista, si en aquest indret em sembla més sentimental el bon muntanyès de l'Urgell. Noteu, tot passant, com en aquesta mena de realisme en el descriure les batalles intercalant-hi el *laliron fan* els polifonistes s'imitaven l'un a l'altre. Ningú diria que els tocs marcials poguessin tractar-se així, sempre amb veus candoroses.

Per conservar la unitat de conjunt, el final d'aquesta part dóna encara melós regust de la primera.

Quarta part. — La Majestat es troba en ple camp de batalla. Ara, però, bo

* El meu deixeble Mn. Higini Anglès, per encomanda meva, prou fullejà els llibres de l'Arxiu municipal de La Seu per tal de trobar deixalles de les festes cíviques i populars d'aquells dies a la ciutat d'Urgell; per desgràcia el resultat fou negatiu.

i cantant sa potença vencedora, ix l'Amor sense fer remor, voltat de sos companys vestits de quatre colors; el blau i el morat, el vermell i el verd. Els contrastos musicals amb els quals orna En Brudieu sa obra, són més per a assaborir que no per a transcriure. Si la Majestat la vestia amb plenitud, mireu quina dolçor per a descriure l'Amor a la pàg. 78. Quina suavitat la del contrapunt fent bell parió amb les formes harmòniques!... Fixeu-vos en el compàs setè de la pàg. 72, on les veus acaben a l'octava i donen pas al Tenor perquè entri a la quinta, restant sol com si en fos el protagonista. Els compassos dotzè i tretzè són ben escaients, malgrat les quintes seguides entre el Cantus i el Tenor. Aneu seguint i preneu nota d'aquesta pregunta tan encuriosida de l'espectador, sempre més interessat en la jugada que presencia.

Aital composició, hom se'n donarà compte, perdria la gràcia si, en executar-se, es destriessin les parts donant-les isoladament; és massa estreta la illació de l'una amb l'altra perquè puguin separar-se.

Cinquena part. — Ens trobem en plena lluita, i en el bo de l'engrescament popular, En Brudieu avença encara, i sap créixer en sa obra. Després de les pàgs. 82 i 83, amarades de coratgia i fortitud, vénen les tres següents amb una suavitat encisadora. L'entrada del Tenor al compàs segon de la pàg. 84, també recorda aquella que havem signat al compàs onzè de la pàg. 60; aquesta insistència del Tenor com veu solista és ben de remarcar. És d'admirar la gràcia del Cantus i del Tenor responent a la pregunta del Cantus, Altus i Bassus en la pàg. 87. Aneu seguint i mireu l'entusiasme del públic per l'Amor, ja fascinador dels esperits, descrit amb el realisme punyent que li sap donar l'illustre mestre.

Sisena part. — La batalla perdura i l'entusiasme es troba en son període àlgid. Malgrat tanta repetició de corbes musicals, quanta varietat sap aportar-hi! Si l'entusiasme el duu amunt i la tessitura vocal puja, no hi fa res; pel bon cant i pel dramatisme tot li escau. Dieu-me si aquesta serenitat i fortitud de l'artista que va escriure aquesta part no s'avé amb la roentor del geni de la raça nostrada. Som a la sisena part del Madrigal i En Brudieu esperona son enginy, que s'enlaira encara sense fadiga. Si no tinguéssim els *Goigs de Nostra Dona*, aquest Madrigal, cantat amb vigoria, seria la glorificació més justa d'aquell urgellità d'ànima forta com el rocam de les nostres muntanyes.

Després de tanta lluita cau vençuda per fi la Majestat, gràcies a la serenitat immutable dels servents de l'Amor. Aneu llegint i gustant la formosor musical que sura arreu. Com de consuetud, sona el *fan fan* a manera d'eco remorós del gaudi individual i collectiu, per a arribar al summum d'expressivisme dramàtic a la

Setena part. — El lector no perdi de vista que ens trobem amb música del segle XVI.è. Difícilment aquells dies, i a casa nostra, podreu concebre un aire més ardit i triomfant dintre l'ambient popular.

Després del diàleg infantívol de les veus, unes amb les altres, entra de ple i amb aire marcial el cant victoriós, que sintetitza amb nou color les parts precedents. Segurament l'autor agafa aquest motiu un xic guerrer per a enaltir més el petit poema

que clou amb el passatge ja conegut a la pàg. 66 i següents. Aquell *fa* del Cantus que allí se'ns donava com natural, aquí se'ns dóna amb sostingut a les pàgs. 107 i 108. Amb tota intenció volíem respectar integralment l'original; per tal, però, d'unificar passatges tan vistents, ho donem com va.

I tu, oh jove estudiós, pren bona nota de la bellesa que inclou aquest Madrigal, que de primer antuvi semblava cansadòr.

Madrigal VI

Ens trobem ja en altre camp. L'autor crea a son entorn l'ambient pastoril més propi d'aquella morenor de pagesia urgellitana. La trama contrapuntística hi sura espontània; també l'harmonia així mateix ja no sacseja com altres voltes. Malgrat tot, al compàs setè d'aquesta primera pàgina es delecta l'autor en donar-li una mica de fiblor tendroia; mireu com el tracta en sa última part, per a resoldre l'acord espontàniament al compàs següent; d'altres en trobareu encara que es distingeixen tot seguit. En finalitzar aquesta primera part, a la dominant modal dóna més relleu encara a la segona que és talment una delícia. Remarqueu la insistència dels passatges sincopats, per tal d'insistir en la voluntat ferma del pastor malgrat la ferida sagnant de l'amor per la pastora.

Madrigal VII

Si bé porta la mateixa lletra i parafraseja una mateixa idea musical, l'havem considerat com Madrigal distint, segons el pensament de l'autor exposat en la taula-índex del seu llibre.

La composició és tan clara que no necessita comentari. Ens trobem al bell mig de l'aire camperol de la música d'En Brudieu, i per això ell hi insisteix tant, valent-se de l'escaiença del ritme ternari per a donar-nos-el talment com nou. Sempre, quan jo em poso davant mos ulls aquesta pàgina, evoco dins meu aquelles tonades de la *Porqueirola* i llurs semblants que altres dies s'oïen arreu de les treballades alternant amb la remor del pasturatge del pla com de muntanya.

Entorn el marc tranquil de la flaire de bosc d'aquest Madrigal, mireu encara el retard dels compassos setè i quinzè de la pàg. 118, on sap fer cantar amb síl·laba nova el retard de l'Altus i del Cantus respectivament. Hi fan gràcia les desinències a l'unissó octavat. Es curiós el *la* retardat del Cantus II al compàs quinze de la pàg. 119. En la pàg. 123, compassos segon i tercer, el *sol* del Tenor és tractat com pedal inferior momentani, àdhuc no molt usat pels clàssics. I com si no sabés acabar-s'ho, afegeix encara una tercera part, per tal d'arrodonir més la composició. Noteu els compassos desè i catorzè de la pàg. 125; també el tercer de la següent, etc. I si voleu convèncer-vos una vegada més que En Brudieu és l'home de les coses delicades, fixeu-vos un moment : quan tot lliscava amb placidesa clara, en finir la peça, es deixa caure amb aquestes terceres ascendents del Cantus I i del II amb el *si* natural, sense temença del *fa* octavat, que es prolonga fins a l'acabament en les veus restants. Aquest Madrigal, cantat per veus dolces, serà tot celistia clara i amb tanta sentor de la terra donarà gaudi als savis com als infants.

Madrigal VIII

No gosem a dir si és o no és més pulcre que l'anterior; el cert és, que llegint-lo amb serenor hom se sent robar tot seguit un somriure a flor de llavi. Mireu si són originals els compassos vuitè i novè d'aquesta primera pàgina. En la pàg. 130, el compàs quatre ens faria dubtar no fos un descuit d'impremta si no es tractés d'En Brudieu; tan atrevit el trobem. Els compassos tretzè i següents a les pàgs. 131 i 132 són d'un gros efecte, dignes de Palestrina, Lassus i d'altres.

Què direm dels compassos quatre i sisè de la pàg. 133? El *fa* retard del Cantus I és feridor al compàs quatre; al sisè aquell entra encara a l'octava inferior del *fa* del Cantus II en el moment que l'Altus dóna el *sol*; això, francament, no ens ho expliquem fos escrit aquells dies per un home muntanyès de tota sa vida. Els compassos setè i vuitè els donaríem com fets d'avui. El retard al *sol* de l'Altus, en el compàs tercer de la pàg. 134, resta burlat per l'ascensió al *la*, procediment ben excepcional. I aquesta duresa tan recercada pel bon cant de les veus en el compàs cinquè?...

Amb tota intenció no havem corregit el *si* natural del Cantus al compàs onzè de la pàg. 135, ni el del compàs sisè de la pàg. 137; car hom dubta si talment plauria a l'oïda del nostre mestre o seria en veritat un *lapsus* del caixista.

Madrigal IX

L'hauríem pogut pendre com una tercera part de l'anterior; seguint l'ordre establert per l'índex, preferim donar-lo com va. Són una delícia els compassos setzè i dissetè. Mireu com En Brudieu, imitant la traça dels mestres polifonistes, sap deixar incomplet l'acord en el compàs setzè per a bemolitzar el *mi* en el següent compàs. La seguida és tota planera, recordant en el moviment de les veus, en el temes, etcètera, ço que s'ha vist en el Madrigal precedent; sense, però, aquelles dissonàncies visibles de què havem parlat suara.

Madrigal X

Jo no sé que ho fa; totes les composicions que anem desgranant tenen quelcom de galanor; però aquestes, que són escrites amb *fa major*, traspuen una catalanitat sens mida. Això prova l'espontaneïtat del nostre folklore aquells dies i el miracle de potència en el nostre poble de poder conservar fins avui aquelles tonades talment punyents i encara fresques.

Es veu que l'autor gustaria molt la tendresa dels Madrigals per a veus així, donat que són en bona proporció els que aquí ens dóna. Aquells quatre nens preveners, als quals s'ajuntaven altres quatre, segons les circumstàncies, alhora amb els quatre, cinc, sis i set cantors la classificació dels quals ens resta encara ignorada, són la clau per a interpretar bé els Madrïgals d'En Brudieu.

Fixeu-vos en la falsa relació dels compassos onzè de la pàg. 143 i tercer de la següent, on el *mi* del Contralt xoca amb el *mi* ♭ del Tenor, atrevida com sempre.

Per no perdre el costum, amb tal que les veus cantin bé, no es preocupa si al compàs cinquè de la pàg. 146, com en tants d'altres, el Cantus I i l'Altus es mouen amb *quintes reals*.

Un cas curiós passa a la segona part del Madrigal; és la primera vegada que se'ns

presenta així. Després d'una entrada tan massisa i tendra com si es sentís des de lluny cantar una *Ronda* a manera de choral-català a la porta d'una aimia allà dalt els pobles de pagès, ens trobem que a la pàg. 148, compàs quatre, entre tot igual seguint la primera part íntegra des del començament a la fi. Les petites variants rítmiques són forçades mercès a l'adaptació que importa tota variant en la lletra; el repòs final a la tònica *fa* en comptes de la dominant modal de la primera part, és per cloure el conjunt.

Tractada així aquesta segona part, és d'un efecte espampanant. El regalim que brolla del mot *hermosa* al compàs susdit de la pàgina suara esmentada, no és per a contar; quin relleu ha pres amb el preludi citat!... Quina calma i placidesa d'esperit! Quina declaració d'amor més íntima! Oh dolç repòs de la muntanya! Ara si que té raó de dir que allà dalt la música li plovia de més aprop del Cel!...

Madrigal XI

Canta el desconhort, però, amb sentit de la cançó de la terra; la qual és fondament cristiana sense desesperança, menys amb mica d'estoicisme. L'experiència prou l'havem feta en dies més joves per nosaltres, quan escoltant aquelles melodies de les gents senzilles sentíem el calfred de temença i la lassitud d'enyorament; mai, però, aital tristesa punyia el nostre cor sense refermar-lo amb l'esperança calmadora. I aquesta potser és la tònica que ens brinden els Madrigals d'En Brudieu, com les engrunes que ens queden dels d'En Vila.

A remarcar el *mi*, com de pas, finíssim en la pàg. 152, compàs primer, i l'atreviment del compàs dotzè d'aquesta pàgina; bé contrasten amb la blancor i nitidesa de tot el conjunt.

Com havem notat a l'anterior, la segona part, després d'una entrada sempre esplèndida, repeteix el *pues para todos sois buenos* a manera de Respost, tot ell idèntic a la primera.

Mad igal XII

Sempre, amb sols el motiu inicial allargat, amplificat o escurçat, prenent-lo les veus cadascuna a llur torn, va teixint el Madrigal com si en veritat dibuixés joguines per a infants; per a infants, d'altra banda, desconhortats pel plor de cosa no assolida. Dieu-me si aquest moviment ascensional de les veus cantants, principalment en el Cantus I, no recorda els cants dels nostres camperols a les treballades del camp... La segona part, més sentida i més treballada que la primera, regalima reïna de pins de muntanya i deixa sentor d'herbes boscanes. És una meravella d'espontaneïtat i formosor d'esperit; és tota blanca per no dir angelical. Quina variació més íntima de sentiment al Respost *para que quiero ojos*, servint-se del tema primitiu una mica variat!...

Noteu el compàs onzè de la pàg. 159; aquest acord de sisena amb tercera major, quina distinció més atrevida per aquells dies!; encara és més punyent aquell acord amb la quinta augmentada al compàs setzè de la pàg. 161.

Madrigal XIII

Després d'haver parlat dels Madrigals amb lletra castellana, entrem de ple a subratllar una mica els escrits amb text català. Una observació haig de fer tot passant, i és que, prescindint d'alguna excepció, el més selecte del llibre d'En Brudieu són els *Goigs de Nostra Dona* i els Madrigals que ara anem a estudiar; per això em plau entretenir-m'hi un xic reproduint ço que un dia escriguí en mon estudi *Músics vells de la terra*.

Són cinc els Madrigals amb text català continguts en el llibre susdit, contant-hi, s'entén, els Goigs del començament. El *Lir entre Carts* l'havem considerat com tercera part del *Fantasiant amor*, malgrat el no notar-ho l'Índex, donat que és la *Tornada* del mateix, ultra que la composició musical porta un sentiment igual i una semblant construcció musical formant un tot complet, que haurà d'executar-se sense interrupció.

Tractant dels Madrigals amb text castellà, enlloc havem pogut constatar l'autor d'aitals lletres; ara, però, ja és altra cosa. A exemple de l'il·lustre Pere Vila, En Brudieu s'abeurà en les deus puríssimes d'inspiració poètica, com són «les obres del valerós cavaller y elegantíssim poeta Auzias March». Així el text del Madrigal XIII, l'anar a cercar els *Estramps* del cavaller valencià.

En Brudieu prou sap que la idea musical en tant serà més justa i bella en quant es compenetri més amb el text poètic; ell, poeta com és, prou sabrà, doncs, cercar aquella mena de combinacions en les quals el concepte musical poètic no suri massa per l'abús contrapuntístic en perjudici del plaer de l'oïda.

Així tenim, que fidel al concepte de l'original poètic, exposa valentment les primeres paraules *Fantasiant amor a mi descobre*, com isolant-les de tota ingerència contrapuntística. És altre del do d'aquells polifonistes com havem remarcat mantes vegades, i En Brudieu el tenia en grau eminent. Ell el sentia fondament l'encís que produeix una sèrie d'acords, senzilla com ens la dóna, perquè es subratlli més la idea poètica dels següents versos que són, com si diguéssim, l'explanació del que fantasiós descobreix l'amor al poeta. Des del segon vers, En Brudieu usa diversos incisos imitats canònicament per totes les veus, sovintejant la sensació d'acords purs; acords que, d'altra banda, no obeeixen a cap convenció contrapuntística, sinó a la idea fonamental del mestre que vol poetitzar musicalment el text seguint l'escola *expressivista* de tots els clàssics espanyols.

Fixa't bé, amic lector, en tota la pàg. 162 i següents. Tasteu-la a ultrança aquesta puresa sense tara dels acords d'exposició i el ben dir del Cantus, contestant al Tenor en el compàs sisè, imitació que es repeteix a la quarta superior en el compàs següent per a resoldre's en acords formats per la simple cadència del to. Preneu nota, encara, de la manera curiosa i original que usa per a refugir l'escull de doblar la sensible del to en el compàs sisè d'aquesta mateixa pàgina en la part del Tenor que repeteix tot seguit. És una fórmula harmònica quasi pròpia d'En Brudieu, la qual fou ben poc utilitzada pels seus contemporanis. La tercera major en els acords de sexta, duu dolcesa sens mesura en tot el Madrigal.

La segona part comença així mateix fent sentir quatre acords sobre cadascuna de les síl·labes *Si fos amor*, que es resolen en altres acords presentats sincopadament per a expressar la lletra. Vénen tot seguit curtes frases compostes amb pur estil imitatiu; mireu-les amb atenció com suren arreu del Madrigal i veureu la bellesa llur com interpretació del text i com habilitat tècnica. Preneu nota, entre altres, del modernisme dramàtic que inclou el mot *tempten* en la part de Tenor, als compassos sisè i setè de la pàg. 172, i un xic més avant la descensió del Cantus des de l'octava a la quinta de la tònica, tan sentida com hi és amb aquesta mena de modalitat indecisa.

El mateix sentiment trobareu en la tercera part d'aquesta composició, que deixa en l'ànim de l'oient una delitosa fragància de tendresa amorosa; fixeu-vos en aquelles expressives frases que les veus diuen amb terceres i sextes dialogant entre si. Preneu nota del compàs cinquè de la pàg. 175, on el *fa* retardat de l'Altus al resoldre dóna el *mi* que ja deia el Cantus; és altre dels procediments d'En Brudieu, malgrat els preceptes prohibitius de tants tractadistes.

Madrigal XIV

No coneixem l'autor d'aquesta lletra malgrat la meva recerca d'anys enrera i el bon nas dels literats de l'Institut d'Estudis Catalans.

La melodia és ben franca i ens recorda passatges dels cants litúrgics com populars; en conjunt, però, no arriba ni de molt a la riquesa de l'anterior. La música és idèntica en ambdues parts del Madrigal; les petites variants rítmiques són degudes a les exigències per l'adaptació del text.

Són curiosos els compassos primer i segon de la pàg. 179; atrevidíssim el compàs nou de la mateixa; els retards hi són a desdir, car d'una banda retarda el *si* ♭ del Cantus II i el *sol* del Baix, per tal de fer oir el *mi* del Cantus I, i d'altra l'Altus salta al *la*; així mateix al següent, el Cantus II retarda el *sol* i l'Altus el *si* ♭. Al compàs tercer de la pàg. 180 s'arriba a l'octava unissonal després de la força gregoriana que duu l'incís melòdic *sol-la-fa-re*, per tal d'arribar amb serenor a la dolcesa del compàs següent. Sense moure's d'ací, ben mireu el compàs cinquè, bo i notant l'ascensió robusta que pren en la repetició del passatge susdit, el massís de l'obra.

Madrigal XV

La selecció d'aital lletra ens diu el bon gust literari del nostre mestre; es treta dels *Cants d'amor* del susdit Auzias March; aprofita solament l'última estrofa del cant XXIV, i de la Tornada amb què fineix el cant en fa la segona part del Madrigal.

La música d'aquest Madrigal es elegia plena; mireu, si més no, l'estructura de la frase iniciada pel Cantus, a la qual corresponen les altres veus amb rigurosa imitació, i la tonalitat trista que sap punyir tot d'una. El desenrotllament temàtic en imitacions continua fins acabar el concepte poètic expressat en els quatre primers versos. Abandona aital forma per a retreure momentàniament l'harmònica que expressa sil·làbicament amb acords en arribar a les paraules «no puch dormir» a la pàg. 186; el contrast fereix fondament en tornar de bell nou a la primitiva forma ca-

nònica finint la cadença a la sensible després del ben dir el retard de l'Altus i l'harmonització del Tenor, en el compàs primer de la pàg. 187 i son anterior. És altre dels passatges que rarament es troben en obres similars; jo potser no he vist mai aital procediment en aquells temps. Una vegada més podem dir que el nostre mestre és un contrapuntista, el qual, damunt les regles absolutes i mecàniques del contrapunt, posseeix ànima forta i una espontaneïtat de mitjans propis d'expressió extraordinària.

Ultra les coses suara anotades, volem encara signar l'entrada del Bassus al compàs sisè de la pàg. 184, primera d'aquest Madrigal; aquesta entrada amb *sol* sobta agradívolament quan hom hi esperava el *re menor*. Així mateix el *sol*, com retard del Tenor al compàs setè de la pàg. 185, és ben dur; i el *si* ♮ del Cantus al compàs vuitè xoca amb el *si* ♭ del Tenor al següent compàs. Fixeu-vos en el compàs setè de la pàg. 187, on el *fa* retardat és molt escaient. Al compàs deu de la pàg. 188 el canvi modal, malgrat el ser-hi momentani, hi és nou i tot fiblant.

I si voleu seguir la segona part, veureu encara com el caràcter elegíac del primer temps ara esdevé dramatisme sagnant. Quanta bellesa! I mireu quina gosadia en mig de tanta meravella, als compassos u, dos i tres de la pàg. 193, etc., etc.

Per a acabar d'una vegada, fem avinent que no havem dubtat en treure l'alteració del *fa* del Tenor en el compàs cinquè de la pàg. 193, car seria una sotragada harmònica massa avençada per aquell temps; malgrat tot, repetim, En Brudieu prou és capaç d'alterar una veu abans de resoldre son retard corresponent; seguiu, per tant, la versió que més vos plagui.

Madrigal XVI

Poesia de poeta desconegut per nosaltres. En Brudieu preferí donar-nos, aplicada de mà pròpia, lletra diferent amb música totalment igual no obstant la divisió del Madrigal en quatre parts. La música d'aquest Madrigal fa contrast amb la dels precedents; l'alegria que ens amostra és una excepció ben remarcable en son llibre, on les composicions sempre serioses, van amarades d'una dolça melangia sempre enyoradisa. Tot hi és joia i intimitat de gaudi; els xocs i combinació de veus i els moviments rítmics hi són plaents i populars. Ens allibera de tot comentari les magistrals audicions que d'ell n'ha fet l'Orfeó Català amb el títol *Les sagetes que amor tira*, com havem dit al començament.

Per a acabar, vull repetir ço que escrivia en mon estudi *Músics vells de la terra*. Si el Luca Marenzio (1550-1599), aquell idealista compositor de Madrigals, el motejaren sos contemporanis dient-li amb admiració «il più bel cigno d'Italia»; jo, avui, després de transcriure i llegir atentament els Madrigals d'En Brudieu, em refermo en la convicció allí exposada de què el nostre mestre és el Luca Marenzio de la terra nostrada, quant a la dolcesa d'expressió i sentiment. Aquell viure en la muntanya de La Seu d'Urgell, separat dels mestres cinccentistes dels grans centres musicals, lluny de causar-li dany, fou per a ell benedicció del Paradís; i així, a ple pulmó i

Biblioteca de Catalunya

amb veu ben alta, podia dir en sa adreça al duc de Savoia, «que les gents no s'estranyessin de la gosadia d'un muntanyès en fer-li ofrena d'un llibre de música, car si la música, més que altra art, s'estatja en el cel, *paresce que nos cae mas serca ..... a los que estamos retirados en el Monte*».

Paraules ben justes, dites com mot de profecia, que jo subscric després de quatre centúries per al bon nom de l'il·lustre mestre i de la Catalunya renaixent.

F. P.

MISSA D'EN BRUDIEU

TROBALLA DE LA MISSA. — Fins ara quasi no coneixíem mica de música sagrada del mestre Brudieu, i pel tast que ens brindava amb els *Goigs de Nostra Dona* sentíem fretura i fins desconhort d'enyorança per aquella altra música que bo i cercant-la ja ens corferia. La sort, però, ens ha estat avui ben generosa; això ens fa esperar que altra volta ens serà més gentil encara.

A punt d'eixir el llibre de Madrigals de l'illustre mestre, pujàrem per segona volta, i comissionats per l'Institut d'Estudis Catalans, a aquella típica ciutat d'Urgell per a revisar les notes biogràfiques que suara havem donat. Dos anys enrera, amb l'ajut del nostre bon amic Mn. Pere Pujol, havíem fet una recerca escrupulosa pels indrets tots d'aquell arxiu i del temple cercant música del vell mestre, sense aconseguir altra troballa sinó que les obres d'En Brudieu havien passat la frontera en temps de revolta amb el bon zel d'alliberar-les de tota malmetença. Aquesta vegada, però, gràcies a la bondat del senyor canonge Francesc Palau, arxiver, el qual ens donà tota mena de facilitats per a l'estudi dels llibres capitulars (aquest record valgui com bon agraïment), poguérem regirar un per un els llibres que es guarden a la biblioteca dita del «bisbe Riu», desconeguda fins ara per nosaltres. Malgrat el fred de dies tots de neu, escalfats per l'entusiasme foll, furgàvem a una banda i altra, quan de sobte la nostra mà febrosa aixecava un gros volum de música manuscrita que tiràvem desillusionats a la sola vista de les primeres pàgines, i que amb rezel cullíem de bell nou per cerciorar-nos de son contingut, i oh cels!... com per encant, els nostres ulls espurnejants pel deliri que sentíem, just sabien llegir el títol de la *Missa defunctorum cum quatuor vocibus Joannes Brudieu*. Aquell Brudieu l'ombra del qual seguíem per aquells prats i carrers, per aquells claustres, per aquell chor i per aquells altars, la despulla del qual trepitjàvem potser damunt el llosam d'aquell sant temple, des del cel ens feia el miracle.

DESCRIPCIÓ DEL MANUSCRIT. — És un volum ms., in foli major, de quaranta tres fulls. Els tres primers, sens dubte a causa de llur mal estat, varen refer-los en època posterior. En el foli 4 comença la numeració primitiva de cada pàgina, la

qual continua fins a l'acabament. Descomptant així els tres primers fulls, compta el volum vuitanta pàgines de notació musical, que constitueix el cos del ms., dues pàgines que en època més recent (finals del XVIII.è segle?) aprofitaren per escriure el motet a tres veus *Adjuva nos* i la darrera en què hi ha transcrit, sense ésser anotat, d'escriptura de la del cos del volum, el salm *De profundis* en versets sencers i solament incoats alternativament. Contenen els tres primers fulls (comença en el f. 1 v.º) l'*Introit* i *Kirie* d'una Missa de difunts. Segueix de seguida (f. 2 v.º) *Kirie, Gloria in excelsis, Credo, Sanctus,* amb el motet intercalat *O memoriale mortis Domini,* i immediatament *Agnus Dei.* Tot això és anònim. En la pàg. 25 comença : «Missa *O Magnum Misterium* Thomae Ludovici de Victoria.» Finida aquesta, segueix, pàg. 43, en títol vermell : «Missae Papae Marcelli cum quatuor voci.s Prenestrini.» I finalment, pàg. 63, en títol negre, escrit a doble pàgina : «Missae Defunctorum cum quatuor vocibus Joannes Brudieu.», la qual comprèn de la susdita pàg. 63 a la 80 inclusius. Els mots indicadors de les veus i les inicials de la lletra són en vermell, el restant del text és en negre, escrit amb lletra redonella molt ben treballada. No cal dir que usa *s* llarga semblant a *ſ* i també algunes abreviatures com la ratlleta damunt de *u* en *secundum* per a indicar la supressió de *m* final. L'ús constant de *v* en els mots CANTVS, ALTVS, BASSVS, sempre en capitals, li acaben de donar plenament el caràcter d'un manuscrit musical del primer quart del XVII.è segle. Les xifres 5 i 7 que utilitza en la numeració de les pàgines són de pura forma cinccentista. És enquadernat amb tapes de cartró folrades de pell (abans negre i avui rogenca), sòbriament decorades. El llibre sembla escrit d'una tirada i per una sola mà, menys els tres fulls primers i els dos últims que són afegits i copiats potser més tard, com acabem de dir. Recordeu que el capítol de La Seu tenia sempre els seus copistes, als quals el mestre de cant devia prestar la música per tal que en donessin bona còpia al chor de la Catedral. La gràfica bonica d'aitals obres potser ens dóna dret a suposar que l'escriptor d'aital llibre seria un d'aquests copistes d'ofici.

Les nou invocacions del Kyrie del foli 1 v.º són adaptades, nota per nota, damunt el fragment contrapuntístic dels Kyrie d'En Brudieu en sa tercera part. La Missa dels ff. 2 v.º - 24 és d'una rectíssima construcció cinccentista, no així el final, que desdiu de tot el precedent. El llibre duu els marges laterals i inferiors molt matxucats i groguencs, prova palesa de la llur usança en dies llunyans. La Missa d'En Brudieu dóna senyals d'haver estat molt cantada, i encara serva el tirany de cinta enganxada als lloms dels folis. Si bé la notació d'aquest volum al començament anava sense barres de compàs a l'estil de l'època, foren afegides més tard per tal de facilitar la lectura a totes les composicions que més servirien aquells dies; així es dóna el cas, en la nostra Missa per exemple, que el *Sanctus* i l'*Agnus,* a semblança d'un fragment de l'*Ofertori,* just són barrats, puix el cant gregorià seria potser la peça de recanvi en aquests indrets.

Aquesta Missa, *a priori,* ja és de tot preu per nosaltres, car fins al present, a Catalunya no havia aparegut, que sapiguem, una composició així, amb nom de mes-

tre català conegut, i escrita, poc ça poc lla, els mateixos dies que En Palestrina i En Victòria a Roma componien llurs *Misses de Requiem.*

En la impossibilitat de reproduir-la integralment, vegeu a continuació un fragment de la composició assenyalada tal com se'ns dóna al llibre citat.

ESTÈTICA MUSICAL-LITÚRGICA DEL REQUIEM D'EN BRUDIEU. — El lector haurà gustat la meravella musical dels Madrigals que el meu venerat mestre Pedrell acaba d'estudiar. Que se'ns perdoni la gosadia si darrera d'ell, petits com som, volem subratllar una mica aquesta Missa del finíssim Brudieu. Sense el seu adoctrinament poc sabríem tastar ni trobar tan bella la polifonia sagrada; les seves obres, les seves lliçons, l'ànima mateixa que ell va saber infondre dins nosaltres, per força traspuaran en la nostra recerca amorosa sobre els vells mestres nacionals, i aquesta sentor fresca del nostre patriarca, en serà la gratitud eterna.

En donar aquesta composició no fem més que reproduir-la exactament tal com apareix al manuscrit, el qual d'altra banda és d'una rectitud i fidelitat sense tara; ¡tan debò poguéssim dir altre tant de l'edició impresa dels Madrigals descrits!, com anotava el mestre Pedrell.

Quant a la suplència i aclariment d'alguns accidents anomenats de «tradició» no escrits en el llibre i practicats pels cantors antics, encara havem seguit íntegrament el manuscrit, car tractant-se d'una composició litúrgica tan seriosa com la present, havem cregut seria cosa millor que el lector segueixi amb tota llibertat la pràctica admesa quasi arreu a la segona meitat del segle XVI.è * i que, en part, apareix ja en el nostre manuscrit, on aitals accidents assats voltes són afegits per mà posterior. D'altrà banda, és ben curiós que amb tants anys d'usança i en dies ja ben recents relativament, només hi anotessin els que nosaltres transcrivim. Ultra això, però, ens trobem en dies que la ciència gregoriana com el genuí cant del poble ens han fet gustar més i més les modalitats arcaiques i fins mig indecises, i ens donen sovint passatges de *tritons reals* i *quintes disminuïdes* de formosor exquisida; a més de què el modernisme musical ens deixa percebre tota mena de modalitats antigues, assabentant-nos que també són belles i aciençades. Tot això ens dóna motiu per dubtar, alguna vegada, de quina seria la pràctica dels polifonistes, malgrat les notes aclaratòries que en aquest sentit duen els tractadistes.

En Brudieu, seguint la usança de son temps, comença les diferents parts d'aquesta Missa amb la melodia gregoriana. De la nostra banda prou havem mirat si podíem aclarir l'edició de la qual se serviren els copistes de La Seu per a escriure llurs can-

* És cosa sabuda que aitals accidents eren motivats:

a) El ♭, per a evitar la relació de tritó o de quinta disminuïda.

b) El ♭, quan al damunt de sis notes d'un exacord es trobava una nota que només passava una segona damunt d'ell per a descendir tot seguit.

c) El ♯ o el ♮, a les cadences perfectes i fins a les semicadences. (Vegeu, entre altres, l'H. Expert en sa introducció a *Les Maîtres Musiciens de la Renaissance Française,* llibre vuitè.)

FACSÍMIL DEL MS. QUE CONTÉ LA MISSA D'EN BRUDIEU
(Arxiu Capitular de La Seu d'Urgell

torals, d'on En Brudieu traduïa aquests fragments, detall curiós que ens hauria donat la clau per a seguir l'evolució artística del cant gregorià a les catedrals catalanès. L'eminent P. Suñol de nostre Montserrat, tampoc ha pogut aclarir-nos aquest punt malgrat ses recerques. Aquells dies ¡eren tan diferents les versions dels llibres de cant a les esglésies de Catalunya!...

Aquesta Missa no duu el *Tracte*, ni la *Seqüència*, ni el *verset* de l'ofertori, ni l'antífona amb son verset de la *Comunió;* àdhuc l'*Absolta* se'ns dóna fragmentàriament. És la consuetud d'aquells dies; unes voltes per no allargar els actes litúrgics, altres per tal que la comunitat alternés amb els cantors, i altres per no atrevir-se a substituir la melopea gregoriana, de si prou bella i escaiguda, per a les funeràlies cristianes. Sobre la prosa *Dies illa*, ja és altre cas : d'origen i d'usança francescana ja a mitjans del segle XIII.è, en moltes esglésies no fou introduïda fins a darreries del segle XV.è, rebent sa consagració definitiva amb la reforma del Missal de Pius V. Els polifonistes, almenys entre nosaltres que sapiguem, no compongueren aital seqüència fins a començaments del segle XVII.è,[1] fos per la raó esmentada, fos també per la impossibilitat «de poder igualar, menys superar, aquesta melopea talment adaptada a la lletra», retraient la dita d'En Coussemaker;[2] melodia altrament ben antiga com xuclada que és del verset de l'*Absolta Libera me* del segle X, del Tractus *Absolve*, etcètera, per cert tota calmosa i asserenada, contrarrestant l'esfereïment punyidor de l'Edat mitjana davant la temença del Jutge Suprem ja massa proper, segons la preocupació llur.

Introitus (p. 215)

És la pregària humil i tota confiada que brolla del capítol II del llibre IV d'Esdras. En Brudieu, una vegada posat l'iniciament temàtic de la monodia gregoriana, bo i seguint-la amb el Cantus, sigui ampliant-la, contraient-la o prolongant-la, poc se'n preocupa gaire en les altres veus. Sa genial inventiva el duu més enllà, i tot restant en el marc simple i reduidíssim d'aquesta corba melòdica, concebuda amb tanta simplicitat de formes, amb una escala tan limitada, amb ses cadences sempre a la final modal, característiques totes del sisè modo gregorià, ell hi poua tot d'una altre iniciament, mig melòdic mig bàssic, en la veu inferior el qual Tenor pren seguidament a la quinta superior i que servirà d'eix controlant en el desgranament de la composició entera. Aquest punt, però, és massa interessant per tractar-lo a corre-cuita; per tal d'estudiar-lo globalment el tractarem a part.

Aquesta melodia aparentment monòtona, dóna marge a l'autor per a cercar brodadures harmòniques, passant pels tons relatius i més aproximats al *fa major;* això, junt amb el descabdellament melòdic de cada una de les veus, fa d'aquest Introit una joia sense parió.

1. Al llibre *Missarum decem a Clarissimis Musicis compositarum*. Romae in aedib. Jacobi Ivnctag. M D. XXII. es dóna una Missa de *Requiem* d'En Brumel amb algunes estrofes d'aital seqüència que s'alternaven amb el gregorià. Vegeu el *Catàleg dels Manuscrits musicals de la Col·lecció Pedrell*, I, p. 19, on es cita una Missa de *Requiem* d'En F. Dàvila i Páez, mort en 1618. amb la seqüència *Dies illa*.

2. *Histoire de l'harmonie*, p. 119.

Mireu com és fina aquesta gravetat del Bassus i aquest ritme una mica més mogut en el Tenor i Bassus al començament de l'Introit. A la pàg. 216, compàs primer, el Cantus ens dóna el *la* allargant-lo més i més en senyal de la serenitat i fe de l'oració del vianant. Aquest moviment descendent de les veus mentre el Cantus teixeix sa melodia serena, és de notar en tota la pàgina. ¡Quina claredat de llum que duu el retard de quarta i sexta al compàs primer de la pàg. 217!...

Després de tanta volada de melodia, al compàs setè de la pàg. 217 tot és calma, per a donar pas al Tenor que inicii accidentalment altre grup temàtic que seguiran les veus per a finir el *luceat eis* amb el repòs venturós del just llençat en mans del Déu Provident. L'atreviment harmònic del compàs deu d'aquesta pàgina, sobta l'oïda bo i sacudint l'ànima afiançada ja per la clemença divinal. Així ho fa el nostre Brudieu, el qual, avençant-se als temps, sap, mitjançant dureses aparents, treure dramatismes colpidors.

Què direm, però, del verset *Te decet hymnus?*... El seny litúrgic de l'Església féu que aquesta melopea gregoriana, com la del verset del *Communio* de Difunts, s'avingués amb la corprenent senzillesa de les entonacions fúnebres; malgrat això, En Brudieu es llença i sap aixecar son cant damunt d'aquesta melodia tan sòbria, fent un conjunt admirable que hom podrà fruir a plaer. L'inicia tota serena i majestuosa, la segueix endolcint-la amb la tendresa de l'Altus, després de la cadença en *re menor*, compàs novè, ve el punyiment de l'*exaudi* tot deprecatiu posat de relleu amb el silenci complet de les veus, desplegant-se amb galanor fins arribar a l'*ad te omnis* del Tenor que recorda el començament de l'Introit, repetit i brodat per les veus fins al *caro veniet* remorós del sant ascendiment de tota carn rediviva volant al Déu Excels. Aquesta octava descendent per graus de l'Altus al mot *meam* que recorda el tetracord inicial, ací, però, doblat, la repeteix el Tenor amb tota amplada rítmica com refermant l'esperança del Job sofrent esguardant les seves carns en desfeta horrorosa. Quina melositat la d'aquests retards!... Ell hi juga amb els de quarta, i sexta amb els de sèptima, amb els de novena, i fins amb els de quarta i novena, i els de sèptima i novena. Analitzeu-los, car seria un no acabar si intentéssim donar-ne exemples. El *re* retardat pel Tenor al compàs tercer de la pàgina 219, quan resolt, fa *quintes* ben molçudes amb la veu superior.

Kyrie (p. 220) Mireu ací com la pregària hi comença, bo i confusa, malgrat obrir els ulls a la Trina clemença; de mica en mica s'aixampla; amb el cap cot i mans juntes va enlairant-se al *Christe*, el Redemptor, per a descloure's enardida a les postreres aclamacions davant el Sant Esperit, donador de tota mercè de pietat i gràcia. La melodia gregoriana hi sura als *Kyrie* primers, servant-la sols el Cantus malgrat l'iniciament del Tenor i l'Altus; no així al *Christe*, que hi resta un xic velada, per arribar al *Kyrie* darrer *ex abrupto*, servint-se, com d'alenada coratjosa, d'aquell interval de cinquena descendent, distintiu com és de la corba gregoriana en son últim *Kyrie* que ell vesteix i eixampla amb tanta frondositat de ramatge.

Baixem, però, més al detall. És bonic el començar del *Kyrie*, pàg. 220, on mentre el Tenor inicia el cant litúrgic, el Bassus va brodant les petites imitacions de les veus restants. En Brudieu, si més no, té el sentiment estètic vivíssim, i per això, en donar-se compte de son descabdellament vocal talment exultant, burla la cadença a la paral·lela dominant del *fa major*, modulant a la dominant de *si* ♭ amb acords sincopats amb dissimul, fins retornar al repòs final damunt la tònica *fa*. Vegeu quina gràcia tenen els retards dels compassos deu i onzè d'aquesta pàgina.

Pareu també esment en el començar del *Christe* com recordant el compàs novè de la pàgina precedent; per tal de retreure el consegüent de la corba gregoriana el Bassus ondula amb gràcia mentre l'Altus, bo i no ultrapassant el terme limitat d'una quinta i sexta, es mou rítmicament agradabilíssim. La successió harmònica dels compassos novè i desè d'aquesta pàgina, recorda la fina austeritat del gran Morales en son *Officium defunctorum*.

Mireu encara l'últim *Kyrie* (p. 222). El Tenor i l'Altus ixen d'un mateix lloc; aquest puja, el de més enllà descendeix, trobant-se a l'octava per a remarcar el crit del Cantus que, imitant el Tenor, entra a la quinta, ara, però, doblada per l'Altus. La plenitud de conjunt en entrar el Bassus fa trontollar d'emoció intensa. ¡Quina formosor la del compàs sisè d'aquesta pàgina! El *sol* es dobla de moment, sobtant l'oïda que esperava la cadença al *la;* la sensible *mi*, doblada encara, per a resoldre al compàs següent, hi fa gràcia immensa. Si aquell interval inicial de quinta descendent ens fiblà, tot d'una, ací entra el Bassus, compàs dotzè, remarcant el motiu gregorià com conseqüent a la descensió susdita; motiu que, repetit per les veus superiors, dóna marge a l'evolució enèrgica del massís vocal, per a acabar amb el jubilus de les veus blanques sostingudes sòbriament per les inferiors, alhora que el Bassus repeteix el tetracord descendent ja conegut pel començament de l'obra. Les línies vocals descendents dominen sempre; entre tant, les que pugen semblen dur bon coratge al mortal, enlairant son esperit abatut pel colpiment del pecat.

Es pràctica gregoriana dels temps clàssics no fer distinció entre els cants funeralicis i els altres cants de festa; les melodies sempre són centonitzades segons les mateixes lleis i ragen d'idèntiques fonts. Es suprimeix, però, l'*Al·leluia*, cant de triomf benaurat, per respecte a la mort massa feréstega als ulls dels vianants, a diferència dels temps antics en els quals la usança de l'*Al·leluia* simbolitzava la victòria exultant de l'ànima alliberada de tota despulla feixuga de la carn mortal; fins més tard la litúrgia no acceptà la vestimenta endolada, avenint-se a les usances dels temps i dels pobles. D'aquí ve que la corba gregoriana que En Brudieu pren inicialment en totes les veus, no es distingeix pas del *Justus ut palma florebit*, ni d'aquell miracle de tendresa a la nit santa de Nadal, ni del crit joiós de la Pasqua triomfant en el cant melismàtic d'aquest indret del Sacrifici de la Missa. Graduale (p. 224)

Posada la introducció gregoriana, l'Altus segueix sa corba fragmentària repetint-se successivament. La trajectòria del Cantus, a simple vista, ja dóna sensació

Biblioteca de Catalunya

forta de bellesa; l'Altus encara se'ns amostra joia pura i les dues veus inferiors amb més calma i serè repòs àdhuc retreuen el tetracord inicial que el Bassus dobla a l'octava inferior, compàs setè d'aquesta pàgina 224, amb frescor serenosa. Des d'ací en avant, les veus ja no callen i es mouen totes insistint en el repòs beat que demanen pels difunts; el Cantus s'enlaira com la veu cantant de la pregària; si les dues veus superiors, per excepció, ací segueixen corbes ascencionals, el Tenor i el Bassus refermen aquell tetracord descendent, cantant amb terceres al final de la pàgina susdita. Quin coratge Brudieu! Desglosseu una per una les veus, i mireu quanta galanor al conjunt!... Si al compàs quart de la pàg. 225, dolç com era, esperàveu la cadença en *la menor*, el mestre ens guanya en l'instint estètic i per això burla el repòs que cercàvem; alhora ens alena sempre amunt, i si ens fa temença tanta pujada, el Bassus sempre melòdic fins ara, ací ens canta amb intervals de quarta i cinquena, compàs tretzè i següents, ben propris d'altra banda, mentre l'Altus i el Tenor ens donen sensació de descans provisional amb el retard del compàs catorzè. Quin clam per la llum perpetua! Mireu a la pàg. 226 quin *luceat eis!;* el Cantus l'inicia i l'eixampla amb coratgia i el prolonga amb finor, endolcint-lo amb la sensible *sol* ♯ per alliberar-lo a la tònica *la* amb l'escaiença de l'acord incomplet. Les altres veus, si més no, humils, pugen i corren vers la llum eternal que fins ací van cercant pels traspassats ja mai més moridors.

† In memoria (p. 227)

Segueix aquest verset tot molçut fins a la fi i digne de tot estudi. Inicialment se'ns presenta amb el *do* ♯ que ja no l'haurem més; amb això la vaguetat modal àdhuc es sensibilitza, i nosaltres l'havem volgut deixar intacte per tal que no en perdi l'aire de beutat que en aquest punt se li dóna. En Brudieu, hom n'és ja convençut, és l'artista mesurat el qual tot d'una sap, però, cercar contrastants colpidors; el retard punyent del compàs desè, n'és un bell exemple. Damunt de tot, ací, havem de remarcar una cosa; aquest verset és l'únic fragment del *Requiem* que se'ns dóna a tres veus com recordant el paper de solista cantant *ad gradus ambonae*, distintiu per cert ben sagrat de centúries enrera. Aquesta supressió del Bassus en aquest indret, és d'un efecte meravellós pel contrast susdit, i pel caire d'esperança *infalible* que amb això pren la pregària exequial.

Fixeu-vos en l'*erit justus* (compàs catorzè) iniciat amb terceres per les dues veus inferiors i repetit a la quinta superior per la veu del Cantus. El vocalís punyent del mot *mala* a la veu extrema, fa ben dramàtica l'assegurança en Déu, qui no punirà amb maledicció el just pel qual es fa ací la pregària cantada. Aquest fragment, el més fi de tota l'obra, com si d'altra banda tingués regust de tràgic, En Brudieu l'endolceix encara amb la successió de sextes entre el Cantus i l'Altus, finalitzant aquest últim amb el tetracord descendent, grup característic que regalima morenor de pagès i conhortament d'ànima ungida en la música del nostre mestre.

Offertorium (p. 229)

Tasteu-la aquesta part del *Requiem* del mestre Brudieu. Jo no crec que desdigui d'En Morales l'auster, ni d'En Guerrero el dolç, ni menys d'En Victòria,

malgrat ésser el místic més dramàtic de la polifonia. Oït l'iniciament gregorià que porta el Tenor, us soptarà el *la* del Cantus; escolteu, però, tot seguit el *re* de l'Altus, i si vostres llavis fins ací mormolaven pregària, el vostre esguard se'n tornarà humit al *libera animas* que desglossen amb moviment imitatiu les veus restants. Aquest saber fer callar una veu i a l'ensems donar entrada a una altra veu al punt mig, quina gràcia! Aquella parada del Cantus per a reprendre a la sexta superior el *libera animas* del compàs quatre com colpeix!... I el dogma de la Comunió dels Sants, si se'n referma amb la plenitud de l'*omnium fidelium!*... Quina insistència en el mot *defunctorum!*... Estudieu encara els variats repòs i entrades de les tres veus damunt aquell Bassus sempre mormolant fins al compàs onzè de la pàg. 230. Us pensareu que la veu superior del compàs quatre d'aquesta pàgina naturalment deu pujar al *si* ♭ per trobar al *la* sa desinència; no obstant, ella romandrà humilment al *sol* deixant el camp ben lliure al Tenor perquè canti aquell *si* amb timbre ben contrastant; ja vindrà el Cantus ascendent al *la*, al *si* ♭, i fins al *do*, per a retornar a la cadença *sol*. Aquest procediment el trobareu arreu d'aquesta Missa.

La cadença unissonal amb octaves al compàs vuitè d'aquesta pàgina, i la seguida de les veus imitant una insinuació del tema gregorià, preparen per a demanar amb fe plena l'alliberament de *poenis inferni* des d'ací fins al compàs tercer de la pàg. 231. El Tenor, amb resignació mig tremolosa, com de contrariada, hi repeteix el tricord *la-la, fa-sol-la*, del *libera* inicial escursat en sa duració temporal; el Bassus i l'Altus, però, amb so més ampla, encara el subratllen, fins que el Cantus entra a doble octava del Bassus, tot suplicant ardentment.

Allibereu-les del drac, continua la pregària, i el Bassus, compàs sisè de la pàgina senyalada, torna altra volta retraient el tricord susdit; ací, però, se'ns fa més dramàtic, car les veus el reprenen a llur grat, fins quan el Bassus s'enlaira de quinta que repeteixen les veus segons llei de contrapunt. Quina força aquests *de ore leonis!*... I el Tenor s'avença amb el *ne absorbeat eas tartarus*, compàs quatre de la pàg. 232, aportant de nou altre motiu que les veus descabdellen amb plenitud. Al compàs dotzè, l'Altus, es mou de bell nou, remembrant la corba gregoriana que desgranen tot seguit les altres veus. Més avall, compàs primer de la pàg. 234, el Cantus ix amb corba nova, ja oïda fragmentàriament en el Tenor del compàs sisè de la pàgina anterior i en l'Altus del compàs deu de la mateixa, finalitzant el *lucem sanctam* amb la successió harmònica ben pròpria d'En Brudieu. El coratge del nostre mestre, com veieu, no s'és pas enxiquit, car entren les veus extremes aportant, si més no, altra corba nova, que canten amb terceres, la qual és seguida per les dues veus intermitges i cantada amb octaves; així la prolonga fins al primer compàs de la pàgina següent, 235, on el Tenor i el Cantus entren altra vegada amb nou fragment, que canten amb sextes, i aquest, prou el prolongaran fins a la fi. Dieu-me si és possible aguantar-se tant i amb tanta sort; la modulació hi és ben parca, no movent-se de *sol menor* i sos relatius.

Aquest ofertori encara és més remarcable si atenem que sa estructura musical

és originada pel tricord ornamentat, el qual és engendrat també d'aquella fórmula tetracordal del començament com més avall estudiarem. La melodia gregoriana en segon modo, vella d'onze centúries, gira tota entorn de ses notes modals *fa* i *re;* al moure's puja un tetracord damunt la dominant *fa*, o baixa un tetracord sots la final *re;* el caire *deprecatiu* que li dóna En Brudieu a canvi de sa *tristor* característica, pren color noblement litúrgica en aquest indret. Aital melopea restaria íntegra si desmembressin les veus reduint-les a l'ossamenta llur, com fa En Pere Wagner amostrant qualque bell exemple en el primer volum de sa obra *Geschichte der Messe.**

Semblava cansador per tanta llargada, i mireu com tot ell se'ns ha tornat ple de formosor; és el secret d'aquells dies. Vulgueu fer bona comparança d'aquest ofertori amb els *Goigs de Nostra Dona* i en trobareu analogia ben palesa.

Sanctus (p. 236)

Fixeu-vos com la simplicitat d'aquest *Sanctus* contrasta amb l'estiregassament grandiós que saben donar-li altres polifonistes. El desenrotllament temàtic és el més simple; mentre el Cantus es deté en la successió unissonal de la melodia gregoriana tota degenerada, les veus inferiors juguen dos petits incisos temàtics. Després de la primera frase introductòria, la qual broda finament el cant pla del Cantus, entren amb un nou motiu contrapuntístic que va esgranant-se fins a l'*Hosanna* on l'Altus i el Tenor, avençant-se al petit incís gregorià del Cantus com anteriorment havien fet al *Pleni sunt*, saben donar un relleu molt característic a tot el període musical. Entretant el mestre es complaurà en fer dir el Bassus que canta amb dissimul el tetracord del començament. Els polifonistes clàssics són així; d'una petita melodia com aquesta, talment arcaica i de modalitat indefinida, prova palesa de sa antigor, ells, sense forçar-s'hi gaire, amb naturalitat encisadora, saben construir amb placèvola galanor. D'altra banda la clara sobrietat d'aquest *Sanctus* sembla ben a posta per tal que no desdís d'aquell recitatiu prefacial tan simple, amb el qual la melodia típica d'aquest *Sanctus*, el més vell del recull romà, no forma sinó una sola peça melòdica.

Aquest *Sanctus*, com el *Benedictus* i l'*Agnus*, posen de relleu la tècnica assenyada d'En Brudieu, amb la qual sap reeixir-se sense cansament fins d'aitals recitatius tractats com *cantus firmus*, el més auster.

Benedictus (p. 238)

Seguint el model del *Sanctus* i l'*Agnus*, ja no és el Tenor la veu cantant del fragment inicial gregorià, sinó que serà el Cantus; fins aquesta diferència de timbre vocal és tota simpàtica en les parts culminants del Sant Sacrifici. Altra volta les dues veus intermitges s'avencen al Cantus en l'entrada gregoriana, que, seguides del Bassus, embelliran amb tanta floridura aquest passatge. Fixeu-vos, encara, amb el color nou que pren l'ornamentació contrapuntística de l'*Hosanna*, com si talment fos escrit per la ploma seriosa del nostre gran Albert Vila, amb la música del qual duu forta avinentesa aquesta part.

* Leipzig. Breitkopf et Härtel, 1913

Es molt curiós tenir davant les diferents partitures que escrigueren els mestres cinccentistes damunt el peu forçat del cant gregorià. Encara que En Brudieu hi aparegui pobre en aquests indrets, no hi roman pas petit en expressió sentimental.

A la claredat i senzillesa, com d'infant, el mestre sap unir-hi la concisió. Pareu esment al primer *Agnus* com les tres veus inferiors, sense retreure cap imitació, saben brodar el Cantus; incidentalment al *dona eis* retreuen un incís imitat. El segon *Agnus*, tot pla encara, és una mica més ric degut a la cadença mediant que duu el Cantus; petites imitacions, moviments rítmics ben combinats donen blancor d'anyell a tota aquesta part dels tres *Agnus*. Agnus (p. 240)

Fent parió amb el *Sanctus*, la melodia gregoriana, en ambdós casos, se'ns dóna del tot mutilada segons usança del temps; malgrat la formosor que amb això perd tota ella, En Brudieu copsa la vaguetat modal amb la qual tan relleu sabrà donar-li. La línia melòdica original gira entorn de quatre notes, així la deixa En Brudieu; excepcionalment, però, puja a la quarta superior de la final i baixa a la tercera inferior, i no obstant, la inspiració prou li raja i sempre amb vida nova, majorment en arribar al *dona eis requiem* del primer i tercer *Agnus*. En aquest últim, l'ascensió *sempiternam*, ràpida com hi és, punyeix i emociona fondament. Vegeu com En Brudieu, quan vol, sap també servar ben íntegra la melodia gregoriana tractant-la a manera de *fabordó* ornat. Aquesta part de la Missa és model del gènere. A remarcar els compassos segon, tercer i onzè de la pàg. 241, com també el sisè de la pàgina següent.

És cosa difícil i en som ben lluny avui de saber fer amb elements així humils conjunts tan acabats. Aquí el compositor deixa totalment la monodia litúrgica cantada ja deu centúries enrera, i en son lloc escriu aquests acords ben enters perquè s'avinguin amb l'alternança de la clerecia Res més escaient per a cloure el *Requiem*. Els trucs de contrast amb acord tingut per tal de dramatitzar de qualque manera l'ambient i el text litúrgic, són altre dels ressorts bonics d'aquells vells mestres. Aquesta senzillesa de les últimes parts de la Missa contrasta amb l'ornamentació del començament; ací En Brudieu defuig ben a posta aquells esclats de lirisme místic tan estimats pels mestres cinccentistes en aquests indrets del sant Sacrifici. Absolta (p. 243)

Els compassos sisè, setè i vuitè d'aquesta primera part atrauran tot seguit l'atenció per la fórmula harmònica modulant ben aciençada en dies talment antics. Al compàs sisè, hom hi trobarà buidor de primer antuvi, per l'ascensió de quarta al Tenor, fent que el *do* s'oeïxi a dues octaves unissonals; però, quin retard se li dóna i com creix ben aclamatiu el mot *Domine* en tot el restant!

A la pàg. 244 ja no en queda rastre d'aquella melodia milenària, i malgrat això bé s'hi avé prou amb el moment culminant de les funeralies cristianes aquesta beatitud calmosa que sap donar-li el mestre dels Madrigals; el mateix compàs sisè és prou per a soptar agradosament l'oït més fi, per la cadença burlada anant a *re menor*.

El *Kyrie* final és blanc, talment de visió beata; com si no sabés acomiadar-se'n. Vegeu encara el retard d'aquest compàs cinquè, el qual, si més no, sacseja l'esperit; ¡quina placidesa i quin perfum, com d'oli d'unció, sap donar-li per finir son *Requiem!*...

Aquesta és en síntesi l'estètica musical litúrgica de la Missa *pro defunctis* d'En Brudieu. Dissortadament, avui per avui no tenim res més de la música religiosa de l'illustre mestre de La Seu. Serien en gran nombre les Misses que hauria escrit, i segurament el *Requiem* que avui donem no seria el més ric de son repertori. Un mestre com ell, que passà mig segle al redós de la muntanya d'Urgell i que de sopte sens presenta amb música així, espanta el pensar en les belles coses que escriuria; la mateixa espontaneïtat de les seves obres és prova clara de la seva fecunditat. Endemig, assaboriu les engrunes que la sort generosa ens dóna; ja arribarà el dia benaurat que podrem fruir a ultrança el conjunt de l'obra brudieuana.

ASSAIG D'ANÀLISI DE L'ESTRUCTURA MUSICAL D'AQUESTA MISSA. — Fórem ingrats si en començar aquest estudi no féssim memòria d'aquest mestre, En Josep Barberà, ben nostre, i devotíssim deixeble del gran Pedrell, el qual per primera vegada ens parlà d'aitals anàlisis en son Curs de Melòdica.[1] Rebi des d'ací nostre record agraït per la seva gentilesa desinteressada de donar-nos amb breus lliçons el fruit de sos dies treballosos en la recerca dels problemes musicals, i pel guiatge amorós que ens donà en l'estudi que segueix.

Fins aquí havem parlat del que correntment se'n diu el *tema* o *temes* musicals d'una obra. El lector haurà vist com aital tema, generalment, sura pel damunt o sobresurt sempre dins el conjunt musical; ell, però, és insuficient per a fer-nos capir l'alenada de vida interna, origen de l'ambient sonor en el qual es desenrotlla una obra musical.

Ara volem endinsar-nos més enllà fins a trobar la fórmula primària, aquell element vivificant de totes les corbes melòdiques que integren l'obra musical; volem cercar aquella *cèl·lula generatriu*, segons el mot afortunat de l'illustre Vicens d'Indy[2] en parlar-nos d'una cosa que, malgrat l'endevinar-la, potser no l'ha donat a compendre com cal.

La susdita *cèl·lula generatriu* assats voltes consisteix en un petit grup de sons, de si massa reduït, perquè se'ns pugui presentar com el *tema* o *leitmotif;* això tant si mirem l'ordenació mútua dels sons com la llur disposició en el context musical; tant si atenem la llur estructuració com la llur fórmula rítmica que el grup de sons prengui en la frase. El mot que expressa millor la nostra idea per a fer veure la força del grup esmentat, és anomenar-lo el *lligam d'unió*, per traduir aquell més expressiu *trait d'union* que dirien els francesos. L'actuació del grup de sons esmentat es decisiva perquè l'obra reïxi estèticament bella, assolint necessària unitat dintre la varietat.

1. Aquest Curs de Melòdica, organitzat per l'Associació Gregorianista de Barcelona l'any 1917, i en bona hora subvencionat pel nostre Excm. Ajuntament, va donant-se cada any amb fruitada ben escollida.

2. *Cours de Composition musicale*, vol. II.

Pel bon nom d'En Brudieu i perquè els estudiosos, o simplement artistes, ponderin aquesta composició tan bellament una i tan aiençadament variada, cercarem tot seguit aquella fórmula elemental la qual sap fer reviure un bell rengle de corbes i d'enunciats per a donar-los esperit des del començament fins al cloure l'obra.

La *fórmula elemental* que havem trobat després d'un detingut anàlisi d'aquesta composició, és el següent grup de sons:

La característica d'aquest tetracord és que se'ns presenta en direcció descendent, determinant així la direcció general de totes les grans corbes; les corbes amb moviment ascensional són raríssimes i tot belles per llur contrast.

Vegeu com desglossem, sintetitzant, les innombrables formes amb les quals se'ns presenta aquell tetracord:

A) Forma primària

(p. 216)

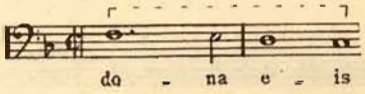

(p. 220)

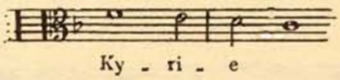

(p. 223)

(p. 224)

(p. 229)

(p. 220)

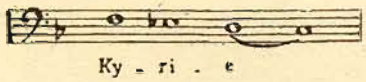

(p. 235)

(p. 216)

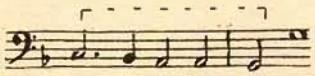

B) **Forma prolongada**

a) Per flexió fluctuant:

(p. 238)

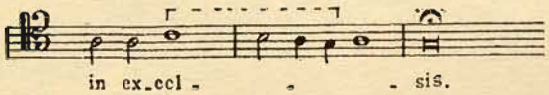

b) Per flexió ascendent:

(p. 235)

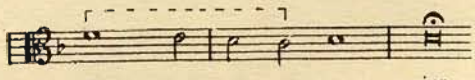

c) Per flexió descendent que eixampla l'àmbit:

(p. 227)

d) Per fluctuació inicial:

(p. 216)

e) Per un grup cadencial:

(p. 237)

f) Per fluctuació terminal:

(p. 234)

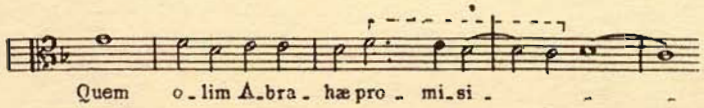

i també

(p. 231)

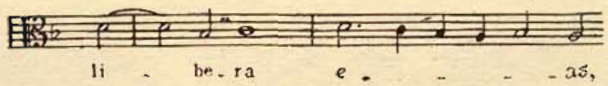

que és l'anterior, però condensada.

C) Forma per juxtaposició tetracordal

a) Per simple repetició amb prolongació fluctuant descedent:

(p. 227)

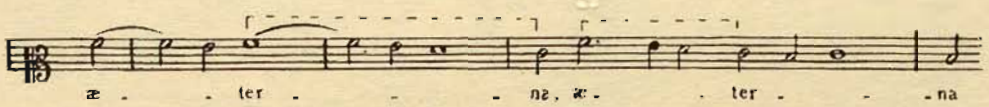

b) Per conjunció tetracordal:

(p. 233)

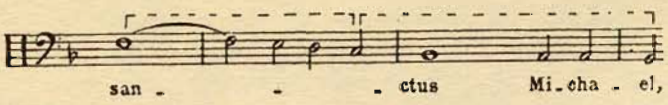

c) Amb un so disjuntiu:

(p. 216)

Biblioteca de Catalunya

d) Amb un grup disjuntiu:

(p. 216)

e) Tetracordal simple:

(p. 224)

f) Amb prolongació terminal conjunta:

(p. 228)

g) Amb prolongació terminal disjunta:

(p. 244) 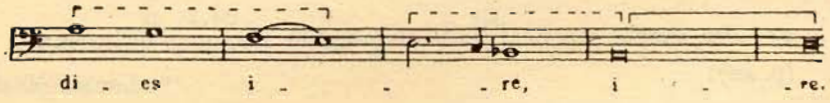

D) **Forma diversificativa**

a) Per amplificació i eixamplament d'àmbit melòdic:

α) Amb so amplificatiu produint una flexió:

(p. 231) 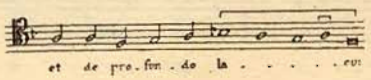

β) Per repetició de sons i prolongació que eixampla l'àmbit fins a la *sexta:*

(p. 232)

γ) Per repetició de sons i amplificada per interposició d'un grup:

(p. 237)

δ) Amplificació interposant un so:

(p. 216)

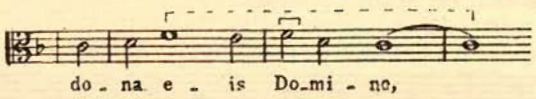

ε) Amplificació interposant un so i flexió descendent:

(p. 216)

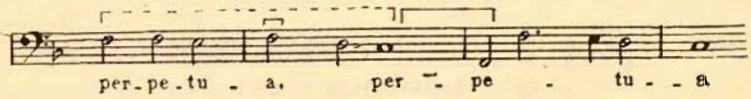

ζ) Interposició d'un so eixamplant l'àmbit fins a la *quinta:*

(p. 216)

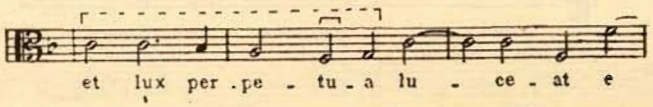

η) Per interposició de sons eixamplant l'àmbit fins a la *sexta:*

(p. 236)

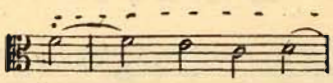

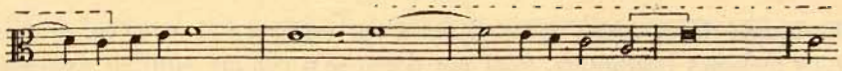

θ) Amplificació interposant sons i eixamplant l'àmbit fins a la falsa *quinta:*

(p. 240)

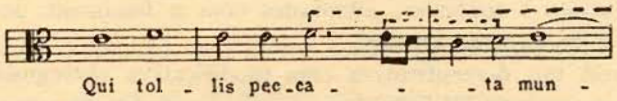

b) Per reducció de l'àmbit melòdic:
El tetracord esdevé tricord per la supressió d'un so extrem:

Vegeu, entre altres, els següents casos:

(p. 217)

(p. 220)

(p. 229)

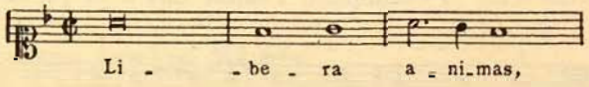

(p. 223)

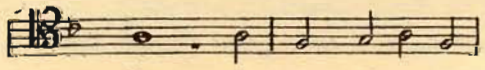

La riquesa de la forma diversificativa del tetracord *fa-mi-re-do*, crea una pila de detalls melòdics insospitats; hom pot donar-se'n compte amb els exemples apuntats. I si la ductilitat de la línia melòdica en la concepció brudieuana ens corprèn, tingueu calma, oh bon lector, i seguiu-nos encara, veureu quanta bellesa raja en les formes amplificatives i contretes, adoptades com a fonament de tota modificació i diversificació d'un element musical.

L'amplificació tan diversificativa com modificativa obtinguda per interposició de sons, com per prolongació, sigui per mitjà d'apèndix com per terminals juxtaposats o soldats, juga potser el paper més important en aquesta Missa. Seria, però, qüestió de presentar-la tota ella en forma fragmentària per a donar-nos compte d'aquest cas insòlit en l'estructuració musical.

L'amplificació més definida i concreta a la qual per comparació reduirem totes les restants, és aquesta:

(p. 215)

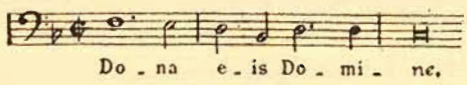

El *si* ♭ és un element amplificatiu que tal com entra a formar part de l'enunciat, exigeix que el *re* del tetracord primari es divideixi en dos, entre els quals es pugui encabir aquell *si* ♭. La insistència percussiva del *re* dóna força a la desinència perquè esdevingui ver terminal.

El tetracord amplificat i fixat així, el trobarem arreu d'aquesta obra de faisó tal, que molts dirien ésser el *Tema* real; en veritat, però, ni ho és, ni en juga el paper.

Exemples de les distints formes que ens ofereix el tetracord primari amplificat de la manera esmentada:

E) Forma modificativa

a) Per substitució de la flexió central i juxtaposant una flexió terminal:
(p. 220)

b) Per interposició d'un so i substitució del terminal per un grup ascensional:

(p. 225)

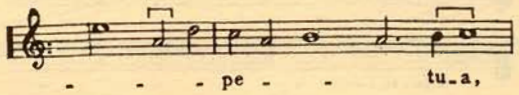

c) Per substitució del terminal descendent per petita prolongació ascendent:

(p. 235)

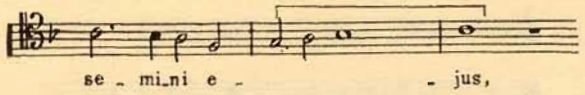

d) Per canvi de disposició en els sons i amb flexió terminal:

(p. 223)

e) Per substitució del so inicial i amb terminal descendent:

(p. 242)

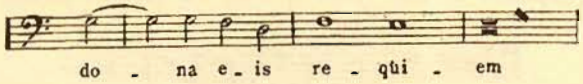

F) **Forma diversificativa**

a) Per amplificació melòdica amb repetició i interposició de sons en moviment disjunt i flexió terminal:

(p. 217)

b) Alhora amb interposició de sons en moviment conjunt:

(p. 229)

c) Alhora amb retrotracció modificativa:

(p. 231)

d) Per amplificació que comunica moviment ascensional a tota la corba:

(p. 232)

e) Per amplificació interposant-se un grup de sons de caràcter ornamental:

(p. 221)

f) Per amplificació de caràcter sinusoidal i modificació del terminal:

(p. 227)

en veritat un xic allunyada de son model.

G) Forma incompleta

a) Per supressió del terminal:

(p. 216)

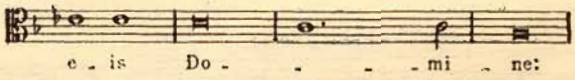

on la quinta *justa* de l'àmbit, per mutació de funcions tonals, es transforma en *falsa* quinta, donant lloc a la següent amplificació per repetició de sons i prolongació ascendent:

(p. 217)

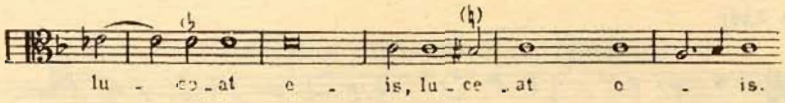

b) Per supressió del so terminal amb substitució de la flexió central:

(p. 231)

H) Forma contreta

a) Per eliminació d'un so i substitució de la flexió central:

(p. 235)

b) Per eliminació i amb prolongació terminal:

(p. 240)

de la qual es deriva aquesta amplificació diversificativa : compareu-lo amb l'exemple:

(p. 241)

i també aquesta contracció amplificada:

(p. 242)

que a sa volta es troba transformada així:

(p. 234)

on es suprimeix la flexió terminal i es modifiquen els elements amplificatius.

c) Per eliminació de sons intermitjos:

(p. 243)

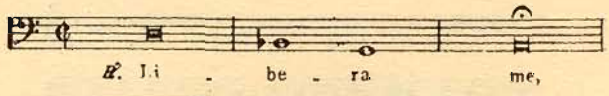

la qual dóna lloc a les següents:

α) Per amplificació:

(p. 232)

que es transforma en aquesta:

β) Per contracció:

(p. 234)

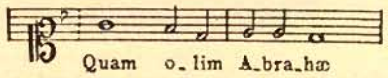

la qual és una contracció de l'exemple primer de la pàgina 110, i encara es transforma així:

γ) Per dilatació i amb flexió cadencial:

(p. 239)

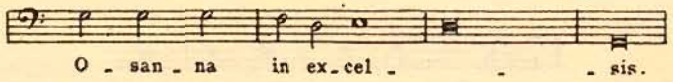

i en aquesta:

δ) Per fragmentació translativa:

(p. 233)

i complint, com si diguéssim, el cicle diversificatiu pot esdevenir a sa primera estructura:

ε)

(p. 238)

que és la de l'exemple darrer de la p. 111, notablement dilatada i modificant-se sols el terminal: i de la qual podem considerar derivada la següent:

ζ)

(p. 236)

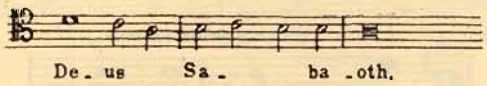

Però la fórmula elemental primària:

Biblioteca de Catalunya

descomposta, pot pendre's com de constitució tricordal:

i si es canvia la disposició dels sons en qualsevol tricord, s'obtenen les fórmules:

Així tenim que el *tema* (valgui el mot per aclariment de la cosa)

(p. 215)

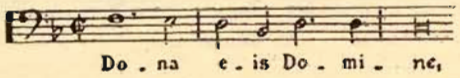

conté una amplificació derivada d'aquella disposició dels sons dels susdits tricords:

b)

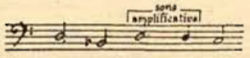

la qual forma podem considerar-la com una contracció, per supressió i eliminació de sons, del *tema* suara senyalat.

Hom recordarà que aquesta fórmula *b)* sura arreu del *Requiem* brudieunià, i com a síntesi jo demano al lector que es fixi amb el *Libera animas* de l'ofertori (p. 229), brollat quasi tot de la fórmula anotada. Vegeu-ne la mostra:

a) Al Cantus:

(p. 229)

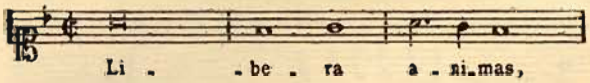

(p. 231)

(p. 233)

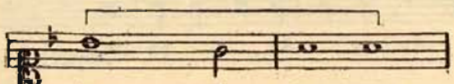

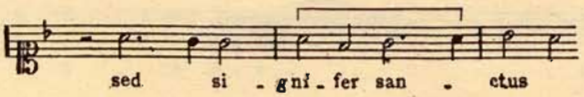

b) A l'Altus:

(p. 229)

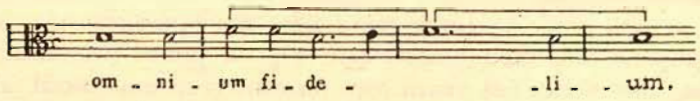

que després s'amplifica així:

(p. 233)

i més tard se li juxtaposa una amplificació del tema originari:

(p. 234)

c) Al Tenor:.

(p. 229)

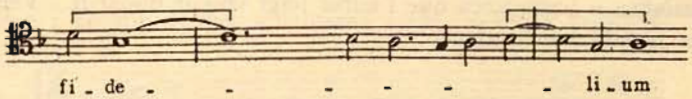

i aquesta que també la duu com inicial i terminal, amb la particularitat que l'última se'ns dóna amb interversió dels sons:

(p. 231)

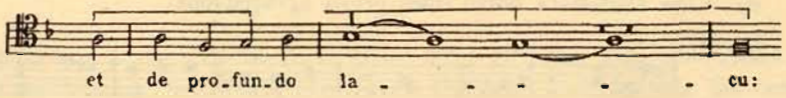

d) Al Bassus:

(p. 231)

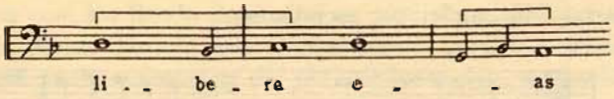

on la desinencial esdevé invertida en sentit descendent, o la següent

(p. 231)

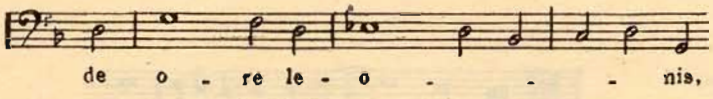

amb prolongació terminal després de les dues fórmules juxtaposades.

Ultra aquestes fórmules melòdiques generades pel tricord estudiat, hom haurà vist altres grups de sons bellament combinats en el teixit d'aquest *Requiem*. Si el lector, però, encara ens fa la mercè, per a termenar aquest enutjós anàlisi, li remarcarem un grup de sons molt característic originat també pel tetracord elemental. Aquests sons, unes voltes ens venen com formant grup desinencial, altres cadencial i altres com a soldadura; siguin com siguin, sempre se'ns donen com forma ornamental. Vegeu-lo:

(p. 217)

el qual és generat pel tetracord elemental convertit en ascendent i prolongat amb la fórmula tricordal suara acabada d'estudiar.

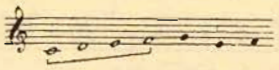

Clar que aquest grup s'estructura i pren formes distints adaptant-se sempre a l'actuació melòdica o harmònica que l'autor hagi volgut donar-li. Vegeu-ne algunes:

a) Com terminal de cadença:

(p. 223)

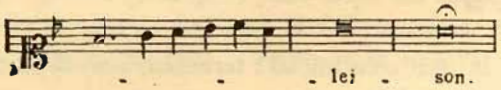

b) Com soldadura entre dues grans agrupacions:

(p. 217)

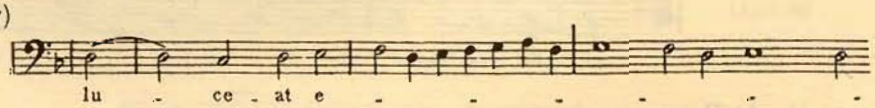

c) Desinencial i incomplet per escurçament:

(p. 232)

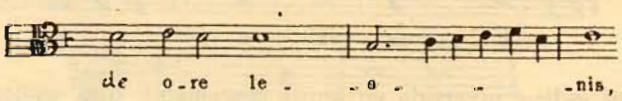

o aquest

(p. 237)

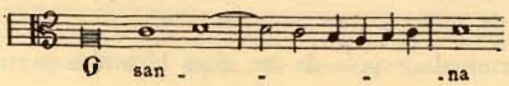

d) Dilatat i amb prolongació desinencial:

(p. 225)

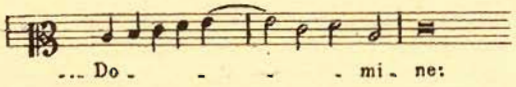

e) Ornamental i formant part del cos de l'enunciat terminal:

(p. 239)

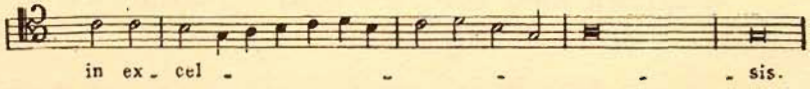

f) Escurçat al principi, dilatat, i amb apèndix cadencial:
(p. 240)

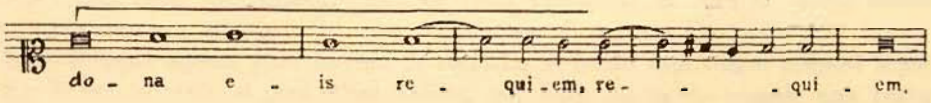

g) Dilatat i amplificat per amalgama amb l'apèndix terminal:

(p. 243)

Amb l'anàlisi que acabem de fer de la Missa d'En Brudieu, hom compendrà que la música dels polifonistes, tot obeint a principis tan àrids com són els del contrapunt clàssic, sabia ésser obra estètica i plenament artística. Ella encara sabia produir emocions fortes com mai s'hagin pogut produir amb mitjans talment senzills. Davant d'un geni com En Brudieu qui sabé escriure obres que així es presten a l'anàlisi i es mantenen fermes damunt tota crítica, hom es pregunta, ¿si aquest és el mestre de muntanya, què serien els mestres del pla i de les ciutats engrandides dins la nostra terra gloriosa?...

CARÀCTER DISTINTIU DE LA MÚSICA D'EN BRUDIEU

Malgrat l'estudi de l'estructura musical d'aquesta Missa, són per dissort massa poques les obres que coneixem d'En Brudieu i el nostre enginy és massa petit perquè sapiguem donar les notes característiques de la personalitat artística del nostre mestre. Sigui com sigui, no pecarem de lleugeresa si avui gosem parlar d'aquest punt, per cert molt interessant, amb el qual vesllumarem mes el nivell musical cinccentista de casa nostra.

En començar aquest punt havem de recordar al lector que tingui present sempre que En Brudieu, ultra el geni d'art potent, per força havia de posseir una cultura musical profunda. Ell entrà en terres catalanes en veritat ben jove; mig any abans de pendre a sa cura el mestratge de La Seu, havia cantat junt amb altres cantors francesos dins el temple d'Urgell; això fa, doncs, suposar que En Brudieu tindria ja una certa tècnica musical apresa en terres de França. No podem assenyalar encara quins serien els mestres venturosos que iniciarien el jove músic en l'art dels sons dins sa terra nadiua; però si podem dir que aquells tractats de didactisme musical de la nació veïna s'agermanarien dins l'esperit del jove mestre en trobar-se a casa nostra amb aquells altres llibres de renom mundial. Així mateix la polifonia dels mestres ibèrics ompliria tot seguit sa taula d'estudis, fent bon parió amb la polifonia de les terres de França i d'arreu del món musical.

És clar, doncs, que les formes musicals en el nostre mestre, seran les de consuetud d'aquells dies que el contrapunt ho era tot dins el camp musical. Sabem tots que aital contrapunt, per ésser bell, no podia reeixir amb la superposició de melodies híbrides; d'aquí ve la cura extremada d'En Brudieu, per tal que les línies melòdiques siguin de finesa clara. Obeint a aquest principi, les seves composicions, tant si són de contrapunt imitatiu lliure o rigurós, tant si són amb contrapunt sil·làbic com florit, assoleixen una distinció en llur estructura i dolça cortesania en llur sentiment.

En la impossibilitat de reduir a principis coses talment esbrinoses d'explicar, i per tal de no enutjar el lector, direm solament ço que segueix.

El caràcter distintiu de la música brudieuana ara com ara sols podem tantejar de dibuixar-lo en la penombra estudiant A) *La conducció melòdica de les veus en general*, B) *La corba melòdica en particular*, C) *El conjunt harmònic de les parts i el llur teixit contrapuntístic*, i D) *Les analogies entre la Missa i els Madrigals*.

A) La conducció melòdica de les veus en general. — En Brudieu és finíssim en el saber dur les parts cantants amb pulcritud i sense sotraqueig de cap mena. Seguint la puresa dels clàssics allunya els intervals de sèptima; encara en els de sexta hi és remiradíssim, no recordem haver trobat en ses obres salts de sexta major ni menor en un mateix incís de la frase musical. Veritat que alguna volta ens dóna efectes velats de tritó i de falsa quinta; quan això fa, es graciós en extrem. Avenint-se amb un dels caires de la nostra música tradicional, usa diverses vegades la *quarta disminuïda* en els tons menors moderns; aquell temps, però, era ja tolerada; d'aital tolerància ell en treu efectismes punyents. Vulgui el lector analitzar una per una les parts cantants i es donarà compte de la netedat de procediment en el ben conduir les veus, creant alhora el teixit meravellós del contrapunt amb autonomia plena de cadascuna de les parts vocals. Aquest puliment i finor que traspuen arreu cadascuna de les veus, dóna un sentiment de tendresa i amabilitat al conjunt que ens fan inconfundible la música d'En Brudieu. Ella s'apega tot seguit a l'oït i ens dóna l'expressió sincera i tota amorosa de la personalitat del mestre. Aquesta ga lanor del fil melòdic de les veus fa que la música d'En Brudieu prengui aquest caire suaument molsut i finíssimament ingenu.

B) La corba melòdica en particular. — En Brudieu, com a bon muntanyès, cantava a tothora. La seva ànima s'era amarada de la saba cançonística de la terra; aquell son tracte íntim amb els nens preveners i aquelles gents senzilles de pagès, és veritat que no li portava l'ambient artístic ni menys l'alternança amb els grans mestres de la polifonia arredossats a l'ombra de la metròpoli romana; en canvi, li donava tal esponjor i placidesa d'esperit que per a ell tot se li feia llum i goig d'infant. És per això que en escriure música nova, sense potser donar-se'n compte, cantussejava, i aquell cantusseig reflectia damunt el seu contrapunt. I que això li hagués passat en escriure Madrigals, no és meravella; és el cas, però, que en escriure una Missa i Missa de Requiem, àdhuc així, talment li passava, com més amunt havem vist i ara de bell nou volem remarcar.

Si la meva crida de convit plau, doncs, al llegidor, jo li demano que posi son esguard damunt el Cantus d'aquest *Requiem*, el qual és el fil conductor que aixeca el *Cantus firmus* de la melopea gregoriana. Mireu com En Brudieu, bo i acceptant la melodia tradicional, hi construeix aquest monument massís en bondat estructural com suara havem estudiat, teixint-hi a son entorn una brodadura melòdica talment d'arabesc; i bo i restant aquell cant amb fesomia pròpia, ell en crea un altre tot popular que ens recorda la difícil facilitat del poble en introduir variants de tota mena en les cançons del folklore musical. No creiem pas que aital procediment dugui tara de poc respecte al cant litúrgic, molt menys encara poca traça d'En Brudieu en subjectar-se al *Cantus firmus;* precisament n'és mestre fecund en aquest punt, com ho ha fet remarcar el mestre Pedrell en estudiar els *Goigs de Nostra Dona.*

Biblioteca de Catalunya

D'aquest efecte que ens donaven les obres d'En Brudieu, havem volgut fer-ne comparança amb altres dels capdavanters del classicisme polifònic i havem constatat que ell no s'hi queda pas enrera. Transcrivim un exemple entre molts que podríem retreure, i és En Victòria amb el qual fem comparança per raons que no cal esmentar. Examineu la taula precedent, i mireu si l'amor ens cega o la realitat ens mena. Del *Requiem* havem triat, ben a posta, un fragment on la corba gregoriana no sigui un cant neumàtic, sinó simplement una salmòdia la més planera de totes; guaiteu com la parafrasseja En Victòria en les seves dues Misses de *Requiem* i com la segueix En Brudieu:

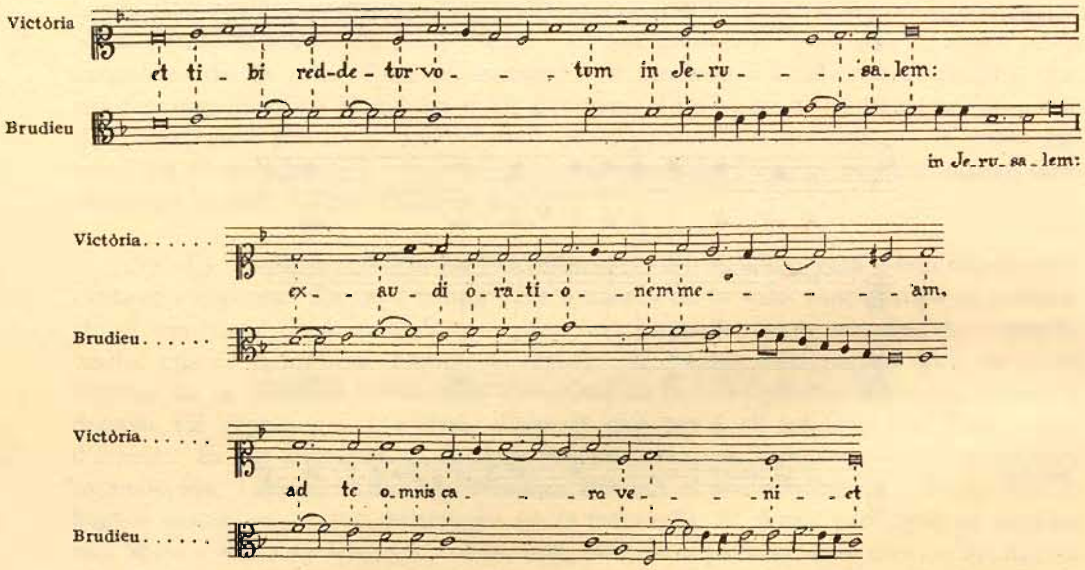

Compareu ara, com s'hi tracten les veus acompanyants en aquest fragment de la Missa a quatre veus d'En Victòria i en la del nostre mestre; de moment escollim l'Altus per exemple.

El d'En Victòria és sever, bo i vestint el Cantus ens duu majestat que traspua confiança. En Brudieu, bo i teixint ornamentació, ens dóna el regust de confiança triomfadora i tota exultant per la pietat divina ja assolida pel sol fet de demanar-la.

Vulgueu encara, bon lector, remirar els Madrigals, i us convençareu que d'aquell cant dolç de les veus en lloc trobareu tan justa comparança com amb la Missa susdita.

I el curiós del nostre cas és ben de notar; car precisament les veus hi canten tan dolçament perquè En Brudieu poua la saba melòdica al repertori gregorià (assats voltes popular en son origen), i als cants del folklore musical; i tan amarat el trobem

del rajolí melòs que tastaria d'aitals deus cançonístiques, així pures, que moltes vegades hom no sap distingir si és invenció pròpia o àdhuc regalima de la saba del poble de pagès. I d'això encara volem citar-ne qualque exemple; alhora fem avinent, que serien innombrables les desinències, incisos i frases musicals que porten l'escaient susdit, per la qual cosa ens fixarem solament en els casos més sortints:

a) *Corbes xuclades de la melodia gregoriana.* — *Al·leluia* de l'Assumpció de la Verge (p. 79):

Com es veu, és ben remarcable l'assemblança entre ambdues corbes. Aquesta melodia gregoriana es troba, si mal no recordem, sis vegades en el *Graduale Romanum*, i únicament a la festa de Sant Martí desapareix el *re* de la primera corba ascensional.

Pareu esment en el següent:

(p. 88)

en el qual exemple s'endevina l'origen gregorià *(Kyrie Fons bonitatis)* i el caient popular que hi afegeix l'autor a la caiguda melòdica, la qual ens recorda els *Goigs de Nostra Dona* per l'*Advent* als pobles de l'alta muntanya.*

Compareu, lector, el *Kyrie* susdit amb la cançó catalana *La dida i l'infant*, que duu el mestre Pedrell en son *Cancionero Musical Popular Español*, i veureu encara quina avinença. En Brudieu el recorda en altres indrets; per exemple:

(p. 29)

* *Cançoner Català*, inèdit, de Mn. Anglès.

Compareu el cant de la Passió amb el Madrigal VII (tercera part), pàg. 125:

I si ens dieu que aquesta versió melòdica del cant de la Passió no era oficial aquell temps i que En Brudieu potser ni la coneixeria, llavors afegirem que aital melodia duu saba genuïnament popular, i per dolç atzar recorda aquella nostra versió tarragonina d'*El mariner* que donem més avall.

Preneu bona nota d'aquest altre que ens recorda tants passatges del cant litúrgic.

(p. 178).

Seria massa llarg l'estudi detallat de les composicions d'En Brudieu relacionades amb el cant gregorià.

b) *Corbes xuclades de la cançó popular catalana.* — La millor font de tota la música d'En Brudieu és el folklore; hom podrà heure'n esment amb les següents mostres.

És del Madrigal III (primera part) el qual recorda la cançó d'infants que ara apuntàrem; a l'ensems la seva corba melòdica és tan doblegadissa que podria pendre's com un *timbre* característic per a molts jocs d'infants de la terra nostrada.

Vegeu la següent melodia tota catalanesca, que es troba en el Madrigal VIII (segona part), a la pàg. 136:

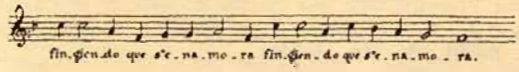

Compareu la cançó d'*El pardal* amb el Madrigal V (primera part), pàg. 55:

i amb la cinquena part d'aquest mateix, pàg. 82:

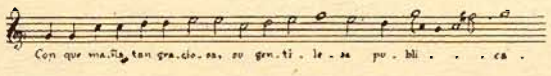

I si no us cansa, mireu aquesta corba del Madrigal XI (segona part), pàg. 153, la qual podeu comparar amb la cançó d'*El mariner* apuntada ja més amunt:[1]

I aquesta coneguda arreu de la nostra terra, la qual dóna marge a l'autor per a escriure els Madrigals VI i VII, pàg. 109 i següent, amb una infinitat de variacions.

La mateixa *Cançó de lladre*[2] recorda el Madrigal X (segona part), pàg. 147.

1. També del susdit *Cançoner Català*.

2. Edició de L'Avenç, segona sèrie.

I si a la següent mudéssim la lletra castellana del Madrigal V (setena part), pàg. 105, amb altra del folklore català, qui sabrà heure'n esment?

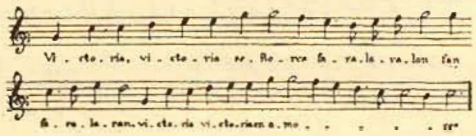

I encara tasteu la dolçor d'aquesta melodia que recorda tant les nostres. És del Madrigal V (tercera part), pàg. 66.

I si per un moment volguéssim endinsar-nos en les cançons de treballades, principalment en les del batre, trobaríem que En Brudieu, com a bon muntanyès, sap encabir una meravella de melopees autòctones que acusen la vella sentor catalana de les nostres tonades de batre i de llaurar.* Valgui com a mostra la següent, que transcriguérem a Prades, la qual s'avé força amb el Madrigal XII (segona part), pàg. 159:

* Fa anys anem recollint aquesta branca de la cançó popular, la més rica i la menys explorada a Catalunya. Els nostres músics la tenien com típica de Mallorca; i havem pogut comprovar que a Catalunya l'havem tinguda arreu de la pagesia nostrada i que avui un oblit criminal va ferint-la de mort en moltes contrades. Serà curiós l'estudi comparatiu de la cançó de treballada a Catalunya i a Mallorca que tenim ja en cartera. Entre nosaltres només havem trobat tonades de *llaurar*, de *batre* i de *segar*, i a Mallorca vàrem transcriure, a més, les de *tondre*, *secaiar*, *vermar*, *moldre*, *munyir*, etc.

I aquesta de batre, també tarragonina,* la qual ens recorda el Madrigal XIII, pàg. 162,

la qual surt diverses vegades dins els Madrigals. Aquesta quarta disminuïda *do ♯-fa, fa ♯-si ♭*, que tant sovinteja en la cançó del nostre poble, és molt repetida i sempre dolça als Madrigals com a la Missa del mestre urgellenc.

I ni tan sols apuntem aquelles altres, moltes, melodies dels Madrigals que, reduïdes a la llur ornamenta primitiva, ens donarien fins més abundor de melodies de la terra. Fins ben a posta, no volíem retreure la seva faisó d'imitar un dels caires més vistents de la cançó catalana, que es troba mantes vegades en sos Madrigals amb mestria com de poble. El mestre Barberà ens donà coneixença d'aquesta nota, una de les característiques de la melodia popular de Catalunya, en son Curs de Melòdica ja citat. Ni que sigui de passada, vegeu aquest cas, un de tants, seguit per En Brudieu. És el Madrigal VI (primera part), pàg. 110, on pot veure's com la tònica *fa* es substitueix per sa tercera *la* en ambdues frases consecutives; la qual cosa allibera les nostres cançons de bemolitzar el *si* en aitals casos.

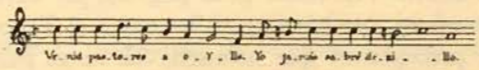

I així seguiríem trobant sorpreses ben plaents dins la música d'aquest mestre, assaonada amb tanta regor de coses nostres; en tenim apuntades un bell rengle, seria passar de mida si més en volguéssim retreure. Són treballs fadigosos, però donen gaudi a l'artista; per això no ens en feu retret, amic lector. Dieu-me ara, si En Brudieu no és ben nostre, i si la seva música és ben característica i ben catalana. ¿Què hi fa, doncs, que ens vingués de fora, si quasi sempre visqué a casa nostra, i ací es formà i ací xuclà la saba de les nostres cançons?...

C) El conjunt harmònic de les parts i llur teixit contrapuntístic. — No és possible abarcar tanta matèria sense cansament amb el poc espai com se'ns dóna al present. N'hi ha prou en fullejar els Madrigals, bo i revisant les anota-

* Encara del nostre *Cançoner Català*.

cions del mestre Pedrell, i aquesta Missa, de si prou clara, perquè cadascú es doni bon compte de molts acords atrevidíssims, falses relacions, doblements de la sensible, successions característiques en els acords complets, resolucions harmòniques les més curioses, retards finíssims de quarta i sexta, de sèptima no preparada, de novena, i fins de quarta i novena i encara de sèptima i novena. Arreu s'hi troba rastre del segell d'En Brudieu que el diferencia de tants illustres cinccentistes.

I malgrat els atreviments apuntats, En Brudieu es assenyadíssim en son contrapunt i ben sever en el massís de les veus. No podia per menys; l'havem vist diàfan en el moviment horitzontal de les veus, algú podrà també veure'l en la marxa vertical de les parts vocals. Prou sabem que els antics no pretenien fer harmonia; car la mateixa bellesa de les veus autònomes ja exigia absoluta harmonia en el conjunt orgànic que elles formaven, i això era prou per ells. El geni, però, el duu més enllà, i algunes vegades ens dóna acords i passatges harmònics que semblen escrits amb tot intent de cercar assaigs d'harmonia nova. També aquella dita dels vells que per a assolir la justesa del *so* era necessari escriure les veus a poca distància unes de les altres, En Brudieu la té present a cada pas. El mateix encreuament de les veus sap usar-lo parcament per tal que no li guanyi massa l'equilibri del conjunt harmònic.

Tot passant, àdhuc havem de fer esment d'un caire especial en la música d'En Brudieu, car per ell se'ns amostra atrevidíssim en ple segle XVI; ens referim a l'ús de les consonàncies imperfectes i de les dissonàncies. Aquells dies era doctrina arreu admesa entre els polifonistes que les consonàncies imperfectes amb moviment directe entre les veus cantants era cosa bona, cuidant, però, que les sèries d'aitals consonàncies no fossin gaire llargues; mes En Brudieu sap usar amb galanor fins a vuit *sextes* seguides entre el Cantus i el Tenor (a la pàg. 87, per exemple); i fins a nou terceres (pròpiament desenes) en moviment paral·lel entre el Tenor i el Bassus (a la pàgina 122), malgrat els preceptistes que aconsellaven no es passés gaire de sèries de tres consonàncies imperfectes seguides. Això que semblaria empalegós, ell ens ho dóna agradabilíssim. Així, encara que les dissonàncies fossin vedades, En Brudieu ens les dóna arreu amb santa llibertat i amb assenyament mestrívol; entre altres, mireu les pàgs. 36, 130, etc., on presenta *sèptimes* i *segones* amb moviment paral·lel de les veus cantants. Són els atreviments avençadíssims del mestre de La Seu. Alguna vegada, ja més rara, ens fa sentir la quarta no preparada al grave de l'acord.

Els polifonistes només tenien acords de tres sons; algunes vegades, però, escrivien soldadures amb les quals lligaven les notes mútuament sense arribar a formar acords de sèptima : són els retards punyents dels quals suara parlàvem.

I per a no allargar reproduïm només alguns casos, entre els quals anotem els vistos pel mestre Pedrell des de dies i retrets per ell en son comentari als Madrigals. Segurament ni En Palestrina ni En Victòria, ni cap dels mestres espanyols, usaren mai tanta llibertat de procediments com el mestre Brudieu. Valgui de moment aquest

exemple del Requiem, pàg. 243, on la successió harmònica és d'un caire avençadíssim en ple segle XVI.è.

Vegeu aquest passatge de la pàg. 2, en el qual se'ns dóna la sensació de *quinta disminuïda* no acostumada entre els polifonistes.

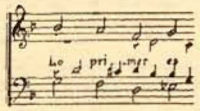

Malgrat la secor del contrapunt, En Brudieu sap donar-li ambient popular. Vegeu la pàg. 16 : on mentre resta per resoldre el Cantus II, part central, en son retard *fa*, l'Altus puja al *mi*, cosa tampoc usada pels polifonistes.

Per tal de dissimular el doblament de la sensible dóna encara aquesta forma, a la pàg. 162, ben seva:

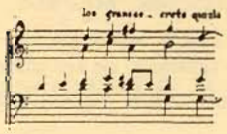

Noteu les *quartes paral·leles* que apareixen en bell rengle a les veus intermitges, per exemple a la pàg. 4:

Biblioteca de Catalunya

Mireu, encara, dissonàncies que canten les veus descendint amb *segones* a la pàg. 130, entre altres

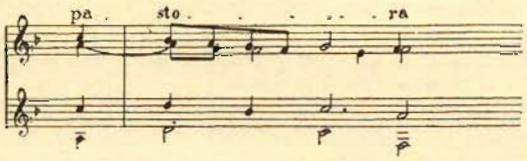

i amb *sèptimes* a la pàg. 36:

és ben d'En Brudieu encara el passatge següent, tret de la pàg. 129:

Seria un no parar si anéssim seguint. Es per açò que no volem endinsar-nos en la nota típica que deu distingir el *lligam d'unió* en la música del nostre mestre.

En Brudieu, també com el millor, és mestre en *expressivisme*, adaptant-se sempre al text; son sentiment és ben característic, etc., etc. Tot plegat fa que, a força d'escoltar i llegir la seva música, hom pugui distingir-la clarament, molt més, el dia feliç en que siguem afortunats amb la troballa de les altres obres seves perdudes fins ara. Ens allibera de tot altre comentari sobre aquest punt la descripció precedent dels Madrigals i de la Missa.

D) LES ANALOGIES ENTRE LA MISSA I ELS MADRIGALS. — I per tal de què res no hi manqui, encara volem veure alguns exemples els quals refermin les idees suara apuntades i alhora posin més de relleu l'autenticitat d'aquesta Missa *pro defunctis* salvada ben per atzar i que avui donem per primera vegada.

Raons internes i externes ens donen l'aparell crític per a judicar de l'autor genuí d'aquesta composició. No volem pas parlar dels criteris externs que envolten el lloc on es féu la troballa del volum susdit, el llibre en si, son contingut, la gràfica mu-

sical, la usança continuada del llibre, l'execució repetida de l'obra en època llunyana, la fidelitat en la còpia que s'encapçala amb el nom de l'autor, la mateixa brama tradicional de la pèrdua de les obres d'En Brudieu amorosament servades en aquelll temple d'Urgell, etc., etc., proves totes que evidencien prou palesament la paternitat de l'obra; el lector haurà pogut cerciorar-se'n amb la narració clara que inicia l'estudi d'aquesta Missa de Requiem.

Ens fixarem només en el caire vistent de la intimitat de l'obra i en retraurem a més qualques analogies que de fet existeixen entre el Requiem susdit i els Madrigals ja coneguts; raó quasi suficient, creiem nosaltres, per a *assegurar la identitat d'autor entre el Requiem i els Madrigals*. I si no fos gosadia afegiríem encara : si els Madrigals són d'En Brudieu perquè duen anotat el nom, la Missa, ultra aquest apuntament, duu marcada semblança amb els Madrigals citats i es diferencia d'altres autors.

Cansaríem de veres si volguéssim exahurir l'enginy en cercar detalls d'aquesta mena; solament ans de finir, mercè us demano, per tal que, fixant-vos en les següents observacions, pugueu, si més no, endevinar la mà del mestre Brudieu en ambdós llocs, ni que no en fos coneguda l'autoria.

I primerament, vegeu com el ben cantar de les veus que suara retreiem és idèntic en la Missa i en els Madrigals; àdhuc el regust popular duu semblança evident en un i altre cas. Ací, però, volem fer particular esment de la següent cadença com finalitzant una frase o tot un període musical:

(p. 219) 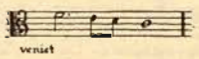

(p. 228)

(p. 232)

la qual es troba diverses vegades eixamplada o prolongada en les diferents veus Com per exemple:

(p. 109) 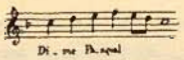

(p. 132) 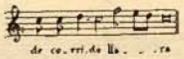

(p. 117) 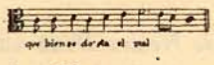

(p. 120) 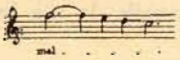

És clar que aquesta cadença era molt coneguda dels polifonistes, com el cas d'En Palestrina que l'usa a cada pas; mes En Brudieu sap donar-li gràcia sense parió en diversos indrets de la Missa, que recorda aquell finalitzar dolçament dels Madrigals.

El treball de comprovació ens duria massa lluny i per això senyalarem només qualques analogies notables en la construcció harmònica i contrapuntística.

Vegeu les següents:

Madrigal XV (p. 186)

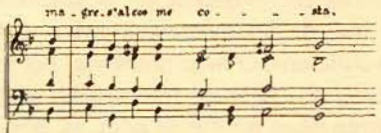

Missa (p. 232)

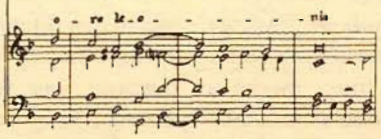

Missa (p. 234)

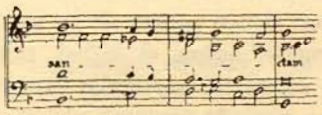

Madrigal (p. 1)

Missa (p. 235)

Madrigal (p. 8)

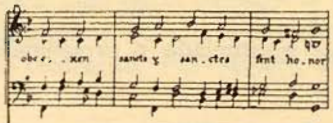

Missa (p. 235)

Compareu, a més, els *Goigs de Nostra Dona* amb l'ofertori de la Missa, pàg. 229, el qual segueix idèntic patró que aquells; la mà brudieuana hi és inconfundible.

Vegeu, demés, els retards següents:

Missa (pp. 217 i 220)

Madrigal (pp. 33 i 16)

I els següents retards i quartes paral·leles intermitges que canten:

Missa (pp. 241 i 223)

Madrigal (pp. 58 i 108)

I els passatges següents amb la quarta inferior i sense la fonamental:

Missa (pp. 223 i 242)

Madrigal (pp. 3 i 193)

Aquestes anotacions ens diuen prou bé que aquell Brudieu que s'aparta una mica de la música palestriniana per sos atreviments i llibertats d'estil, s'acosta força, en canvi, als músics de la Renaixença francesa.

LA CAPELLA MUSICAL DE LA SEU

Donem a continuació una taula ben detallada dels mestres, organistes, cantors i altres músics que passaren per la Catedral de La Seu en els segles XVI.è i XVII.è; així, d'un cop d'ull, hom podrà donar-se compte de l'evolució que aniria fent-hi el cant sagrat en el famós temple d'Urgell i dels noms illustres dels artistes que l'honoraren. Es feina molt fatigosa, però d'immens profit per refer l'historial de la música a Catalunya, el qual mai no podrà escriure's com cal fins que tinguem recollits els materials de tots els llocs i de tots els temps que ens precediren. Ben a posta algunes vegades havem anotat bon rengle de minuciositats, car útil cosa ens ha semblat per a millor fer reviure el nivell artístic i el paper que jugava la música en èpoques talment llunyanes. Tingui's present que les actes capitulars, d'on havem transcrit els noms, són molt poc explícites assats voltes, i, amb fonament, creiem que per allí passaren altres músics que no es citen; ultra això, recordi's sempre que l'eix d'aquella memorable capella girava entorn dels quatre nens cantors, anomenats *preveners*.

Les dates i noms de músics que van entre claudàtors no consten en les llistes dels *Capítols pasquals* que trobem cada any en les actes capitulars. Les notes inferiors escrites amb rodona són copiades dels llibres de l'Arxiu d'Urgell. Ben a posta havem conservat el mot llatí *cantores* quan les actes capitulars així el duen; també servem el mot *contraalt* o *contralt*, avenint-nos amb l'original.

Malgrat el nostre bon intent, prou ens fem càrrec que la taula és defectuosa en quant als cantors i altres músics de la capella; els buits de les actes capitulars hauran d'omplir-se altre dia collint les petites engrunes que caiguin dels altres llibres; avui donem tan sols, a manera d'assaig, ço que segueix.

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
1502, gener, 1.r	Fèlix, Joan	Albertí, Miquel	
1503	Salvat, Antoni		
1504, octbre., 14	Morell, Salvador		
1506, juliol, 26	Fèlix, Joan		
1514, maig, 1		Mulner, Pere[1]	
1515, juny, 3	Figueres, Pere	» »	
1516	» » [2]	» » [3]	

1. Cum salario assueto. — 2. Ad unum annum proxime venturum. — 3. Pro quatuor annis proxime venturis.

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
1517		Mulner, Pere[1]	
1518-1520	Portela, Antoni	» »	
1521-1522		» »	
1523-1526	Portela, Pere	» »	
1527-1528	Tremoleti (Tremolet?), Pere	» »	
octubre, 28	[Rogés, Antoni]		
1529[2]			
1530	Roig, Antoni[3]	» » [3]	
1531		» »	
juliol, 20	[Arqués, Joan]		
1532[4]			
1533		Mulner, Joan (Pere?)	
1534	Arqués, Joan[5]	Mulner, Pere	*Cantor* : Vallonga, Francesc.[6]
agost, 20	[Galícia, Bernat]		
1535	Mulner, Pere	Mulner, Pere	
1536		» »	
1537 abril, 23	Arqués, Joan	» »	
1538	» »	» »	
1539[7]			
juliol, 20	Brudieu, Joan		
1540-1542	» »	Mulner, Pere	
1543-1545	Martí, Joan[8]	Riu, Anton[9]	
1546	Brudieu, Joan[10]	» »	
1547[11]			
1548-1557	Brudieu, Joan	Riu, Anton	*Cantores*[12] : (1557) Vallonga, Francesc; Vila, Joan i Mir, Pere Mateu.
1558-1559	» »	» »	*Cantores :* Mir, Pere Mateu; Vila, Joan; Mir, Tomàs,[13] i Quintana, Segimon.[14]
1560	» »	(Roures?), Baptista	*Cantores*[15] *:* Mir, Tomàs, i Quintana, Segimon.
1561	» »	Boquet, Pere	*Cantores :* Cerola, Agustí; Riu, Anton; Mir, Pere Mateu; Mir, Tomàs; Portella, Pere; Vila, Joan, i Vallonga, Francesc.[16]

1. Ad vitam suam bene serviendo, ad nutum capituli. — 2. Deficit Capitulum Páschale. — 3. *Segurament ja hi era l'any anterior, per quant en les actes es diu* confirmarunt *en parlar d'ell i d'En Mulner.* — 4. *Manca el Capítol pasqual.* — 5. *Fou despedit a 9 de juny.* — 6. Prevere de Sanahuja. — 7. Deficit capitulum paschale. — 8. Civem barchinon. finito anno quo servit Joannes Brudieu qui finiet in mense Julii proxime venturo *(En Brudieu, però, marxà el 15 d'abril).* — 9. Civitatis urgellensis. Entès, emperò, no abans que mossen Mulner sie arribat e hage presa possesió de la Capiscolía et non alias. — 10. Presbiterum. — 11. *Manca el Capítol pasqual, però sabem que continuava el mateix mestre i el mateix organista.* — 12. [Elegimus] eosdem *(per tant, ja hi eren l'any anterior).* — 13. Cum salariis assuetis. — 14. Cum quotidianis duplicibus tantum. — 15. Eosdem [elegimus] demptis Vila et Petro Matheo Mir. — 16. Et eidem Vallonga cum salario decem ducatorum ab les cotidianes dobles ut solitum est fieri.

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
1562	Brudieu, Joan	Boquet, Pere	*Cantores* : Cerola, A.; Riu, A.; Mir, Pere M.; Mir, T., i Portella, P.
1563	» »	Riu, Anton	*Cantores* : Cerola, A.; Portella; Vila; Mir, T.; Mir, Pere M.;[1] Aguilar, i (Ros), Alexandre.
1564	» »	» »	*Cantores :* Portella; Vila; Mir, Pere M.; Aguilar, i Ros, Alexandre.
1565	» »	» »	*Cantores* : Vila; Mir, T.; Mir, Pere M.; Aguilar, i Ros, Alexandre.
1566	» »	» »	*Cantores :* Cerda; Vila; Mir, T.; Mir, Pere M.; Aguilar, Antoni; Ros, Joan Josep, i Roures, Baptista.
1567	» »	Torres, Mateu de	*Cantors :* Cerola; Vila; Mir, T.; Mir, Pere M.; Ros, Joan Josep, i Roures, Baptista.
1568	» »	» »	*Cantores :* Cerola, A.; Mir, Tomàs; Mir, Pere Mateu; Ros, Joan Josep; Riu, Antoni; Polujes, Francesc, i Roures, Baptista.
1569	» »		*Cantors de cant d'orgue :* Cerola, A.; Mir, T.; Mir, Pere M.; Ros, Joan Josep; Riu, Antoni, i Polujes.[2]
1570	» »	Torres, Mateu de	*Cantores organi*[3] : Els mateixos.
1571	» »	» »	*Cantores*[4] : Cerola, A.; Mir, T.; Ros, Joan Josep; Riu, A. i Roures, Baptista.[5]
1572	» »	» »	*Cantores cantus organi :* Polujes, Francesc; Mir, T.; Roures, Baptista; Ros, Joan; Costa, Miquel, i Boich, Jaume.
1573	» »	Manresa, Miquel	*Cantores cantus organi :* Polujes, Francesc; Roures, Baptista; Mir, Tomàs; Ros, Joan; Boich, Jaume, i Costa, Miquel
1574	» »	Martí, Miquel[6]	*Cantores cantus organi :* Mir, Tomàs; Ros, Alexandre; Costa, Miquel, i Roures, Joan Baptista.
1575	» »	» »[7]	*Cantores :* Roures, Baptista; Mir, Tomàs; Ros, Alexandre, i Costa Miquel.

1. Ab salari de sis lliures a cada hu; a mes elegiren a mossen Aguilar i mossen Alexandre en cantors, ab salari de tres lliures a quiscun de ells. — 2. Ab salari de sis lliures a cada hu. — 3. Eosdem anni proxime elapsi. — 4. Item elegerunt in cantores et musicos... — 5. Presbiteros in dicta Sede urgellensi beneficiatos. — 6. Item elegerunt in sonatorem organi eumdem *(per tant, des de l'any anterior que hi era)* Michaelem Martí, cœcum, cum eodem salario centum librarum y ab lo cap breu del orgue. — 7. Cœcum valentinum [elegimus].

Biblioteca de Catalunya

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
1576	Brudieu, Joan[1]	Martí, Miquel	*Cantors de música :* Roures, Baptista; Polujes, Francesc; Mir, Tomàs; Costa, Miquel; Ros, Alexandre, i Boich, Jaume.
1577	Torres, Mateu de[2]	[Boquet, Pere][3]	*Cantores músices :* Roures, Baptista Mir, T.; Costa, Miquel; Ros, Alexandre, i Boich, Jaume.
1578	» » [4]	Navarro, Pau[5]	*Cantors de música :* Roures, Baptista; Mir, Tomàs; Ros, Alexandre; Costa Miquel, i Boich, Jaume.
abril, 15	[Brudieu, Joan]		
1579	Brudieu, Joan	Navarro, Pau	*Cantors de música :* Mir, Tomàs; Ros, Alexandre; Boich, Jaume, i Costa, Miquel.
1580	» »	» »	*Cantors de música :* Mir, Tomàs; Ros, Alexandre; Roures, Baptista; Boich, Jaume; Costa, Miquel, i Foquet, Antoni.[6]
1582	» »	Desbosch i Aymerich, Miquel	*Cantors de música :* Mir, Tomàs; Roures, B.; Ros, Alexandre; Boich, Jaume; Quintana, Segimon; Foquet. *Músic de baixó i corneta :* Serra, Agustí.[7]
1583	» »	» »	*Cantors de música :* Mir, T.; Roures, B.; Ros, Alexandre; Boich, Jaume; Costa, Miquel; Quintana, Segimon; Foquet, A.
1584	» »	» »	*Cantors de música :* Mir, Tomàs; Roures, Baptista; Costa, Miquel; Boich, Jaume; Quintana, Segimon; Laudes; Soler, Joan Pere. *Músic de contralt :* Foquet, Anton. *Músic de baixó :* Serra, Agustí.

1. Item «mestre de capella de música» lo reverend... *És la primera vegada que trobem* «mestre de Capella» *en comptes de* «mestre de cant».—2. *És el Mn. Torres deixeble, segons sembla, del canonge Vila; per més que havem mirat en tots indrets, fins ara no havem trobat música d'aquest mestre organista celebèrrim aquells dies al qual el Capítol d'Urgell dispensava de maitines per motius de l'estudi. Mn. Brudieu havia eixit el 15 de febrer.*— 3. *Interinament sonava l'orgue En Pere Boquet.* — 4. *Al 15 d'abril li donen comiat.* — 5. *Deixeble del canonge Pere Albert Vila.* — 6. *Al 1.r de març contractaren un músic de contrabaix, de veu molt ben entonada i rara, anomenat René du Verger, francès.* — 7. 10 de maig 1582. Item fonch feta gracia a mossen Agustí Serra, musich de baixó y corneta, que lo partit de les 60 ₤, cada any, li sia assegurat, com de present li asseguren per 10 anys, ben servint (*Lib. concl.*, f. 114). *Aquest detall d'un músic de* «baixó i corneta» *a l'any 1582, és molt interessant; i valdrà la pena, més endavant, d'esclarir-ho com cal.*

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
1585	[Brudieu, Joan]	Loco, Sebastià [1]	*Cantors de música :* Roures, Costa, Boich, Quintana, Soler, Laudes i Ros.
1586, maig, 6 agost, 14	[Brudieu, Joan] [2] Coloma, Rafael [4]	Restoll, Pere [3]	*Cantors de música :* Roures, Costa, Boich, Quintana, Soler, Ros, Onzès i Marquet.
1587	Coloma, Rafael	Restoll, Pere	*Cantors :* Roures, Costa, Boich, Quintana, Soler, Ros, Onzès i Foquet.
1588 agost, 9	» »	Restoll, Pere Malla, Cristòfol [5]	*Cantors :* Els mateixos.
1589	Brudieu, Joan	» »	*Cantors de música :* Els mateixos i Martorell.
1590	[Brudieu, Joan]	» »	*Cantors de música :* Els mateixos.
1591 juliol, 15	[Brudieu, Joan] [Coloma, Rafael]	» »	*Contrabaix :* Alexandre (de Almeide) *Cantors :* [6]
1592-1593	Coloma, Rafael	» »	*Cantors :* Roures, Quintana, Buich, Puigoriguer, Onzès i Foquet. *Contrabaix :* Alexandre.
1594	» »	» »	*Cantors :* Roures, Quintana, Buich, Puigoriguer, Onzès, Foquet, Sabater i Castellbó.
1595	Porqueras	» »	*Cantors :* [7] *Contrabaix :* Alexandre.
1596	»	» »	*Cantors* [8] *:* Baptista, Ros, Quintana, Onzès, Marseló. *Contraalt :* Molinèr. *Contrabaix :* Alexandre. [9]
1597	Gonsalvo	» » [10]	*Cantors :* Baptista, Ros, Quintana, Onzès, Marseló. *Contraalt :* Mas.
1598	Riquet, Pere [11]	» »	*Cantors :* Baptista, Quintana, Onzès, Marseló. *Contraalts :* Foquet i Mas. *Contrabaix :* [12]

1. Ab guia de mossen Agustí Serra. — 2. *Encara que sigui en blanc el nom del mestre als Capítols pasquals, En Brudieu, però, hi fou fins el 6 de maig.* — 3. *Des del 15 de febrer.* — 4. *Al nostre arxiu musical tenim dues composicions d'aquest mestre : a)* Surrexit Pastor bonus, *antífona a quatre veus, i b)* Dum sacrum mysterium, *a quatre veus. Vegeu el* Catàlech, *n.º 383.* — 5. De Barcelona. — 6. *No en parla.* — 7. Lo mestre que veye qui hi serà bo y quen fassa relació en capítol y a les ores se nomenaran. — 8. Lo mestre que se'ls cerque, valentse dels que y son : Batista, Ros, Quintana, Onzès, Marseló. — 9. Ab 100 ℔. — 10. Et fuit decretum que la tal nominació sia ad nutum capituli per los respectes que per dits senyors se son advertits, ab tal, també, que no's puga revocar, sinó... — 11. *Havem trobat, per primera vegada, una Missa a quatre veus d'aquest gran mestre, que havem transcrit amb tota cura. Vegeu, també, el* Catàlech de la Biblioteca Musical de la Diputació de Barcelona, *núms. 708 i 709.* — 12. Se busque.

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
1599	Riquet. Pere	Malla, Cristòfol	*Cantors :* Baptista, Onzès, Ros, Marsal. *Contraalts :* Foquet i Vela. *Tenor :* Mas. *Contrabaix*[1] *:* Fra Luis.
1600	» »	» »	*Cantors de música :* Baptista, Onzès, Ros i Marsal. *Contraalts :* Foquet i Vela. *Tenor :* Mas. *Contrabaix :* Fra Luis.
1601	» »	» »	*Baixons de la Capella :* Marsal i Menaut. *Contraalts :* Vela i Frexanet. *Tiple :* Capó.[2] *Tenor :* Mas, Jaume. *Cantors de música :* Baptista, Onzès, Ros i Marsal.
1602	» »	» »	*Baixons de la Capella :* Marsal i Menaut. *Contraalts :* Vela i Freixanet. *Tiple :* Capó [Otal?]. *Tenor :* Foquet. *Cantors :* Baptista, Ros i Onzès.
1603	Porqueras	» »	*Baixó :* Marsal. *Contraalt :* Vela. *Tenors :* Foquet i Onzès. *Tiple :* Otal.[3] *Cantors :* Baptista, Ros[4] i Onzès.
1604	»	» »	*Baixó :* Marsal. *Contraalts :* Vela i Moliner. *Tenors :* Onzès i Balle. *Tiple :* Otal. *Cantors de música :* Ros, Onzès i Sabater.
1605	»	» »	*Baixó :* Marsal. *Contralts :* Vela i Mariner. *Tenors :* Onzès i Balle.
juny, 13	[Riquet, Pere]		
1606-1607	Riquet, Pere	Malla, Cristòfol	*Baixó :* Marsal i Pedró, Segimon. *Tenors :* Onzès i Balle.

1. Lo mateix fra Luis. *(Per tant, des de l'any anterior que hi era.)*. — 2. Lo Capó. — 3. Lo mateix mossen Otal. — 4. ... y pus mossen Ros tot lo any ha portat lo compas de la capella, fuit resolutum que lo sr. degà li done de diners del Capitol y de la obra, sinch lliures ab los deguts compliments.

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
1608		Malla, Cristòfol	*Baixó :* Marsal i Segimon. *Contraalts :* Vela i Moliner. *Tenors :* Onzès i Balle.
1609		» »	*Baixó :* Marsal i Segimon. *Contralts :* [1] *Tenors :* Balle i Onzès.
1610	Riquet, Pere[2]	» »	*Baixó :* Marsal i Segimon. *Contralts :* Vela i Moliner. *Tenors :* Balle i Onzès. *Cantors :* [3]
1611	» »	» »	*Baixó :* Marsal i Segimon. *Contralts :* Menaut. *Tenors :* Onzès i Balle.
1612	» »	» »	*Baixó :* Menaut i Marsal. *Corneta :* Parera, Bernardí. *Tenor de baixó i menistril :* Llombart. *Contralts :* Andreu, Miquel;[4] Moliner i Menaut.[5] *Tenors :* Balle.
1613	» »	» »	*Baixó :* Menaut i Marsal. *Corneta :* Parera. *Tenor de baixó i menistril :* Llombart. *Contralts :* Andreu i Moliner. *Tenor :* Balle, Pau.
1614	» »	» »	*Baixó :* Menaut i Marsal. *Corneta :* Parera.[6] *Contralts :* Andreu[7] i Moliner. *Tenors :* Balle, Pau;[8] Malet[9] i Poy.[10] *Tenor de baixó i menistril :* Llombart.[11]
1615	» »	» »	*Baixó :* Menaut i Marsal.[12] *Corneta :* Perera.[13] *Contraalts :* Andreu[14] i Moliner.[15] *Tenors :* Balle, Pau;[16] Malet[17] i Poy.[18] *Tenor de baixó :* Llombart.[19]

1. *En blanc.* — 2. Aixi be a disposició del Capitol. — 3. Et fuit resolutum que la major part del Capitol puga despedir los cantors y a qualsevol dells, y fonch feta comissió al il. Canonge. — que puge sercar subjectes per la capella y conduirlos. — 4. Ab 60 ₤ de salari y les distribucions y vuit misses cada mes. — 5. Collegial. — 6. Deinde tractant de la necessitat de esta iglesia de un *sacaputxo*, fonch feta comissió al Canonge Maymó quen procure algu y li promete de salari de 60 fins a 75 ₤. — 7. Ab lo mateix salari acceptades les 20 misses se li donaven cada mes. — 8. Ab salari tan solament de 60 ₤ sense ninguna remuneració. — 9 Ab salari de 60 ₤. — 10. Ab 50 ₤. — 11. A beneplacit. — 12. Y fou conclos que a m. Marsal se li bestrega pera un *sacaputxo* y que cadany se li retinga de salari 5 ₤ fins lo capitol haja cobrat lo que li será bestret. — 13. Ab condicio que face pujar sa muller y ab ella face continua residentia y anantsen ella quede ell despedit. — 14. ab salari de 60 ₤ y vint misses cada mes. — 15. Ab salari de 50 ₤. — 16. 60 ₤. — 17. 60 ₤. — 18 Ab 50 ₤. — 19. Ab salari de 24 ₤ y 6 ₤ de aiuda de costa y en cas que tropie casa ab despesa franca que se li alse la ajuda de costa.

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
1616	Riquet, Pere[1]	Malla, Cristòfol[2]	*Baixó de capella i menistril :* Menalt.[3]
			Menestril : Marsal.[4]
			Corneta i menistril : Perera.[5]
			Contralts : Andreu, Miquel;[6] i Moliner.[7]
			Tenors : Balle, Pau[8]; Malet[9] i Poy[10].
dbre., 22	Mur, Ignasi[11]		*Tenor de ministril :* Llombart.[12]
1617	Calvet, Mateu[13]	Malla, Cristòfol	*Baixó de la capella i menestril :* Menault.[14]
abril, 21	Andreu, Gaspar[15]		*Menestril :* Marsal.[16]
			Contralts de la Capella : Andreu, Miquel[17] i Moliner.[18]
			Tenors : Balle,[19] Malet[20] i Poy.[21]
			Tenor de menestril : Llombart.[22]
1618	» » [23]	Malla, Cristòfol[24]	*Baixó de capella i menestril :* Menalt.

1. Ab salari de 110 ℔ cada any y cent per 4 prebeners y se li refacen les matines quant se diuen demati. — 2. Item que lo Magnificat, Himnes y cantichs y psalms quan se sone lo orgue que se comense y proseguesque lo Cor tot lo primer vers y despres laltre que sone lo orgue y aixi se va ja continuant. *(L. concl.*, f. 111.) — 3. Ab 100 ℔ de salari. — 4. Ab 30 ℔ de salari y les distribucions. — 5. Ab 100 ℔. — 6. Ab 50 ℔. de salari y distribucions. — 7. Ab salari de 45 ℔ y distribucions. — 8. Ab 56 ℔ y distribucions. — 9. Ab 55 ℔ y distribucions. — 10. Ab 50 ℔ a modo de distribucions y sense salari. — 11. *D'aquest mestre tenim una* Responsion, *a sis veus, que comença* : «Y los coros celestes». *Vegeu el* Catàlech *susdit, núm. 710.* — 12. Ab 18 ℔ de salari. — 13. Y que a m Andreu, mestre de Capella de Montblanch, se li donen 8 ℔ per lo camí, atès es vingut per subir examen y lha subit. — 14. Ab salari de 120 ℔. — 15. 21 april. 1617. Fuit resolutum que ates m. Calvet mestre de capella sen es anat que per ço pus per la relatio de m. Malla organista a qui se era comes lo examen del dit Calvet y de m. Gaspar Andreu que havien comparegut als edictes se eren trets, com te que dit Andreu es habil, que vinga per mestre. dit m. Andreu ab lo salari y ab los carrechs acostumats. *(L. concl.*, f. 127 v.º.) — 16. Ab 26 ℔ y las distribucions. — 17. Ab 60 ℔ y distrib. — 18. Ab 50 ℔ y les distrib. —19. Ab 60 ℔ de salari y distrib. — 20. Ab 60 ℔ desalari y les distr. — 21. Ab 50 ℔ a modo de distrib. — 22. Ab 30 ℔ de salari. — 23. 7 maig 1617. Concordia y capitulació feta entre lo Ille. y molt Rt. Capitol de Urgell de una part y m. Gaspar Andreu, mestre de capella de part altre.

1.º dit Ille Capitol li done quiscun any de salari 210 ℔ pagadores per ses terces o a mesades conforme dit m. Andreu voldra, ço es 100 ℔ per la despesa de 4 preveners y acas non tingués sino tres, dos, ho menos, se li haja de defallar la porrata y part dels qui faltaran, y les altres 100 ℔ son per son salari y les 10 ℔ son per lo lloguer de la casa.

Item mes se li done la distribucio de Capitol y de Spes residint personalment a les hores canoniques com los demes beneficiats faristolers per ser dit mestre beneficiat del beneffici de St Andreu fundat en la Cathedral.

Item lo dit mestre de Capella està obligat y promet de fer de mestre de Capella en la Cathedral cantant a cant de orga tots los Diumenges y festes manades y festes de Nª Sª y altres dies de dobles majors y les misses del dissapte de Nª Sª com se es acostumat en la Iglesia.

Item promet ensenyar de cant pla y de cant de orga en la iglesia una hora cada dia fahent gratis als capellans y benefficiats de dita iglesia y als criats dels sors. canonges.

Item ha de ensenyar als preveners de llegir, scriurer, contar y tota criança y ensenyança, portantlos detras quant anirá a passejarse per la ciutat, a coneguda dels sors. sobrestant de la Capella y Capiscol.

E mes se obligue quant lo capitol fara scriure algun llibre de cor haja de donar la nota y compositio y fer la correctio gratis. [*Firma original.*] Ita est Gaspar Andreu, predit. *(Lib. concl.*, f. 129 v.º.)

24. 15 april. Fuit resolutum que a m. Cristofol Malla, organista, se done licencia per anar a Barcelona fins a Corpus primerament. *(L. concl.*, f. 136 v.º.)

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
			Menestril i sacaputxo : Marsal.[1]
			Corneta i menestril[2] :. Borales[3] o Perera.
			Contralts : Andreu[4] i Moliner.[5]
			Tenors : Balle, Pau; Malet i Poy.
			Tenor de menestril : Llombart.[6]
1619	Andreu, Gaspar	Malla, Cristòfol	*Baixó i menestril :* Menalt.
			Menestril i sacaputxo : Marsal.
			Contralt : Moliner.[7]
			Tenor : Balle, Pau.[8]
			Tenor de menestril : Llombart.[9]
1620	» »	» »	*Baixó :* Menalt.
			Menestril i sacaputxo : Marsal.
			Corneta : Perera.[10]
			Contralt : Fra Benet, Llorens.[11]
			Contraalt : Moliner,[12] i Boix, Martí.[13]
			Tenor : Balle, Pau.
1621	Bonet, Joan[14]	» »	*Baixó de capella y menestril:* Menalt, Joan.
			Menestril i sacaputxo : Marsal.
			Corneta i menestril : Parera, Bernat.
			Contra alts : Moliner[15] i Boix, Martí.[16]
			Tenor : Balle.
			[*Contralt :* Andreu, Miquel][17]
1622, gener, 8		» »	*Baixó i menestril :* Menalt, Joan.
març, 8	Albareda, Marcià[18]		*Contrabaix i menestril :* Morell, Pau.
abril, 16		Manyer, Miquel[19]	*Menestril i sacaputxo* : Marsal.[20]
			Contralt : Moliner.[21]
			Tenors : Balle, Pau[22] i Portules, Jacint.
1623	Albareda, Marcià[23]	Manyer, Guillem[24]	*Baixó :* Menalt.
			Contrabaix : Morell, Pau.

1. Ab 36 ℔ de salari y distrib. — 2. Ab 140 ℔ de salari compreses distrib. — 3. De Leyda y si no vol venir, Perera ab 130 ℔. — 4. Ab 60 ℔ y distrib. — 5. Ab 50 ℔ y distrib. — 6. Com se estava y si ve altre menestril a raó 20 ℔ de salari y distrib. — 7. Ab 50 ℔ y distrib. — 8. Ab 60 ℔ y distrib. — 9. Ab 30 ℔ salari, distrib. y 15 misses de caritat cada mes. — 10. 140 ℔ ab que ell y Menalt ajuden a tercia y al Magnificat los diumenges y festes. — 11. Ab 100 ℔ y ... — 12. Ab 50 ℔. — 13. Ab 60 ℔ y distrib. — 14. De Constanti. 5 maig 1621. Fuit conclusum que al mestre de cant m. Gaspar Andreu, se li donen 10 ℔ per el camí y un mes de presentia devui en avant comptador del salari, y que de vuy enllà sia despedit y que se puga publicar. *(L. concl.*, f. 196 v.º).— 15. Ab 50 ℔ ab distrib. — 16. Ab 60 ℔ ab distr. — 17. XVIII juny 1621. que se conduesca m. Miquel Andreu, prevere, per contralt ab salari de 60 ℔ y les distrib. y que se li digue que sempre que vinga altre contralt que parega al capitol mellor y volen despedir a dit Andreu que ell no ho tinga a agravi. *(Id.*, f. 198). — 18. Conforme la concordie capitulatio. — 19. De Livia. — 20. Com en *1618*. — 21. Ab 50 ℔ y distrib. — 22. Ab 60 ℔. — 23. *A la nostra biblioteca musical i a l'Arxiu de la Catedral de Barcelona es conserven una infinitat de composicions d'aquest mestre, successor d'En Joan Pujol en 1626*. — 24. Ab 130 ℔ de salari y distrib.

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
			Menestril i sacaputxo : Marsal.
			Contralt : Moliner,[1] Assensio, Miquel[2] i Andreu.[3]
			Tenor : Balle.
1624	Albareda, Marcià	Manyer, Miquel	*Baixó :* Menalt, Joan.
			Contrabaix : Morell, Pau.
			Menestril i sacaputxo : Marsal, Pere.
			Contraalts : Moliner, Asensio, Miquel i Andreu, Miquel.
			Tenors : Balle i Portulès.
1625	» »	Badia, Fra Josep[4]	*Baixó :* Menalt.
			Menestril i sacaputxo : Marsal.
			Corneta i menestril : Ovidio, Francesc.[5]
			Contralts : Assensio i Andreu.
			Tenors : Balle i Portulès.
1626	» »	Domingo de Gràcia	*Baixó :* Menalt.
			Menestril i sacaputxo : Marsal.
			Corneta : Ovidio, Francesc.
			Contralts : Assensio i Andreu.
			Tenors : Balle i Portulès.
1627	Arañés, Joan[6]	» »	*Baixó :* Menalt.
			Sacaputxo : Marsal.
			Contralt : Andreu.
1628	» »	» »	*Baixó :* Menalt.
			Sacaputxo : Marsal
			Contralt : Andreu.
			Tenors : Balle i Ginebrosa, J.
1629	» »	» »	*Baixó :* Menalt.
			Sacaputxo i menestril : Marsal.
			Contraalt : Sanches.
			Tenors : Balle i Ginebrosa, J.
1630	» »	Robles[7]	*Baixó :* Menalt.
			Sacaputxo : Marsal.
			Contralt : Sanches i Andreu.
			Tenors : Balle i Ginebrosa.
1631	» »	Méndez, Lluís	*Baixó :* Menalt.

1. Ab 36 ℔ y que no tinga obligació de assistir a la Capella sino los dies de festa. — 2. Ab 120 ℔ y distrib assistint a elles, y que sia obligat a assistir a tertia, magnificat y completes com mossen Menalt. — 3. Ab 40 ℔ y distrib., que's puga despedir si la veu no agrada. — 4. Acerca de l'organista fou resolt ques facen edictes per el die de S. Armengol propvinent ... y que sone *interin* fra Josep Badia de l'orde de Predicadors. — 5. Ab 50 ℔ y distrib. — 6. *Havem vist lletra original d'aquest autor en alguns fragments de misses anònimes que ell hi afegia una quarta veu* ad libitum *quan era a tres. És l'autor del* Libro segundo de tonos y Villancicos ... con la zifra de la guitarra española *(Roma, 1624)?*... — 7. Ab 180 ℔.

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
			Sacaputxo : Marsal.
			Contralt : Sanxo.[1]
1632	Arañés, Joan[2]	Méndez, Lluís	*Baixó :* Menalt.
			Menestril : Marsal.
			Corneta : Llassus, Bernat.[3]
			Contralt : Sanxo.
			Tenors : Balle i Ginebrosa.
1633	» »	[4]	*Baixó :* Menalt.
			Menistril : Marsal.
			Contralt : Sanxo i Alfar.
			Tenors : Balle i Ginebrosa.
1634	» »	Mendes	*Baixó :* Menalt.
			Menistril i sacaputxo : Marsal.
			Menistril : March, Josep.
			Corneta :
			Contralt : Sanxo.
			Tenors : Balle, Ginebrosa i Agustín, Josep.
1635	Vidal [Jaume?][5]	Méndez, Lluís	*Baxó :* Menalt.
			Sacaputxo : Marsal.
			Menistril : March, Josep.
			Corneta : Gisquerol.
			Contralt : Sanxo.
			Tenors : Ginebrosa i Balle, Pau.[6]
1636		» »	*Baixó :* Menalt.
			Sacaputxo : Marsal.
			Menistril : March.
			Corneta : Pedro.
			Contralts : Sanxo i Andreu.
			Tenor : Ginebrosa.
1637		» »	*Baixó :* Menalt.
			Sacaputxo :
			Menistril : March, Josep.
			Corneta : Pedro de Juan.
			Contralts :
			Tenors : Ginebrosa i Bruel.
1638	Andreu, Miquel[7]	» »	*Baixó :* Menalt.
			Menestril : March, Josep.

1. Y que atto. lo mal terme hisque en son modo de despedir Miquel Pere Andreu, contralt, en tot lo any nos puga aceptar. — 2. Ab que vaja una hora cada dia al cor pera ensenyar de cant. — 3. Ab 109 ℔. — 4. *En les actes no s'anomena, però continuava En Mendes.* — 5. *Suposem es tracta d'En Jaume Vidal, el qual en 8 de novembre de 1646 escrivia des de Castelló d'Empúries una lletra al Capítol dient que aceptava el mestratge de La Seu. Vegeu més avall.* — 6. Si voldrà tornar. — 7. *Coneixem el motet* Juravit Dominus, *a quatre veus, d'aquest autor. Vegeu els anys anteriors, com cantava de contralt.*

Biblioteca de Catalunya

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
			Corneta :
			Contralt : [1]
			Tenors : Ginebrosa, Bruel i Casademont.
1639	Andreu, Miquel	Méndez, Lluís	*Baixó :* Menalt.
			Sacaputxo :
			Menestril : Morel, Josep.
			Corneta :
			Contralt : Español, Josep.
			Tenors : Ginebrosa i Bruel.
1640	» »		*Baixó :* Menalt.
			Sacaputxo : March, Josep.
			Menestril : Miquel, Pere.
			Corneta :
			Coniralts : Espanyol, Josep i Martí, Andreu.
			Tenors : Bruel i Ginebrosa.
1641	» »		*Baixó :* Menalt.
			Sacaputxo : March, Josep.
			Menestril :
			Corneta : [2]
			Contralt :
			Tenors : Bruel i Ginebrosa.
1642	» »	Serrano, Pere[3]	*Sacaputxo :* March, Josep.
			Menistril : March.
			Corneta : Llassús, Bernat.
			Contralt :
			Tenors : Bruel, Francesc i Ginebrosa.
1643	» »	» »	*Sacaputxo :* Menalt.
			Menistril : Espanyol.
			Corneta : Barulls.[4]
			Contralt :
			Tenors : Bruel i Ginebrosa.
1644	» »	» »	*Baixó :* Menalt.
			Sacaputxo : Espanyol.
			Corneta : [5]
			Contralt :
			Tenors : Bruel i Ginebrosa.
1645	[6]	[6]	[6]

1. Fonch feta Comissió als Srs. Canonges Ferran y Clarís. — 2. Lo Ardiaca de Cerdanya buscarà. — 3. *Es tracta de l'autor d'una* Salve, *a cinc veus, i del càntic profà* De dos columnas de plata, *a tres veus, que es conserven al nostre arxiu musical. A Montserrat guarden diverses Misses, Motets, Salms, etc., d'En Pere Serrano.* — 4. Si vol venir. — 5. Ardiaca de Berga, busqui. — 6. *Les actes capitulars no en parlen.*

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
1646	Andreu, Miquel	Serrano, Pere	*Baixó :* Menalt. *Menestril :* Spanyol, Miquel. *Corneta :* Llassús, Bernat. *Contralt :* Espanyol. *Tenors :* Bruel, Ginebrosa i Sanmiquel.
1647	Casals, Miquel	» »	*Baixó :* Menalt, Armengol. *Sacaputxo i baxó :* March, Josep. *Menestril :* Espanyol, Miguel. *Corneta :* Llassús, Bernat. *Contralt :* Espanyol, Miquel, i Farrer Antoni. *Tenor :* Ginebrosa, Jacint, i Rubió, Mateu.
1648	» »	» »	*Baxó i menestril :* Menalt. *Sacaputxo i baixó :* March. *Menestril :* Espanyol. *Corneta :* Llassús. *Contralt :* Espanyol, Miquel. *Tenors :* Ginebrosa i Rubió, M.
1649	Aranyés (Joan?)	» »	*Baixó i menestril :* March, Josep. *Sacaputxo :* March. *Menestril :* Espanyol. *Corneta :* Llassús. *Contralts :* Espanyol i Vinyals. *Tenors :* Ginebrosa i Rubió.
1650	Vidal, Jaume[1]	» »	*Baixó i menestril :* March, Josep.[2] *Sacaputxo :* March, Josep. *Corneta :* Llassús. *Contralts :* Espanyol i Vinyals, Josep. *Tenors :* Rubió.[3]
1651-1652	» »	» » [4]	*Baixó :* March, Josep i Marquès. *Sacaputxo :* March, Josep. *Corneta :* Llassús, Bernat. *Contralts :* Espanyol i Sanxo. *Tenor :* Rubió.
1653		» »	*Baixons :* March i Marquès. *Contralt :* Espanyol.
1654	Vinyals (Josep?)	» »	*Baixons :* March, Josep, i Marquès, Pau.

1. *És l'autor de la* Missa, *a cinc veus, del* Villancico «Fugitivo paxarillo», *a quatre, i del* Villancico, *a quatre i a vuit veus, que comença* «Las penas». *Vegeu el* Catàlech *de la nostra biblioteca musical. A Montserrat també veiérem algunes composicions d'aquest autor.* — 2. Y que sen cerque altre. — 3. Y que sen cerque altre. — 4. Organista perpetual.

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
			Contralt :
			Tenor :
1655-1656	Marquès	Serrano, Pere	*Baxons :* March i Marquès.
			Sacaputxo : March.
			Corneta : Llassús.
			Contralt : Espanyol.
1657		» »	*Baixons :* March i Marquès.
			Sacaputxo : March.
			Corneta : Llassús.
			Contralt : Espanyol.
1658			*Baixons :* March i Marquès.
			Sacaputxo : March.
			Corneta : Llassús.
			Contralt : Espanyol.
1659		Rosich	*Baixons :* March i Marquès.
			Sacaputxo : March.
			Corneta : Llassús.
			Contralt : Espanyol.
1660		Brau[1]	*Baixons :* March i Marquès.
			Sacaputxo : March.
			Corneta : Llassús.
			Contralt : Espanyol.
1661	Marquès, Pau[2]	Romanyà[3]	*Baixons :* March, Josep[4] i *lo Roget.*[5]
			Sacaputxo : March.
			Corneta : Llassús.
			Tiple : Roca.[6]
			Contralts : Espanyol i Rosich.
			Tenor : Camps.
1662	» »	Roca, Fra Didac[7]	*Baixons :* March, Josep i *Roget.*
			Sacaputxo : March.
			Corneta : Llassús.
			Tiple : Roca.
			Contralts : Espanyol i Rosich.
			Tenor : Camps.
1663	» »	» »	*Baixons :* March i Marot.
			Sacaputxo : March,
			Corneta : Llassús.
			Tible : Camps.

1. *En Josep Brau, mestre de Puigcerdà, té el Motet* O Domine Jesu Christe, *a vuit veus, que es troba al nostre fons Carreras. És el de La Seu?* — 2. Ab doscentes lliures de salari. *A Montserrat serven un Villancico d'aquest autor.* — 3. Ab salari de 150 ₧ present al cor a les distrib. y Missa ab obligatio de ensenyar 4 minyons. — 4. Ab salari de 100 ₧. — 5. Ab salari de 12 ₧. — 6. Ab salari de 72 ₧. — 7. *Es tracta del pare Roca, deixeble del pare Joan Marquès (1582-1658), mestre de Montserrat. Al nostre arxiu musical i al de Montserrat es guarden diverses obres del pare Roca.*

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
			Contralt : Espanyol.
			Tenor : Steva, Francesc.
1664	Marquès, Pau		*Baixons :* March i Marot.
			Sacaputxo : March.
			Corneta : Llassús.
			Contralt : Espanyol.
			Tenor : Camps.
1665-1666	» »	Bassa, Pere	*Baixons :* March i Marot.
			Sacaputxo : March.
			Corneta : Llassús.
			Contralt : Espanyol.
			Tenor : Camps.
1667-1668	» »	» »	*Baixons :* March i Marot.
			Sacaputxo : March, Josep.
			Corneta : Llassús, Bernat.
			Contralt : Xauri, Francesc; Espanyol i Dalzira.
			Tenor :
1669-1673	» »	» »	*Baixons :* March i Marot.
			Sacaputxo : March, Josep.
			Corneta : Llassús, Bernat
			Contralts : Xaurí, Espanyol i Dalzira.
			Tenor : Camps, Gabriel.
1674	» »	» »	*Baixons :* March i Marot
			Sacaputxo : Marot.
			Corneta : Llassús, Bernat.
			Contralts : Xaurí, Espanyol i Dalzira.
			Tenor : Camps, Gabriel.
1675	» »	» »	*Baixons :* March i Marot.
			Sacaputxo : Marot.
			Corneta : Marquès, Antoni.
			Contralts : Xaurí, Espanyol i Dalzira.
			Tenor : Camps, Gabriel.
1676	» »	» »	*Baixons :* March i Marot.
			Sacaputxo : Marot.
			Corneta : Marquès, Antoni.
			Contralt : Xaurí, Francesc.
			Tenor : Camps, Gabriel.
1677	Pujolar,* Josep	» »	*Baixons :* Marot i Murri.
			Sacaputxo : Marot.
			Corneta : Marquès, Antoni.

* *Coneixem diverses obres d'aquest mestre.*

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
			Contralt : Xaurí, Francesc.
			Tenor :
1678-1684	Pujolar, Josep	Bassa, Pere	*Baixons* : Marot i Murri.
			Sacaputxo : Marot.
			Corneta : Marquès, Antoni.
			Contralt : Xauri, Francesc.
			Tenor : Codina, Josep.[1]
1685-1687	» »	Serrada, Isidre[2]	*Baixonistes* : Marot i Murri.
			Sacaputxo : Marot.
			Corneta : Marquès, Antoni.
			Contralt : Xaurí, Francesc.
			Tenor : Codina, Josep.
1688	» »	» »	*Baixonistes* : Marot i Murri.
			Sacaputxo : Marot.
			Corneta : Marquès, Antoni.
			Contralts : Chaurri, Jansana i Gual.
			Tenors : Fra Codina i Cots.
1689-1690	» »	» »	*Baixonistes* : Salmurri i Fhilip.
			Sacaputxo : Felip.
			Corneta : Marquès.
			Contralts : Chaurri, Jansana i Gual.
			Tenor : Fr. Codina.
1691	Serrada	» »	*Baxonista* : Jansana.
			Sacaputxo : Felip.
			Corneta : Marquès.
			Contralts : Chaurri, Jansana i Gual.
			Tenors : Codina i Milà.
1692-1693	»	» »	*Baxonista* : Jansana.
			Sacaputxo : Felip.
			Corneta : Marquès.
			Contralt : Chaurri.
			Tenors : Codina i Aguilar.
1694	»	» »	*Baxonista* : Jansana.
			Secaputxo : Felip.
			Corneta : Marquès.
			Contralt : Chaurri.
			Tenor : Codina.
1695	»	» »	*Baxonista* : Jansana.
			Sacaputxo : Felip.
			Corneta : Marquès.
			Contralt :

1. Religiós de Sant Agustí. — 2. *En coneixem d'ell un* Tono, *a sis veus, que diu* «Ola, digo, cuydado, zagalas», *i un* Villancico *al Santíssim, a vuit veus, sense la lletra.*

DATA	Mestres de cant	Organistes	Cantors i altres músics de la Capella
1696	Serrada	Serrada, Isidre	*Tenor :* Codina. *Baxonista :* Jansana. *Sacaputxo :* Felip. *Corneta :* Marquès. *Contralt :*
1697	»	» »	*Tenor :* Codina i Andreu. *Baixonista :* Jansana. *Sacaputxo :* Felip. *Corneta :* Marquès.
1698	»	» »	*Baixonista :* Jansana. *Sacaputxo :* Felip. *Corneta :* Marquès. *Contralt :* [1] *Tenors :* Codina i Vilanova.
1699	»	» »	*Baixonista :* Jansana. *Sacaputxo :* Felip. *Corneta :* Marquès. *Contralt :* *Tenors :* Codina, Vilanova i Cots.
1700	Forcada, Jaume[2]	» »	*Baxonista :* Jansana. *Sacaputxo :* Felip. *Corneta :* [3] *Contralt :* [3] *Tenors :* Codina, fra J., Fra Cots, Josep i Vilanova, Andreu.

En la taula anterior per res fem memòria dels primicers ni dels sustentors de chor. Tot finint, sols anotarem que en 1309 es donava ja com consuetud de La Seu, per cert molt antiga, el que un *Præceptor* o *Primicerius*, i en son lloc un *Succentor*, regissin el chor, *tam in legendo quam in canendo*. Els dies festius, com els dobles, el primicer entonava les antífones, i començava els salms; a ell pertocava, a més, distribuir les lliçons, les antífones i profecies, vetllar pel bon ordre en les funcions sagrades, etc. Al primicer llec en l'art susdit, se l'obligava a ensinistrar-se en ell; passant, però, els anys, sovintejaven massa els primicers inhàbils pel cant; el Capítol d'Urgell sabia alliberar-los d'aital càrrega, i en canvi exigia dos sustentors a costa del primicer; això passava ja abans del 1613.

H. A., prev.

1. *Vacat.* — 2. *Clergue* — 3. *Vacat.*

APÈNDIX

NOVES DADES PER A LA BIOGRAFIA D'EN BRUDIEU

Prosseguint els treballs d'ordenació de l'Arxiu del Capítol d'Urgell aparegueren en les nostres mans, a darrers de la primavera passada, tres documents de molt interès per a l'estudi de la personalitat d'En Brudieu, els quals Mn. Higini Anglès no va conèixer a temps per a aprofitar-los en l'estudi precedent. Aquesta important troballa, tot just eixida del munt informe de la documentació inexplorada del referit Arxiu, permet aclarir dos punts capitals de la biografia del nostre excels artista, els quals, malgrat tots els esforços, restaven en la foscor en les planes de l'erudit treball que encapçala la present publicació.

Sabem per ells d'una manera certa:

a) Que Mn. Joan Brudieu *(cantor francès*, vingut a La Seu d'Urgell, amb altres quatre cantors, pel Nadal de l'any 1538)[1] era fill del bisbat de Limoges.

Així apareix clarament de les lletres de col·lació del primer benefici que obtingué. A 15 de març de 1546 el bisbe d'Urgell Francesc d'Urries donà col·lació del benefici sots la invocació de Santa Apol·lònia, instituït en l'església de Sant Antoni del monestir de les Franqueses, situat en el terme, o sia en l'horta de la ciutat de Balaguer, a Mn. Joan Brudieu, *clerico simpliciter tonsurato, Dioecesis Lemovicensis, regni Francie...*[2] Hi havia escampats en aquest temps, arreu del bisbat d'Urgell, nombrosos clergues francesos que exercien llur ministeri. A 5 de setembre de 1552 atorga el seu testament un tal Mn. Joan Desterre, prevere, vicari conductici de Bar, a tres hores de La Seu, qui es diu natural de Lavall, de la diòcesi de Limoges.[3] A un altre clergue, natural de lloc de Borti, també de la diòcesi de Limoges, nomenat Jordi Dufayet, trobem que li fou concedida llicència de celebrar per tota la diòcesi d'Urgell a 18 de gener de 1562.[4] Ocupava un lloc preeminent en el bisbat un prevere nomenat Llorenç Griffol, provinent de la diòcesi de Cahors, qui a 11 de novembre de 1570 era creat fiscal de la cúria eclesiàstica d'Urgell.[5] Això entre els clergues. Devem consignar, referent als seculars, que hi havia en aquest mateix temps, en tot el territori, una veritable immigració de gent dels més diversos indrets de la França, molts dels quals s'establien definitivament en aquest nostre país, atrets, sens dubte, pels aven-

1. Vegeu ço que es diu a la p. 13, nota 1, en parlar d'aquest document.
2. Registre de la Cúria Episcopal d'Urgell, núm. 25, de 1534 a 1549, f. 209 v.º.
3. Arx. Cap.; testaments de dit temps.
4. Registre de la Cúria Episcopal, n.º 29 de 1562 a 1572, f. 241 v.º.
5. Idem, f. 9.

Biblioteca de Catalunya

tatges de caràcter material. Respecte a la ciutat de La Seu, esmentarem tan sols la dita dels canonges de l'any 1583, ço és, que gairebé la meitat dels seus habitants eren francesos.[1] En Brudieu, habitant a La Seu d'Urgell, aclimatat totalment en el país, tindria relacions d'amistat amb tants compatricis seus com hi hauria en aquesta terra. Són molt significatives les dues dades següents. A 27 de juny de 1557, junt amb un tal Andreu Cuxach, brodador, de Montpeller, exerceix de testimoni en el testament de l'artista Mateu Charrie, també brodador, habitant a La Seu i natural de Masdesils, en el comtat de Foix; i a 7 de març de 1582, és nomenat marmessor en el testament atorgat per mestre Guillem Arnau, igualment brodador i natural del mateix lloc de la vila de Masdesils.[2]

b) Que Mn. Joan Brudieu *(francès*, mestre de cant, contractat per aquest càrrec pels canonges de La Seu, mig any després, o sigui a 20 de juliol de 1539)[3] era, pel març de 1546, clergue simplement tonsurat, i que, rebent successivament les ordres en aquest mateix any, celebrà la seva primera Missa al cap de nou mesos, ço és, per les festes de Nadal del mateix any 1546.

Consta de les susdites lletres de collació del benefici de Santa Apollònia que a 15 de març d'aquest any era solament clergue tonsurat. En altre document, de data 17 de juny de l'any següent 1547, ens diu el mateix Mn. Brudieu que havia celebrada la seva Missa nova alguns dies *«abans de la festa de Nadal mes proppassada...»*. És una delació que fa el mestre, solemnement atorgada, davant el lloctinent d'Inquisidor de la diòcesi d'Urgell, en virtut de cert manament publicat pel sant Tribunal, en la qual exposa que parlant un dia amb el metge Andreu de Bellaguarda, francès i habitant de la mateixa ciutat,[4] sobre el dogma del Purgatori, sustentà aquest certes doctrines no del tot conformes a les ensenyances de l'Església, creient-se l'atorgant, per aquest motiu, obligat en consciència a denunciar la veritat del fet, en tota forma, al Tribunal del Sant Ofici. Aquest important document, el qual conté en català, aital com ell la faria, la declaració del mestre, és un preciós testimoni que deixa entreveure la psicologia del prevere Mn. Brudieu, d'esperit sumís i obedient a les prescripcions de l'Església.[5] A favor de la seva religiositat tenim, així mateix, una dada precisa

1. Cf. P. PUJOL I TUBAU, prev., *Sant Josep de Calassanç, Oficial del Capítol d'Urgell (1587-1589)*; p. 31, nota. Barcelona, 1921.

2. Arxiu Capitular; plec de testaments d'aquest temps.

3. El document és retret ja a la p. 13, nota 2, de la biografia.

La nota d'aquest fet és també en altre llibre de comptes. Diu així : «A xviii de Juliol, any 1539, conduyren lo Rnt. Capítol lo mestre de cant francès ab un minyó criat seu; e comensa amostrar als preveners.» *(Libre de les cotidianes del any mill cinc cents e trenta hu* [fins a 1541], f. 275.)

4. Fou contractat pel Capítol i la ciutat per l'abril de 1538. Vegeu la nota següent: «Es degut a dit mestre Andreu de Bellaguarda, metge, francès, que ha [*en blanc*] de abril 1538 lo conduhí per ha metge lo Rnt. Capítol e la Ciutat; e per part de dit Capitol li foren promeses vint liures de pencio pagadores deu a Nadal e altres deu a Pasqua, e aixi li son degudes les x lliures del Nadal 1539. He ha de servir a tot lo Rnt. Capitol e llur famillia, ut moris est.» *(Rational del Reuerend Capitol de Urgell, començat lo primer dia de May del any* MDXXX *quatre*, f. 144.)

5. Arxiu Capitular; plec de processos de dit any. És com segueix : «Die XVII mensis Junii, anno a nativitate Domini Millesimo quin-

de remarcable interès. A 13 d'abril de 1576, ell en primer terme, el ciutadà Mn. Jaume Boquet i mestre Mateu, brodador, proposen als canonges l'erecció de la Confraria de la Santa Creu, suplicant que els senyalin altar dintre la Catedral i lloc als claustres per a la sepultura dels confrares. El Capítol nomenà una comissió de dos canonges per a entendre en aquest afer.*

Finalment, com a dada molt important per a la biografia d'En Brudieu, és l'escriptura original del testament que atorgà amb data del dia 3 de març de 1550, o sia més de quaranta anys abans de la seva mort. Encara que hi manca la signatura del notari, sabem que fou autoritzat pel que ho era de la ciutat, Andreu Soler, àlias Gauzió. Consisteix en una plana in foli, més deu ratlles subsegüents de text, en llatí, amb la signatura en català de l'atorgant, en la següent forma : *Joan Brudieu preuere*, escrita de pròpia mà en l'espai en blanc que existeix al final del text, imme-

gentesimo quadragesimo septimo, in civitate Urgellensi. = Coram Rdo. et magnifico domino Jacobo Piquer, Berge Archidiacono, locumtenenti Inquisitoris in civitate et diocesi Urgellensi, personaliter comparuit venerabilis et discretus Joannes Brudieu, presbiter, magister cantus ecclesie Urgellensis. Qui, virtute cujusdam cartelli, a sancta Inquisitione emanati et his diebus proxime lapsis in dicta ecclesia Urgellensi publicati, denuntiavit, mediante juramento, ad sancta Dei quattuor Evangelia, eidem domino locumtenenti, sequentia : Ço es, que un dia abans de la festa de Nadal mes proppassada stant yo y mestre Andreu de la Guarda, metge, habitant en la present ciutat, passeyant devant la ecclesia cathedral desta ciutat, que dit metge me donà lo bon prou de la Missa novella que yo aquells dies havia celebrada, y ayxí tractant y comunycant de les coses de Purgatori dit metge me digue si pensava yo que per no creure ell, dit metge, que noy hagues purgatori que per ço fos ell, dit metge, fos damnat; e yo li digui que pus sancta mare Sglesia creya quey havia purgatori erem tinguts de creure ho y sino ho creyem seriem damnats, e que lo Purgatori stave molt aprobat per la sancta Mare Sglesia; y apres de aço y haver parlat moltes rahons lo dit metge me digue y confessa y atorga quey havia purgatori, empero que per no creure ell, dit metge, que noy hagues purgatori que per ço no seria damnat. E mes dix dix *(sic)* dit metge que dat que en tot lo mon noy hagues sino un home salvat, que ell serie aquell; y aço es lo que ma consciencia me accuse denunciar al sanct Offici y a vostra merce senyor lochtinent de Inquisidor. = Ffuit sibi lectum et perseveravit presente dicto domino locumtenenti et Rdo. domino Sebestiano Reguer, canonico et Joanni Quintana, presbitero, in ecclesia Urgellensi beneficiato, testibus ad hec vocatis, rogatis specialiter et assumptis.»

* *Liber conclusionum capitularium ab anno* 1570 *ad* 1608, f. 46, v.º. És com segueix : «Die 13 aprilis, 1576. = Item en la mateixa hora estant congregats en dit capitol los susdits prelats y canonges, demanada primer y obtinguda licencia, entraren lo Rnd. mossen Joan Brudieu, prevere, y mossen Jaume Boquet, ciutadà de la present ciutat, y mestre Matheu brodador, los quals y specialment dit mossen Jaume Boquet, com ha procurador de molts homens de fe y devots del servey de Deu, segons que de son poder dix constave en poder del magnifich mossen Pere Martir Grau, notari, de la present ciutat, suplicaren fossen servits ses SS. consentirlos una confraria sots invocatio de la santa Creu y manar donarlos capella y lloch pera posar dita confraria; y també donar los y assenyalar los lloch en les claustres pera sepultarse los dits confrares sdevenidors de santa ✠, offerintse tots y specialment dit mossen Boquet, en dit nom, de obligarse en tot lo que sia conforme a raho y justicia segons la capitulació entre les parts fahedora; y los dits Rnds. Sors. prelats y canonges hoyda llur bona y sancta intencio acceptaren dita confraria offerintse donar capella y lloch condecent pera daquella; y pera capitular y tractar mes breument est negoci y portar lo a son degut effecte elegiren al molt Rnd. y magnifich senyor Dimas Camps, Ardiacha de Andorra y al Rnd. Sor. Jaume Sparsa, canonge, donant los plena y bastant facultat y potestat de tractar y concordar ab los susdits suplicants tot lo que mes convinga a la fundatio y ordinatio de dita confraria.»

diatament abans de la nota on vénen expressats els noms dels respectius testimonis.

La causa d'aquesta atorgació tan prematura ve expressada així en el document:

«Quoniam nullus in carne positus mortis periculum evadere potest; idcirco, ego Joannes Brudieu, presbiter, in ecclesia Urgellensi beneficiatus, aliquod longum iter facere et discurrere debens et desiderans, aliquibus de causis; et ne forte tam fatigatione oppressus quam alias occurreret mihi egrotari et exinde ab hoc seculo forsan ad alium transire in tali parte seu loco in qua seu quo forsan notarius seu tabellio non esset, seu etiam hac ratione morbi aut alias mens mea sana non existeret unde non possem de bonis meis disponere : Quare volens in tempore oportuno provideri predictis omnibus hoc meum facio et ordino testamentum et meam ultimam voluntatem in hunc modum...»[1]

El mestre Brudieu, després de deu anys de residir a La Seu d'Urgell, essent ja sacerdot, sentiria la necessitat d'anar a veure la seva gent. Foren, potser, afers de caràcter particular els que motivaren el viatge del mestre, Franca endins, cap al seu país. Per una senzilla nota, fins ara inconeguda, que llegim en un dels llibres de comptes de l'època, existent en aquest Arxiu, conta que Mn. Brudieu sortí vers la seva pàtria d'origen, amb tota seguretat, de seguida després de l'atorgació del testament, i que, al cap de tres mesos, tornava estar entre nosaltres. El canonge qui en 1550 regia el llibre *racional*, registrà en un manual del seu ús particular l'abonament de vint-i-cinc ducats a favor del mestre, que amb albarà del Capítol de 16 de juny li satisfeien pels «istruments al boixs, pera sonar, que el a portat de Fransa...»[2] Recordi's que a mitjans del segle XVI.è els instruments només *reforçaven* les veus, o bé en *suplien* alguna en les petites capelles. El document citat suara confirma la suspita de Mn. Anglès (p. 135), en dir que per aquell temple passarien altres músics que, no citant-los les actes, no han pogut incloure's en la taula de la Capella.

Sabem, demés, pel referit testament, d'un mutisme absolut en ço que respecta a noves de caràcter personal de l'atorgant, que Mn. Joan Brudieu, en 1550, era membre de la comunitat de preveres simples de l'església de la Pietat, situada als claustres de la Catedral d'Urgell; que nomenà marmessors a tres beneficiats, companys seus, i a fra Joan Agustí Leymaria, monjo de sant Benet, del proper monestir de Sant Cerní de Tavèrnoles; que disposà ésser enterrat en la susdita capella dels claustres de la Seu i que fundà una Missa setmanal, celebradora cada dijous per la susdita comunitat en la referida església, al qual fi assignà dels seus béns la quantitat de cinquanta dues lliures de Barcelona. Darrerament, feia hereva a la seva ànima i llegava cinc sous a cada un dels seus marmessors.

PERE PUJOL I TUBAU, prev.

1. Arxiu Capitular; plec de testaments d'aquest temps.

Pròximament, en un estudi sobre els immigrants francesos a La Seu, en el segle XVI.è, publicarem aquest document.

2. És com segueix : «Mes es degut al dit mossèn Guilla vintisinch ducats los quals ab albará de Capítol de setze de juny [1550] dona a mossèn Joan Brudieu, mestre de cant de la present seu, y son per paguar los istruments al boixs pera sonar que el a portat de Fransa, dich xxx lliures.» (*Manual començat l'any 1540*, s. f.)

ÍNDEX ALFABÈTIC*

ABELLA, 22.
ACADEMIA DE BELLAS ARTES, de Madrid, 65.
Actes Capitulars, de la Seu de Barcelona, 34.
AGUILAR, cantor, 150.
AGUILAR, Antoni, cantor, 137.
AGUILERA DE HEREDIA, Sebastià, mestre de Capella, 9. — *Magnificat*, llibre de, 9.
AGULLÓ, Miquel de, ardiaca de Cerdanya, 35.
AGUSTÍ, sant, 150.
AGUSTÍN, Antoni, arquebisbe de Tarragona, 39, 66.
AGUSTÍN, Josep, cantor, 145.
AJUNTAMENT DE BARCELONA, 56, 102.
Alàs, 49.
ALBAREDA, Marcià, mestre de Capella, 143, 144.
ALBERTÍ, Miquel, organista, 10, 11, 135.
ALENTORN, Guerau de, 55.
ALEXANDRE, de Almeide, músic, 139.
ALFAR, cantor, 145.
ALONSO, Pau, 59, 63.
ALÒS, Josep M.ª d', 40.
ALOY, Antoni, prevener, 23.
AMORELL, Joan, prevener, 23.
Andorra, 23, 156.
ANDREU, Gaspar, mestre de Capella, 26, 142, 143.
ANDREU, Miquel, cantor, 141-144, 151.
ANDREU, Miquel Pere, mestre de Capella, 145-147.
ANDREU, sant, 11, 12, 26, 142.
ANGLÈS, Higini, 82, 123, 153, 156.
ANNA, Santa, 59.
Antiphonarium, 7.
Antiphonarium de la Vall d'Aran, 8.
ANTOLÍN, Guillem, 68.
ANTONI, Sant, 153.
APOL·LÒNIA, santa, 153, 154.
ARAÑÉS, Aranyés, Joan, mestre de Capella, 144, 145, 147. — *Libro segundo de tonos y villancicos ... con la zifra de la guitarra española*, 144.
ARGENSOLA, Jeroni d', 49.
ARION, 69.
ARISTÒXEN, 69.
ARNAU, Guillem, brodador, 154.
ARQUÉS, Joan, mestre de cant, 12, 136.
Artesa, 31.
ARTUS, 13.
ARXIU CATEDRAL DE BARCELONA, 36, 37, 42, 143.
ARXIU DE LA COMUNITAT DE SANTA MARIA DEL MAR, DE BARCELONA, 40, 41, 44.
ARXIU DE LA CORONA D'ARAGÓ, 50.
ARXIU DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, 53, 57-59.
ARXIU DE L'OBRA DE SANTA MARIA DE BARCELONA, 42-44.
ARXIU EPISCOPAL, DE BARCELONA, 41, 42.
ARXIU MUNICIPAL DE BARCELONA, 50, 55, 57.
ARX. MUNICIPAL DE LA SEU, 82.
ARXIU MUSICAL DE MONTSERRAT, 146-148.
ASSENSIO, Asensio, Miquel, cantor, 144.
AUSÀS, Francesc, 59.
BADIA, Josep, organista, 144.
Balaguer, 30-32, 39, 40, 153. — *Clarisses*, 39, 40. — *Sant Crist*, 82, 39, 40. — *Santa Maria d'Almatà*, 39.
BALAGUER, Francesc, organista, 33, 34, 36, 37.
BALLE, Pau, cantor, 140-145.
BALLE, Sebastià, músic, 58.
Bar, 153.
BARBERÀ, Josep, 102, 127.
BARBIERI, Fr. A., 65.
Barcelona, 15, 16, 23, 24, 28, 32, 34-42, 45, 46, 49-51, 53-61, 66-68, 74, 102, 139, 142, 154. — *Associació Gregorianista*, 102. — *Bolla*, 51. — *Capella de Sant Jordi*, 53. — *Carrer Ample*, 57. — *Carrer de la Carnisseria d'En Sors*, 56. — *Carrer del Paradís*, 34. — *Casa de la Ciutat*, 50. — *Casa del Governador*, 51. — *Casal de la Generalitat*, 54. — *Catedral de*, 34, 36, 37, 42, 53, 58, 143. — *Confraria de Sant Jordi*, 54. — *Davallada de Santa Eulàlia*, 34. — *Dressana*, 54. — *Església de la Mercè*, 58. — *Església de Santa Anna*, 34. — *Església de Santa Maria del Mar*, 28, 35, 36, 40-46, 49, 60, 61. — *Església de Sant Francesc*, 56. — *Plaça del Born*, 54, 58. — V. AJUNTAMENT DE BARCELONA. ARXIU CATEDRAL. ARXIU DE LA CORONA D'ARAGÓ. ARXIU EPISCOPAL. ARXIU DE LA GENERALITAT.

* Els noms *Brudieu, La Seu d'Urgell, Urgell* i *Arxiu Capitular de La Seu* no van citats en aquest Índex donat que apareixen a cada pàgina del llibre.

Arxiu Municipal. Arxiu de la Comunitat i Arxiu de l'Obra de Santa Maria. Biblioteca de Catalunya. Consell de Cent. Diputació de Barcelona. Generalitat de Catalunya. Institut d'Estudis Catalans. Orfeó Català. Universitat de Barcelona.
Barricat, Miquel de, 54.
Barulls, músic, 146.
Bassa, P., organista, 149, 150.
Bellafila, Josep de, 55.
Bellaguarda, Andreu de, metge, 154, 155.
Benet, Llorenç, cantor, 143.
Benet, sant, 156.
Benito, Cosme Josep de, 65.
Berenguer, Pere, bisbe d'Urgell, 7, 17.
Berga, 23, 146, 155.
Bertran, Pere, 10.
Bessó, Ramon, prevener, 23.
Biblioteca de Catalunya, Barcelona, 15, 42, 65.
Biblioteca de l'Escorial, 66-68.
Biblioteca Episcopal de Vich, 15, 42.
Biblioteca musical de la Diputació de Barcelona, 139, 143, 146-148.
Blai, sant, 25.
Blanes, 61.
Boich, Jaume, cantor, 46, 137-139.
Boix, Martí, cantor, 143.
Boixet, Pere, 9.
Bonet, 51.
Bonet, Joan, mestre de Capella, 143.
Bons, 8.
Boquet, Francesc, 16.
Boquet, Jaume, 155.
Boquet, Pere, organista, 32, 35, 136-138.
Borales, 143.
Bordons, J., organer, 36, 37.
Borgunyó, Joan, 53.
Borti, 153.
Boxadors, Bernat de, 55.
Brau, organista, 148.
Brau, J. mestre de cant, 148.
Breitkopf und Härtel, 100.
Breviari, de La Seu, 8.
Bruel, Francesc, cantor, 145-147.
Brumel, Antoni, 95.

Cabrera, Frederic, 55.
Cahors, 153.
Calassanç, sant Josep de, 154.
Calvet, Mateu, mestre de Capella, 142.
Calvo, 51.
Campana, 61.
Camps, Dimas, 156.
Camps, Gabriel, cantor, 148, 149.
Cantorals, de La Seu, 9.
Capadó, 24.
Capella, Joan, prevener, 23.
Capó, cantor. — Vegi's Otal.
Cardona, Enric de, bisbe de Barcelona, 42.
Cardona, Enric de, governador de Catalunya, 55.
Cardona, Francesc de, 55.
Cardona, Jaume de, 55.
Cardona, Joan de, 11.
Cardona, Pere de, bisbe d'Urgell, 7, 17.
Carles Emmanuel, duc de Savoia, 50-56, 58, 66-68, 79, 90.
Carreras i Dagas, Joan, 148.
Carselade du Pont, Juli, bisbe de Perpinyà, 9.
Cartes del 1573, de l'Arxiu Capitular d'Urgell, 39.
Cartes del 1586, de l'Arxiu Capitular d'Urgell, 61.
Cartulari, de La Seu, 7, 18.
Casademont, cantor, 146.
Casals, Miquel, mestre de Capella, 147.
Cases, Pere, canonge, 20.
Cases, Pere, perayre, 21.
Castellbó, cantor, 139.
Castellet, Pere de, bisbe d'Urgell, 27.
Castelló d'Empúries, 145.
Catarina d'Àustria, duquessa de Savoia, 50, 52, 54, 58.
Cerdà, cantor, 137.
Cerdà, Joan A., 20.
Cerdanya, 36, 49, 146.
Cerní, monestir de Sant [Tavèrnoles], 31, 156.
Ceró, de, 55.
Cerola, Agustí, cantor, 136, 137.
Cerqueda, Bernat, 11.
Cervantes de Gaete, Gaspar, cardenal de Tarragona, 28.
Charrie, Mateu, brodador, 154, 155.
Chaurri. — V. Xaurí.
Ciurana, 51.
Ciurana, Miquel, 51.
Clarís, Pau, canonge d'Urgell, 30, 146.
Clusella, Guillem, 23.
Cock, Enric, 52, 56, 57. — *Relación del viaje hecho por Felipe II en 1585 a Zaragoza, Barcelona y Valencia*, 52.
Codina, Josep, cantor, 150, 151.
Collet, Enric, 9.
Coloma, Rafael, mestre de Capella, 23, 60-62, 139.
Comenge, Na Cecília de, comtessa de Barcelona, 40.
Comes, Pere, 34. — *Llibre de coses assenyalades*, 34.
Consell de Cent, de Barcelona, 55.
Concili Tridentí, 28, 29.
Concells, llibre de, de la Comunitat de Santa Maria del Mar, 41.
Constantí, 143.
Coplat, Joan, 10.
Çorita, Zorita, Nicasi, mestre de Capella, 66. — *Liber Primus ... Motectorum*, 66.
Cors, Bernat, prevener, 23.
Cortey, Jaume, 66.
Corts, Bernardí, 10, 12.
Costa, Guillem, 21.
Costa i Borràs, D., arqueoisbe de Tarragona, 28.
Costa, Miquel, cantor, 137-139.
Cots, Josep, cantor, 151.
Coussemaker, Carles E. E., 95.
Cuxach, A., brodador, 154.

Dalzira, cantor, 149.
Dàvila i Paez, F., mestre de cant, 95.
Dayguamolsa, Guillem Melcior, 12.
Deliberacions de la Generalitat de Catalunya *del Trienni 1584 a 1587*, 50, 51, 53-55, 57, 58.
Derill. — V. Erill.
Desbosc, Frederic, 55.

DESBOSCH I AYMERICH, Miquel, organista, 138.
DESPÈS, De Spes, Joan, bisbe d'Urgell, 8, 26, 27, 142.
DEPRÉS, Deprez, des Prés, Josquin, 28.
Despeses per rahó de la Justa feta en lo born [1585], 58.
DESPUIG, de Podio, Guillem, 42. — *Ars musicorum*, 42.
DESTERRE, Joan, prevere, 153.
Dietari Municipal, de Barcelona, 55.
Dietaris de la Generalitat de Catalunya *dels Triennis de 1584-1587 y de 1587 a 1590*, 51, 52, 56, 59.
DIPUTACIÓ DE BARCELONA, 51, 58, 139.— V. Biblioteca de la.
D'INDY, Vicens, 102.
DOMÈNECH, Carles, bisbe de Lleyda, 39.
DOMINGO DE GRÀCIA, organista, 144.
DUEÑA I CISNEROS, Francesc de la, bisbe d'Urgell, 8, 9.
DUFAYET, Jordi, 153.
DURAN, Agustí, 50.

EGIDI, mestre de cant, 42.
Elna, 28.
Encamp, 8, 9.
ERILL, Francesc d', 55.
ERILL, Joan d', 55.
ERMENGOL, sant, bisbe d'Urgell, 25, 26, 31, 144.
Escorial, 65-68. — V. BIBLIOTECA DE L'ESCORIAL.
ESDRAS, llibre d', 95.
ESPANYOL, Spanyol, Español, Josep, cantor, 146-149.
EXPERT, Enric, 76, 93.

FABRER, Joan, músic, 57.
FARRER, Antoni, cantor, 147.
FÈLIX, Joan, mestre de cant, 10-12, 135.
FELIP, músic, 150, 151.
FELIP II, rei d'Espanya, 29, 50, 52-54, 56, 66, 72.
FELIP IV, rei d'Espanya, 30.
FERRAN, 146.
FERRAN, Lluís, organista, 34.
FERRER, Calminius, 8.
FERRER, Mateu, mestre de cant, 42.
FHILIP, músic, 150.
FIGUERES, Pere, mestre de cant, 135.
FIGERÓS, Bartomeu, 11.
FIGERÓS, Miquel, 12.
FLECHA, Mateu, mestre de cant, 81.
Foix, 14.
Foix, comtat de, 48, 154.
FOIX, comte de, 14.
FOQUET, A., cantor, 138-140.
FORCADA, Jaume, mestre de Capella, 151.
FRANCESC, sant, 47.
Franqueses, monestir de les, 153. — *Església* de Sant Antoni, 153.
FREXANET, cantor, 140.

GALÍCIA, Bernat, mestre de cant, 136.
GARCÍA BLANCO, Francesc, 65.
GARCÍA DE OLIVAN, Joan Pérez, bisbe d'Urgell, 8, 32.
GARCÍA, Esteve, prevener. 23.
GASTOUÉ, Amadeu, 29.
GENERALITAT DE CATALUNYA, 50, 51, 54, 55, 58.
GINEBROSA, Jacint, cantor, 144-147.
GISQUEROL, músic, 145.
GOMIS, 47.
GONSALVO, mestre de Capella, 139.
GONZÁLEZ, Jeroni, 58.
GOTARD, Hubert, 49, 50, 66-68, 70.
Graduale, Gradual, d'Urgell, 8.
GRAU, Pere Martir, notari, 155.
GREGORI, Jaume, 59.
GRIFFOL, Llorenç, 154.
GUAL, cantor, 150.
GUALBES DE BONAVENTURA, Janot, 55.
GUALBES DE CORBERA, F., 55.
GUERRERO, Francesc, mestre de cant, 23, 76, 98. — *Canciones y Villanescas espirituales*, 76. — *Viage de Jerusalem*, 76.
GUILLA, J., 13, 15, 16, 22, 156.
GUIMERÀ, Bernat de, 55.
Guissona, 33.

HAGEMBACH, Pere, 42.
HEROPHILUS, 69.
Hos, 23.
HUTZ, Lleonard, 42.

ICART, Joan, 55.
Imnes, llibre d', 43.
Imnorum, llibre, 7.
Improperis, 43.
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, 5, 7, 28, 65, 66, 88, 91.
INSULA, Agustí d', 19.
Inventaris de llibres de música de Santa Maria del Mar de Barcelona, 42-44.
ISABEL, infanta d'Espanya, 59.
ISABEL, regina d'Espanya, 56.
ISÒCRATES, 69.

JANNEQUIN, Janequin, Climent, 28, 82.
JANSANA, cantor, 150, 151.
JAUME de Barcelona, 40.
JOAN ARMENGOL, abat de Sant Cugat i bisbe de Barcelona, 42.
JOAN D'ÀUSTRIA, 72.
JOAN DE JERUSALEM, Sant, 10,
JOAN I, rei d'Aragó, 41.
JOAN IV, rei de Portugal, 34.
JOB, patriarca, 96.
JORDI, sant, 53, 54.
JOSQUIN. — V. DEPRÉS.
JUDES, sant, 16.
JUAN, Pere de, músic, 145.
JUNCTAG, Jaume, 95.

La Pobla de Lillet, 7.
LASSUS, Lasso, O. di, 78, 85.
LAUDÉS, cantor, 138, 139.
LAUDÉS, notari, 38.
Lavall, 153.
LAVIGNAC, Albert, 9.
Lectionarium, 7.
Leipzig, 29, 100.
Lepant, golf de, 72, 78, 79.
LERAT, Jerònim, 12.
Leymaria, fra Joan Agustí, 156.
Liber collationum extensarum, de la diòcesi de Barcelona, 1577-1578, 41.
Liber conclussionum, del Capítol d'Urgell, *ab anno 1468 ad 1517*, 10.
Liber conclusionum illustris Capituli urgellensis ab anno 1493 ad 1569, 12, 13, 15-18, 22, 32.

Liber conclussionum, del Capítol d'Urgell, *ab anno 1570 ad 1608*, 18-23, 25-27, 29-32, 38, 39, 45-49, 60-62, 138.
Liber conclussionum, d'Urgell, 1609-...., 142, 143.
Libre de Deliberacions de l'Ajuntament de Barcelona, *1584-1585*, 55-57.
Libre de la Creueta del Capítol de Barcelona, 1455, 42.
Libre de les cotidianes del Cap. de La Seu, 1531-1541, 154.
Limoges, 153.
LINUS, 69.
Lió, 29.
Lívia, 143.
LOCO, S., organista, 48, 139.
LÓPEZ, Jaume, 68, 70.
LORENS. — V. Llorens.
LUIS, músic, 140.
LULL, Joan, 55.

LLASSÚS, B., músic, 145-149.
LLENES, Joan, 22.
Lletres de Bisbes del Capítol d'Urgell, 30.
Lleyda, 32-34, 36-39, 143.
Llibre de les cotidianes del Cor, de La Seu, *comensant lany mil cinch cents quoranta hu*, 16, 23.
Llibre d'Obits 1579-1593, de la Seu de Barcelona, 34.
Llibre de Spes del Capítol d'Urgell, *1573-1655*, 26, 27.
LLOMBART, músic, 141-143.
LLORENS, Lorens, Jaume, mestre de cant, 44, 45.
LLORENS, Mateu, mestre de Capella, 45.
LLÚCIA, santa, 25.

Madrid, 52, 65. — V. *Academia de Bellas Artes*.
MALET, tenor, 141-143.
MALLA, Cristòfol, organista, 63, 139-143.
Mallorca, 126.
MANRESA, M., organista, 137.
Manual, del *Racional* d'Urgell, any 1540, 156.
Manual notarial del Capítol d'Urgell, 1572-1577, 27.
Manual notarial del Capítol d'Urgell, 1585-1591, 63.
MANYER, G., organista, 314.
MANYER, Miquel, organista, 143, 144.
MARCH, 21.
MARCH, Auzias, 74, 75, 87.
MARCH, Josep, músic, 145-149.
MARENZIO, Luca, 89.
MARIMON, Plegamans de, 55.
MARINER, cantor, 140.
MAROT, músic, 148-150.
MARQUÈS, músic, 148.
MARQUÈS, A., músic, 149-151.
MARQUÈS, Joan, 10.
MARQUÈS, Joan, mestre de cant, 148.
MARQUÈS, Pau, mestre de Capella, 148, 149.
MARQUÈS, Pau, músic, 147, 148.
MARQUET, cantor, 139.
MARSAL, cantor, 140-144.
MARSAL, Pere, músic, 144, 145.
MARSELÓ, cantor, 139.
MARTÍ, Andreu, cantor, 146.
MARTÍ, Joan, 12.
MARTÍ, Joan, mestre de cant, 15, 16, 136.
MARTÍ, Miquel, organista, 28, 31, 32, 35, 39, 137, 138.
MARTÍ, sant, 123.
MARTORELL, cantor, 139.
MAS, cantor, 139, 140.
Masdesils, 154.
MASULL, Antoni, 16.
MATEU, sant, 10.
MAYMÓ, 141.
MELIANTA, Meliantes, Joan, prevener, 13, 23.
MELIANTES, Pere, prevener, 23.
MELIANTES, Ramon, prevener, 23.
MENALT, Armengol, músic, 147.
MENALT, Joan, músic, 142-147.
MENAUT, músic, 140-142.
MENAUT, Francesc, prevener, 23.
MENAUT, Joan, prevener, 23.
MÉNDEZ, Mendes, Lluís, organista, 144-146.
Mestre de Cant, Lo, 43.
MILÀ, cantor, 150.
MIQUEL, Pere, músic, 146.
MIR, Pere Mateu, 136.
MIR, Tomàs, cantor, 136-138.
MIRANDA, comte de, virrei de Catalunya, 49.
MITJANA, Rafael, 9.
Missal, d'Urgell, 8.
Missale, 7.
Missale, de La Seu, 9.
Missale ... ecclesiae urgellensis, 9.
Missale mixtum, de La Seu, 7.
Missarum decem a clarissimis Musicis compositarum, 95.
Misses antigues, llibre de, 43.
Misses i lamentacions, llibre de, 44.
MOLES, Sebastià, 29.
MOLINER, cantor, 139-144.
MOLITOR, Rafael F., 29.
Montblanch, 142.
Montpeller, 154.
Montserrat, 8, 78, 95, 146-148.
MORALES, Cristòfol, 28, 38, 42-44, 98. — *Misses*, llibres de, 28, 42-44.
MOREIG, 25.
MOREL-FATIO, Alfred, 52.
MOREL, Josep, músic, 146.
MORELL, Pau, músic, 143, 144.
MORELL, Salvador, mestre de cant, 12, 135.
MONCLAR, de, 55.
Montçó, 50, 59.
Montpeller, 9, 14, 154.
Morea, 72.
Mosquera, 8.
Motets i lamentacions, llibre de, 44.
Motetti dei Fiori, 28, 42.
MULNER, Pere (Joan), organista, 12, 15, 135, 136.
MUR, I., mestre de Capella, 142.
MURRI, músic, 149, 150.
MUSEU EPISCOPAL DE VICH, 9.
MUSEUS, 69.

NAQUI, Blai, prevener, 23.
NAVARRO, J., 76.
NAVARRO, Pau, organista, 32, 35, 138.
NAVEL, Galcerà de, 55.
NAVEL, Julià de, 55.
NICHOLAU, Jeroni, 56.

OLIVARS, comte duc d', 66.
OLIVER, Ferran, 55.
ONZÉS, cantor, 139-141.
Ordinarium Urgellinum, 8, 9, 15, 31.
Ordo toletanus, 7.
ORFEÓ CATALÀ, Barcelona, 89.

Organyà, 23.
ORPHEUS, 69, 70.
ORTHEDO, Mateu, 12.
Osca, 32
OT, sant, bisbe d'Urgell, 7, 12, 25.
OTAL (CAPÓ), cantor, 140.
OVIDIO, Francesc, músic, 144.

Pagaments, llibre de, de Santa Maria del Mar de Barcelona, any 1576-1577, 40, 41.
PAGÈS, A., 74, 75.
PALANCA, Lluís, prevener, 23.
PALAU, Francesc, 91.
PALAU, Frederic, 51.
PALESTRINA, Prenestina, Prenestini, Pere Ll. de, 28, 43, 44, 78, 85, 92, 93, 128, 132. — *Misses i motets*, llibres de, 43, 44.
PALOU, baró, 55.
PALLOLER, Jaume Martí, 57.
Pàmies, Pamiers, 14.
PARERA, Perera, Bernardí (Benat), músic, 141-143.
PAULÓ, canonge, 34.
Passionarium, 7.
PLATÓ, 69.
PEDRELL, Felip, 63, 75, 93, 95, 102, 123, 128.
PEDRÓ, S., músic, 140, 141.
PENYALOSA, Peñalosa, Francesc, mestre de cant, 28, 43.
PERE, Francesc, 10.
PÉREZ, A., bisbe d'Urgell, 30.
Perpinyà, 9, 14.
PERUGA, Pere, mestre de cant, 60, 61.
PINÓS, Francesc de, 55.
PIQUER, Bernard, 16.
PIQUER, Joan, 22.
PIQUER, Jaume, 155.
PIUS V, papa, 28, 29, 95.
PLANDOLIT, Joaquim, 8.
Poblet, monestir de, 66.
PODIO. — V. DESPUIG.
POLUJES, Francesc, cantor, 137, 138.
Ponts, 31.
PORQUERAS, mestre de Capella, 25, 139, 140.
PORTELA, Antoni, mestre de cant, 136.
PORTELA, Pere, mestre de cant, 136.
PORTELLA, Pere, cantor, 136, 137.
PORTER, Jaume, 23.
PORTULES, Jacint, cantor, 143, 144.
Possessions, llibre de, de Santa Maria, 41.
POU I MARTÍ, Josep, 40.
POY, tenor, 141-143.
Prades, 126.
PRATS, Arnau, 20.
PRENESTINA, Prenestini. — V. PALESTRINA.
PRÍNCEP DE PIAMONTE. — V. CARLES EMMANUEL.
Processionale, de La Seu, 9, 15.
Prossarium, 7.
Psalterium, 7.
Puigcerdà, 10, 48, 148.
PUIG I CADAFALCH, Josep, 14.
PUIGORIGUER, cantor, 139.
PUJOL, Joan Pau, mestre de Capella, 143.
PUJOL, Pere, 7, 14, 30, 91, 154, 156.
PUJOLAR, mestre de Capella, 149, 150.

QUERALT, Joan de, 55.
QUERALT, Pere de, 55.
Querol, vall de, 49.
Quint libre de serimonies, de la ciutat de Barcelona, 50, 55-58.
QUINTANA, Joan, 155.
QUINTANA, Segimon, cantor, 136, 138, 139.
QUINTANA, S., prevener, 23.

RABINS, Salvador, 12.
Racional, del Capítol d'Urgell, *1556-1576*, 20, 22.
Racional, del Capítol d'Urgell, *1577-1591*, 21, 59-62.
Racional, del Capítol d'Urgell, *1591-1596*, 62.
Racional de las Missas quotidianas, de Santa Maria, *1576-1577*, 41.
Rational, del Capítol d'Urgell, *1534-1538*, 13, 23, 154.
Rational, del Capítol d'Urgell, *1540-1553*, 14-18.
RAMON, Antoni, músic de la Generalitat de Catalunya, 51, 57, 58.
Regestrum Capituli, de La Seu, *a 1498 ad 1508*, 10, 12.
Regestrum gratiarum, de Barcelona, *1399-1401*, 42.
Regestrum literarum omnium, del Capítol d'Urgell, *1555-1608*, 24.
Regestrum literarum omnium, del Capítol d'Urgell, *1568-1588*, 24, 33-37, 46, 50.
Registre de la Cúria Episcopal d'Urgell, 1534-1549, 153.
Registre de la Cúria Episcopal d'Urgell, 1562-1572, 153.
REGUER, Sebastià, 155.
RENÉ DU VERGER, cantor, 47, 138.
Responsoriale, de la Vall d'Aran, 8.
RESTOLL, Rostoll, Pere, organista, 61, 139.
RIBOT, 51.
RIEMANN, H., 66.
RIERA, Pau, 28.
RIQUET, Pere, mestre de Capella, 23, 25, 26, 139-142.
Rituale, d'Urgell, 9.
RIU, Antoni, cantor, 136, 137.
RIU, Antoni, organista, 24, 136, 137.
RIU [CAIXAL], bisbe d'Urgell, 91.
RIVÓ, Joan de, 10.
ROBERT, Felip, 28.
ROBLES, organista, 144.
ROC, sant, 25.
ROCA, 30.
ROCA, Didac, organista, 148.
ROCA, cantor, 148.
ROCABERTÍ Dalmau de, 5.
RODRÍGUEZ, Antoni, 52.
ROGÉS, Antoni, mestre de cant, 136.
ROGET, músic, 148.
ROIG, A., mestre de cant, 136.
Roma, 18-20, 49, 93, 95.
ROMAN, sant, 8.
ROMANYÀ, organista, 148.
ROS, Felip, 54.
ROS, Janot, àlias Alexandre, cantor, 22, 137-140.
ROS, Joan Josep, cantor, 137.
ROSENBACH, Joan, 42.
ROSICH, cantor, 148.
ROSICH, organista, 148.
ROURES, Baptista, cantor, 46, 137-140.

ROURES, Baptista, organista, 136.
RUBIÓ, Mateu, cantor, 147.
RUFET, 51.
Rumilly, 68, 70.

SABATA, 11.
SABATÉ, Sabater, cantor, 139, 140.
SABLAYROILLES, Maur, 14.
SALGUEDA, Lluís, 55.
SALMURRI, Perot, 59.
SALMURRI, músic, 150.
SALÓ, Manuel, 9.
SALVAT, Antoni, mestre de cant, 12, 135.
Sanahuja, 136.
SÁNCHES, cantor, 144.
SANMIQUEL, cantor, 147.
SANS, 48.
SANXO, cantor, 145, 147.
Saragossa, 32, 50, 52, 53, 57.
SAVOIA, duc de. — V. CARLES EMMANUEL.
SAVOIA, duquessa, de. — V. CATARINA D'ÀUSTRIA.
SEBASTIÀ, sant, 25.
SERCH, Montserrat, prevener, 13, 22.
Serdanya. — V. Cerdanya.
SERRA, Agustí, 61.
SERRA, Agustí, músic, 48, 138, 139.
SERRADA, Isidre, organista, 150, 151.
SERRADA, mestre de Capella, 150, 151.
SERRANO, Pere, organista, 146-148.
Sevilla, 23, 76.
SIDONIUS, 69.
Silos, monestir de, 30.
SIMÓ, sant, 16.
SIMON, Pere, 10.
SISSEBUT, bisbe d'Urgell, 7.
SIXTE V, pontífex, 58.
SOLÀ, Joan, 12.
SOLER, Andreu, àlias Gauzió, notari, 27, 155.
SOLER, Bernardí, 12.
SOLER, Joan Pere, cantor, 138, 139.
SOLER, Pere, prevener, 13, 23.
Solsona, 37, 39.
SPANYOL. — V. ESPANYOL.
SPANYOL, Miquel, músic, 147.
SPARSA, Jaume, 20, 47, 155.
SPES. — V. DESPÈS.
SPUNY, 34.
SQUERRER, 20, 62.
STEVA, Francesc, cantor, 149.
SUÑOL, Gregori M.ª, 95.

Tarascó, 48.
Tarragona, 27-29, 36-38, 66. *Catedral de*, 36, 37, 66. — *Concili provincial de*, 28.
Tavèrnoles, Sant Cerní de, 31, 156.
TEIXIDOR, Joan, 20.
TERÉS Joan, arquebisbe de Tarragona, 28. — *Constitutionum Provincialium Tarraconensium libri quinque*, 28.
THORESANO DE ASULA, Andreu de, 8.
Tirvia, 23.
Tolosa, 9, 20.
TORRELLES, Ramon, 55.
TORRES, Mateu de, organista i mestre de Càpella, 24, 32, 36-39, 45, 46, 137, 138.
TORROJA, Lluís, 61.
Tortosa, 19, 38, 39.
Tost, rectoria de, 21, 23, 38, 46, 60-62.
TOVAR, Francesc, 42. — *Libro de música práctica*, 42.
TÒVIA, Francesc d', bisbe d'Urgell, 21.
TREBAYLLA, Ramon, bisbe d'Urgell, 7.
TREMOLET, Tremoletí, Pere, mestre de cant, 136.
Tremp, 8, 61.
TRIDINO, Bernardí de, 8.
TULLIO, M., 69.

UBAC, 51.
UNIVERSITAT DE BARCELONA, 41.
URIARTE, P. E., 65.
URRIES, Francesc d', bisbe d'Urgell, 8, 15, 153.

València, 27, 31, 32, 39, 42, 76.
Vall d'Andorra, 8.
Vall d'Aran, 8.
VALLONGA, Francesc, cantor, 136.
VALLS, Francesc, mestre de Capella, 80.
VALLS I TABERNER, Ferran, 50.
VELA, cantor, 140, 141.
Venècia, 8, 76, 78.
Vich, 9, 15, 38, 39, 42. — V. BIBLIOTECA EPISCOPAL DE VICH. — MUSEU EPISCOPAL DE VICH.
VICTÒRIA, Francesc, 43.
VICTÒRIA, Tomàs Ll. de, 28, 43, 44, 78, 92, 93, 98, 120-122, 128. — *Misses, Magnificat i Motets*, llibre de, 44.
VIDAL, Jaume Joan, 46.
VIDAL, Jaume, mestre de Capella, 145, 147.
VILA, Joan, cantor, 136, 137.
VILA, Villa, Pere Albert, organista, 5, 24, 28, 34-39, 42, 49, 58, 60, 66, 86, 87, 100, 138. — *Odarum* [Madrigals] *Liber primus*, 28, 66. — *Odarum Spiritualium, Liber secundus*, 28, 66.
VILANOVA, Andreu, cantor, 151.
VILANOVA, Andreu, mestre de Capella, 53.
VILANOVA, Galceran de, bisbe d'Urgell, 7, 59.
VILARÓ, 61.
VILASECA, 50.
VILASECA, Pere Jaume, 33.
VILLALBA, Lluís, 66.
VILLANUEVA, Jaume, 8, 9, 13, 14.
VINCENCIO, J., 76.
VINYALS, Josep, mestre de Capella, 147.
VINYALS, Vinyal, Josep, cantor, 147.
Vivel, 39.

WAGNER, Pere, 100.

XAURÍ, Francesc, cantor, 149, 150.

YAGUA, Tomàs, 14.

ZARLINO, J., 76.

MADRIGALS

I.

Biblioteca de Catalunya

Lo pri - mer es, Ver - ge pu - ra, en lo
Lo pri - mer es, Verge pu - ra, en lo
Lo pri - mer es, Ver-ge pu - ra, en lo
Lo pri - mer es, Ver-ge pu - - ra, en lo
grau que pos - se - hiu; mes que to - ta cre - a -
grau que pos - se-hiu; mes que to-ta cre-a -
grau que pos - se - hiu; mes que to - ta cre-a - tu -
grau que pos - se - hiu; mes que to - ta cre-a - tu -
tu - ra vos tal glo - ri - a sen - tiu. A - pres
tu - ra vos tal glo - ri-a sen - tiu. A - pres Deu
ra vos tal glo - ri - a sen - tiu. A - pres
- - ra vos tal glo-ri-a sen - tiu. A - pres

Deu la mes hon - ra - da del re - stant sou
a pres Deu la mes hon - ra - da del re - stant sou y
Deu la meshon - ra - da del re - stant sou
Deu la meshon - ra - da del restantsou y se - reu, sou
y se - reu de no - sal - tres ad - vo -
se - reu de no - sal - tres de no - sal tres ad - vo -
y se - reu de no - sal - tres ad - vo - ca -
y se - reu de no - sal - tres ad - vo - ca - da
ca - da en los cels, com me - re - xeu.
ca - da en los cels, com me - re - xeu, com me - re - xeu.
da en los cels, com me - re - xeu, com me - re - xeu.
en los cels, com me - re - xeu, com me - re - xeu, com me - re - xeu.

Lo se - gon, Ver - ge be - ni - gna, vos en -
Lo se - gon, Ver ge beni - gna, vos en - semps
Lo se - gon, Verge be - ni - gna, vos ensemps
Lo se - gon, Ver - ge beni - gna, vos en - semps
semps ab vo - stre Fill un vo - ler als dos con -
ab vo - - stre Fill un vo - ler als dos con si -
ab vo - - stre Fill un vo - ler als dos con si -
ab vo - - stre Fill un vo - ler als dos con si -
si - gna l'u de l'al - tre sou e - spill.
gna, l'u de l'al - tre sou e - spill. Sou
si - gna l'u del'al - tre sou e - spill.
gna l'u de l'al - tre sou e - spill. Sou

Sou vos tan glo - ri - fi - ca - da que sem -
vos tan glo - ri - fi - ca - - da que sem - pre sou y se -
Sou vos tan glo - ri - fi - ca - da que sem - pre
vos tan glo - ri - fi - ca - da que sem - pre sou
pre sou y se - reu, di - gna rey - na co - ro -
reu, sou y se - reu, di - gna reyna co - ro - na -
sou y se - reu, di - gna reyna co - ro -
y se - reu, sou y se - reu, di - gna rey - na co - ro - na - da
na - da en los cels, com me - re - xeu.
da en los cels, com me - re - xeu, com mere - xeu, com me re - xeu.
na - da en los cels, com me - re - xeu, com me re - xeu.
en los cels, com me - re - xeu, com me - - re - xeu.

CANTUS
ALTUS
TENOR
Lo ter - cer es, Ver - ge san - cta,
Lo ter - cer es, Ver - ge san - cta, que·n la
Lo ter - cer es, Ver - ge san - cta, que·n la
que·n la cort ce - le - sti - al,
cort ce - le - sti - al,
cort ce - le - sti - al, ce - le - sti - al,
cla - re - dat pre - neu vos tan - ta
cla - re - dat pre - neu vos tan - ta qu'a - pres
cla - re - dat pre - neu vos tan - ta qu'a - pres
qu'a - pres Deu no·s mo - stra tal;
Deu no·s mo - stra tal;
Deu no·s mo - stra tal, no·s mo - stra tal;

de la qual il - lu - mi - na - da,
de la qual il - lu - mi - na - - - da, mes que'l
de la qual il lu - mi - na - - da, mes que'l
mes que'l jorn del sol no pren,
jorn del sol no pren, del sol no pren,
jorn del sol no pren, del sol no pren,
sou de tots los sancts a - ma - da
sou de tots los sancts a - ma - da en
sou de tots los sancts a - ma - da en los cels,
en los cels, com me - re - xeu.
los cels, com me - re - - xeu.
com me - re - xeu, com me - re - xeu.

Lo quart es que·us o - be - e - xen
Lo quart es que·us o - be - e - xen que·us o - be -
Lo quart es que·us o - - be - e - xen que·us o - be -
Lo quart es que·us o - be - e - xen que·us o - be -
sancts y san - ctes fent ho - nor, com a -
e - xen sancts y san - ctes fent ho - nor, com aque -
e - xen sancts y san - ctes fent ho - nor, com aque -
e - xen sancts y san - ctes fent ho - nor, com a -
que - lla que·us co - ne - xen, ser ma - re del
lla que·us co - ne - xen, que·us co - ne - xen, ser ma - re del
lla que·us co - ne - xen, que·us co - ne - xen, ser ma - re del
que lla que·us co - ne - xen, que·us co - ne - xen, ser ma - re del

Sal - va - dor, y re - gi - na pre - mi - a - da,
Sal-va-dor, y re-gi-na pre-mi - - a - da, cap y peus
Sal - va - dor, y regi-na pre-mi-a - - da, cap
Sal - va - dor, y regi-na pre - mi-a-da pre - mi-a - da, cap y peus

cap y peus del re - gne seu, y de - es - sa
del reg ne seu cap y peus del reg ne seu, y de-es-sa co - rona-
y peus del reg - ne seu del reg ne seu, y de - es - sa co -
del reg ne seu cap y peus del reg ne seu, y de - es - sa coro-

co - ro - na - da en los cels, com me - re - xeu.
- - da en los cels, com me - re - xeu.
- ro - na - da en los cels, com me re - xeu, en los cels com me - re - xeu.
- na - da en los cels com me re - xeu, com me - re - xeu.

CANTUS I
CANTUS II
ALTUS
TENOR
Lo quint es que'usre - mu - ne - ra
Lo quint es que'us re - mu -
Lo quint es que'us re - mu - ne -
Lo quint es que'usre - mu - ne - -
lo Se - nyor vo - - stres tur -
ne - ra lo Se - nyor vo - -
- - ra lo Se - nyor vo - -
ra lo Senyor vo - stres tur - ments,
ments, ab grat vo - stre sens e -
stres tur - ments, ab grat vo - stre
- stres tur - ments, ab grat vo - - stre sens
vo - stres tur - ments, ab grat - vo - stre sens e -

spe - ra, d'a - quells dons tots
sens e - spe - ra, d'a - quells
e - spe - - ra, d'a - quells
spe - - ra, d'a - quells dons tots temps pla -
temps pla - sents
dons tots temps pla - sents
dons tots temps pla - sents. May
sents, tots temps pla - sents. May
May se pert en vos sol-da - da, qui'us
May se pert en vos sol - da - da,
se pert en vos sol - da - - da, qui us
se pert en vos sol - da - - da, qui'us

ser_veix be'l sa - tis - feu,be'l sa_tis _ feu, per ser
qui us ser _ veix be l sa _ tis - feu, per ser
ser_veix be'l sa _ tis _ feu, be'l sa_tis _ feu, per ser tant
ser_veix be'l sa - tis _ feu,be'l sa_tis _ feu, per ser
tant re_gra-ci - a - - da en los cels,com me _ re -
tant re - gra _ ci - a - da en los
regra - ci - a - - da en los cels, com
tant regra-ci - a - - da en los cels,com me _ re -
xeu, en los cels, com me _ re - xeu, com me - re - xeu.
cels, com me - re - xeu.
me - re - xeu, com me - re - xeu.
xeu, com me _ re - xeu, com me - re - xeu,com me - re - xeu.

CANTUS
ALTUS
TENOR
BASSUS
Lo si - sè es que ve -
Lo si - sè es que ve - sti - da
Lo si - sè es que ve - sti -
Lo si - se es que ve - sti -
sti - da sou de - cors glo -
sou de cors glo - ri - fi - cat, sou de
da sou de cors sou de cors glo - ri - fi -
da sou de cors sou de cors glo - ri - fi -
ri - fi - cat, y e - stau vos
cors glo - ri - fi - cat, y e - stau vos molt u -
cat, glo - ri - fi - cat, y e - stau vos molt
cat, glo - ri - fi - cat, y e - stau vos

molt u - ni - da ab la
ni - da ab la san - cta Tri - ni -
u - ni - da ab la san - cta Tri - ni -
molt u - ni - da ab la san - cta Tri - ni -
san - cta Tri - ni - tat.
tat, ab la san - cta Tri - ni - tat. Als se - ra -
tat, ab la san - cta Tri - ni - tat.
tat, ab la san - cta Tri - ni - tat. Als
Als se - ra - phins ex - al - ça - da
phins, als se - ra - phins ex - al - ça - da
Als se - ra - phins, als se - ra - phins ex al - ça - da
se - raphins, als se - raphins ex - al - ça - da im pe -

im - pe - trau lo que vo - leu,
im-petrau lo que vo - leu, lo que vo - leu,
im - pe - trau lo que vo - leu,
trau lo que vo - leu, lo que vo leu, lo que vo - leu,

no'us es co - sa de - ne - ga. - da
no'us es co - sa de-ne-ga - da, de-ne-ga - da en los
no'us es co - sa de-ne - ga. - da
no'us es co - sa de-ne - ga - da en loscels,

en los cels, com me - re - xeu.
cels, com me-re - xeu, com me-re - xeu, com me-re - xeu.
en los cels, com me-re - xeu, com me-re - xeu.
com me-re - xeu, com me-re - xeu, com me-re - xeu.

CANT. [I]
CANT. [II]
ALTUS
TENOR
BASSUS
Lo se_tè es que sou cer - - ta
Lo se - tè es que sou cer - ta
Lo se_te es que sou cer - ta
Lo se_tè es que sou cer - - ta
Lo se - tè es que sou cer - -
que tals goigs may fi - na - - ran,
que tals goigs may fi - - na - ran,
que tals goigsmay fi_na_ran, may fi_na - ran,
que tals goigs may fi - na - - ran,
ta que tals goigsmay fi - na - ran, may fi - na - ran,

ni·n se_reu ia mes de_ser_ta,
ni·n se_reu ia mes de_ser_ta,
ni·n se_reu ia mes de_ser_ta,
ni·n se_reu ia mes de_ser_
ans per tots temps du_ra_ran.
ans per tots temps du_ra_ran.
ans per totstemps dura_ran, totstemps du_ra_ran. Donchs
ans per tots temps du_ra_ran. Donchs
ta, ans per totstemps du_ra_ran du_ra_ran. Donchs
Donchs pre_gau per nos, a_ma_da,
Donchs pre_gau per nos, a_ma_da,
pre_gau per nos, a_ma_da,
pre_gau per nos, a_ma_da,
pre_gau per nos, a_ma_da,

(1) Orig. o

y feu - nos a - michs ab Deu,
y feu - nos a - michs ab Deu,
y feu - nos a - michs ab Deu,
y feu - nos a - michs ab Deu,
y feu - nos a - michs ab Deu,
pus que sou tan ve - ne - ra - da
pus que sou tan ve - ne - ra - da
pus que sou tan ve - ne - ra - da
pus que sou tan ve - ne - ra - da
pus que sou tan ve - ne - ra - -
en los cels, com me - re - xeu.
en los cels, com me - re - xeu.
en los cels, com me - re - xeu.
en los cels, com me - re - xeu.
da en los cels, com me - re - xeu.

CANT.I
En lo mon pus sou do -
CANT.II
En lo mon pus sou do -
ALT. I
En lo mon pus sou do - ta - da dels set
ALT. II
En lo mon pus sou do - ta - da dels set
TENOR
En lo mon pus sou do - ta - da dels set
BASSUS
En lo mon pus sou do -
ta - da dels set goigs, Mare de Deu, Ma - re de Deu, Ma - re de
ta - da dels set goigs, Ma - re de
goigs, Ma - re de Deu, Ma - re de Deu, Ma - re de Deu, Ma - re de
goigs, Ma - re de Deu, dels set goigs, Mare de Deu, Ma - re de
goigs, Ma - re de Deu, Ma - re de Deu, d'altres set sou
ta - da dels set goigs, Ma - re de Deu, Ma - re de Deu, Ma - re de

Deu, d'al_tres set sou he - re - ta - da, d'al_tres
Deu, d'al - tres set sou
Deu, d'altres set sou he - re - ta
Deu, d'al_tres set d'altres set sou he - re - ta -
he - re - ta - da, d'al_tres set sou he - re -
Deu, d'al_tres set, d'al_tres
set sou he - re - ta - da en los cels, com me - re -
he - re - ta - da en los
da en los cels, com - me - re - xeu
da en los cels, com me - re - xeu, com me - re -
ta - da en los cels, com me - re -
set sou he - re - ta - da en los cels, com me - re -

xeu, en los cels, com
cels com me - re -
d'altres set sou he - re - ta - da en los cels, com me - re -
xeu, d'al_tres set sou he - re - ta - da en los cels, com
xeu, d'al - tres set sou he - re - ta - da en los
xeu, d'al_tres set sou he - re - ta - da en los cels, com me - re -
me - re - xeu.
xeu.
xeu, com me - re - xeu.
me - re - xeu.
cels, com me - re - xeu.
xeu, com me - re - xeu.

II

PRIMERA PART

(1) Orig. *la*. - (2) Orig. ♩

jays, yos co - bi - jays de - ba - xo de su man -
yos co - bi - jays, yos co - bi - jays de - ba - xo
yos co - bi - jays, yos co - bi - jays de - ba - xo
jays de - ba - xo de su man - to, de - ba - xo

- - to, las bue - nas nue - vas que
de su man - to, las bue - nas nue - vas,
de su man - to, las bue - nas nue - vas que
de su man - to, las bue - nas nue - vas que

nos han tra - y - do, las bue - nas nue - vas que nos
las buenas nue - vas que nos han tra - y - do, que nos
nos han tra - y - do, las bue - nas nue - vas
nos han tra - y - do, las bue - nas nue - vas que nos

(1) Orig. *la*.

han tra - y - do, de a - llá de la Mo - re - a y de Le - pan -
han tra - y - do de a -
que nos han tra - y - do de a - llá de la Mo - re - a y de Le -
han tra - y - do, de a - llá de la Mo - re -
to, de a - llá de la Mo - re - a y de Le - pan - to, de a -
llá de la Mo - re - a y de Le - pan - to,
pan - to, de a - llá de la Mo - re - a,
a, de a - llá de la Mo - re - a y de Le - pan - to, de a - llá de
lla de la Mo - re - a, de a - llá de la Mo - re - a y de
de a - llá de la Mo - re - a y de Le -
de a - llá de la Mo - re - a y
la Mo - re - a, de a - llá de la Mo - re - a y

(1) Orig. *la*.

(1) Falta a l' Orig.

Biblioteca de Catalunya

y en su lu - gar suc - ce - dan a por - fi - a, suc -
y en su lu - gar suc - ce - dan a por - fi - -
y en su lu - gar suc - ce - dan a por - fi - - - -
y en su lu - gar suc - ce - dan a por -
ce - dan a por - fi - - - - -
(sic)
a, suc - ce - dan a por -
a, suc - ce - dan a por - fi - a, a
fi - - - - - a,
a,
suc - ce - dan a por - fi -
- - fi - - a, a por - fi -
por - fi - a, y en su lu - gar suc - ce - dan a por - fi -
suc - ce - dan a por - fi - a, suc - ce - dan a por - fi -

a, pla - zer, con - ten - to y fie - sta ya - le - gri -
a, pla - zer, con - ten - to y fie - sta ya - le - gri -
a, pla - zer, con - ten - to y fie - sta ya - le - gri -
a, pla - zer, con - ten - to y fie - sta ya - le - gri -

a, pla - zer, con - ten to y fie - sta ya - le - gri -
a, pla - zer, con - ten to y fie - sta ya - le - gri -
a, pla - zer, con - ten to y fie - sta ya - le - gri -
a, pla - zer, con - ten to y fie - sta ya - le - gri -

a, ya - le - gri - - - - a.
a, ya - le - gri - - - - a.
a, ya - le - gri - - a.
a, ya - le - gri - - a.

II

SEGONA PART

con Phe-lip-pe rey d'E-spa - - - - -
con Phe - lip - pe rey d'E - spa - - - ña,
con Phe - lip - pe rey d'E spa - - ña,
con Phe - lip - pe rey d'E - spa - - ña,
ña, go-zar te as con Phe-lip - pe rey d'E - spa -
go - zarte as con Phe - lip-pe rey d'E - spa - -
go-zar te as con Phe-lip-pe rey d'E-spa - - -
go-zarte as con Phe-lip - pe rey d'E - spa - ña,
ña, de a-que-sta gran vi-cto - ria y en - cum -
- - ña, de a que-sta gran vi-cto -
- - ña, de a - que-sta gran vi - cto - ria y en -
de a que-sta gran vi-cto - ria y en cum - bra - -

bra - - - da, y el princi-pe Don
ria y en-cumbra - - da, y el principe Don Juan,
cum-bra - - - da,
da, y en - cum-bra - - da, y el principe Don Juan,
Juan, o co-sa e-stra - - ña, y el
o co-sa e-stra - - ña,
y el prin-ci-pe Don Juan, o co-sa e-stra - - -
o co - sa e - stra - ña, y el Prin-ci-pe Don
prin-ci-pe Don Juan, y el prin-ci-pe Don Juan, o co-sa e-
y el prin-ci-pe Don Juan, y el princi-pe Don Juan, y el
- - - ña, y el princi-pe Dón Juan, y el
Juan, y el princi-pe Don Juan, o co-sa e-

stra - - ña, o co - sae - stra - ña,
co - sae - stra - - - - ña,
prin - ci - pe Don Juan, o co - sae - stra - - ña,
stra - ña o co - sae - stra - ña,

que fué, mi - ró y ven - ció tan fuerte arma -
que fué, mi - ró y ven - ció tan fuer - te ar - ma - -
que fué, mi - ró y ven - ció tan fuerte arma -
que fué, mi - ró y ven - ció tan fuer - te ar - ma -

- - da, tan fuerte arma - da.
da, tan fuer - te ar - ma - - da.
da, tan fuer - te ar - ma - - da.
da, tan fuer - te ar - ma - da.

(1) Orig. ♪

A Dios e - ter - no de - mos to - dos glo -
A Dios e - ter - no de - mos to - dos glo -
A Dios e - ter - no de - mos to - dos glo -
A Dios e - ter - no de - mos to - dos glo -
ria, de mos to - dos glo - ria. In ma - nu e - jus
ria, de - mos to - dos glo - - - - -
ria, de - mos to - dos glo - ria. In ma - nu
ria, de - mos to - dos glo - ria. In ma - nu
est pu - gne vi - cto - ria, pu - gne vi - cto -
ria. In ma - nu e - jus est pu - gne vi - cto -
e - jus est pu - gne vi - cto - ria, pu - gne vi - cto - -
e - jus est, in ma - nu e - jus est pu - gne vi - cto

ria,pu - gne vi - cto - ria, in ma - nu e - jus
ria, in ma - nu e - jus est pu - gne victo -
ria, in ma - nu e - jus est pu - gne vi - cto -
ria, in ma - nu e - jusest,in ma - nu e - jus
est pu - gne vi - cto - ria, in ma - nu e - jus
ria, pu - gne vi - cto - ria.
ria,pu - gne vi - cto - ria, in ma - nu e - jus est pu -
est pu - gne vi - cto - ria, in ma - nu e - jus
est pu - gne vi - cto - - - - ria.
gne vi - cto - - ria.
est pu - gne vi - cto - - ria.

III

PRIMERA PART

lo que no ha de ser,quie - ro lo quenohade ser, quie - ro lo
quie - ro lo quenohade ser, quie-
lo que no ha de ser,quie - ro lo quenohade ser, quie - ro .lo -
quie-ro lo quenohade ser, quie - ro lo que no ha de ser, lo
que no ha de ser, qui - çá con no lo que-rer,possi -
ro lo que nohade ser, qui . çá con no lo que-rer, possi -
que no ha de ser, qui - çá con no lo que-rer, possi -
que no ha de ser, qui - çá con no lo que-rer, possi -
ble se-rá que se - a, qui-çá con no loque-rer,
ble se-rá que se - a, qui-çá con no loque-rer,
ble se-rá que se - a, qui-çá con no loque-rer,
ble se-rá que se - a, qui-çá con no loque-rer,

pos_si_ble se_rá que se_a, pos_si_ble se_rá que se_
pos_si_ble se_rá que se_a, pos_si_ble se_rá que se_
pos_si_ble se_rá que se_a, pos_si_ble se_rá que se_
pos_si_ble se_rá que se_a, pos_si_ble se_rá que se_
a. Ya se an vi_sto sin
a. Ya se an vi_sto sin ven_tu_ra,
a. Ya se an vi_sto sin ven_tu_ra sin ven
a. Ya se an vi_sto, ya se an vi_sto
ven tu_ra al_gu_na
sin ven_tu_ra al_gu_nas en e_sta
tu_ra al_gu_nas en e_sta vi_
sin ven_tu_ra al_gu_nas, al_

nas, al - gu - nas en e - sta vi - da,
vi - da, al - gu - nas en e - sta vi - da, al —
- da, en e - sta vi - - - da,
gu - nas en e - sta vi - - da, al - gu -
y no cre - o que a — nin - gu - na la llevasse la fortu -
— gu - nas en e - sta vi - da,
y no cre - o que a nin - gu - na la lle - vas
- nas en e - sta vi - - - da, y
na, y no cre - o que a ningu - na la lle -
y no cre - o que a nin - gu - na la llevas - se
- - se, que a ningu - na la lle -
no cre - o que a nin - gu - na lalle - vasse la for - tu - na, la lle -

vasse la for - tu_na, la lle - vas_se la for - tu - -
la for_tu - na, la lle - vas_se la for - tu -
vasse la for - tu_na, la lle - vas_se la fortu - - -
vasse la for - tu_na, la lle - vas_se la for - tu - -

- na, co - mo a mi tan de_ca - i - -
- na, co_mo a mitan
na, co - mo a mi tan de_ca_i -
na, co - mo a mitan de_ca - i - da, tan de_ca_i -

da, co - mo a mí tan de_ca_i - da, co -
de_ca_i - - - - da,
da, co - mo a mi tan de - ca - i - da,
da, co - mo a mi tan

mo a mi tan de - ca - i - da, co -
co - mo a mi tan de_ca_i -
co - mo a mi tan de - ca_i _da, co - mo a mi tan
de - ca_i - - - da,
moa mi tan de_ca - i - - - da, co -
- - - da,
de - ca - i - da, co - mo a mi tan de - ca -
co - mo a mi tan de - ca - i -
moa mi tan de-ca-i - da, tande-ca-i - - da
co - moami tan de_ca_i - - - da
i - da, tan de - ca - i - da
da, tan de - ca - i - da

III

SEGONA PART

mucho me a - que - - xa, te -
me a-que xa, mu - cho me aque - xa,
- cho me a - que - xa, mu-cho me a-que - -
me a - que - xa, mu - cho me a-que - xa, te-mor me
mor me tie - ne po-stra - da, y el af-fi - ción de-go -
te-mor me tie-ne po - stra -
xa te - mor me tie - ne po - stra - da.
tie-ne po - stra - da, te - mor me tie - ne po-stra -
ll - da, y el af - fi - ción de - go - lla - da, y el
da. y el af - fi - ción de - go - lla - da, y el
y el af - fi - ción de-go - lla - da, y el af - fi -
da y el af - fi - ción de - go - lla - da, y el

(1)
af - fi - cion de - go - lla - da,
af - fi - cion de - go - lla - da, y al me-
(♯)
cion de - go - lla da, y al me- jor ra - zon me
af - fi - cion de - go - lla - da, y al me-jor ra -
y al me-jor ra - zon me de - xa,
jor ra - zon me de .. .. - xa, y al me-
de - xa, y al me-jor ra -
zon me de - - - xa, me de - xa, y al me-jor ra -
y al mejor ra - zon me de - - xa.
jor ra - zon me de - - - -
zon me de - - - xa. Ay de mi pues
zon me de - - xa, me de - - xa.
(1)

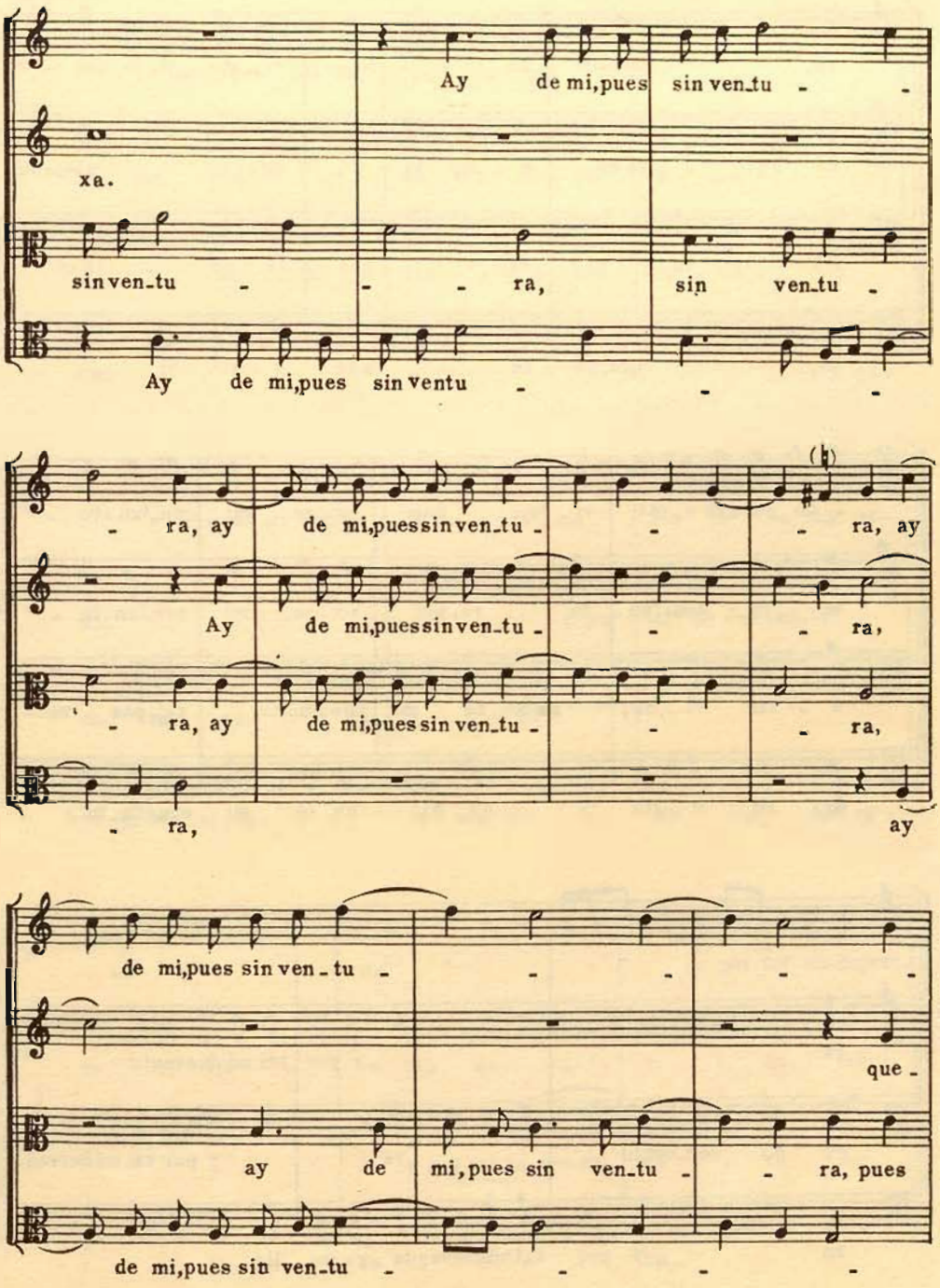
Ay de mi, pues sin ven_tu - -
xa.
sin ven_tu - - - ra, sin ven_tu -
Ay de mi, pues sin ven tu - - -
- ra, ay de mi, pues sin ven_tu - - - ra, ay
Ay de mi, pues sin ven_tu - - - ra,
- ra, ay de mi, pues sin ven_tu - - - ra,
- ra, ay
de mi, pues sin ven_tu - - - - -
que -
ay de mi, pues sin ven_tu - - ra, pues
de mi, pues sin ven_tu - - - -

ra, que_dé so - la en e - sta vi_da, que -
dé so - la en e - sta vi - da, pas_so_
sin ven_tu - ra, que - dé so - la en
ra, que_dé so - la en e_sta vi -
- dé sola en e_sta vi_da, pas - so - se mi con_iun_tu -
se mi con_iun_ tu - ra, pas - so - se mi con_iun_tu -
e - sta vi - da, passo_se mi con_iun_tu - ra, pas - so -
da, en e - sta vi - da, pas - so_se mi con_iun_tu -
- - - ra
ra y por tal mi desventu -
se mi con_iun_tu - - ra y por tal mi desven_
ra y por tal mi desven tu _ ra me lle - -

y por tal mi des_ven_ tu - ra,
ra, me lle - va tan de_ca - i -
tu - ra me lle - va tan de - ca - i -
va, y por
y por tal mi desven_ tu - ra me lle - va tan de-
da, y por tal mi des_ven_tu -
da, tan de - ca_ i - da,
tal mi des_ven_tu - ra me lle - va tan de_ca -
- ca - i - da, y por tal mi desven_
ra me lle - va tan de_ca - i - da, tan
y por tal mi desven_ tu - ra me
i - da, tan de_ca - i - da,

tu - ra me lle - va tan de-ca - i -
de-ca-i - da me lle - va tan
lle - va tan de - ca. - i - - - da, me
y por tal mi desventu - ra me lle - va, me lle -
da, tan de-ca - i - da tan de-ca - i -
de - ca - i - - - da, tan
lle - va tan de - ca - i - da, tan de-ca - i - -
va tan de-ca - i - - - da, tan de-ca -
- - - - da!
(1)
de - ca - i - - da!
(1)
da, tan de-ca - i - da!
i - - da!

(1) Orig. 𝅗𝅥

IV

PRIMERA PART

ten, Ca - ri - llo, con - fian - ça, pues ves
ten, Ca - ri - llo, con - fian - ça, pues ves
ten, Ca - ri - llo, con - fian - ça, pues ves
ten, Ca - ri - llo, con - fian - ça, pues ves
que no pue - do más.
que no pue - do más, pues ves que no pue - do
que no pue - do más. Da - meun re -
que no pue - do más.
Da - meun re - me - dio, Co - stan - ça, do
más.
Da -
me - dio, Co - stan - ça, do tan - tas pe - nas me
Da - meun - re - me - dio Co - stan -

Biblioteca de Catalunya

que no pue - do más, ten, Ca - ri -
que no pue - do más, ten, Ca - ri -
que no pue - do más, ten, Ca - ri -
que no pue - do más, ten, Ca - ri -
llo, con - fian - ça, pues ves que no pue - do
llo, con - fian - ça, pues ves que no pue - do
llo, con - fian - ça, pues ves que no pue - do
llo, con - fian - ça, pues ves que no pue - do
más, pues ves que no pue - do más.
más, pues ves que no pue - do más.
más, pues ves que no pue - do más.
más, pues ves que no pue - do más.

IV

SEGONA PART

de mi, ay de mi, qu'es - sa tar -
de mi, ay de mi, qu'es - sa tar -
de mi, ay de mi, qu'es - sa tar -
de mi, ay de mi, qu'es - sa tar -
dan - ça, ay de mi, qu'es - sa tar - dan -
dan - ça, ay de mi, qu'es - sa tar - dan -
dan - ça, ay de mi, qu'es - sa tar - dan -
dan - ça, ay de mi,
ça, qu'es - sa tar - dan - ça va rom - pien - do nuestra
ça, qu'es - sa tar - dan - ça va rom - pien - do nuestra
ça, qu'es - sa tar - dan - ça va rom - pien - do nuestra
ay, de mi - qu'essa tar - dan - ça va rom - pien - do nuestra

paz!
Ten,
paz! Ten, Ca - ri - llo, con - fian - ça, pues ves
paz! Ten, Ca - ri - llo, con - fian - ça,
paz! Ten, Ca - ri - llo, con -
Ca - ri - llo, con - fian - ça, ten, Ca - ri - llo, con - fian -
que no pue - do más, que no pue - do mas,
ten, Ca - ri - llo, con - fian - ça, pues ves que
fian - ça, ten Ca - ri - llo, con -
- ça, ten, Ca - ri - llo, con - fian -
ten, Ca - ri - llo, con - fian - ca, ten,
no puedo más, que no pue - do más, ten, Ca - ri - llo, con -
fian - ça, pues ves que no pue - do más, ten,

ça,pues ves que no pue_do más, pues ves que no pue_do
Ca_ri_llo, con_fian_ça, pues ves que no pue_do
fian_ça, pues ves que no pue_do
Ca_ri_llo,con_fian_ça, pues ves que no pue_do
más, ten, Ca_ri_llo, con_fian_ça, pues ves
más, ten, Ca_ri_llo, con_fian_ça, pues ves
más, ten, Ca_ri_llo, con_fian_ça, pues ves
más, ten, Ca_ri_llo, con_fian_ça, pues ves
que no pue_do más, pues ves que no pue_do más.
que no pue_do más, pues ves que no pue_do más.
que no pue_do más, pues ves que no pue_do más.
que no pue_do más, pues ves que no pue_do más.

V

PRIMERA PART

-ñas, l'a- mor y la ma-ge- stat se tie- nen ma-
-ñas, l'a- mor y la ma-ge- stat se tie- nen ma-
-ñas, l'a- mor y la ma-ge- stat se tie- nen ma-
-mor, l'a- mor y la ma-ge- stat se tie- nen ma-
-las en- tra-ñas, y por ha-zer l'a-mi- stat, quie-ren
-las en- tra-ñas, y por ha-zer l'a-mi- stat, quie-ren
-las en- tra-ñas, y por ha-zer l'a-mi- stat, quie-ren
-las en- tra-ñas, y por ha-zer l'a-mi- stat, quie-ren
ju-gar a las ca- ñas, y por ha-zer l'a-mi- stat,
ju-gar a las ca- ñas, y por ha-zer l'a-mi- stat,
ju-gar a las ca- ñas, y por ha-zer l'a-mi- stat,
ju-gar a las ca- ñas, y por ha-zer l'a-mi- stat,

quie-ren ju-gar a las ca- -ñas. Quien sa-lle a ju-
quie-ren ju-gar a las ca- -ñas.
quie-ren ju-gar a las ca- -ñas. Quien sa- lle a ju-
quie-ren ju-gar a las ca- -ñas. Quien sa- lle a ju-

-gar con e- llos, quien sa- lle a ju-gar con e- - -
Quien sa- lle, quien sa- lle a ju-gar con e- -
-gar con e- llos?
-gar con e- llos, quien sa- lle a ju-gar con e- - -

-llos? Ca-da qual en su va- li- a, cada qual en su va-
-llos? Ca-da qual en su va- li- -
Ca-da qual en su va- li- - - - -
-llos? Ca-da qual en su va- li- - - -

-li-a. O que linda ca-va-lle-ri- -a, ca-va-lle- ri
-a. O que linda ca-va-lle-ri- -a. ca-va-lle-ri- - -
- - a. O que lin-da ca-va-lle- ri-
(sic)
-a. O que lin-da ca-va-lle- ri- -

a, que pla-zer se- rá de ve- -llos,
a, que pla-zer se- rá de ve- -llos, que pla-
a, que pla-zer se- rá de ve- -llos, que pla-
a, que pla-zer se- rá de ve- -llos,

que pla-zer se- rá de ve- -llos!
-zer se- rá de ve- -llos!
-zer se- rá de ve- -llos!
que pla-zer se- rá de ve- -llos!

V

SEGONA PART

Quien son e_stos de su
Quien son e_stos de_
res que le van a_compa_ñan_do.
__ le van a_com_pa_ñan_do. Quien son e_stos de su
van_do? Di_me_lo sin en_tre_va_llo, dime_lo sin entre_
__ su vando? Di_me_lo sin entre_va_llo, dimelo sin entre_va_
van_ _do? Di_me_lo sin en_tre_va_
va_llo,
y el de_ley_te y el con_
llo,
y el de_ley_te y el con_
Son el fa_vor y el re_ga_lo, y el de_ley_te y el con_
llo,
y el de_ley_te y el con_

(1)
ten - to. Quien sa - ca la ma - ge - stat que 's la o - tra par - te
ten - to. Quien sa - ca la ma - ge - stat que 's la o - tra
ten - to.
ten - to. Quien sa - ca la ma - ge - stat que 's la o - tra
re - a? ve - sti - da de
par - te re - a? ve - sti - da de
Sa - ca su par cia - li - dad ve - sti - da de
par - te re - a? Sa - ca su par cia - li - dad ve - sti - da de
su li - bre - a. Que par - cia - li - dad al - can -
su li - bre - a. Que par - cia - li - dad al - can - ça?
su li - bre - a. Que par - cia - li - dad al - can - ça?
su li - bre - a. Que par - cia - li - dad al - can - ça? Di - me -

(1) Orig. si.

ça? Dimelo por genti - le - sa. La ju - sti-cia y tem - plan - ça,
Di - melo por genti - le - sa. La ju - sti-cia y tem -
La ju - sti-cia y tem - plan - ça, la
lo por genti - le - sa. La ju - sti-cia -
la ju - sti-cia y tem - plan-ça, la pru - den - cia y
plan - ça, la pru - den - cia y
ju - sti - cia y templan - ça, la pru - den - cia y
y tem-plan - ça, y tem - plan - ça, la pru - den - cia y
for-ta - le - sa. O que hermo - sas quá - dri - llas!
(♭)
for-ta - le - sa.
for-ta - le - sa. O que hermo - sas qua - dri - llas!
for-ta - le - sa.

sa - lid, da - mas, a mi - rar! Que pues sa - llen
sa - lid, da - mas, a mi - rar!
sa - lid, da - mas, a mi - rar! Que pues sa - llen
sa - lid, da - mas, a mi - rar!

a ju - gar, ha - zer tie - nen ma - ra - vi - - llas.
ha - zer tie - nen ma - ra - vi - - llas.
a ju - gar, ha - zer tie - nen ma - ra - vi - - llas.
ha - zer tie - nen ma - ra - vi - - llas.

O que hermo - sas qua - dri - llas! Sa - lid, da - mas, a mi -
O que hermo - sas qua - dri - llas! Sa - lid, da - mas, a mi -
O que hermo - sas qua - dri - llas! Sa - lid, da - mas, a mi -
O que hermo - sas qua - dri - llas! Sa - lid, da - mas, a mi -

(1) Orig. *sol.* – (2) Orig. *re.* – (3) Orig. *fa, do, sol.*

V

TERCERA PART

Biblioteca de Catalunya

po toton po toton po toton po toton ton ton po toton po toton
fie - stas tan so - ti - les! to po to po to po to po
fie - stas tan so - ti - les! to po to po to po to po
tron tron tron tron tron to po to po to po to po
po to ton po to ton ton ton lan
ton po ton ton po to ton to po to po ton ton pon
ton po ton ton po to - ton po ton ton po ton ton ton -
ton po ton ton po to ton po ton ton po ton ton ton
dara dara, dara dera, dara dara, dara dera. la ra la lan
ton po ton ton po ton ton po ton ton po ton ton po ton ton. la
tom po ton ton po ton ton po to ton po to tom ton ton po ton
ton po ton ton po ton ton po ton ton po ton ton, fan fan

(1) Orig. *re*.

(1) Manca a l'orig.

la ra le ra lan le ra lan fan la ra
(sic)
lan fan li ra la ri ron fan, la ra la le ra lan
le ra li ra la ri ron fan, la re la la re ra
la ra lan fan fan fan, la ra la ra
la ra le ra lan fan, fan fan fan fan fan fan,
le na lan li ra la ri ron fan, fan fan fan fan,
la ra le ra la lan fan fan fan fan,
lan fan, fan fan fan tra pa la tra pa
fan fan fan, fan fan fan fan fan fa ra lan fa ra lan
fa ra li ri ran fan fan fan fa ra la ri ran fan fan fa ra la ri ran
fan fan fan fa ra la ra lan, fan fan fan fan fan fan fan fan
tra pa la tra pa tra pa la tra pa tra pa la

(1) Manca a l'orig.

me - te la car - re - ra. A par - ta, apar - ta, a - par - ta!
me - te la car - re - ra. A par - ta, apartá, a - par - - ta!
me - te la car - re - ra. A - parta, apar - ta, apar - - ta, a -
me - te la car - re - ra. A - parta, a - par - ta, a - par - ta, a -
la ra la ra le ra lan le ra lan fan,
la ran la ran li ra lo ri ran fan, ton po ton
par - ta, a - par - ta, a - par - - ta! ton po ton, ton po ton,
par - ta, a - par - ta, a - par - - - ta! ton po ton
la ra la ra le ra lan fan. Que bue - na car -
ton po ton ton lan li ra la ri ron fan. Que bue - na car -
ton po ton, ton po ton, ton po ton ton. Que bue - na car -
ton po ton ton po ton ton po ton ton. Que bue - na car -

re - ra dió, y que lan - ça que me - tió,
re - ra dió, y que lan - ça que me - tió,
re - ra dió, y que lan - ça que me - tió,
re - ra dió, y que lan - ça que me - tió,
y quan bien que la ro - de - a! Blan - co y
y quan bien que la ro - de - a! Blan - co y ne - gro es
y quan bien que la ro - de - a! Blan - co y
y quan bien que la ro - de - a! Blan - co y ne - gro es
ne - gro es su li - bre - a, fan. fan.
su li - bre - a, fan.
su li - bre - a, su li - bre - a, fan.
su li - bre - a, fan, fan.

V

QUARTA PART

Biblioteca de Catalunya

las on - das, pues mue_ra en las on - das, a - mor vi -
las on - das, pues mue_ra en las on - das, a - mor vi -
las on - das, pues mue_ra en las on - das, a - mor vi -
las on - das, pues mue_ra en las on - das, a - mor vi -
lla - no, mue_ra en las on - das, mue_ra en las on -
lla - no, mue - ra en las on - das, mue - ra en las on -
lla - no, mue_ra en las on - das, mue_ra en las on -
lla - no, mue_ra en las on - das, mue_ra en las on -
das.
das.
das. Ca - ta los su_yos do van, cor - rien_do de dos en
das. Ca - ta los su_yos do van, corrien_do de dos en

Quien es el que le va en pos?
Quien es el que le va en pos?
La pre_sun_
dos.
La pre_sun_cion,
dos.
La pre_sun_cion, su tru_an, de
La pre_sun_cion, su tru_an, de su li_bre_a ve_sti_
_cion, su tru_an, de su li_bre_a ve_sti_
su tru_an, de su li_bre_a ve_sti_do, ve_
su li_bre_a ve_sti_do, de su li_bre_a ve_
do.
Pues e_scu_chen el a_pe_lli_do,
_do.
Pues e_scu_chen el a_pe_
sti
_do.
Pues e_
sti
_do.

pues e - scu-chen el a - pe - lli - - do,
- lli - do, pues e - scu-chen el a - pe - lli- - do,
scu-chen el a - pe - lli - do, el a - pe - lli - do,
pues e - scu-chen el a - pe - lli - do,el a - pe - lli - do,
pues e - scu-chen el a - pe - lli - do:
(♯)
pues e - scu-chen el a - pe - lli - do: bi-va,bi-va,
pues e - scu-chen el a - pe - lli - do:
pues e - scu-chen el a - pe - lli - do:
bi-va,bi-va,bi-va, bi - va, la ma-ge - stat tan
bi - va, bi-va,bi-va,bi-va, bi - va, la ma-ge - stat tan
bi-va,bi-va,bi-va, bi - va, la ma-ge - stat tan
bi-va,bi-va,bi-va, bi - va, la ma-ge - stat tan

— al - ti - va! ga-la, ga-la, ga - la, nin-
— al - ti - va! ga-la, ga-la, ga - la, nin-
— al - ti - - va! ga-la, ga-la, ga - la, nin-
— al - ti - va! ga-la, ga-la, ga - la, nin-

gu-no se ley-gua - la! bi-va, bi-va, bi - va, su compañia tan lin - da!
gu-no se ley-gua - la! bi-va bi-va bi - va, su compañia tan lin - da!
gu-no se ley-gua - la! bi-va bi-va bi - va, su compañia tan lin - da!
gu-no se ley-gua - la! bi-va bi-va bi - va, su compañia tan lin - da!

(1)
(♯)
(♮)
guar - te, guarte guar - te, quien vie - ne d'e - sta o - tra
guar - te, guarte guar - te, quien vie - ne d'e - sta o - tra
guar - te, guarte guar - te, quien vie - ne d'e - sta o - tra
(♭)
guar - te, guarte guar - te, quien vie - ne d'e - sta o - tra

(1) Orig. *do* ♯

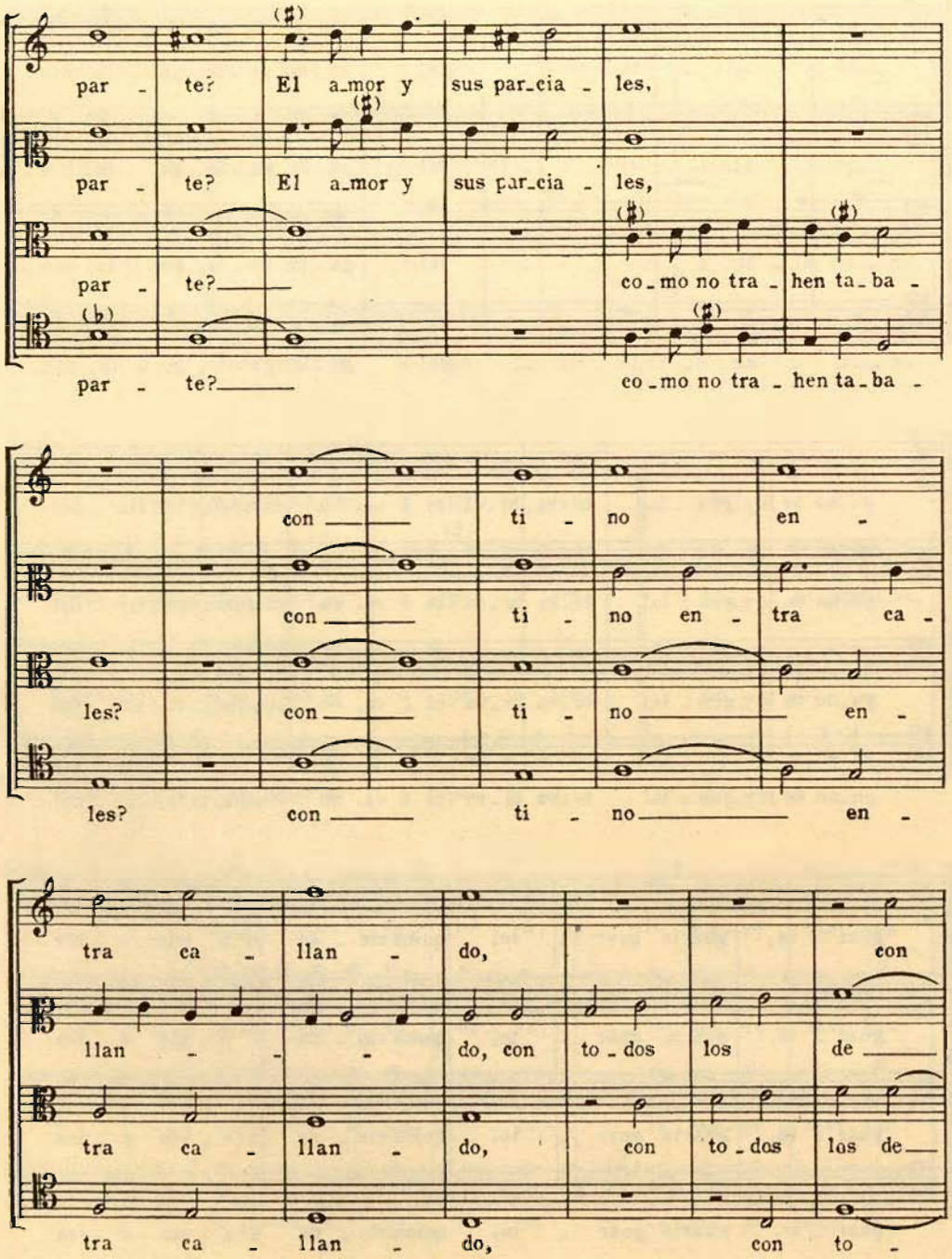
par - te? El a_mor y sus par_cia - les,
par - te? El a_mor y sus par_cia - les,
par - te? co_mo no tra - hen ta_ba -
par - te? co_mo no tra - hen ta_ba -
con ti - no en -
con ti - no en - tra ca -
les? con ti - no en -
les? con ti - no en -
tra ca - llan - do, con
llan - do, con to_dos los de
tra ca - llan - do, con to_dos los de
tra ca - llan - do, con to -

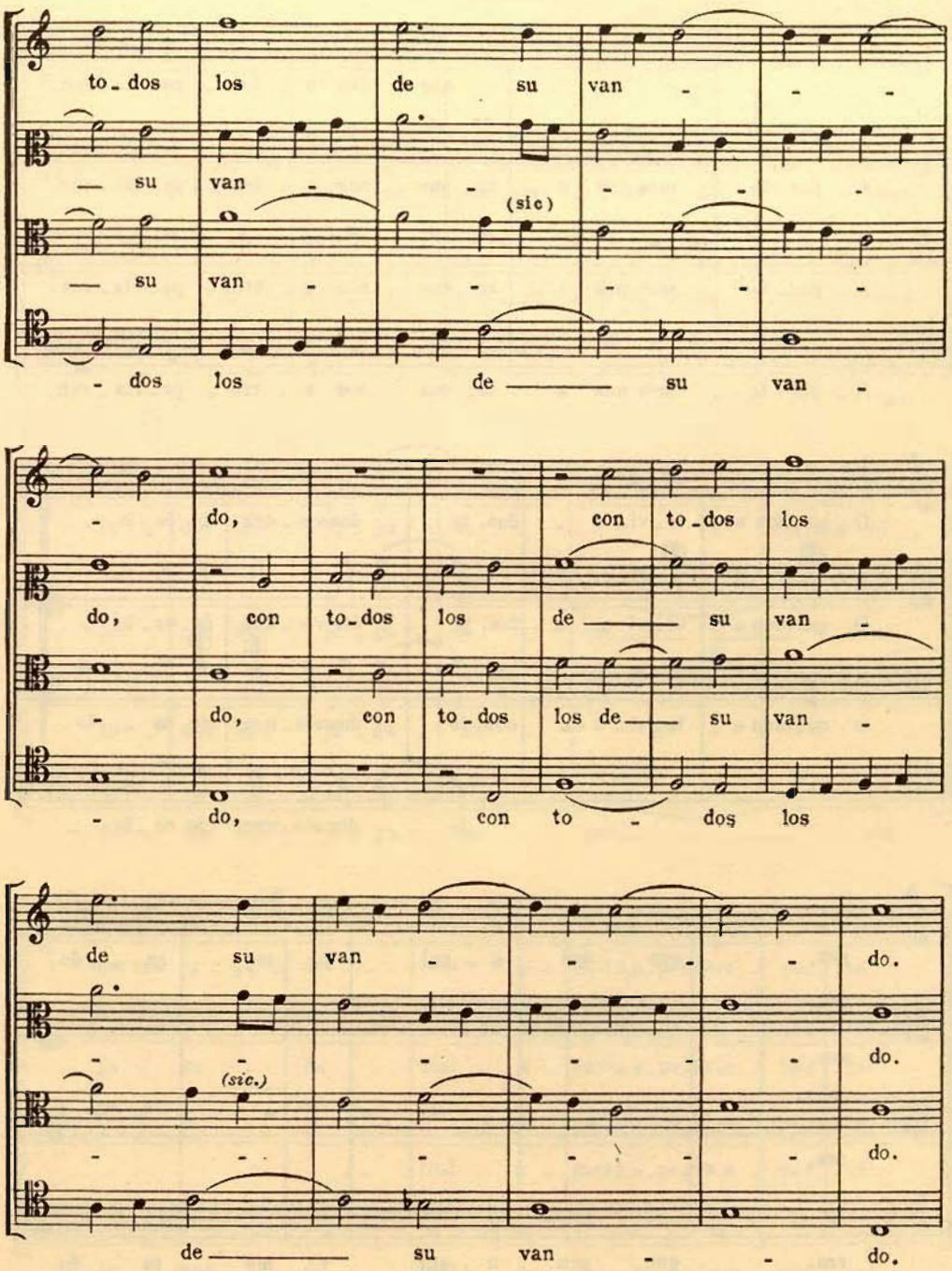
to_dos los de su van - - -
— su van - - (sic) - - -
— su van - - - - -
- dos los de ——— su van -
- do, con to_dos los
do, con to_dos los de ——— su van -
- do, con to_dos los de ——— su van -
- do, con to - dos los
de su van - - - - do.
- - - - - - do.
(sic.)
- - - - - - do.
de ——— su van - - do.

que nos a - tro - pe - lla - rán.
A - par - té - mos nos a - cá, que nos a - tro - pe - lla - rán.
A - par - té - mos nos a - cá, que nos a - tro - pe - lla - rán.
A - par - té - mos nos a - cá, que nos a - tro - pe - lla - rán.
O que bien a - te - vi - a - dos, to - dos vie - nen de co - lo -
O que bien a - te - vi - a - dos, to - dos vie - nen de co - lo -
O que bien a - te - vi - a - dos, to - dos vie - nen de co - lo -
to - dos vie - nen de co - lo -
res, que son a - zul y mo - ra - do,
res,
res,
res, que son a - zul y mo - ra - do.

con
y de ver - de yen-car - na - do, con
y de ver - de yen-car - na - do, con
con
to - dos sus ju - ga - do - - - res, con to -
to - dos sus ju - ga - do - res, sus
to - dos sus ju - ga - do - - - -
to - dos sus ju - ga - do - res, sus
dos sus ju - ga - do - res! a - pa.ta,a-parta,a - par -ta!
ju - ga - do - res! a - parta,a-parta,a - par -ta!
- - - res! a - parta,a-parta,a - par -ta!
ju - ga - do - res! a - parta,a-par ta,á - par -ta!

V

CINQUENA PART

ma-ña tan gra- cio - sa, su gen - ti - le - sa
Con que ma-ña tan gra - cio - sa, su gen-
ma-ña tan gra- cio - sa, su gen - ti - le - - -
cio - - sa, su gen - ti - le - sa
pu-bli - - ca!
ti - le - sa pu - bli - ca! Que tra - he en la
sa pu - bli - ca! Que tra - he en la ban-de-ri
pu bli ca! Que
Que tra - he en la ban-de - ri - - -
ban - de - ri - ca, en la ban - de - ri -
- - - - - - ca
tra - he en la ban-de - ri - ca, en la ban-de-ri -

ca?
y u - na
ca?
y u - na
Tra - he bros - la - da me - dia lu - na, y u - na
ca?
y u - na
rue - da de for - tu - na,
rue - da de for - tu - na,
rue - da de for - tu - na, yo - tras tres le - tras si -
rue - da de for - tu - na,
co - mo las o - tras pas - sa - das,
co - mo las o - tras pas - sa - das,
fra - das co - mo las o - tras pas - sa - das, yo - tras
co - mo las o - tras pas - sa - das,

co_mo las o_tras pas_sa_
co_mo las o_tras pas_sa_
tres le_ tras si_ fra_das co_mo las o_tras pas_sa_
co_mo las o_tras pas_sa_
das, tra_he bros_la_da me_dia lu_na yu_na
das, tra_he bros_la_da me_dia lu_na yu_na
das, tra_he bros_la_da me_dia lu_na yu_na
das, tra_he bros_la_da me_dia lu_na yu na
rue_da de for_tu_na, y o_tras tres le_ tras si_
rue_da de for_tu_na, y o_tras tres le_ tras si_
rue_da de for_tu_na, y o_tras tres le_ tras si_
rue_da de for_tu_na, y o_tras tres le_ tras si_

(1) Orig. o.

fra_das co_mo las o_tras pas_sa_das, co_mo las o_tras pa_sa_
fra_das co_mo las o_tras pas_sa_das, o_tras pas_
fra_das co_mo las o_tras pas_
fra_das co_mo las o_tras pas_sa_
das_ das, y o_tras tres le_tras si_ fra_das
sa_ das, y o_tras tres le_tras si_ fra_das
sa_ das, y o_tras tres le_tras si_ fra_das
_ das, y o_tras tres le_tras si_ fra_das
co_mo las o_tras pas_sadas, co_mo las o_tras pas_sa_
co_mo las o_tras pas_sa_das o tras pas_sa_
co_mo las o_tras pas_sa_
co_mo las o_tras pas_sa_

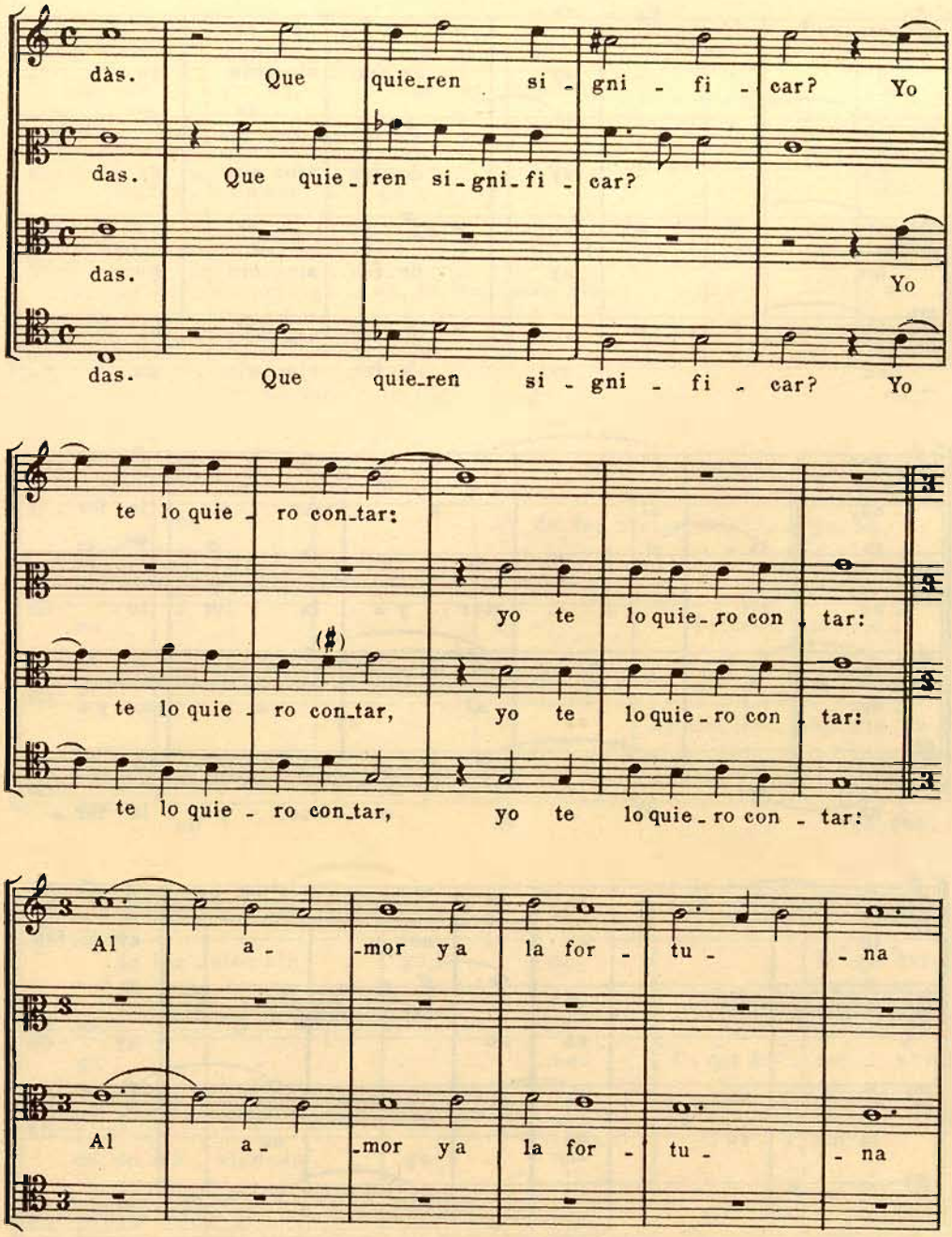
dàs. Que quie_ren si - gni - fi - car? Yo
das. Que quie_ren si_gni_fi - car?
das. Yo
das. Que quie_ren si - gni - fi - car? Yo
te lo quie_ro con_tar:
yo te lo quie_ro con_tar:
te lo quie_ro con_tar, yo te lo quie_ro con_tar:
te lo quie_ro con_tar, yo te lo quie_ro con_tar:
Al a_mor ya la for_tu_na
Al a_mor ya la for_tu_na

no ay de-fen - sion nin - gu -
no ay de-fen - sion nin - gu -
no ay de-fen - sion nin - gu -
no ay de-fen - sion nin - gu -
- na, al a - mor y a la for -
- na, al a - mor y a la for - tu -
- na, al a - mor y a
- na, al a - mor. y a la for -
- tu - na no ay de-fen -
- - - - - - na no ay
la for - tu - na no
- tu - - - na no ay

(1) Manca a l'original.

Biblioteca de Catalunya

-mo - sos ca-va - lle - ros, que bien or-de - na - dos van!
ca-va - lle - ros, que bien or-de - na - dos van!
que bien or-de - na - dos van!
Co - mo los o - tros pri-
Co - mo los o - tros pri - me - -
Co - mo los o - tros pri - me - ros
Co-mo los o - tros pri - me - ros tambien lle-van su tru -
-me-ros tambien lle-van su tru - an, tambien lle-van su tru-
-ros tambien lle - van su tru - an, tambien lle-van su tru -
tambien lle - van su tru - an, tambien lle-van su tru -
- an, tambien lle-van, tambien lle-van su tru -

- an. yes el af - fi - cion. Pues o -
- an. yes el af - fi - cion. Pues o -
- an. yes el af - fi - cion. Pues o -
- an yes el af - fi - cion. Pues o -
ya - mos su bla - son. Bi - va,
ya - mos su bla - son. Bi - va, bi - va el a - mor,
ya - mos su bla - son. Bi - va,
ya - mos su bla - son. Bi - va,
bi - va el a - mor u - ni - ver so ven - ce - dor,
u - ni - ver so ven - ce - dor,
bi - va el a - mor, u - ni - versoes ven - ce -
bi - va el a - mor, u - ni - versoes ven - ce -

bi_va bi_va el a_mor, bi _ va, bi _ va el a_
bi_va bi_va el a_mor, bi _ va, bi _ va el a_
_dor bi _ va, bi _ va el a_
_dor bi _ va, bi _ va el a_
mor! O que bien ro_de_an la
mor! O que bien ro_de_an la pla _
mor! O que bien ro_de_an la pla _ ça!
mor! O que bien ro_de_an la pla _
pla _ ça! El vul _ go los em_ba _
ça! El vul _ go los em_ba _ ra _
El vul _ go los em_ba _ ra _ ça,
ça! El vul _ go los em_ba _ ra _

ra - ça, mas ya pue-stos e - stan y las a-dar -
ça, mas ya pue-stos e - stan y las a-dar -
mas ya pue-stos e - stan y las a-dar -
ça, mas ya pue-stos e - stan y las a-dar -
gas les dan, mas ya pue-stos e - stan
gas les dan, mas ya pue-stos e - stan
gas les dan, mas ya pue-stos e - stan
gas les dan, mas ya pue-stos e - stan
y las a - dar - gas les dan.
y las a - dar - gas les dan.
y las a - dar - gas les dan.
y las a - dar - gas les dan.

V
SISENA PART

ça, la e-sca-ra-mu-ça. La ra la
la e-sca-ra-mu-ça. La ma-ge-stat em-bi-
sca-ra-mu-ça. La ma-ge-
car la e-sca-ra-mu-ça. La ra la
ra la la ra la ra la ra la la ra la la ra
a a dos de su com-pa-ñi-a que a-re-
stat em-bi-a a dos de su
ra lan fan fa ra la ra lan fan fan
lan di ri di ri di ri dan, di ri di ri di ri dan, que a-re-
me tan los pri-me-ros, e-a
com-pa-ñi-a, que a-re-
fan fan fan fan fan que a-re-

me - tan los pri - me - ros, e - a, e - a, ca - va -
ca-va-lle - ros, e - a, ca-va-lle - ros, a-dar - ga-os, a-dar -
me - tan los pri - me - ros, e - a, ca - va - lle-ros,
me - tan los pri - me - ros, e - a, ca - va - lle -
lle-ros, a-dar - ga- os, a-dar - ga - os! O que
(1)
ga- os, a-dar - ga- os, a-dar - ga - os! cric crac cric
a - dar - ga- os, a-dar - ga - os! O que
ros, a - dar - ga- os, a-dar - ga - os! O que
cañas que ti - ra-ron! El a - mor sa - lle con -
crac cric rac cric crac el a - mor sa - lle con -
cañas que ti - ra-ron! El a - mor sa - lle conten -
cañas que ti - ra-ron! El a - mor sa -

(1) Orig. *sol*.

Biblioteca de Catalunya

gen-cia, la tem-plan-çayla pru-den-cia no muybien se
gen-cia, la tem-plançay la pru-den-cia
gen-cia, la tem-plançay la pru-den-cia
gen-cia, la tem-plançay la pru-den-cia

a-dar-ga-ron, se a-dar-ga-ron. La ju-
no muy bien se a-dar-ga-ron, Cric
no muy bien se a-dar-ga-ron. La ju-
no muy bien se a-dar-ga-ron. La ju-

sti-ciay for-ta-le-ça sa-llen con la ma-ge-
crac cric crac cric crac cric crac, la ju-sti-tiay
sti-ciay for-ta-le-ça sa-llen con la
sti-ciay for-ta-le-ça sa-llen con la ma-ge-

stat, sa - llen con la ma - ge - stat, con la ma - ge - stat.
for - ta - le - ça sa - llen con la ma - ge - stat.
ma - ge - stat, sa - llen con la ma - ge - stat.
stat, con la ma - ge - stat, sa - llen con la ma - ge - stat.
A - dar - ga, a - dar - ga, a - dar - ga. Mas con que
A - dar - ga, a - dar - ga, a - dar - ga. Mas con que
A - dar - ga, a - dar - ga, a - dar - ga. Mas con que
A - dar - ga, a - dar - ga, a - dar - ga. Mas con que
se - re - ni - dad se buelven los del a - mor!
se - re - ni - dad se buelven los del a - mor!
se - re - ni - dad se buelven los del a - mor!
se - re - ni - dad se buelven los del a - mor! Ya dar -

Ya - dar- -ga- ron-se me - jor, y a -dar - ga-ron-se me -
Ya - dar- -ga-ron -se me - jor, ya-dar - ga-ron-se me -
Ya - -dar -ga-ron -se me - jor, ya-dar - ga-ron-se me -
ga-ron - se me- -jor. ya - -dar - ga-ron-se me -

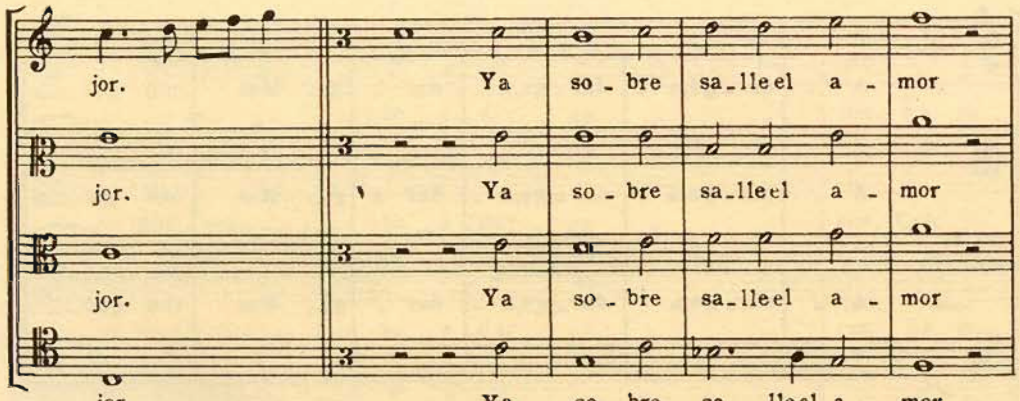
jor. Ya so - bre sa-lleel a - mor
jor. Ya so - bre sa-lleel a - mor
jor. Ya so - bre sa-lleel a - mor
jor. Ya so - bre sa- lleel a - mor

con el de - ley - te y fa - vor con - tra los del
con el de - ley - te y fa - vor con - tra los del
con el de - ley - te y fa - vor con - tra los del
con el de - ley - te y fa - vor con - tra los del

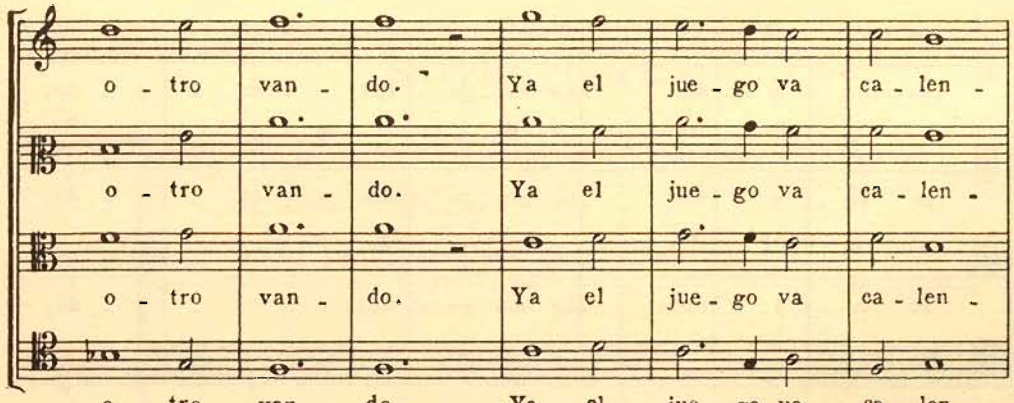
o - tro van - do. Ya el jue - go va ca - len -
o - tro van - do. Ya el jue - go va ca - len -
o - tro van - do. Ya el jue - go va ca - len -
o - tro van - do. Ya el jue - go va ca - len -

tan - do. O que jue - go bien tra - va - - - do y
tan - do. O que jue - go bien tra - va - - - do y
tan - do. O que jue - go bien tra - va - - - do y
tan - do. O que jue - go bien tra - va - - - do y

quan bien or - de - na - - do, o que gra - cio -
quan bien or - de - na - - do, o que gra - cio -
quan bien or - de - na - - do, o que gra - cio -
quan bien or - de - na - - do, o que gra - cio -

so ru - y - do! La ma - ge - stat a ca - y - do,
so ru - y - do! La ma - ge - stat a ca - y - do,
so ru - y - do! La ma - ge - stat a ca - y - do,
so ru - y - do! La ma - ge - stat a ca - y - do,
(1)
o que gra - cio - so ru - y - do! La ma - ge -
o que gra - cio - so ru - y - do! La ma - ge -
o que gra - cio - so ru - y - do! La ma - ge -
o que gra - cio - so ru - y - do! La ma - ge -
stat a ca - y - do, fan fan.
stat a ca - y - do, fan fan.
stat a ca - y - do, fan fan.
stat a ca - y - do, fan fan.

(1) Orig. o

V
SETENA PART

da el cam - po, y que - da - rá, y que - da -
da el cam - po, y que - da - rá, y que - da -
que da el cam - po, y que - da - rá, y que - da -
da el cam - po, y que - da - rá, y que - da -
rá, que el es siem - pre ven - ce - dor, y que - da -
rá, que el es siem - pre ven - ce - dor, y que - da -
rá, que el es siem - pre ven - ce - dor, y que - da - rá,
rá, que el es siem - pre ven - ce - dor, y que - da - rá,
rá, y que - da - rá, qu'el es siem - pre ven - ce - dor. Vi - cto - ria vi -
rá, y que - da - rá, qu'el es siem - pre ven - ce - dor. Vi - cto - ria, vi -
y que - da - rá, qu'el es siem - pre ven - ce - dor. Vi -
y que - da - rá, qu'el es siem - pre ven - ce - dor.

cto-ria, se- ño - res, fa ra la ra lan fan fa ra la ran, vi-
cto-ria, se- ño - res, fa ra la ran fan fa ra la ra lan, vi-
cto-ria, vi- cto ria, se- ño - res, fa ra lan, fan fan fan fan,
vi - cto ria, vi - cto - ria se - ño - res, fa ra lan fan,
ctoria, vi- ctoria en a- mo - - - - - res, vi-
ctoria, vi- ctoria en a- mo - res, en a - mo - - res, vi-
vi- ctoria, vi- ctoria en a- mo - - - - res,
vi - cto-ria, vi- ctoria en amo - - - res,
cto-ria, vi- cto-ria, se- ño - res, fa ra la lan fan
cto-ria, vi- cto-ria, se- ño - res, fa ra la ran fan
vi- cto-ria, vi- cto-ria, se- ño - res, fa ra lan
vi - cto-ria, vi - cto - ria, se - ño - res,

fa ra la ran, vi- ctoria, vi- ctoria ena- mo - - - -
fa ra la ra lan, vi- ctoria, vi- ctoria ena- mo - res, en a - -
fan fan fan fan, vi- ctoria, vi- ctoria ena- mo - -
fa ra la ri ran fan, vi- cto ria, vi- ctoria ena- mo -
- - - res, fan fan fan fan fan fan fan
mo - - res, fan fan fan fan fan fan fan fan fey - na,
- - - res, fan fan fan fan fan fan
- - - res, fan fan fan fan fan fan fan fan fan fan
fa ra la ri ran, fan fan fan fan fan fan fan fan
fa ra la ra lan fan fan fan fey - na, fa ra lan fan
fa ra la ra le ra fey - na, fey - na, fan fan fan fan
fan fan fan fan fan fan fan fan fan fan fan fan fan

fa ra la ri ran fan fan fan fan fan fan fan fan fan, la ra
fan fan fan fan fan fan fan fan fan fan fan, la ra
fey na, fey na, fey na, fey na, fey na, ton ton po to
fan fan fan fan fan fan fan fan fan fan fan, fan fan
la ra le ra la le ra ran fan la ra
la ra li ra la ri ron fan ton po ton ton po ton,
ton po ton ton ton ton po ton, ton po ton ton po ton
la ra lan la ra lan fan, ton po ton ton po ton
la ra le ra lan fan la ra le ra li ra la ri ron
ton ton, li ra la ri ron fan, la ra la ra la ra la ra lan
ton, po ton ton po ton ton, la ra la ra le ra lan
ton po ton ton po ton ton la ra lan fan fa ra lan

fan, la ra le ra li ra la ri ron fan la ra
fan, la ra la ra le ra lan fan la ra
fan fan la ra la ran le ra lan fan la ra
fan la ra lan fan fa ra lan fan la ra
la ra le ra lan le ra lan fan la ra
la ran la ra la ra lan fan la ra la le ra lan
le ra li ra la ri ron fan la ri ron la ri ron
lan le ra lan fan fan la ra lan ra
la ran le ran lan fan fan fan.
le na la li ra la ri ron fan. fan.
la ra le ra la ran fa ra la ra lan fan.
lan fan fan fan fan fan fan.

VI

PRIMERA PART

ve - nid, ve - nid, pa - sto - res, a o - i - -
a o - i - llo, ve - nid, pa - sto - res, a o - i - -
a o - i - llo, ve - nid, pa - sto - res, a o - i - - -
a o - i - llo. Yo ja - mas po -
llo. Yo ja - mas po - dré de - - zi - -
llo. Yo ja - mas po - dré de - zi
llo. Yo ja - mas po - dré, yo ja - mas po -
dré de - zi - - - - llo,
llo, yo ja - mas po - dré de -
llo, yo ja mas po - dré de - zi -
dre de - - zi - llo, po - dré de - zi - -
yo ja - mas po - dré de - zi - - llo,

zi - llo, po - dré de - zi - llo,
llo,
llo,
yo jamas po - dré de - zi -
yo ja-mas po - dré de - zi - llo, po -
yo ja-mas po - dré de - zi - llo,
llo, po - dré ja mas de - zi - llo, po -
(1)
llo,
se-gun es gra -
dré de - ci - llo, se-gun es gra - ve mi mal,
dré de - ci - llo, se-gun es gra - ve mi
dré de - ci - llo, se-gun

(1) orig. 𝅘𝅥𝅯

ve mi mal, mi mal, se-gun es gra-ve mi
se-gunes gra- ve mi mal, se-gun es gra-ve mi
mal,mi mal segunes gra-
es gra-ve mi mal, mi mal,
mal, se-gunes gra- ve mi mal,
mal, mi mal, segun es gra- ve mi
ve mi mal segun es gra-ve mi mal, mi
segun es gra-ve mi mal mi
se-gun es gra- ve mi mal
mal, se-gun es gra- ve mi mal
mal, se-gun es gra-ve mi mal.
mal

(1) Orig. *la*.

VI

SEGONA PART

Biblioteca de Catalunya

tal do - lor, no de - xa - ré tal do - lor, no de - xa -
tal do - lor, no de - xa - ré tal do - lor,
tal do - lor, no de - xa - ré tal do - lor,
tal do - lor, no de - xa - ré tal do - lor, y en
re tal do - lor, y en e - sto e - stá mi con - ten -
y en e - sto e - stá mi con - ten -
y en e - sto e - stá mi con - ten -
e - sto e - stá mi con - ten - - - -
to, y en esto e - stá mi con - ten -
to, y en e - sto stá mi con - ten - to, mi con - ten -
to, y en e - sto esta mi con - ten - to, y en
to, y en esto e - sta mi con - ten - to, y en e - sto e - stá

to, y en esto e - stá mi con - ten - - - - to.
to, yen esto está mi conten - - - - to. A -
e - sto e - stá yen esto e-stá mi con-ten - - to.
mi conten - to, mi con - ten - to.
A - veis vi - sto, a - veis vi - sto, de -
- veis vi - sto a - veis vi - sto, de-zid, tal a - veis
A - veis vi - sto, a - veis vi - sto de - vei
A veis vi -
zid, tal, a - veis visto, de - zid, tal, de - zid,
vi - sto, de - - zid, tal, de - - zid, tal
tal, a - veis vi - sto, a - veis vis - to, de-zid,
sto, a - veis vi - sto, de-zid, tal, de - zid,

tal fe, fe en un ru -
fe en un ru - do pa - stor - ci -
tal fe, fe, fe en
tal fe, fe, fe en un ru - do
- do pa - stor - ci - llo? Ru - do ru - do soy, ru - do soy
- - - - llo? Ru - do soy, ru - do soy
un ru do pa stor ci llo? Ru - do soy, ru - do soy
pa - stor - ci - llo? Ru - do soy, ru - do soy
pa - ra de - zi - - llo, pa - ra de - zi - llo,
pa - ra de - - - zi - - llo,
pa - ra de - - zi - - llo, aun que
pa - ra de - zi - - - - llo, aun que

aun - que bien se doe-stá el mal, aun - que
aun - que bien se doe-stá el mal, does - tá el mal
bien se doe-stá el mal, aun - que bien se doe-stá el mal,
bien se doe-stá el mal aun que
bien se doestá el mal, aun que bien se
aun-que bien se doestá el mal aun - que bien se
aun-que bien se doestá el mal, aun - que bien
bien se doestá mal aun - que bien se
doe - stá el mal, aunque bien se doestá el mal.
doe - stá el mal.
se do e - stá el mal, aunque bien se doestá el mal.
doe - stá el mal, aun - que bien se doestá el mal.

VII

PRIMERA PART

(1) Manca a l'orig.

Que sien - tes? di - me, Pa - squal.
- gun es gra - ve mi mal. Que sien - tes? di - me, Pa -
gra - ve mi mal. Que sien -
se - gun es gra - ve mi mal. Que sien - tes?

Que sien - tes? di - me, Pa squal. Ve-nid,
- squal. Que sien - tes? di - me, Pa - squal.
- tes? di - me, Pa - squal. Ve-nid, pa-sto -
di - me, Pa - squal. Que sien - tes? di - me, Pa - squal. Ve-nid,

pa-sto - res, a o - i - llo, ve-nid, pa-sto - res, a o - i - llo.
ve-nid, pa-sto - res, a o - i - llo.
- res, a o - i - llo, ve-nid, pa-sto - res, a o - i - llo.
pa-sto - res, a o - i - llo, ve-nid, pa-sto - res, a o - i - llo.

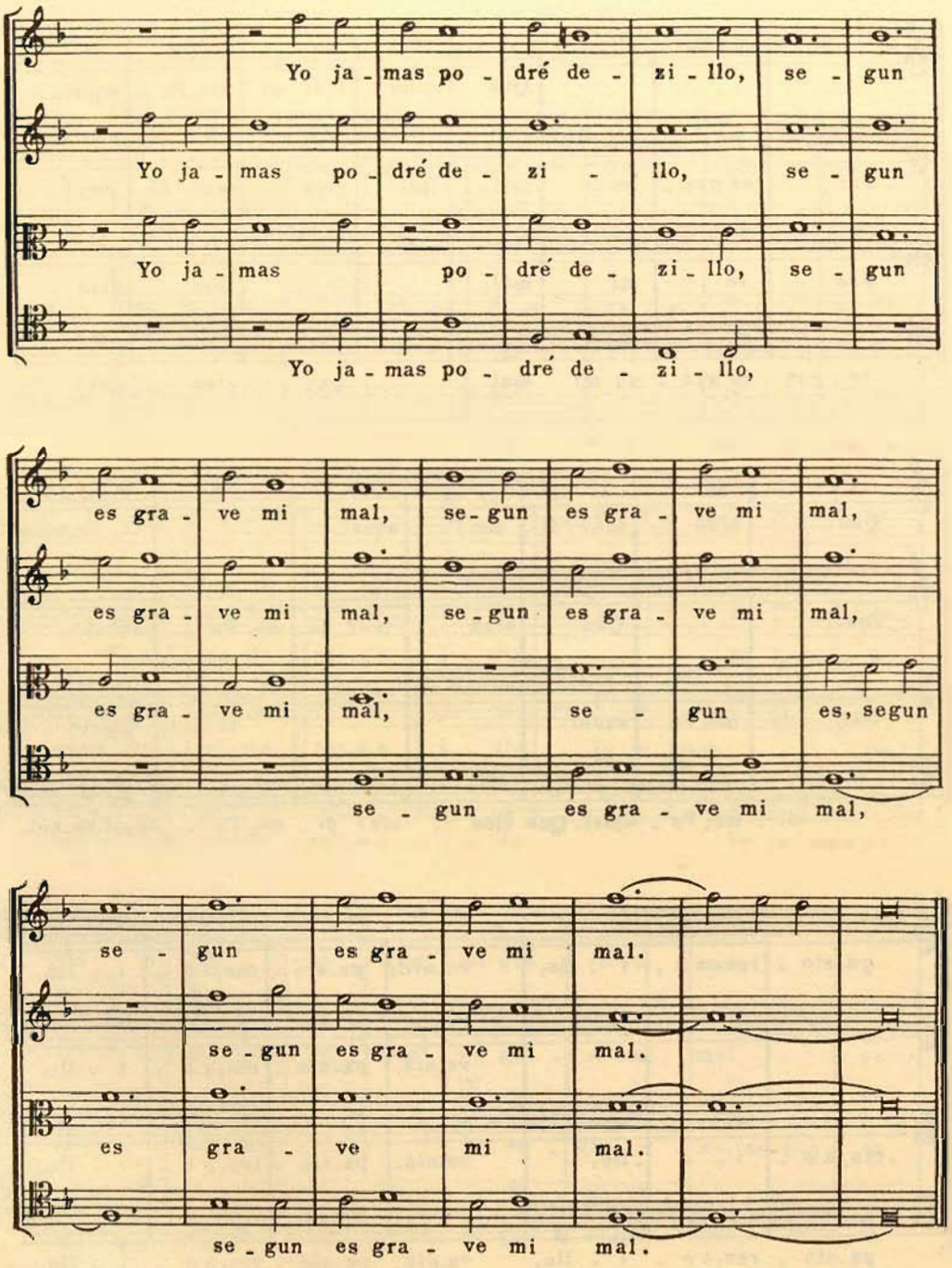
Yo ja - mas po - dré de - zi - llo, se - gun
Yo ja - mas po - dré de - zi - llo, se - gun
Yo ja - mas po - dré de - zi - llo, se - gun
Yo ja - mas po - dré de - zi - llo,
es gra - ve mi mal, se - gun es gra - ve mi mal,
es gra - ve mi mal, se - gun es gra - ve mi mal,
es gra - ve mi mal, se - gun es, segun
se - gun es gra - ve mi mal,
se - gun es gra - ve mi mal.
se - gun es gra - ve mi mal.
es gra - ve mi mal.
se - gun es gra - ve mi mal.

VII
SEGONA PART

con - ten - to. A-veis vi - sto, de-zid, tal,
con - ten - to. A-veis vi - sto, de-zid, tal,
con - ten - to. A-veis vi - sto, a-veis vi - sto,
con - ten - to. A-veis vi - sto, de-zid, tal,
a-veis vi - sto, de-zid, tal
a-veis vi-sto, de-zid, tal, de - zid, tal
de-zid, tal, de - zid, tal, de-zid, tal
a-veis vi - sto, de-zid, tal, de-zid, tal
fé
fé en un ru - do pa-stor - ci - -
fé en un
fé en un ru - do pa-stor - ci - -

en un ru - do pa - stor - ci - llo? Ru - do soy,
- llo, pa - stor - ci - llo? Ru do soy,
ru - do pa - stor - ci - llo? Ru - do soy,
- - - - - llo? Ru - do soy,

ru - do soy pa - ra de - zi - llo,
ru - do soy pa - ra de - zi - llo, aun_que
ru - do soy pa - ra de - zi - llo,
ru - do soy pa - ra de - zi - llo,

aun_que bien se do está el mal, do e - stá el mal,
bien se do e - stá el mal, aunque bien se
aun_que bien se do e - -
aun_que bien se do está el mal, aunque bien se

aun-que bien se
do e-stá el mal, aun-que bien se do e-stá el mal,
-stá el mal, aun-que bien se do e-stá el
do e-stá el mal, aun - que bien se do e-stá el
do e- -stá el mal,
aun-que bien se do e-stá el
mal, do e- stá el mal, aun-que bien se
mal, do e-stá el mal, aun-que
aun-que bien se (sic) do e-stá el mal.
mal, do e-stá el mal.
do e- -stá el mal.
bien se do e-stá el mal.

VII
TERCERA PART

-dré ser per - di - do, sien - do ya tan bien ga -
serper - di - do, jamas po - dré ser per -
- di - do, jamas po - dré ser per - di - do, sien - do ya tan
serper - di - do. sien - do ya tan bien ga - na - do, sien - do ya
- na - do, tan bien ga - na - do, tan bien ga - na - do.
- di - do, sien - do ya tan bien ga - na - do,
bien ga - na - do, sien - do ya tan
tan bien ga - na - do, sien - do ya tan, sien -
Con que pien - sas di, Pa -
sien - do ya tan bien ga - na - do.
bien ga - na - do. Con que pien - sas di, Pa -
- do ya tan bien ga - na - do. Con

(1) Orig. sol.

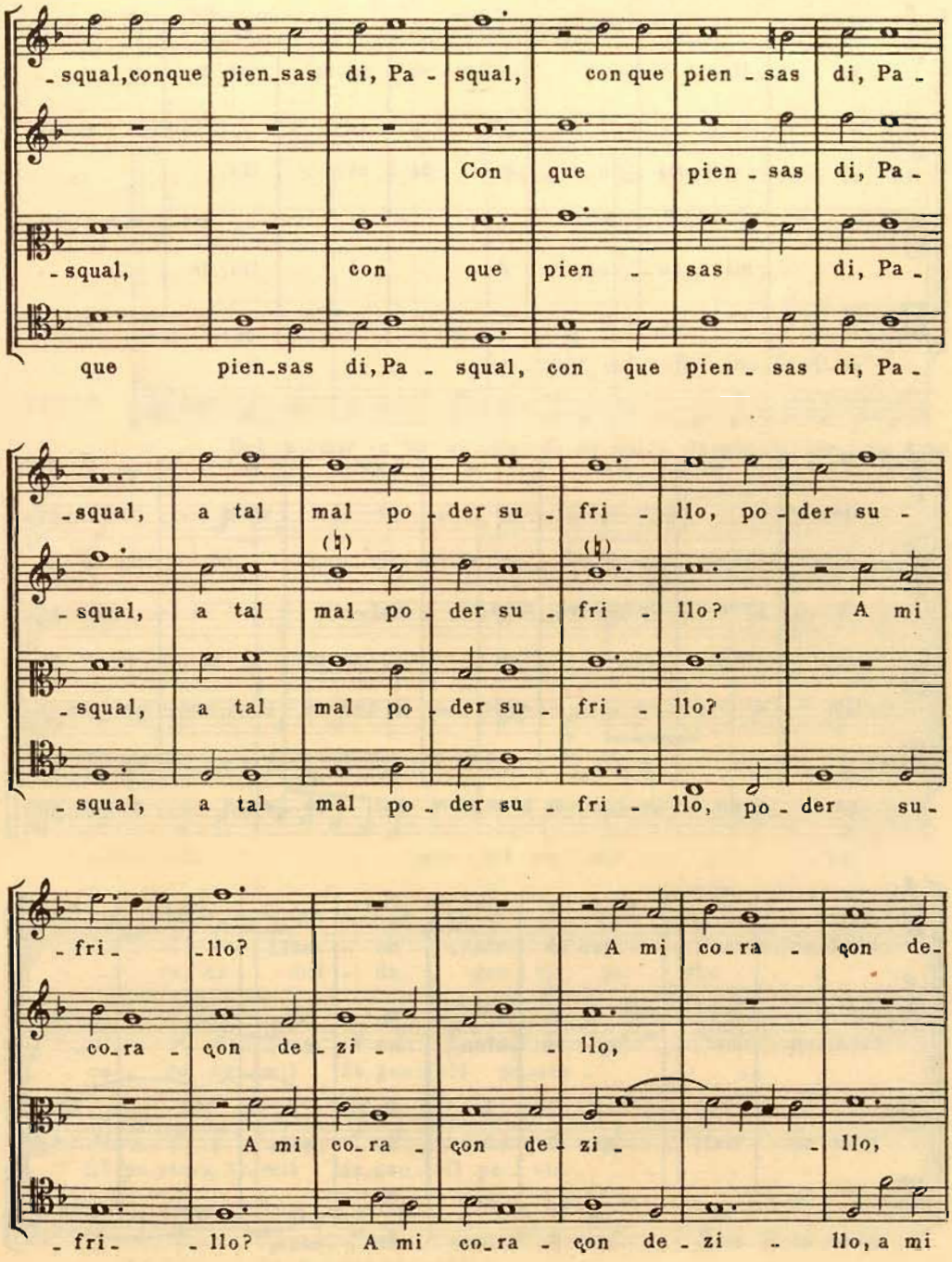
-squal,conque pien-sas di, Pa - squal, con que pien - sas di, Pa -
Con que pien - sas di, Pa -
-squal, con que pien - sas di, Pa -
que pien-sas di,Pa - squal, con que pien - sas di, Pa -
-squal, a tal mal po - der su - fri - llo, po - der su -
-squal, a tal mal po - der su - fri - llo? A mi
-squal, a tal mal po - der su - fri - llo?
-squal, a tal mal po - der su - fri - llo, po - der su -
-fri- -llo? A mi co-ra - çon de-
co-ra - çon de - zi - - llo,
A mi co-ra - çon de - zi - - llo,
-fri- -llo? A mi co-ra - çon de - zi - llo, a mi

-zi - llo, a mi co-ra - çon de - zi - -
a mi co-ra - çon de - zi - llo,
a mi co - ra-çon de - - zi - llo, de - zi - -
co-ra - çon de - zi-llo, de - - zi - llo,

-llo, re - spon - de que es
re - spon - de que es bien,no mal, que es
-llo, re - spon - de que es bien,no mal,que es
re - spon - de que es bien,no mal, re - spon - de que es

bien,no mal, que es bien, no mal.
bien, no mal, que es bien, no mal.
bien,no mal, que es bien, no mal.
bien, no mal, que es bien, no mal.

VIII

PRIMERA PART

ra, Ar_mil - da, gentil pa - sto - - - -
ra, Ar - mil - da, gen- til pa_.sto - - - -
ra, Ar_mil - da, gentil pa_ sto - - - -
ra, Ar_ mil - da, gen - til pa_ sto - - -
ra, y a_mor de co_rri_do llo - - - ra.
ra, y a - mor de co_ rri_do llo - - ra, y a_mor
'ra, y a - mor de co_ rri_do llo - - ra, y a -
ra, y a - mor de co - rri_do llo - - ra, y a -
Del a - mor se
de co_rri_do llo - - ra. Del a - mor
mor de co - rri_do llo - ra, llo - - - ra,
mor de co - rri_do llo - ra, llo - - - ra,

va ri_en - do, se va ri_en_ - do, del a - mor se va ri -
Del a - mor se va ri - endo, Ar mil - da, gen_
Del a_ mor, del a - mor se va ri - en - do, se
Del a_mor se va ri - en - do, del a - mor se va ri -
en - - do, Ar_ mil - da, gen_ til pa_sto - ra, Ar_
gen_til pa_sto_ ra, Ar_ mil - da, gen_ til pa_sto - ra, Ar_
va ri - en - do, Armil - da, gentil pa_ sto - - ra, Armil -
en - - do, Ar_ mil - da, gen - til pa_sto - ra, Ar -
mil - da, gen_ til pa - sto ra, y a_ mor, y a_ mor de co_
mil - da, gen_ til pa - sto ra, y a_ mor, y a_ mor de co_
da, gentil pa_ sto - - ra, y a_ mor, y a_ mor de co_
mil - da, gen_til pa_sto - ra, y a_mor, y a_mor de co_

rri-do llo - ra, de co-rri-do llo - ra, y a-mor,
rri-do llo - ra, de co-rri-do llo-ra, y a-
rri-do llo - ra, de co-rri-do llo - ra, y a-mor,
rri-do llo - ra, de co-rri-do llo - ra, y a-mor,
y a-mor de co-rri-do llo - ra, y a-mor de co-rri-do
mor de co-rri-do llo - ra, y a-mor de co-rri-do
y amor de co-rri-do llo - ra, y a-mor de co-rri-do
y amor de co-rri-do llo - ra, y a-mor de co-rri-do
llo - ra, de co-rri-do llo - - ra.
llo - ra, de co rrido llo - - ra.
llo - ra, de co-rri-do llo - ra.
llo - ra, de co-rri-do llo - ra.

VIII

SEGONA PART

va, no pue - de, no pue - de, no
no pue - de te - ner re-po - so, te-ner re - po - - -
va, no pue - de te - ner re-po - so, te-ner re -
va, no pue - de te - ner re-po - so, te-ner re -
pue - de te - ner re - po - - - so, y an-si su
- so, no pue - de te-ner re - po - so, y an-si su
po - so, no pue - de te-ner re - po - so, y an-si su
po - so, te - - - ner re - po - so, y an-si su
ben - da ra - sga - va, y an-si su ben - da ra - sga - - -
ben - da ra - sga-va, y an-si su ben - da ra - sga - - -
benda ra - sga - va, y an-si su ben - - da ra - sga
ben - da ra - sga - va, y an-si su ben - da ra - sga - va ra -

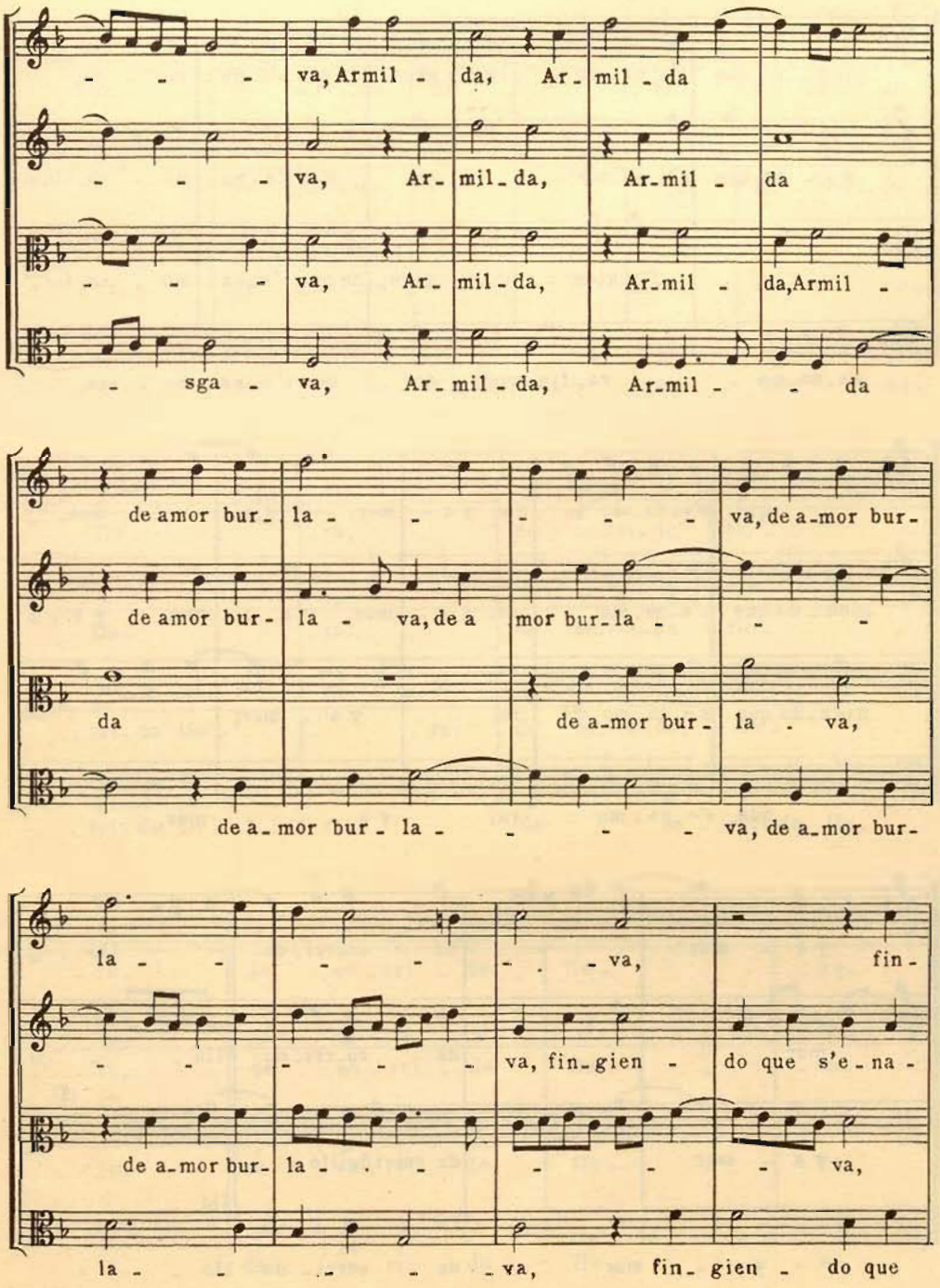
va, Armil - da, Ar - mil - da
va, Ar - mil - da, Ar - mil - da
va, Ar - mil - da, Ar - mil - da, Armil -
sga - va, Ar - mil - da, Ar - mil - da
de amor bur - la - va, de a - mor bur -
de amor bur - la - va, de a mor bur - la -
da de a - mor bur - la - va,
de a - mor bur - la - va, de a - mor bur -
la - va, fin -
va, fin - gien - do que s'e - na -
de a - mor bur - la - va,
la - va, fin - gien - do que

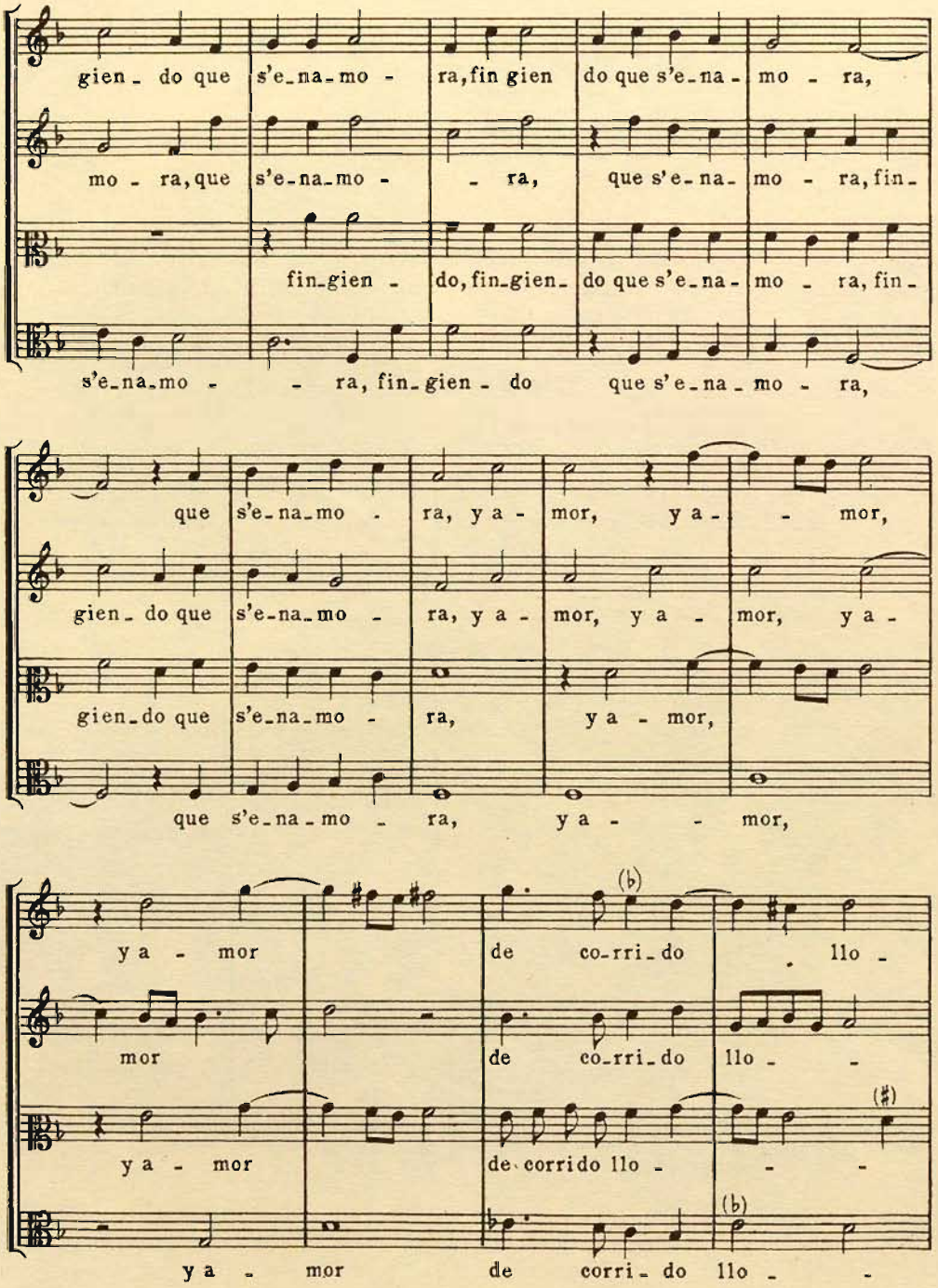
gien_ do que s'e_na_mo - ra, fin gien do que s'e_na_ mo - ra,
mo - ra, que s'e_na_mo - - ra, que s'e_na_ mo - ra, fin_
fin_gien - do, fin_gien_ do que s'e_na_ mo - ra, fin_
s'e_na_mo - - ra, fin_gien - do que s'e_na_mo - ra,
que s'e_na_mo - ra, y a - mor, y a - - mor,
gien_ do que s'e_na_mo - ra, y a - mor, y a - mor, y a -
gien_do que s'e_na_mo - ra, y a - mor,
que s'e_na_mo - ra, y a - - mor,
y a - mor de co_rri_do . llo _
mor de co_rri_do llo - -
y a - mor de corrido llo - - -
y a - mor de corri_ do llo - -

Biblioteca de Catalunya

IX

CANTUS I
CANTUS II
ALTUS
TENOR
Del a - mor se va ri - en - do, Ar -
Del a - mor se va ri -
Del a - mor se
- mil - da, del a - mor se va ri -
Del a - mor se va ri - en - do,
- en - do, del a - mor se va ri - en - do, Ar -
va ri - en - do, Ar - mil - da, del a - mor se
- en - do, del a - mor se va ri - en - do, Ar -
del a - mor se va ri - en - do, Ar - mil - da gen -
- mil - da, gen - til pa - sto - ra, Ar - mil - da, Ar -
va ri - en - do, Ar - mil - da, Ar - mil - -

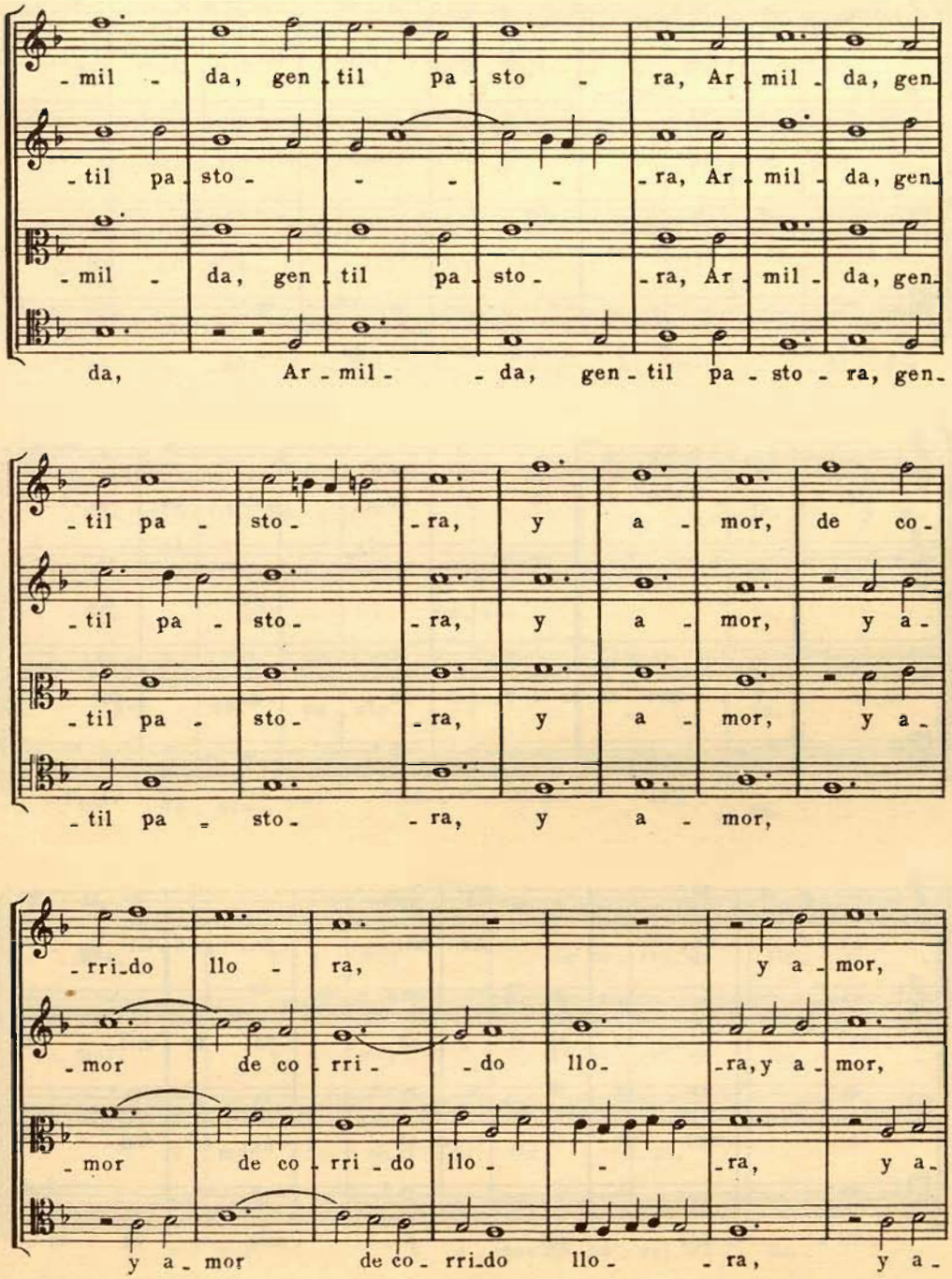
-mil - da, gen-til pa-sto - ra, Ar-mil-da, gen-
-til pa-sto - - - - ra, Ar-mil-da, gen-
-mil - da, gen-til pa-sto- ra, Ar-mil-da, gen-
da, Ar-mil- - da, gen-til pa-sto-ra, gen-
-til pa - sto- -ra, y a - mor, de co-
-til pa - sto- -ra, y a - mor, y a-
-til pa - sto- -ra, y a - mor, y a-
-til pa - sto- -ra, y a - mor,
-rri-do llo - ra, y a-mor,
-mor de co-rri- -do llo- -ra, y a-mor,
-mor de co-rri-do llo- - -ra, y a-
y a-mor de co-rri-do llo- - ra, y a-

y a - mor de co - rri - do llo - - ra.
y a - mor de co - rri - do llo - - ra.
- mor de co - rri - do llo - - ra. Del
- mor, y a - mor de co - rri - do llo - - ra.
Del a - mor se va ri - en - - do, se va ri -
Del a - -
a - mor se va ri - en - - do, del
Del a - - mor se va ri -
- en - - do, Ar - mil - - da, gen - til pa -
- mor se va ri - en - - do, Ar - mil - -
a - - mor se va ri - en - - do, Ar - mil - -
- en - - do, del a - - mor se va ri -

(1) Manca a l'original

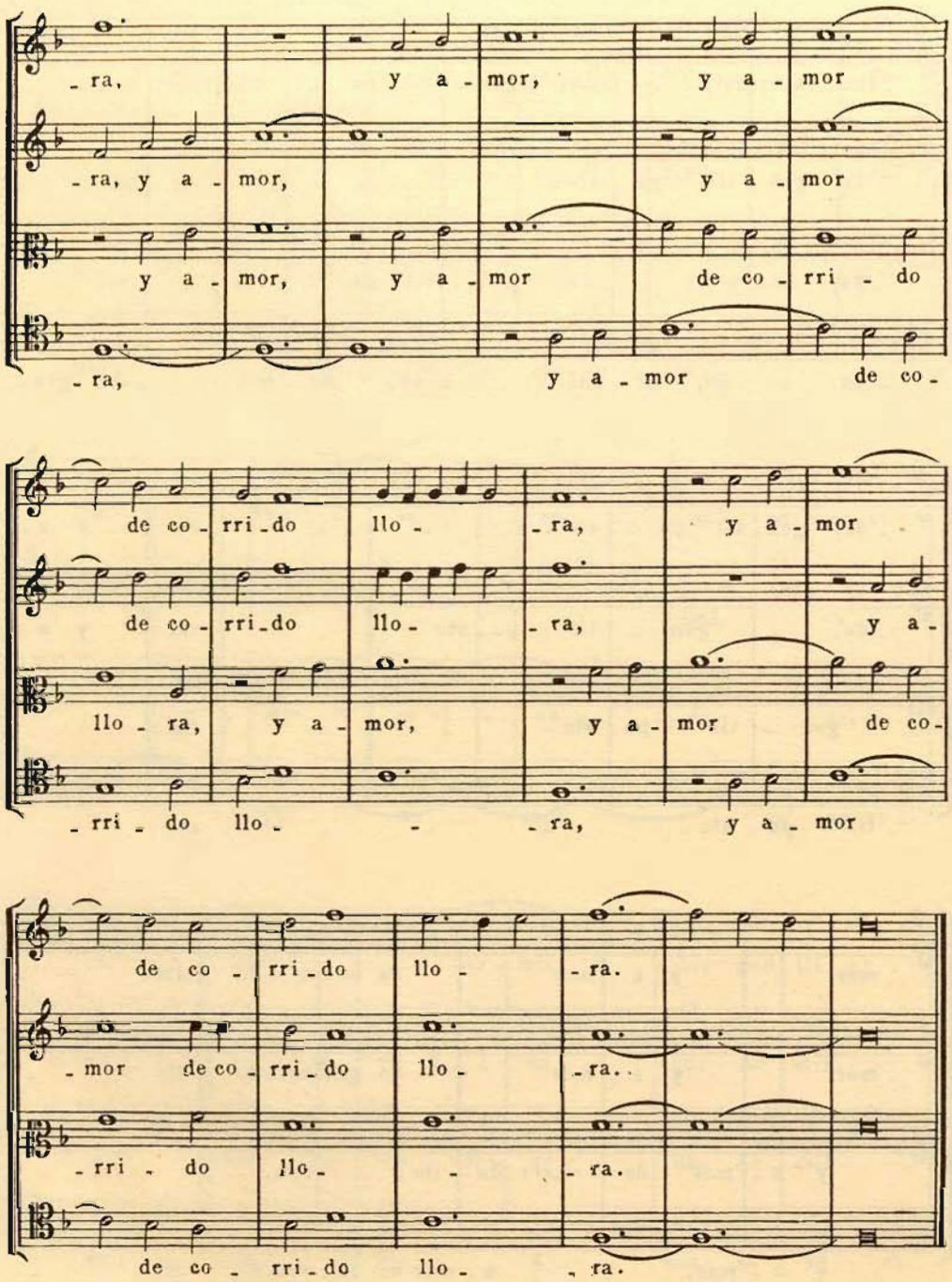
-ra, y a - mor, y a - mor
-ra, y a - mor, y a - mor
y a - mor, y a - mor de co - rri - do
-ra, y a - mor de co -
de co - rri - do llo - - ra, y a - mor
de co - rri - do llo - - ra, y a -
llo - ra, y a - mor, y a - mor de co -
- rri - do llo - - ra, y a - mor
de co - rri - do llo - - ra.
- mor de co - rri - do llo - - ra.
- rri - do llo - - ra.
de co - rri - do llo - - ra.

X
PRIMERA PART

vi, qual ja_mas o - tra no
- - tra no vi, qual jamas o - tra, qual jamas o - tra
mas o - tra no vi, qual ja - mas o - tra, qual jamas o -
- mas o - tra no vi, qual ja - mas o - tra, qual jamas o -
vi,
no vi, pues te quie - ro y por ti
- - tra no vi, pues te quie - ro y por ti mue -
- tra no vi, pues te quie - ro y por ti
pues te quie - ro y por ti mue - - ro, y
mue - ro,
pues te
- - ro, pues te quie - ro y por ti mue - ro, pues
mue - ro, pues te quie - ro y por ti mue - - ro, pues

Biblioteca de Catalunya

co-mo no mue-res por mi, co-mo no
co-mo no mue-res por mi, co-mo no
-res por mi, co-mo no
-res por mi, co-mo no
mue-res, co-mo no mue-res por mi, co-
mue-res, co-mo no mue-res por mi, co-
mue-res, co-mo no mue-res por mi,
mue-res, co-mo no mue- -res por mi, co-
-mo no mue- -res por mi?
-mo no mue-res por mi?
co-mo no mue-res por mi?
-mo no mue-res por mi?

X
SEGONA PART

-jos, cuan - do estáscer-ca de mi. Her-mo - sa, her - mo - sa, lin-
-jos, cuan - do estáscer-ca de mi. Her-mo - sa, linda y gra-cio-sa, her-mo - sa,
-jos, cuan - do estáscer-ca de mi. Her-mo - sa, her-mo-sa lin-da y gracio -
-jos, cuan - do estáscer-ca de mi. Her - mo - sa, her - mo - sa,
-da y gra-cio - sa qual jamas o - tra no vi; qual jamas o - -
lin-da y gra-cio - sa, qual jamas o - tra no vi, qual jamas o tra no
-sa qual jamas o-tra no vi, qual jamas o tra no vi, her - mo -
lin-da y gracio - sa, qual jamas o - tra no vi,
-tra, qual jamas o - tra no vi, qual jamas o -
vi, qual ja - mas o - - tra no vi, qual jamas o - tra, qual
-sa, linda y gra-cio-sa qual ja-mas o-tra no vi, qual ja-mas o - tra,
qual jamas o - tra, qual ja-mas o-tra no vi, qual ja-mas o - tra,

_tra no vi,
jamas o _ tra no vi, pues te quie _ roy por ti
qual jamas o _ tra no vi, pues te quie _ roy por ti mue.
qual jamas o _ tra no vi, pues te quie _ roy por ti
pues te quie _ roy por ti mue _ ro, y por ti mue.
mue _ ro, pues te quiero y por
ro, pues te quie _ roy por ti mue _ ro, pues te quiero y
mue _ ro, pueste quie _ ro y por ti mue _ ro, pues tequiero y
_ _ ro, mue _ _ ro, pues te quie_roy por ti mue _
ti mue _ ro, pues te quie_roy por ti mue _
por ti mue _ ro, pues te quie_roy por ti mue _
por ti mue _ ro, pues te quie_roy por ti mue _

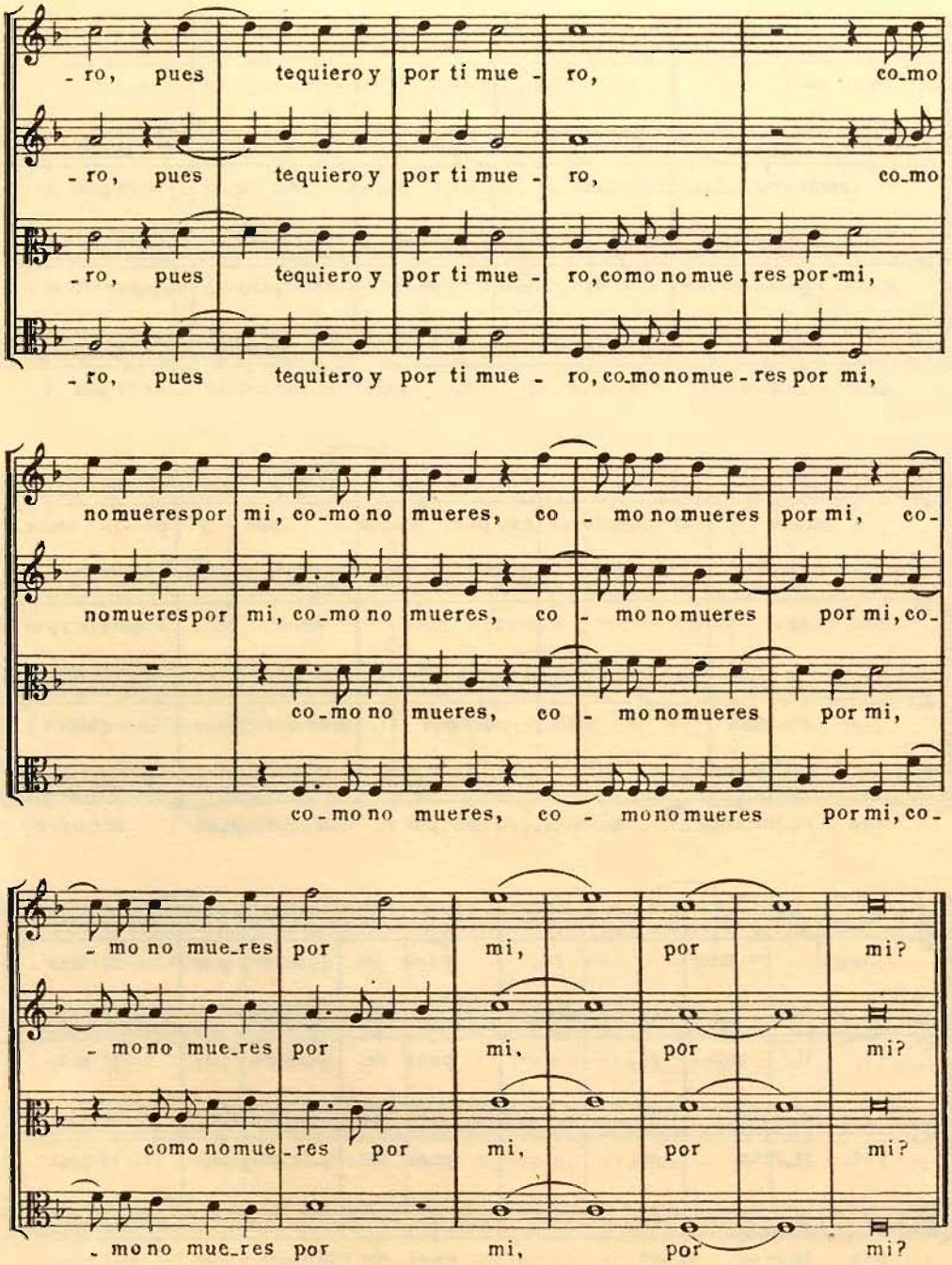
-ro, pues tequiero y por ti mue - ro, co_mo
-ro, pues tequiero y por ti mue - ro, co_mo
-ro, pues tequiero y por ti mue - ro, como no mue - res por mi,
-ro, pues tequiero y por ti mue - ro, co_mo no mue - res por mi,
no mueres por mi, co_mo no mueres, co - mo no mueres por mi, co-
no mueres por mi, co_mo no mueres, co - mo no mueres por mi, co-
co_mo no mueres, co - mo no mueres por mi,
co - mo no mueres, co - mo no mueres por mi, co-
- mo no mue_res por mi, por mi?
- mo no mue_res por mi, por mi?
como no mue_res por mi, por mi?
- mo no mue_res por mi, por mi?

XI

PRIMERA PART

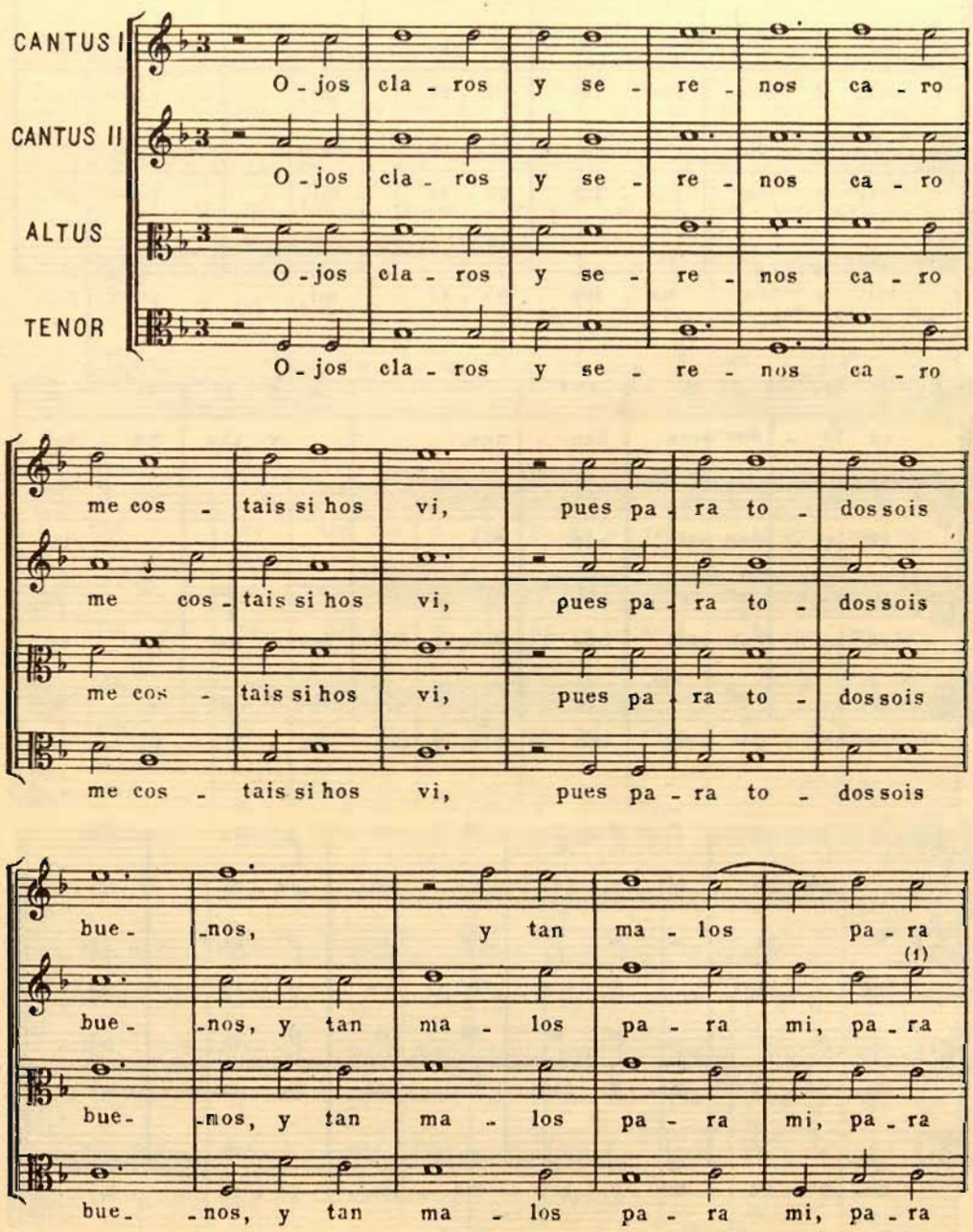

(1) Orig. do.

mi, y tan ma - los pa - ra mi, pues pa -
mi, y tan ma - los pa - ra mi, pues pa -
mi, y tan ma - los pa - ra mi, pues pa -
mi, y tan ma - los pa - ra mi, pues pa -
- ra to - dos sois bue - nos, y tan ma - los
- ra to - dos sois bue - nos, y tan
- ra to - dos sois bue - nos, y tan ma - los pa - ra
- ra to - dos sois bue - nos, y tan ma - los pa - ra
pa - ra mi, y tan ma - los pa - ra mi.
ma - los, y tan ma - los pa - ra mi.
mi, pa - ra mi, y tan ma - los pa - ra mi.
mi, pa - ra mi, y tan ma - los pa - ra mi.

XI

SEGONA PART

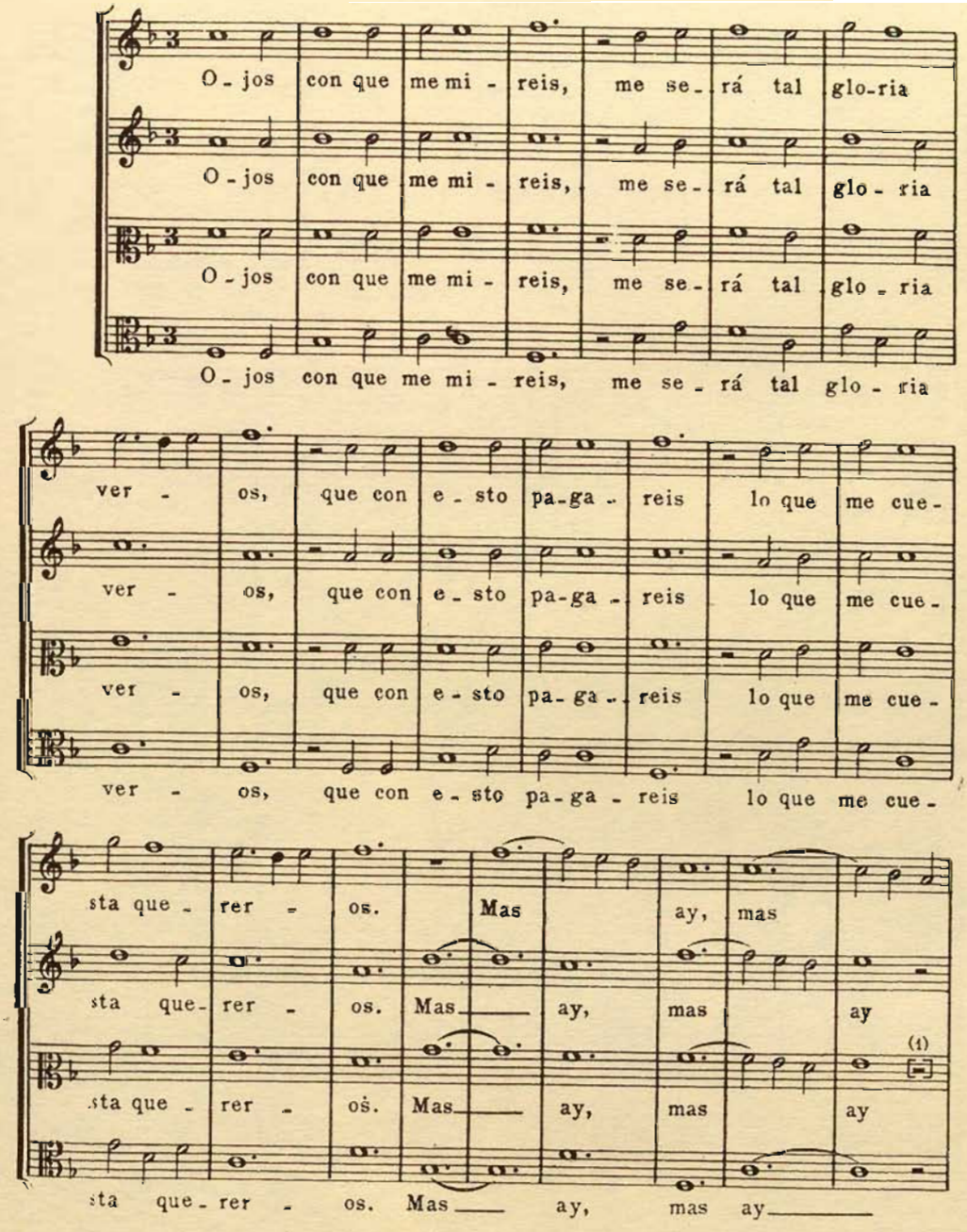

(1) Falta a l'orig.

Biblioteca de Catalunya

ay que sois tan a - ge - nos,que sois tan a - ge - nos, y no se,
que sois tan a - ge - nos,que sois tan a - ge - nos, y no se,
que sois tan a - ge - nos,que sois tan a - ge - nos, y no se,
que sois tan a - ge - nos,que sois tan a - ge - nos, y no se,
y no se por- que na - sci, y no se por- que na - sci, y no
y no se por- que na - sci, por- que na - sci, y no
y no se y no se por- que na - sci, por- que
y no se por- que na - sci, por- que na - sci, y no
se por- que na - sci, por- que na - sci, pues pa - ra to - dos sois
se por- que na - sci, por- que na - sci, pues pa - ra to - dos sois
na - sci, y no se por- que na - sci, pues pa - ra to - dos sois
se por- que na - sci, por- que na - sci, pues pa - ra to - dos sois

bue - nos, y tan ma - los pa - ra mi, y tan ma - los
bue - nos, y tan ma - los pa - ra mi, pa - ra mi, y tan ma - los
bue - nos, y tan ma - los pa - ra mi, pa - ra mi, y tan ma - los
bue - nos, y tan ma - los pa - ra mi, pa - ra mi, y tan ma - los
pa - ra mi, pues pa - ra to - dos sois bue - nos,
pa - ra mi, pues pa - ra to - dos sois bue - nos,
pa - ra mi, pues pa - ra to - dos sois bue - nos, y tan
pa - ra mi, pues pa - ra to - dos sois bue - nos, y tan
y tan ma - los pa ra mi, y tan ma - los pa - ra mi.
y tan ma - los, y tan ma - los pa - ra mi.
ma - los pa - ra mi, pa - ra mi, y tan ma - los pa - ra mi.
ma - los pa - ra mi, pa - ra mi, y tan ma - los pa - ra mi.

XII

PRIMERA PART

(1) Orig. *sol*.

tar. Si de los o - jos
Si de los o - jos na - sce ver y des - se -
tar. Si de los o - jos
Si de los o - jos na - sce, si de los o - jos
na - sce, ver y des - se - ar, ver y des - se -
ar, ver y des - se - ar, ver y des - se -
na - sce, ver y des - se - ar, ver y des - se -
na - sce, ver y des - se - ar, ver y des - se -
ar, pa - ra que quie - ro o - - jos, pa - ra que
- ar, pa - ra que quie - ro
- ar, pa - ra que quie - ro o - - jos, pa - ra que quie - ro
ar, pa - ra que · quie - ro o - -

pa - ra que quie - ro o - - - -
jos, pa - ra que, pa - ra que quie - ro
o - - jos, pa - ra que quie - ro o - jos si me an
jos, pa - ra que quie - ro o - -
jos, si me an de ma - tar, si me an de ma -
o - - jos, si me an de ma - tar, si me an de ma -
de ma - tar, si me an de ma - tar, si me an de ma -
jos, si me an de ma - tar, si me an de ma - - - -
tar, si me an de ma - - - tar?
tar?
tar, si me an de ma - tar?
tar, si me an de ma - tar?

XII

SEGONA PART

(1) Orig. *re.*

rar, todo es so- spi - rar, pa - ra
rar, todo es so- spi - rar, pa - ra que quiero o - - - -
rar, todo es so- spi - rar, pa - ra que quiero
rar, todo es so- spi - rar, pa - ra que quiero o - -
que quiero o- jos, pa- ra que quiero o- jos,
jos, pa- ra quequiero o - jos, pa- ra quequiero
o - jos, pa - ra quequiero o- jos, o - jos, pa - ra
jos, pa - ra quequiero o - jos, o - jos, pa - ra
si me an de ma - tar, si me an de ma- tar,
o - - - - jos si me an de ma - tar, pa- ra
que quiero o - jos si me an de ma - tar, si me an de ma- tar, pa- ra
que quiero o - jos si me an de ma - tar, si me an de ma - tar,

Biblioteca de Catalunya

XIII

PRIMERA PART

es nit fo - sca, als homens es nit fo - - sca,
- sca, als ho mens es nit fo - sca,
fo - - sca, als ho mens es nit fo - sca, e vischd'a-
als homens es nit fo - - sca, e
e vischd'a-ço que per-so-nes no
e vischd'a-ço que per-so-nes no ta - sten, no ta -
ço que per-so- nes no ta - - - sten, no ta -
vischd'a-ço que per-so-nes no ta - - sten, no ta -
ta - sten. Tant en a - mor l'e-spe-rit meu con-tem -
- sten. Tant en a-mor l'e - spe-rit meu con-tem - -
- sten. Tant en a-mor l'e - sperit meu con-
- sten. Tant en a - mor l'e - spe-rit meu con - tem -

(1) Orig. *do*.

pla, tant en a_mor l'e_spe_rit meu con_tem_
(sic)
pla, tant en a_mor l'e_spe_rit meu con_tem_
tem_pla, tant en a_mor l'e_sperit meu con_tem_
pla, tant en a_mor l'e_spe_rit meu con_tem_
pla que part del tot fo_ra del
pla que part del tot fo_ra del cos, que
pla que part del tot fo ra del cos s'a_par_
pla que part del tot fo_ra del
cos, que part del tot fo_ra del cos s'a_par_ta, s'a_
partdel tot fo_ra del cos s'a_par_
ta, que part del tot fo_ra del cos s'a_par_
cos s'a_par_ta, que par del tot fo_ra del cos s'a_

par - ta, car mos de - sigs, car
ta, car mos de - sigs car mos de - sigs
- - - ta, car mos de - sigs, car
par - ta, car mos de - sigs, car
mos de - sigs no son tro - bats en ho - - -
no son tro - bats en ho - - - me,
mos de - sigs no son tro - bats en ho - me, si -
mos de - sigs no son tro - bats en ho - me,
me, si - no en tal que la carn punt nò'l tor
si - no en tal que la carn punt nò'l tor - -
no en tal que la carn punt no'l tor - ba, que la carn punt
si - no en tal que

ba, punt no'l tor - ba, si - no en tal,
- ba, punt no'l tor - - ba, si -
no'l tor - - - ba, si - no en tal que
la carn punt no'l tor - - ba,
si - no en tal que la carn puntno'l tor - ba, punt no'l
no en tal que la carn puntno'l tor - - - ba,
la carn puntno'l tor - ba que la carn punt no'l tor -
si - no en tal que la carn punt no'l
tor - - - ba.
punt no'l tor - ba.
- - - - - ba.
tor - - ba.

XIII

SEGONA PART

septre, de senyori_a se - - ptre,
se _ ptre, se - - - - - - ptre,
se _ptre, de se _ nyo_ri _ a se - - - ptre,de
de senyo ri a se - - ptre, de senyori_a se -
de senyo_ri _ a se - ptre, bens guardo _ nant
de se _ nyo _ ri _ a se - ptre, bens guardo _ nant
senyo_ri_a se - - - - ptre, bens guardo _ nant he
ptre, de se _ nyo _ ri _ a se - ptre, bens guardo _ nant
he pu _ nint los de _ me - rits, entre'ls mi - llors, en -
he pu _ nint los de - me _ rits, en tre'ls millors,en tre'ls millors,
pu_nint los de _ me - rits, entre'ls mi -
he pu _ nint los de_me - rits, en_tre'ls mi_llors,

tre'ls mi - llors, en - tre'ls mi-llors
en - tre'ls millors, en - tre'ls mi - llors
-llors,entre'ls mi - llors, entre'ls mi-llors, en -
en - tre'ls millors, en - tre'ls mi - llors
sol me tro - ba - ra fe - - - nix, fe -
sol me-tro - ba - ra fe - - -
tre'ls mi - llors sol me tro-ba - ra
sol me tro-ba - ra fe - nix,
- - - nix, sol me tro-ba-ra fe - -
- nix, sol me tro- ba-ra fe - nix, sol me tro-ba-
fe - nix, sol me tro-ba-ra fe - nix,sol me tro-ba-ra-
sol me tro - ba-ra fe - nix, sol me tro-ba - ra

- - nix, car yo tot sol des- empa- re la
- ra fe - nix, car yo tot sol des- em- pa - re la
fe- - nix, car yo tot sol des- em- pa - re la
fe - - nix, car yo tot sol des- em- pa -
me - - scla, car yo tot sol des -
me - scla, car yo tot sol des- em- pa -
me - - - scla, car yo tot sol des- em- pa -
re la me - scla, car yo tot sol des -
em- pa - re la me - - - scla dels lleigs de -
- re la me - scla, la me - - scla dels lleigs de -
- re la me- - - - scla dels lleigs de -
em- pa - re la me - - - scla dels lleigs de -

sigs qui ab los bons s'embol - can, qui ab los bons s'em
sigs qui ab los bons s'embol - can, qui ab los
sigs qui ab los bons s'embol - can, qui ab los bons s'embol -
sigs qui ab los bons s'embol -
bol - can, qui ab los bons s'embol - -
bons s'em bol - - can s'em - bol - can,
can, s'embol - can, que ab los bons s'em bol - can,
can, que ab los bons s'em bol - - - can,
can. ca - stich no'm cal, pus que d'as.
ca - stich no'm cal, ca - stich no'm cal,
ca - stich no'm cal pus que d'as.saig no'm tem -
ca - stich no'm cal pus que d'a ssaigno'm tem -

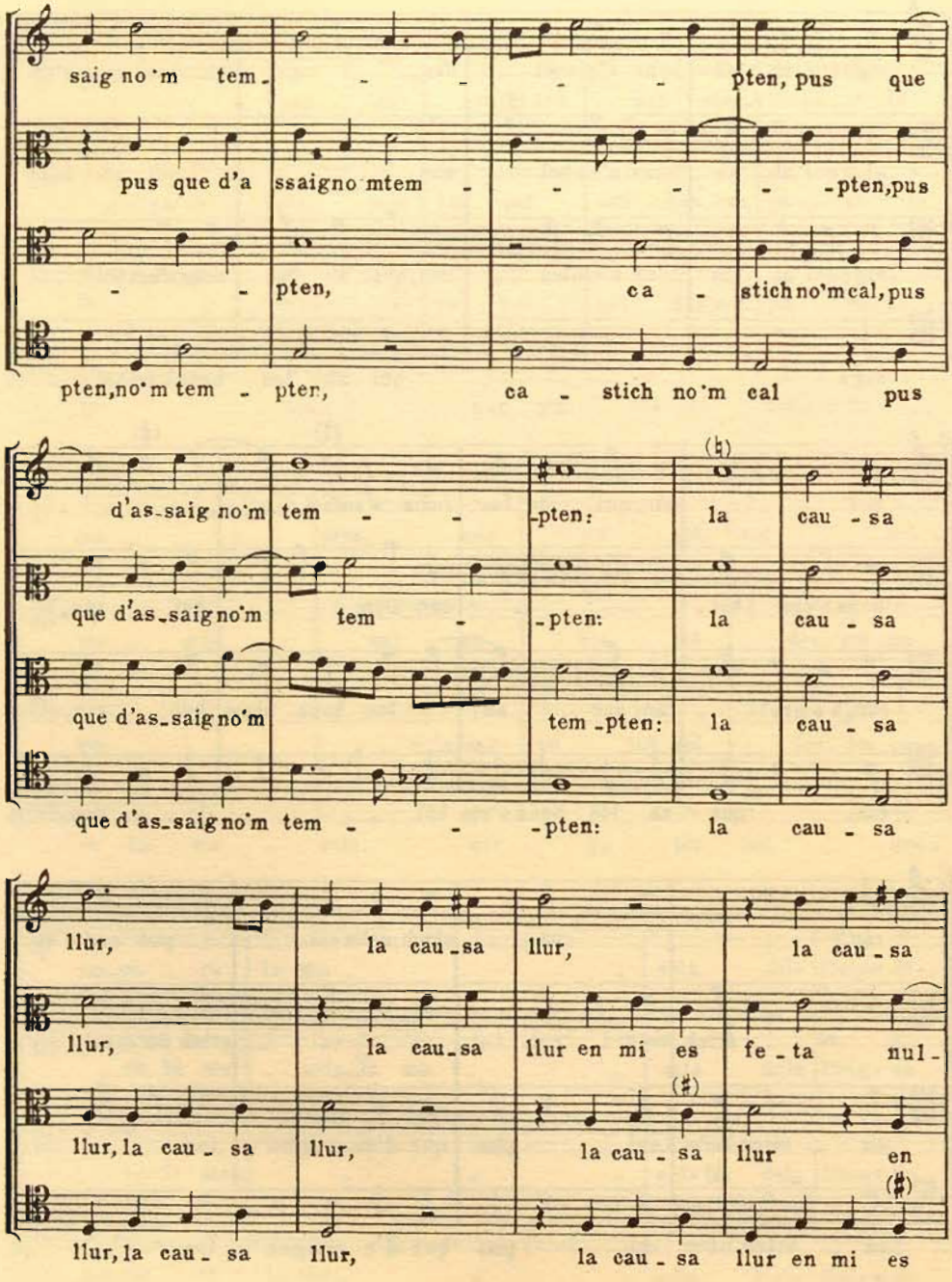
saig no'm tem - - - - pten, pus que
pus que d'a ssaigno mtem - - - - pten,pus
- - pten, ca - stich no'm cal, pus
pten,no'm tem - pten, ca - stich no'm cal pus
d'as-saig no'm tem - - pten: la cau - sa
que d'as-saig no'm tem - pten: la cau - sa
que d'as-saig no'm tem pten: la cau - sa
que d'as-saig no'm tem - - pten: la cau - sa
llur, la cau-sa llur, la cau-sa
llur, la cau-sa llur en mi es fe-ta nul-
llur, la cau - sa llur, la cau - sa llur en
llur, la cau - sa llur, la cau - sa llur en mi es

llur en mi es fe - ta nul - - - -
la, en mi es fe - ta nul - - -
mi es fe - ta nul - la, en mi es fe - ta nul -
fe - ta nul - la, en mi es fe - ta nul -
la, la cau - sa llur, la cau - sa llur en mi
la, la cau - sa llur en mi es fe - ta nul - -
la, la cau - sa llur, la cau - sa llur, en mi es fe -
la, la cau - sa llur, la cau - sa llur en mi es fe - ta
es fe - ta nul - - - la.
la, en mi es fe - ta nul - la.
ta nul la, en mi es fe - ta nul - la.
nul - la, en mi es fe - ta nul - la.

XIII

TERCERA PART

pra, lo meu vo - ler se tem - pra, en co que
meu vor - ler se tem - pra, en - ço que -
meu vor - ler se tem - pra, en ço que
se tem - - - pra, en -
nul a - ma - dor sap lo tem - pre, -
- nul a - mador sap lo tem - - - -
nul a - ma dor sap lo tem - - - pre,
- ço que nul a - ma dor sap lo tem - pre,
- en ço que nul a - ma - dor sap lo tem -
- pre, en ço que nul ama - dor sap lo tem -
en ço que nul amador sap lo tem - - -

pre. A_mor ho fa, a_mor ho fa,
pre. A mor ho fa, a mor ho fa,
pre. A_mor ho fa, a_mor ho fa, que_
A_mor ho fa, a_mor ho fa, que li plau
a_mor ho fa, que_ li plau que jo sen_ta los
a_mor ho fa, que li plau que jo sen_ta los gran stre_
_ li plau que jo sen_ta, que_ li plau que jo sen_ta los
que jo sen_ta los granstresors,
granstre_sors, sols a_mi'ls ma_ni_fe_
sors, sols a_mi'ls ma_ni_fe_
granstre_sors, sols a_mi'ls ma_ni_fe_
los grastre_sors, sols_ a_mi'ls ma_ni_fe_

Biblioteca de Catalunya

XIV

PRIMERA PART

tant com l'a-mor. La for-ta-le-sa pot esser presa pot
-ga tant com l'a-mor. La for-ta-le-sa pot
com l'amor, com l'a-mor. La for-ta-le-sa pot
com l'a-mor. La for-ta-le-sa pot
es-ser pre-sa per hor-de d'un gran rey, per hor-de d'un gran
es-ser pre-sa per hor-de d'un
es-ser pre-sa per hor-de d'un gran rey, per hor-
es-ser pre-sa per hor-de d'un gran
rey, mas fer a-mar-se, mas fer a-
gran rey, mas fer a-mar-se
-de d'un gran rey, mas fer a-mar-se, mas fer a-
rey, d'un gran rey, mas fer a-mar-se no

-mar - se no pot for-car - se per-que no y a re-mey, mas fer a -
no pot for-car - se per - que no y a re - mey, mas
-mar - se no pot for-car - se per-que no y a re - mey, mas fer a -
pot for-car - se per-que, perque no y a re - mey, mas fer a -
-mar - se, mas fer a - mar - se, no pot for - car-se
fer a-mar - se, mas fer a - mar - se no pot for-car -
-mar - se, no pot for - car - se, no pot for-car - se per-que,
-mar - se, mas fer a mar se no pot for-car- - se per que,
perque no y a re-mey, perque no y a re - -mey.
- se per - que no y a re - mey.
perque no y a re - mey, perque no y a re - -mey.
perque no y a re - mey, perque no y a re - -mey.

XIV
SEGONA PART

d'un bon vo - ler. Ab ra-ho's cla - ma ab ra ho's clamalo
ces d'un bon vo - ler. Ab ra-ho's cla - ma lo
bon vo ler, d'un bon vo - ler. Ab ra-ho's cla - ma lo
bon vo - ler, d'un bon vo - ler. Ab ra-ho's cla - ma lo
qui be a - - ma si may co - neix o-blit, si may coneix o -
qui be a - -ma si may co - neix
qui be a - -ma si may co-neix o - blit, si may
qui be a - - ma si may co - neix o -
-blit, pus co-s'a - ma - - da, pus co - s'a -
o - blit, pus co-s'a - ma - da
co - neix o - blit, pus co s'a - ma - da, pus co-s'a -
- blit, pus co-s'a - ma - da, es

-ma - da es e-sti-ma - da en unpreu in-fi-nit, pus co-s'a -
es e - sti-ma - da en un preu in-fi - nit, pus
-ma - da es e-sti-ma - da en unpreu in - fi - nit, pus co-s'a -
e-sti-ma - - da en unpreu in - fi - nit, pus co-s'a -
-ma - da, pus co-s'a - ma - da es e-sti - ma - da
co-s'a-ma - da, pus co-s'a-ma - da es e-sti-ma -
- ma - da, pus co s'a - ma - da es e-sti-ma - da en un,
- ma - da, pus co-s'a - ma - da es e-sti ma - - da
en unpreu in-fi-nit, en unpreu in-fi - - nit.
- da en un preu in-fi - nit.
en unpreu in - fi - nit, en un preu in - fi - nit.
en unpreu in - fi - nit, en un preu in - fi - nit.

XV

PRIMERA PART

Biblioteca de Catalunya

temps, u - na gran part de pol - - - pa.
na grant part de pol pa, u - na gran part de pol - pa. No pue dor-
poc de temps, u - na grant part de pol - pa, de pol-
u - na gran part de
No pue dor - mir, ma - gre_s'al cos me
mir, no pue dor - mir, ma - gre_s'al cos me
pa. No pue dor - mir, ma - gre_s'al cos me
pol - pa. No pue dor - mir, ma - gre_s'al cos me
co - - - sta, ma - gre - s'al
co - sta, ma - gre_s'al cos me co -
co - sta, ma - gre_s'al cos me co - -
co - sta, ma - gre_s'al cos me

cos me co - sta, do-ble'm l'en - giny en
- - sta, do-ble'm l'en - giny en
- - sta, do-ble'm l'en-giny en
co - sta, do-ble'm l'en - giny en
con-templar a - mor, do-ble'm l'en-giny en
con-templar a - mor, do-ble'm l'en-giny en
con-templar a - mor, do-ble'm l'en-giny en con - tem
con-templar a - mor, do - ble'm l'en - -giny en
con - templar a - mor, car lo cos gras tro -
con - templar a - mor, car lo cos gras tro -
plar a - mor, car lo cos gras tro-ban se
con-templar a - mor, car lo cos gras tro -

bant - se dor - mi - dor, tro - bant - se dormi - dor, no
bant - se dor - mi - dor, dor - mi - dor, no pot dar pas en
dor mi - dor, tro - bant - se dormi - dor, no pot dar pas,
bant - se dor mi - dor, no pot dar pas en a - que -
pot dar pas en a - que - sta as - pra co - - -
a - que - st' aspra co - sta, en a que - st' a - spra co -
no pot dar pas, no pot dar pas en a - que - st' a - spra co -
st'. aspra co - sta, en a - que - st' aspra co - -
sta, car lo cos gras tro - bant - se
sta, car lo cos gras tro - bant - se dor -
sta, car lo cos gras tro - bant - se dor - mi -
sta car lo cos gras tro - bant - se

dor - mi - dor, no pot dar
- - mi - dor, no pot dar pas no
dor, tro - bant - se dor - mi - dor,
dor - mir - dor, no pot dar pas en a - que -
pas en a - que - st'a - spra co - - sta, en a - que - st' aspra
pot dar pas en a - quest' aspra co - sta, no pot dar pas en
no po dar pas, no pot dar pas en
st' aspra co - sta, no pot dar pas en
co - - - sta, co - - sta.
a - quest'aspra co - - - sta.
a - quest'aspra co - - sta.
a - quest'aspra co - - - - sta.

XV

SEGONA PART

lle - ve l'a - mar - gor, del vo - stre pa que'm
gor, que'm lle_ve l'a_mar_ gor, del vo_stre pa que'm lle - ve
pa que'm lle_ve l'a_mar_ gor, del vo_stre pa que'm
del vo - stre pa que'm
lle_ve l'a_mar_gor, del vo_stre pa que'm lle_ve l'amar -
l'a - mar - gor, del vo_stre pa que'm lle_ve l'amar -
lle_ve l'a_mar_gor, del vo_stre pa que'm lle_ve l'amar -
lle_ve l'a_mar_gor, del vo_stre pa que'm lle_ve l'amar -
gor, que'm lle_ve l'a - mar - gor, que'm lle_ve
gor, que'm lle - ve l'a_mar_gor, que'm lle_ve l'a_mar -
gor, que'm lle_ve l'a - mar - gor, que'm lle_ve
gor, que'm lle_ve l'a - - mar -

l'a - mar - gor, l'a - - mar - gor. De
gor, del vo - stre paque'm llevel'a - mar - gor.
l'a - margor, que'm lle - ve l'a - mar - gor. De tot men -
ger que'm lle - ve l'a - mar - gor. De tot men -
tot men - jar, de tot men - jar m'a - pres grande - sa -
De tot men - jar, de tot men - jar m'a
jar, de tot men - jar, m'a pres gran de -
jar, de tot men - jar, m'a pres gran
bor, grande - sa - bor, si no d'a - quell,
pres grande - sa - bor, m'a pres grandesabor, si
- sa - bor, si no d'a -
de - sa - bor, si no d'a -

si no d'a - quell que molt'a-mor me
no d'a - quell, si no d'a - quell que molt'a -
quell, si no d'a - quell si no d'a-quell que molt'a -
quell, si no d'a - quell que molt'a -
co - - sta, si no
mor me co - - sta, si no (sic) d'a -
mor me co -
mor me co - sta,
d'a - quell que molt'a-mor me co - sta, me
quell si no d'a-quell que molt' amor me co -
sta, si no d'a quell que molt'a - mor me co -
si no d'a-quell que molt'a - mor me

co - sta, si no d'a - quell que molt'a -
- - - sta, si no d'a - quell que
- - - sta, si no d'a - quell que molt' a -
co - - sta, si no d'a - quell que molt' a -
mor me co - sta, que molt'a - mor me co -
molt'a - mor me co - sta, que molt'a mor me co -
mor me co - sta, que molt'a mor me co - -
mor me co - sta, que molt'a mor me co - -
sta, que molt' a - mor me co - - sta.
sta, me co - sta que molt' a - mor me co - - sta.
sta, que molt' a - mor me co - sta.
sta, que molt' a - mor me co - - sta.

XVI

PRIMERA PART

deu cla_mar, nin - gú. d'ell se deu cla - mar, per - que
nin - gú d'ell se deu cla - mar,
nin - gú d'ell se deu cla - mar, se deu cla_mar, per - que
deu cla_mar, nin - gú d'ell se deu cla_mar, per - que
par que'ns as - se - gu - ra, per - que par que ns as - se - gu -
per - que par que'ns as - se - gu - -
par que'ns as - se - gu - ra,
per que par que'ns as - se -
par que'ns as - se - gu - ra, per - que par que'ns as - se - gu -
ra de fer o no fer a - mar, de fer o no fer a -
ra de fer o no fer a -
gu - ra de fer o no fer a -
ra de fer o no fer a - mar, de fer o no fer a -

mar. Mas que val l'as-se-gu-rar, mas que val l'as-se-gu-
mar. Mas que
mar. Mas que val l'as-se-gu-
mar. Mas que val l'as se gu
rar si may se creu, si may se creu lo que's pen-
val l'as-se-gu-rar si may se creu lo que's pen-
rar, l'as-se-gu-rar si may se creu lo que's pen-
rar, l'as se gu rar si may se creu lo que's pen-
sa, y a vol-tes l'a-mor di-spen-
sa, y a vol-tes l'a-mor di-spen-sa
sa y a vol-tes l'a-mor di-spen-sa al que no's pot
sa, y a vol-tes l'a-mor di-spen-

sa al que no's pot di - - spen_sar, y a
al que no's pot dis - - pen_sar, y a
di_spensar al que no's pot di_spen_sar y a
sa al que no's pot di_spen_sar y a
vol - tes l'a - mor di_spen - sa al que no's pot
vol - tes l'a_mor di - spen - sa al que
vol - tes l'a - mor di - spen - sa al que no's
vol - tes l'a - mor di - spen - sa al que
di - - - spen - sar, di - spen - sar?
no's pot di - - spen - sar?
pot al que no's pot di - spen - sar?
no's pot di - spen - sar?

XVI

SEGONA PART

plant y dol, ab con - ti - nu plant y dol, que - xant -
ab con - ti - nu plant y dol,
ab con - ti - nu plant y dol, que - xant -
plant y dol, ab con - ti - nu plant y dol, que - xant -
se d'ell per - que'ls de - xa, que - xant - se d'ell per - que'ls de -
que - xant - se d'ell per - que'ls de - - -
se d'ell per - que'ls de - xa,
que - xant - se d'ell per - que'ls
se d'ell per - que'ls de - xa, que - xant - se d'ell per - que'ls de -
xa, que ni'ls a - bra - ça ni'ls vol, que ni'ls a - bra - ça ni'ls
xa, que ni'ls a - bra - ça ni'ls
de - xa, que ni'ls a - bra - - - - ça ni'ls
xa, que ni'ls a - bra - ça ni'ls vol, que ni'ls a - bra - ça ni'ls

vol. Mes a_mor per al-tri's col, mes amor per altri's col que mi - llor
vol. Mes a - mor per al - tri's
vol. Mes a_mor per al - tri's col, per al - tri's
vol. Mes a_mor per al - tri's col, per al - tri's
guar - da, que mi - llor guar - da sa fe -
col que mi - llor guar - da sa fe -
col que mi - llor guar - da sa fe - - -
col que mi - llor guar - da sa fe -
sta, y les de - més vol - tes re -
sta, y les de - més vol - tes re - sta
sta, y les de - més vol - tes re - sta lo mes con - fi -
sta, y les de - més vol - tes re - - -

- sta lo mes con- fi - at tot sol, y
lo mes con - fi - at tot sol, y
at tot sol, lo mes con - fi - at tot sol, y
- - sta lo mes con- fi - at tot sol, y
les de-més vol-tes re - sta lo mes con -
les de-més vol - tes re - sta lo mes
les de-més vol - tes re - sta lo mes con-fi-
les de-més vol - tes re - sta lo mes
- - - - fi - at tot sól.
con - fi - - at tot sol.
at, lo mes con - fi - at tot sol.
con - - - - fi - at tot sol.

XVI

TERCERA PART

y cru - el, dir fals a - mor y cru - el, mas a -
dir fals a - mor y cru - el,
dir fals a - mor y cru - el, fals y cru - el, mas a -
y cru - el, dir fals a - mor y cru - el, mas a -
mor tos temps es no - ble, mas a - mor tos temps es no -
mas a - mor tos temps es no - -
mor tos temps es no - ble, mas a - mor tos temps es
mor tos temps es no - ble, mas a - mor tos temps es no -
ble, be - ni - gne, le - al y fel, be - ni - gne, le - al y
ble, be - ni - gne, le - al y
no - ble, be - ni - gne, le - al, be - ni - gne, le - al y
ble, be - ni - gne, le - al y fel, be - ni - gne, le - al y

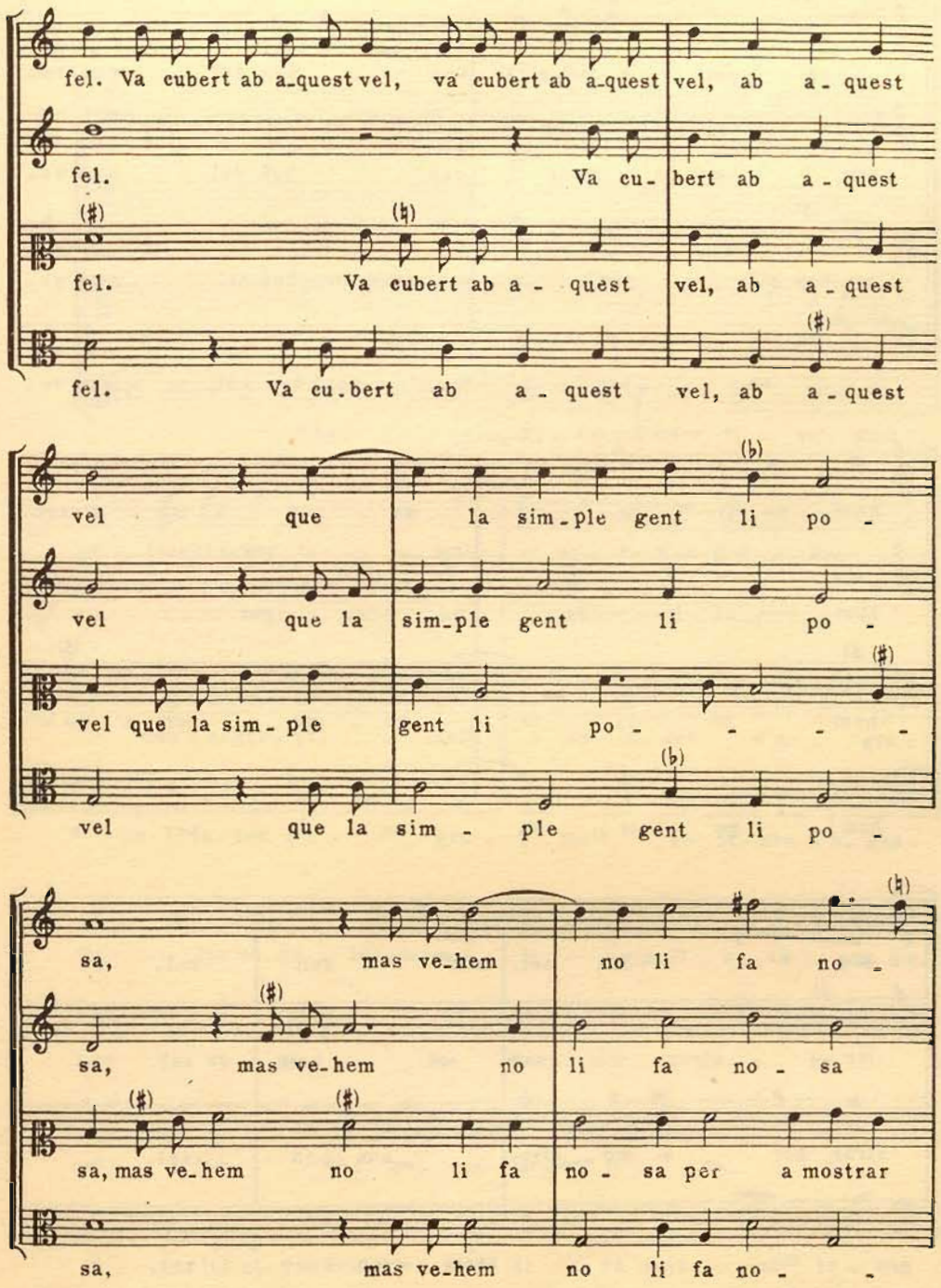
fel. Va cubert ab a-quest vel, va cubert ab a-quest vel, ab a - quest
fel. Va cu- bert ab a - quest
fel. Va cubert ab a - quest vel, ab a - quest
fel. Va cu.bert ab a - quest vel, ab a - quest
vel que la sim-ple gent li po -
vel que la sim-ple gent li po -
vel que la sim - ple gent li po - - - -
vel que la sim - ple gent li po -
sa, mas ve-hem no li fa no -
sa, mas ve-hem no li fa no - sa
sa, mas ve-hem no li fa no - sa per a mostrar
sa, mas ve-hem no li fa no - -

- sa per a mo-strar son bon zel, mas ve-
per a mo - strar son bon zel, mas ve-
son bon zel, per a - mo-strar son bon zel, mas ve-
- - sa per a - mo-strar son bon zel, mas ve-
hem no li fa no - - sa per a mo - strar
hem no li fa no - sa per a
hem no li fa no - sa per a mo -
hem no li fa no - sa per a
son bon zel, son bon zel.
mo - - strar son bon zel.
strar, per a mo - strar son bon zel.
mo - - - - strar son bon zel.

XVI

QUARTA PART

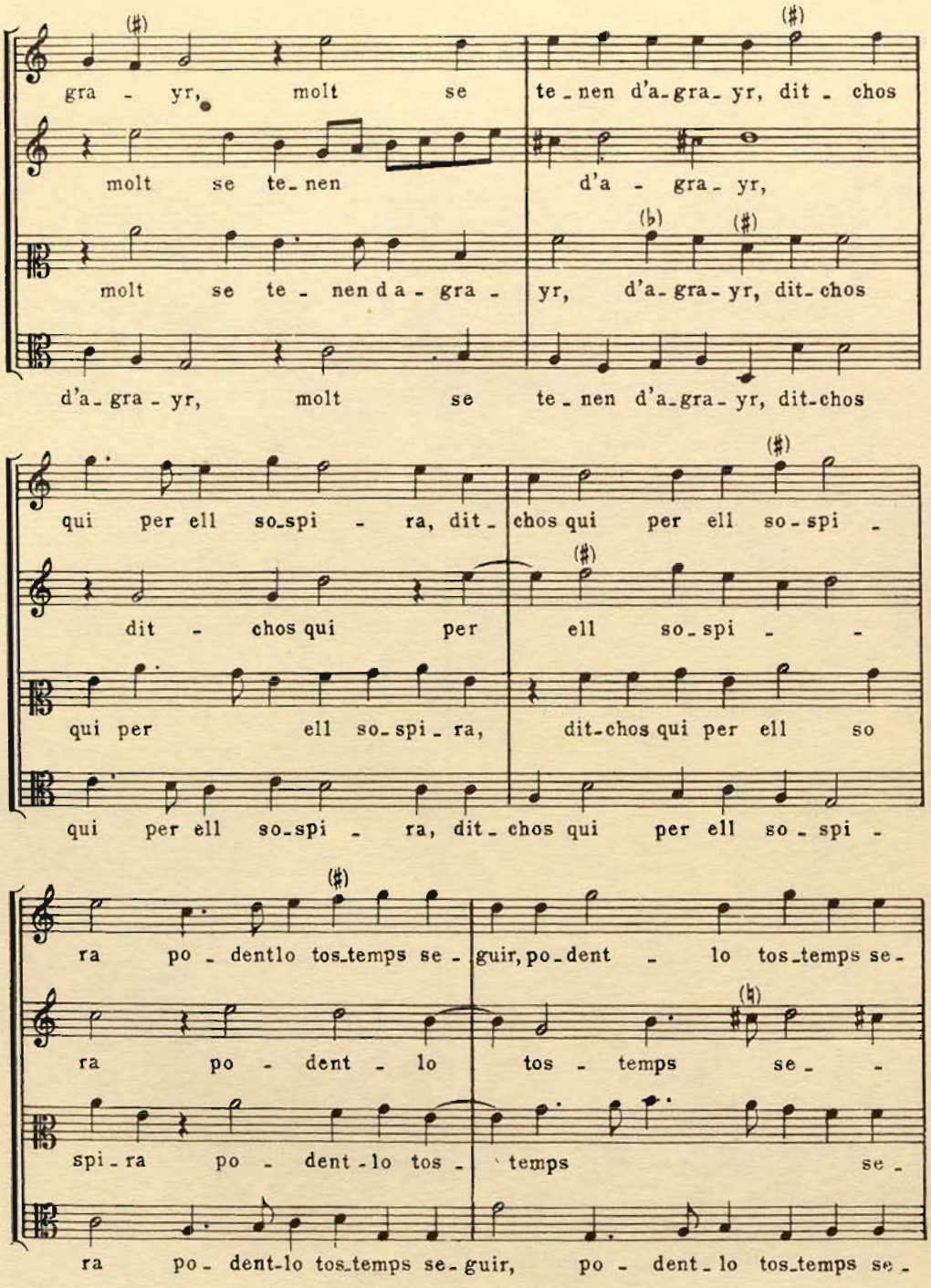
gra - yr, molt se te - nen d'a - gra - yr, dit - chos
molt se te - nen d'a - gra - yr,
molt se te - nen d a - gra - yr, d'a - gra - yr, dit - chos
d'a - gra - yr, molt se te - nen d'a - gra - yr, dit - chos
qui per ell so - spi - ra, dit - chos qui per ell so - spi -
dit - chos qui per ell so - spi - -
qui per ell so - spi - ra, dit - chos qui per ell so
qui per ell so - spi - ra, dit - chos qui per ell so - spi -
ra po - dent lo tos - temps se - guir, po - dent - lo tos - temps se -
ra po - dent - lo tos - temps se - -
spi - ra po - dent - lo tos - temps se -
ra po - dent - lo tos - temps se - guir, po - dent - lo tos - temps se -

guir, que l'amor no fa mo-rir, que l'amor no fa mo- rir, no fa mo-
guir, que l'a-mor no fa mo- rir, no fa mo-
guir, que l'a-mor no fa mo- rir, no fa mo-
rir, mas ve-hem que do-na vi-
rir, mas ve- hem que do-na vi-
rir, mas ve-hem que do-na vi- -
rir, mas ve- hem que do-na vi-
da, des-a-mor, es ho-mi-ci-
da, des-a-mor es ho-mi-ci-da,
da, des-a-mor es ho-mi- ci-da, ger-má del des-
da, des-a-mor es ho-mi-ci-

Taller de Grabado y Estampación de música-A. Bonleau y Bennasconi-Provenza 255-Barcelona

MISSA PRO DEFUNCTIS

Biblioteca de Catalunya

CANTUS
ALTUS
TENOR
BASSUS
Re-qui-em æ-ter-nam
Do-
Do-na
Do-na e-is Do-mi-
na e- is
e- is Do- -mi
Do-na e-is Do- -mi-ne, do-
ne, do-na e-is Do-mi-ne,

Do - - - - - -
ne, do - na e - is Do - mi - ne, do - na
na e - is Do - - - - mi - ne, do -
do - na e - is Do - - mi - ne, do - na
- mi - ne, Do - - - mi - ne: et
e - is Do - - - - mi - ne: et lux perpe -
na e - - is Do - - mi - ne: et lux per -
e - is Do - - - mi - ne: et lux per - pe - tu
lux per - - - pe - - - tu - a lu -
- - tu - a, et lux per - pe - tu - a lu - ce - at e -
- - pe - tu - a, per - - pe - tu - a, per -
a, et lux per - pe - tu - a, per - pe - tu -

- ce - at e - - - - is, lu - ce - at
- - - - - - - - is, e - - is, lu -
pe - tu - a lu - ce - at e - - - -
a lu - ce - at e - - - - - -
e - - - - - is, lu - ce - at e -
ce - at e - - is, lu - ce - at e -
- - - - - - is, lu - ce - at e is,
- - - - - is, lu - ce - at e -
is, lu - ce - at e - - - is.
is, lu - ce - at e - is, lu - ce - at e - is.
lu - ce - at e - - - is.
is, lu - ce - at e - - - - is.

Et ti - bi
Et ti - bi
Te de-cet hymnus De-us in Si-on, Et ti - bi
Et ti - bi
red-de - - tur vo - - tum in
red-de - - tur vo - tum in Hie - ru - -
red-de - tur vo - - tum in Hie - ru -
red-de - - tur vo - tum in Hie - ru -
Hie-ru - - - sa - lem: ex - au - -
sa - lem, in Hie - ru - sa - lem: ex - - au -
- - - - sa - lem: ex - au - -
- - - - sa - lem: ex - au - -

Requiem ut supra

Ky - - - ri - - -
Ky - - - ri - - - e
Ky - - - ri - - - e e
Ky - ri - e
e e - - lei - son, Ky - ri - e
e - lei - son, Ky - ri - e e - lei - son,
- - - lei - son, Ky - ri - e e - lei - son, Ky - ri -
e - lei - son, Ky - ri -
e - - - - lei - son.
Ky - ri - e e - lei - - - son.
- e e - lei - son.
e e - - - - lei - - - son.

Biblioteca de Catalunya

Ky - - ri - e e - lei - -
Ky - ri - e e - - - lei - son,
Ky - - ri - e e - - lei - son, Ky -
Ky - ri -
- - - son, Ky - ri - e e - - -
Ky - ri - e e - - - - lei -
ri - e e - - - - - - -
e e - - - - - - lei -
son, Ky - - ri - e e - lei - - son, Ky -
son, Ky - ri - e e - lei - - son, Ky - ri - e e - lei - son,
- - - - - lei - son, Ky - ri - e
son, e - - lei - - son, Ky - ri - e e -

ri - e e - - - - lei -
Ky - ri - e e - lei - son, Ky - ri -
e - lei - son, Ky - ri - e e - - - - -
- lei - - son, Ky - ri - e
son, e - - - lei - son, Ky - - ri - e e -
e - - - - lei - son, e - - -
- - - - - lei - son, Ky - ri - e
e - - - - lei - son, Ky - - ri - e
- - - - - - lei - son.
son, e - - lei - son.
e - - - - lei - son.
e - - - - - - lei - son.

Re - qui - em æ - ter - - nam.
Do -
Do -
Do - - - - na e - -
- - na e
Do - - -
na e - is Do - - - mi - ne,
is Do - - - mi - ne, do - na
is Do - - - - mi - ne, do - na e -
- - na e - is Do - - mi - ne, do - na e - is Do - mi -
do - na e - is Do - - - mi - ne, do - na e - is

e - is Do - - - - - - mi - ne:
- - is Do - - - - mi - ne: et
ne, Do - - - - - - - mi-ne, Do-
Do - - - - - - mi - ne, Do- mi-ne: -
et lux per - - - - pe - -
lux per - pe - - - - tu-a, et lux per
- - - mi - ne: et lux per - - pe - - tu -
et lux per - - pe - tu - a, et lux per-pe - -
tu-a, et lux per - - pe - -
pe - - - - - - - tu-a,
a, per - - pe - - tu - a, et lux per - pe - -
- - - - - - - - - - - - -

tu a lu ce at
et lux perpe
tu a, et lux per pe tu
tu a
e is, lu ce at e
tu a lu ce at e is,
a lu ce at e is, lu ce at
lu ce at e is, lu ce at e
is, lu ce at e is.
lu ce at e is.
e is, lu ce at e is.
is.

(Bassus tacet)
In me - mo -
In me - mo - - - ri - a æ - ter -
- - - ri - a æ - ter - - - na, in me -
In me - mo - - -
- - - - - - -
mo - - - ri - a. æ - ter - - -
- ri - a æ - - ter - - - na, æ - -
- - - - na, æ - - ter - - -
- - - na e - rit ju - - -
ter - - - na e - rit ju - stus, e - rit
- - na e - rit ju - - - -

stus, e rit ju
ju stus, e rit ju
stus, e rit ju
stus: ab au di ti o ne ma
stus: ab au di ti o ne ma la, ab
stus: ab
la, ab au di ti
au di ti o ne ma la non ti
au di ti o ne ma la non ti
o ne ma la non ti me bit.
me bit, non ti me bit.
me bit.

Biblioteca de Catalunya

um de - fun - cto - rum, de - fun -
um de - functo - rum, de - fun - cto - rum,
- - - li - um de - fun - cto - rum, de - fun -
um de - fun - cto - rum, de - fun - cto - rum, de - fun -
cto - - - rum de pœ - - nis in -
de fun cto rum de pœ - nis in -
rum de - fun - cto - rum, de - fun - cto - - -
cto - - - rum, de - fun - cto - - -
fer - - - ni, de pœ - - nis in -
- fer - - - - ni, de pœ -
- - rum de pœ - - nis in - -
rum de pœ - nis in - fer - -

fer - - -ni, et de pro-fun -
nis in- fer - - - ni, et de pro-fun-do
fer - - -ni, et de pro-fun-do la - -
- - - - - - -ni, et de pro-fun-do
do la - - - - -cu: li-
la - cu, la - - -cu: li - be-ra
- - - cu: li - be - ra e -
la - cu: li - - be - ra e - - as
be - ra e - as de o - re le - o - nis,
e - - as, e as de
as de o - re le - o - - -nis, de o -
de o - re le - o - nis, de o - re le -

de o - re le - o - - - - nis,
o re le o - - - - - nis, de
re le o - - nis, le - o - nis, ne
o - - - - nis, le - - o - - - -
ne ab_sor - be_at e - as tar - - - ta -
o_re le - - o - - nis, ne - ab_sor - be_at,
ab_sor - be_at e - as tar_ta - rus, ne ab -
- - - nis, ne ab_sor - be_at e -
rus, tar - - - - - ta - rus,
e - - as tar - - - - ta - rus, ne ca -
sor - be_at e - as tar - - - ta - rus,
as tar - - - - - - ta - rus, ne ca -

ne ca - dant in ob - scu - rum:
dant in ob_scu - - - - rum, in
ne ca - - dant in ob - - scu - - rum, in
dant in ob_scu - - rum, ne ca - - - dant in
sed si - gni - fer san - ctus Mi_cha - el,
ob_scu - - - - - rum: sed
ob_scu - - rum: sed si - gni - fer san - ctus,
ob_scu - - - rum: sed si - - gni -
sed si - gni - fer san - ctus Mi - cha - el
si - gni - fer san - - - ctus Mi_cha - el
san - - - ctus Mi_cha - el, san - ctus, san - ctus
fer san - - - ctus Mi_cha - el, san - ctus

re-præ-sen-tet e - as in lu cem san - ctam, in lu - cem
re-præ-sen-tet e - as in lu - cem san -
Mi-cha-el re-præ-sentet e - as in lu-cem san -
Mi - cha - el repræ-sen-tet e - as in lu-cem san -
san - - - - ctam: Quam o-lim A -
ctam,in lu-cem san - ctam:
ctam,in lu - cem san - ctam: Quam
ctam,in lu - cem san - ctam: Quam o-lim A-bra -
- bra-hæ, A - bra-hæ, Quam o-lim A-bra-hæ
Quam o-lim A-bra-hæ pro-mi-si - - - -
o-lim A-bra-hæ pro-mi-si - sti, pro-mi-si - sti,
hæ - pro-mi-si - - - sti, pro-

pro - mi - si - - - - sti,
- - sti, pro - mi - si - - - sti, pro - mi - si -
pro - mi - si - - - - - - -
- mi si - - - - - - - sti,
et se - mi - ni e - - - jus, et
- sti, et se - mi - ni e - - -
sti, et se - mi - ni e - - - jus.
et se - mi - ni e - - - jus, et
se - mi - ni e - - - - - - jus.
jus, et se - mi - ni e - - - jus.
et se - mi - ni e - - - jus.
se - mi - ni e - - - - - - jus.

Sanctus San - - - ctus,
San - - ctus, San - - -
San - - ctus, San - - -
San - - - -
San - - ctus, San - - -
- - - ctus, San - - -
- - - ctus, San - - - - -
ctus Do - mi - nus De - - us Sa -
ctus Do - mi - nus De - - us, Do - mi - nus De - us
ctus Do - mi - nus De - us, Do - mi - nus De - us
ctus Do - mi - nus De - us, Do - mi - nus De - us Sa -

Biblioteca de Catalunya

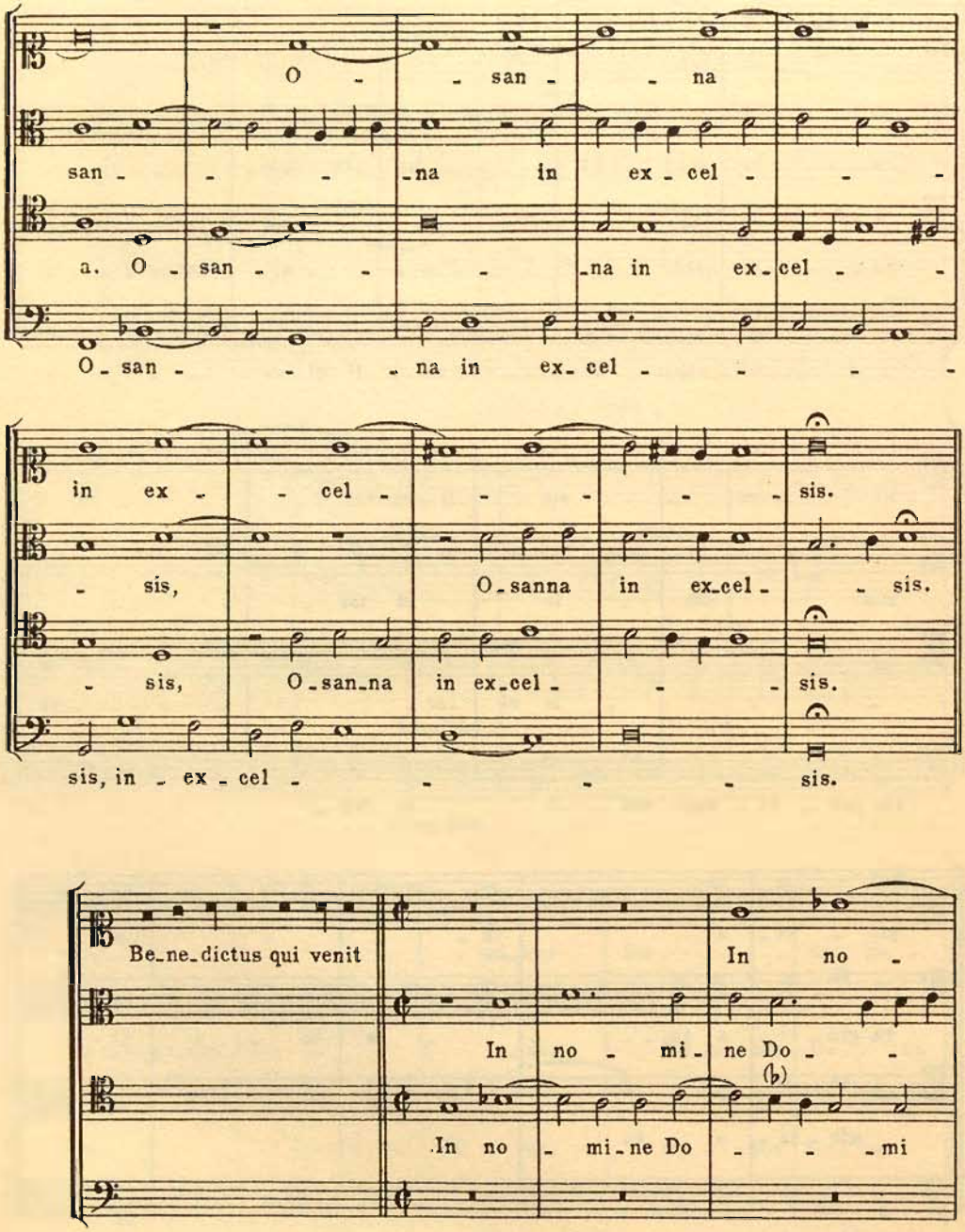
O - - san - - na
san - - - na in ex - cel - - -
a. O - san - - - na in ex - cel - -
O - san - - - na in ex - cel - - - -
in ex - - cel - - - - - sis.
- sis, O - sanna in ex - cel - - sis.
- sis, O - san - na in ex - cel - - - sis.
sis, in - ex - cel - - - - - sis.
Be - ne - dictus qui venit
In no -
In no - mi - ne Do - -
In no - mi - ne Do - - - mi

mi - ne Do - - - - - mi -
- - - - - mi - ni
ni, in no - mi - ne Do - - - - - mi -
In no - mi - ne Do - - - - - mi -
ni. O - - san - -
O - sanna in ex - cel - - - - - sis, O -
ni. O - sanna in ex - cel - - - sis, O -
ni. O - sanna in ex - cel - sis, O - sanna
na in ex - cel - - - sis.
sanna in ex - cel - sis, O - sanna in ex - cel - - sis.
sanna in ex - cel - - - - - sis.
in ex - cel - sis, O - san - na in ex - cel - - - sis.

Agnus De_i, Qui tol - lis pec_ca - - ta mun -
Qui tol - lis pec_ca - - - ta mun -
Qui tol - lis pec_ca - - ta mun -
Qui tol - lis pec - ca_ta mun -
- - di: do -
- - di, mun - - - - -
- - - - - - di:
- - di, mun - - - -di; do - na
na e - is re - qui_em, re - - - qui - em.
- di: do - - na e - is re - - - qui - em.
do - na e - - - is re - - - qui - em.
e_is re_qui - em, do - na e_is re - qui - em.

A-gnus De-i, Qui tol - - lis pec - ca - -
Qui tol - lis pec-ca - ta mun - di,
Qui tol - lis pec-ca - ta mun - di, qui -
Qui tol - lis pec-ca-ta mun - di, qui-tol -
ta mun - - - - - di:
qui tol - lis pec- ca-ta mun - di, pec-ca-ta
tol - lis pec - ca-ta mun - di, pec - ca - ta mun - - di, pec-ca-ta
lis pecca - ta mun - - - - -
do - na e - is re - - - qui - em.
mun - - - di: do - na e - is re - qui - em.
mun - di: do - na e - - - is re - qui - em.
- - di: do - na e - is re - qui - em.

A_gnus De_i, Qui tol - - lis pec - ca -
Qui tol - lis pec - ca - ta mun - -
Qui tol - lis pec - ca - ta mun - -
Qui tol - lis pec - ca - ta mun - -
ta mun - - - - - di:
- - - - - - di:
- - - _di: do - - na e -
- - - _di: do - - na
do - - na e - is re - qui_em sem - pi -
do - na e - is re - - - qui - em
is re_qui - em, do - na e - is re_qui - em
e - is re_qui - em, do - na e - is re - qui - em

ter - - - - - nam.
sem-pi - ter- - - - nam.
sem - pi - ter - - nam,sem-pi - ter - - nam.
sem-pi - ter - - nam,sem-pi - ter - - nam.

℟. Li - be - ra me, Do -
℟. Li - be - ra me, Do -
℟. Li - be - ra me, Do -
℟. Li - be - ra me, Do -

mi - ne, Do - - - - mi-ne.
mi - ne, Do - - - - mi-ne.
mi - ne, Do - - - -mi - ne.
mi - ne, Do - - - - mi-ne.

Taller de gravat i estampació de música d'A. Boileau i Bernasconi. (Provença, 285, Barcelona.)

ERRADES

Pàg.	Ratlla	Diu	Ha de dir
9	5 (nota)	Albert	Albert Lavignac
91	17	bisbe Riu	bisbe Caixal
128	26	Bassus	Cantus II
129	4	disminuïda	augmentada

TEXT MUSICAL

Pàg.	Compàs	Veu	És un	Ha d'ésser un
9	18	Cantus	la	sol
9	18	Bassus	la	sol
21	4	Cantus	si ♭	si ♮
198	2 (principi)	Bassus	do	re
201	2	Tenor i Bassus	fa (♯)	fa
205	2	Bassus	fa (♯)	fa
209	2	Bassus	fa (♯)	fa

El signe 𝄡 dels Madrigals VI, XIII, XV, el de les pp. 4 i 6 del Madrigal I, i el de les pp. 86, 91 i 94 del Madrigal V, ha d'ésser 𝄢.

ÍNDEX GENERAL

ESTUDIS PRELIMINARS

Pàgs.

Al lector, per F[elip] P[edrell] 5
Biografia d'En Brudieu, per H[igini] A[nglès], prev. 7
Madrigals d'En Brudieu, per F[elip] P[edrell]. 65
Missa d'En Brudieu, per H[igini] A[nglès], prev. 91
Caràcter distintiu de la música d'En Brudieu, per H[igini] A[nglès], prev. 119
La Capella musical de La Seu, per H[igini] A[nglès], prev. 135
Apèndix. Noves dades per a la biografia d'En Brudieu, per Pere Pujol i Tubau, prev. 153
Índex alfabètic 157

PART MUSICAL

Madrigals	Text	Pàgs.	Madrigals	Text	Pàgs.
I	Els Goigs de Nostra Dona.....	1	VIII	Del amor, amor quexoso (2.ª part).....	133
II	Oid, oid (1.ª part).....	22	IX	Del amor se va riendo.....	138
»	Pastor mayor (2.ª part).....	28	X	Zagala, mas linda y bella (1.ª part).....	143
III	Pues que no se puede hazer (1.ª part) ...	34	»	Essos tus hermosos ojos (2.ª part).....	147
»	Amor me tiene olvidada (2.ª part).....	40	XI	Ojos claros y serenos (1.ª part).....	151
IV	Dame un remedio, Costança (1.ª part)....	47	»	Ojos con que me mireis (2.ª part)	153
»	Esperança m'entretiene (2.ª part).....	51	XII	Si de los ojos nasce (1.ª part).....	156
V	L'amor y la magestat (1.ª part).....	55	»	Si una dulce vista (2.ª part).....	159
»	Saca el amor (2.ª part).....	59	XIII	Fantasiant amor (1.ª part)	162
»	Ya tocan los atabales (3.ª part)	65	»	Si fos amor (2.ª part).....	167
»	Que trahe en la bandereta? (4.ª part)....	72	»	Lir entre carts (3.ª part).....	174
»	Como corrió buena lança! (5.ª part).....	82	XIV	No y a bens no y a fortuna (1.ª part)...	178
»	Cada qual en su cabeça (6.ª part)	94	»	Lo que no·s fa per potencia (2.ª part)....	181
»	Sepamos como cayó (7.ª part).....	103	XV	Ma voluntat ab la rahó s'envolpa (1.ª part) .	184
VI	Que sientes? dime, Pasqual (1.ª part)	109	»	Plena de seny, donau-me una crosta (2.ª part).....	190
»	Dexa, Pasqual, tal tormento (2.ª part)...	113	XVI	Si l'amor en un ser dura (1.ª part).....	195
VII	Que sientes? dime, Pasqual (1.ª part)	118	»	Molts de l'amor tenen quexa (2.ª part)...	199
»	Dexa, Pasqual, tal tormento (2.ª part)...	121	»	Es comu parlar del poble (3.ª part).....	203
»	No ves, pastor, tu cuydado (3.ª part)....	125	»	Les sagetes que amor tira (4.ª part).....	207
VIII	Del amor se va riendo (1.ª part).....	129			

Missa pro defunctis. 213

Errades 245
Índex general. 247